

Ep[isto]la[rum] et euangelio[rum] de tem[po]re [et] sanctis liber

<https://hdl.handle.net/1874/461598>

Vitam bonam. et et exitum beatum. Ego Frater **G**uillierinus
 sacre theologie p[ro]fessor minimus p[ro]f[ec]tus educatus. **S**acro[rum] euange-
 liorum ac epistularum de tempore diebus dominicis et sanctis **E**tiam
 super comune **A**postolor[um] **M**artir[um] **C**onfessor[um] **V**irginum **E**t p[er]
 defunctis exp[os]iciones in unu[m] colligere volumen. minus exptis clerici
 ac incipientibus p[re]dicatoribus per necessarium fore iudicavi **C**onfi-
 derans nonnullos **C**ancellistas minus cautos ac imperite **E**uangelia
 et **E**p[isto]las vulgo xp[ist]iano p[re]dicantes procedere **N**on habentes earu[m]
 exp[os]icionum scienciam que necessaria est. **C**omposui igit[ur] et hunc libru[m]
 pro eisdem vt supra **A**c pro omib[us] sacro[rum] euangeliorum et ep[isto]lar[um]
 exp[os]icionem cupientibus **N**on meum quod exiguum est ingeniu[m] consulu[m]
 apprias dictans exp[os]iciones **S**ed alio[rum] sacre pagine docto[rum] libris
 imitens **E**as quas melius scripserunt postillas et exp[os]iciones p[er]f[ec]t[as]
 torie exarando post quemlibet passum textus ponens cu[m] p[re]missio[n]e
 tituli vniuscuiusq[ue] q[uo]d scripsit **A**ddicensq[ue] post quamlibet dominicalis
Euangelij exp[os]icio[n]is necessaria notabilia pro materia textus **E**x-
 sermonib[us] de tempe eximij docto[rum] **H**ugonis de prato sumpta.
Sunt aut[em] hec docto[rum] nomina **S**ancti **A**ugustini **S**ancti **G**re-
 gorij **S**ancti **H**ieronimi **S**ancti **A**mbrosij **V**enerabilis **B**ede **E**x
 ip[s]o[rum] omelijs **G**lose interliniarijs **G**lose ordinarijs **N**icolai de lyra.
Nicolai de gorra sup[er] quatuor euangelistas **S**ancti **T**home de **A**q[ui]
 no sup[er] **J**ohannem **V**uilhelmi **L**ugdunensis in sermonib[us] de tempe.
Jordanis ex sermonib[us] de tempe **R**abani
 duor[um] modos penes titulos abreuiatos legendi talis est
Ly. i. Nicolaus de lyra
Gor. i. Nicolaus de gorra
Glo. interli. i. glosa interliniarijs
Glo. or. i. glosa ordinaria
Ra. i. Rabanus
Vuil. lugdu. i. Vuilhelmus lugdunens[is]
Jor. i. Jordanis

Ep[isto]lar[um] et euangelio[rum] de tempe et sanctis liber incipit

Dominica prima in aduentu dñi

Ratres scientes quia hora est iam nos de sompno sur-
gere. Verba posita originaliter **Ad** romanos. xij.
.c. sunt scripta in epistola hodierna lectionaliter reci-
tata. Ante incipium illius eple scribit sanctus paulus
in eode. ca. dicens. **N**emini quicquam debeatis nisi ve-
mucem diligatis. **Q**uia enim diligite primum legem impleuit. Post
hoc sequit epistula hodierna. **S**cienter quia hora est iam et. **V**bi
sciendum quod epla hodierna et euangelium hodiernum concordant.
Quia in euangelio intimatur nobis aduentus regis celestis. **S**ic in
epistula monet nos apls. **P**aulus ut pparem nos ad aduentu tanti
regis. **S.** **F**ratres. **V**bi notandum quod sanctus paulus apls con-
muniter in suis epistulis pmetit. **F**ratres. **E**t ratio est ista quia in
suis eplis nititur homines in ducere ad amorem fraternitatis. **E**tia
plente eplam scribit romanis. **E**t romani sunt qui in ptiis ytalie de
iudeis et gentibus couersi sunt ad fidem p doctrina ipsius apli. **V**nde
scribit ipis p thymotheum discipulum suum a corinthe ciuitate que
est in achaya. **S**cienter quia hora est scz in tempe gracie. **T**am nos
de somno surgere. **L.** de ocio surgere ad opa caritatis. **G**rego. **C**ari-
tas opatur magna si est. si autem opari renuit caritas non est. **N**unc
enim id est tempe gracie propior est nostra salus. **L.** quia per cristum
inua salutis est apta que tempe legis erat clausa ideo subdit quam
cum credidim id est plusquam ante aduentu xpi tunc enim sciebant
se patres antiqui descensuros ad lymbum unde patriarcha **J**acob
dixit. **Gen.** xxxv. **D**escendam ad filium meum lugens in infernum et
non precessit. **L.** id est obscuritas figurarum veteris legis. **D**ies autem
appropinquabit id est claritas veritatis reuelata est in noua lege. **A**bi-
ciamus ergo opa tenebrarum. **L.** id est peccata que ad tenebras ducunt
Mathei. xxi. **E**t induamur arma lucis id est virtutes que illuminant
mentem et finaliter ad vitam eternam pducant. **S**ic ut in die. **L.** iudicii
extremi honeste ambulemus scz ad gloriam. **N**on scz ambulemus in
comessacionibus scz vitando peccata gula et ebrietatibus. i. potacionibus in
moderatis. **N**on in cubilibus. **G**or. i. pigricijs dormiencijs et impudicijs
id est luxuriosis actibus que pueniunt ex supfluitate cibi et potus et
somni non in contencione scz quo vnus ostendit contra alium et emulacione
Gor. quo vnus alteri inuidet de sua prosperitate. **S**ed induamini dñm
iesu xpm. **L.** scz imitando sanctitatem ouerlacois sue quia secundum
Augustinum non est verus xpianus qui non imitat vestigia xpi

Dominica secunda in aduentu dñi

Ratres quecumq scripta sunt ad nostram doctrinam scripta
ai

fuit. **Ad Ro. xv.** Ante incipit illius eple scribit sanctus Paulus in principio illius capli. d. **Debemus autem nos firmiores in becillitate infirmorum sustinere. et non nobis placere.** Post hoc sequitur epla hodierna. **Quaecumque scripta sunt etc.** Concordant autem epla et euangelium. Quia in euangelio hodierno agit de aduentu xpi ad iudicium ubi quidam ab terrorem malorum quedam ad consolaciones bonorum tangunt. Sic etiam apostolus in epla hodierna adducit sacram scripturam que homines ad parandum se ad istum aduentum dirigit et in format. d. **Quaecumque scripta sunt etc.** **Cor. 8.** d. dno nro ihu xpo in diuis libris et etiam de sanctis veteris testameti sicut de Iob et de Thobia. Et etiam de sanctis noui testameti scilicet de apostolis de martiribus et de alijs sanctis. **Ad** nram doctrinam scripta sunt quia omnis scriptura diuinitus inspirata utilis est ad docendum. ii. ad thimotheu. iii. ut per paciencia scilicet in aduersis et consolaciones scripturarum. i. consolaciones quas dant scripture. **Consolantur enim nos scripture in incolatu vite presentis spem habemus** scilicet de beatitudine eterna que ex scripturis promittitur. **Deus autem paciencie id est deus qui est datus paciencie in aduersis et solacii.** i. consolacionis post tribulationes quia ipse consolatur nos in omni tribulacione nostra choram primo dicit vobis id ipsum sapere. i. sentire in alterutrum. i. conformiter. **Fin** illud xpm. i. **Fin** doctrinam ihu xpi ut vnanimes. i. eadem voluntate vno ore. i. eadem voce confessione honorificemus deum et patrem dñi nri ihu xpi. **Ly.** quantum ad unitatem operis. Quia fides sine operibus mortua est. **Iacob. ii.** propter quod suscipite inuicem scilicet infirmos ad consolandum sicut et ipse scilicet xpus suscepit vos infirmos in honore dei. i. ut in vobis honorificetur deus dico enim illud xpm ministrum. i. predicatorem fuisse circumcisi omnis predicatio iudeis circumcisis. **Ideo ipse xpus dixit. Math. xv.** **Non sum missus nisi ad oues que pierunt domus israel** propter veritatem dei. **Vincit** id est ut deus verax habeat ad confirmandas promissiones patrum factas ipsis. quia iudeorum alio suspicio ad fidem et ad salutem fuit ex debito promissionem patrum eorum factam. **Lu. pri.** Sicut locutus est ad patres nostros abraham et semi eius in secula. **Gentes autem id est pagani** scilicet debent honorare deum super misericordia eis exhibita sine precebent promissione quia gentium alio suspicio ad fidem et ad salutem fuit ex sola misericordia sine promissione quia lex non fuit data patribus eorum neque apostolice sicut iudeis. sicut scriptum est in psalmo. **xvii.** ubi xpus loquitur a deo patre propterea confitebor tibi in gentibus. i. faciam tibi gentes confiteri voce laudando et nomi tuo cantando. **Cor. i.** faciam tibi cantare canticum laudis ps. **xv.** **Cantate domino canticum novum.** Et iteque dicit scilicet scriptura. **Plaie. xxxv.** **Letami gentes.** i. pagani conuerfi ad fidem cum plebe eius. i. cum iudeis. **Factum est vnum ouile de iudeis et gentibus vni.** **Iohannis. x.** **Et fiet vnum ouile et vnus pastor et iterum dicit. Dauid in psalmo. cxi.** **Laudate dominum omnes gentes.** i. pagani

cōuerſi ad fidē et magnificāte eū omēs ppli **Vm.** i. omnis tribus filio-
rum israel **Et** rurſū pſaias ait. xi. ca. **Erit** radix yeſſe ſc̄z q̄ r̄ pſaie
pater **Dauid.** i. **Re.** xvi. de qua ſtirpe natus eſt xp̄us fm̄ carnem
qui exſurget regere gentes ſc̄z in fide et bonis opibz et gentes oūſi
ad fidem in eum ſperabūt **Gen.** xlix. **Iple** erit expectacō gencium
quia habent ſemp̄ per ip̄m cōſequi vitā eternā **Deus** autē ſpei in q̄
ſperādū eſt repleat vōs omni gaudio ſc̄z ſpirituāli r̄ pace in credēdo
vt in habūdētis in ſpe. **Ly.** p̄ cumulū meritorz r̄ virtute ſpūs ſancti
Ly. cui⁹ ſunt principaliter omia opa meritoria quia ſine v̄tute ſpūs
ſancti nulle virtutes vel opera placent deo

V Dominica tertia in aduentu dñi

H Ratres ſic nos exiſtimet homo vt miſtros xp̄i **Prima**
Corinth. iij. **Ante** inc̄ium illi⁹ epl̄e ſcribit ſanctus
Paulus. 8. templū dei ſanctū eſt qd̄ eſtis vōs. **Si** quis inter vōs vi-
detur eſſe ſapiens in hoc ſeculo ſtultus fiat vt ſit ſapiens **Sapiēcia**
eni hui⁹ mūdi ſtulticia eſt apud deū **Tunc** poſt hoc ſequit̄ epl̄a ho-
dierna **Sic** nos exiſtimet homo r̄ **Sciendū** qd̄ epl̄a et euāgelium
cōcordāt quia in euāgelio agit̄ de ſpūali aduētū xp̄i in ſignū huius
tūc euāgelii dicit̄ de ſancto **Iohāne** qui interpretat̄ in quo eſt gr̄a.
Sic etiā ap̄lus **Paulus** in epl̄a hodierna ſuadet plati⁹ qd̄ debēt di-
ligenter exequi ſibi inuictum officiū et miſterium ergo dicit̄ **Sic** nos
exiſtimet homo r̄ **Et** hanc epl̄am ſcribit **Corinthiis** et **corinthi** no-
minant̄ a quadā ciuitate que dicit̄ **corinthus** **Et** eſt metropolis in
in achaię p̄tibz **Achaia** vero eſt qd̄dam territorii in terra grecie.
Et illos arguit de iudicio temerario quia nimis temerarie iudicabant
ap̄lm̄ cū ſuis ergo dicit̄ **Sic** nos eſtimet homo vt miſtros criſti.
Vm. q. d. taliter viuim⁹ et cōuerſamur qd̄ quilibet homo poſſit v̄e
exiſtimare de nobis qd̄ ſum⁹ fideles miſtri xp̄i **Vnde** bonauentura
doctor ſacre theologie ſup̄ q̄rto libro ſūlarz di. xvi. **De** q̄libet p̄ſu-
mēdum eſt bonū niſi p̄be⁹ cōtrariū et diſpenſatores **Gor.** i. diſtri-
butores miſterioz dei id eſt ſacramētoz diuinorū **Dic** querit̄ a nob̄
inter diſpenſatores vt fideles quis inueniat̄ **Broū.** xv. **Multi** hoies
vocant̄ miſericordes virū autē fidelem quis inueniet. **Tho.** **Fidelis**
miſter eſt qui in omibz intendit honorē dei et vtilitatē ppli ſed ip̄i
corinthi iudicabant plures eſſe inſideles nec aliquē putātes fidelem
michi autē p̄mimo eſt **Gor.** id eſt parū reputo vt a vobis iudicer.
Tho. ſc̄z eſſe fidelis vel in fidelis aut ab humano die. i. ab homine
ſum eſt in ſuo die. i. in p̄nti tempe **Sed** neqz meip̄m iudico **Vm.**
fidelem vel in fidelem miſtrū xp̄i cum nō poſſum ſcire certitudinali
ſciencia. ſed ex cōiectura exiſtimo me bene eſſe fidelem diſpenſatorē
a ij

Vñ dicit ecclesiastes ix. **N**escit homo an amore vel odio dignus sit nichil enim michi conscius sum. i. in nullo remordet me consciencia mea sed non in hoc iustificatus sum. **Cor.** i. non ideo me iustum reputo quia potest esse aliquod delictum quod nescio ps. xviii. **D**elicta quas intelligit qui autem iudicat me dominus est qui solus nouit secreta cordis mei. melius quam ego ipse. **I**tag nolite ante tempus iudicare iudicij exteri quia modo non est tempus iudicandi quousque veniat dominus supple ad iudicandum qui et illuminabit. i. apta faciet abscondita tenebrarum. i. occulta peccata et manifestabit consilia cordium. i. cogitata quia tunc libri conscienciarum aperiuntur et tunc laus erit. i. remuneratio unicuique a deo bene agentis vel cogitantis.

Domínica quarta in aduentu dñi

Gaudete in domino philipenses. iiii. **A**nte initium illius epistolae scribit sanctus paulus dicens **F**ratres nostra consolatio in celis est vñ saluatore expectamus dominum nostrum ihesum christum reformabit corpus humanum nostrum configuratum corpori claritatis sue. **T**unc sequitur epistola hodierna. **G**audete in domino semper. Sciendum quod epistola et euangelium concordant. **Q**uia in euangelio docemur qualiter domino viam preparare debemus per veram penitentiam ut cum digne suscipere possimus iam venturum in carne. **E**t debet hoc fieri gaudio spirituali quod gaudium necessarium est in tempore tribulationis scilicet illud **Jacobi** primo. **O**mnne gaudium estimare fratres cum in varias temptationes incideritis. **E**t cum illo gaudio spirituali bene stat contritio cordis. **Q**uia secundum **Augustinum** **S**emites de peccatis dolet et de dolore gaudet sic etiam apostolus **P**aulus in epistola hodierna nos informat qualiter in domino gaudere debemus. **G**audete in domino. **E**t presentem epistolam scribit philipensibus. **E**t philipenses nominant a ciuitate philippi que est in grecia. **V**nde dicit **F**ratres gaudete in domino non in hoc seculo. **R**atio illius est quia sicut nemo potest duobus dominis seruire **Matth.** vi. sic nemo potest gaudere in hoc seculo et cum hoc in domino semper. **L**y. non vna hora sed quoties die iterum dico gaudete non solum exterius sed etiam in corde interius. **M**odestia vestra. **L**y. in consilia conue et vita nota sit omnibus hominibus. **V**m. tam malis quam bonis. **L**y. ut boni meliores fiant vestro exemplo et alij mali conuertantur dominus enim apertus est. **Cor.** ideo debet gaudere quia dominus apertus est et patet dare quod necessarium est nichil solliciti sitis. **V**m. sed de temporalibus rebus sed iactantes curam vestram in domino et ipse vos enutriet iuxta illud. **Matth.** vi. **N**olite solliciti esse dicentes quid manducabimus aut quid bibemus et sed in omni oratione et obsecratione. **V**m. de quibuscumque rebus cum gratiarum actione quia qui vult alia impetrare gratus debet esse de preteritis. **Vñ Criso.** sup. **M**attheum gratiarum actio est iniunctio ad plus sanctorum.

peticiones vestre in notescant apud deū. i. ita feruientes sint ut ad
deum pueniant et pax dei. i. deus qui est pax et quies mentis. Qui
erupat. i. excedit omnē sensū. Vm. i. omnē intellectū tam angelicū
quā hūanum custodiat corda vestra. i. volūtes vras in bono et
intelligencias vestras in cristo ihesu domino nostro. Gor. ut nich
extra ipm appetatis vel intelligatis

In nocte natiuitatis xpi epla ad primā missam

Apparuit gracia dei ad Tytum. ij. Hodie ab ecclesia
dei celebrat natiuitas dñi sicut xpus dñs noster de vir
Sine Maria natus est verus deus et verus homo in quo magnam
misericordiam homibz ostendit quia non ex opibus iusticie que fecit
nos sed scdm magnā misericordiā suā saluos nos fecit ergo applus
Paulus in officio prime missę que in media nocte celebrat insinuat
dei misericordiā nobis exhibitam. d. Apparuit gracia dei et Ante
miciū illi eple scribit sanctus Paulus exhortado Tytū discipulū
suū. d. loquē que decet sanam doctrinā. Genes ut sobrii sint pudici
prudentes sani in fide in dilectōe et paciēcia Et in omibz te ipm prebe
exemplū bonoz opm Tunc sequit p̄sens epla Apparuit grā dei
saluatoris nostri. Ly. in carne p nobis assumpta omibz homibz. Gor.
.i. ad utilitatē oim homini erudiens nos verbo et exemplo ut ab ne
gantes impietatē. Ly. i. ydolatriam sicut et per oppositum pietas
dicat cultus diuinus et secularia desideria. Ly. que redūt ad diuicias
et honores et delicias corpis sobrie. Ly. in nobis et iuste ad primum
et pie ad deum viuam in hoc seculo. i. in mūdo fragili et transitorio
expectantes beatam spem. i. beatitudinē speratam ut p hoc libēcius
et facilius faciamus bona opa et aduentū glorie. i. manifestacionē
gloriosam magni dei et saluatoris nostri ihesu xpi. Gor. i. aduentū
xpi ad iudiciū q est magn⁹ de⁹ et saluator n̄r. Nā in pmo aduentu ve
nit ut puer puul⁹ In scdo aduentu veniet ut de⁹ magn⁹ cū p̄tate et
maiestate q suple xps debet ḡtis et sine meritis semetipm in p̄ciū et
nullā aliā creaturā p nob ad hoc inimicis ut nos redimēt p p̄ciū sāg
uinis ab omi inqnamēto tā actuali quā originali et mūdaz sibi pplm
p sacmētū baptismi acceptabilē. i. ḡtū p caritatē sectatorē bonoz
opm. Ly. ita qd grā q dat in baptismo nō dat in vacuū s̄ ad bñ ope
rādū hec loqre. Ly. ignorātes docēto et exhortare iam sciētos ad me
lius inducēto in cristo ihesu domino nostro

Epla in scda missa que cātatur in aurora

Apparuit benignitas et humanitas saluatoris nostri ad.
a ij

Tytum . iij . Ante initium illius epl'e scribit sanctus **Paulus** **Tyto**
discipulo suo . d . loquere et exhortare illos principibz potestatibus
subditos esse **Ad** omē opus bonū patos esse **Et** post pauca sequitur
epl'a hodierna **Apparuit** benignitas et humanitas saluatoris n'ri
dei quia magnā misericordiam deus deus nobis exhibuit in iis qd pro
nobis hūanitatē assumpsit **Non** ex opibus iusticie que fecimus nos
Gor . quia nulla bona fecerim⁹ ymmo potius cū inimici essem⁹ reco
ciliati sum⁹ deo sed scdm suā misericordiā saluos nos fecit **Ly** . salus
enim eterna excedit totaliter facultatem humane nature apter qd
non potest attingē eam quis nisi ex largitate diuine misericordie p
lauacrū regeneracōis . i . baptisimū p quē fit regeneracō a culpa ge
neracio enī inquinat ps . l . **Ecce** enī iniquitatibz conceptus sum tē .
Sed regnacō lauat **Iohānis** . iij . **Nisi** quis renatus fuerit ex aqua
et spū non potest intrare in regnum dei et renouacōis spūs sancti quia
spūs sanctus in baptismo datus . terminat vitam veterem que est sub
peccato et inchoat nouam que est sub gracia quē effudit in nos ha
bunde **Ly** . ad delectōez oīm pctōz et copiam virtutū p iīm cristū
saluatōrē nostrū **Ly** . ex cui⁹ passione habet efficacīā sacramentum
baptisimū vt iustificati grā ipi⁹ heredes sim⁹ **Ly** . qā grā fac nos fili
os dei ad optiuos et heredes regni fm spē in p'sēti vite eēnesce i fūto

In die natiuitatis xpī ad hūmam missam

Multipharie multisq; modis **Ad** hebreos caplo pmo
Hanc epl'am scribit sanctus **Paulus** ad hebreos **Et**
hebrei sūt qui sunt cōuerſi ad fidē xpī de iudaismo **Et** in illa epl'a po
nit dignitatem noui testamēti respectu veteris testamenti **Quāuis**
utrūq; testamētū sit a deo datū **Vetus** tñ tradidit p angelum q
loquebatur moyſi in p'sona dei vt habet **Actū** . vii . et **Iohā** . ix .
Nos scim⁹ quia moyſi locutus est deus **Nouū** autē testamētū tradidit
deus p seipm quia p filiū suū in carnatū qui est vnus deus cum
patre **Item** quia vetus testamētū traditū est obscure sub velamibz
et figuris **Nouū** autē testamētū traditū est lucide et apte **Et** in fig
num hui⁹ dicit apl'us **Fraeres** **Multipharie** . i . multis locucōibz scz
Abrahe **ysaac** et **iacob** et ceteris et eisdem sepe multisq; modis qā mō
p somnia vt **Danieli** . modo apta voce vt moyſi modo interiori inspi
ratione vt **Dauid** olim deus loquens patribz in ap'hetis **Ly** . i . per
ap'hetas quibz angeli reuelabāt occulta diuina et ipi vltērius p'plo
nunciabāt nouissime diebus istis **Ly** . tempe gracie et veritatis re
uelate locutus est nobis in filio idest p filiū incarnatū qui maior est
ap'hetis **Quem** filiū scdm humanū naturā deus pater cōstituit here
dem . i . dñm ppetuum vniuersoz sup omnem creaturā per quem

Goz. suple xpm fm diuinam naturā fm quā coeternus est patri fec
non solum in uisibilia sed et secula cōtra monachos **J**ohānis pmo
omia per ipm facta sūt qm cum sit splendor glorie quia filius pcedit
a patre ut splendor a sole et figura substantie eius. i. eius dē substā
cie cū patre portās. i. sustentās et cōseruās in esse **O**mnia. i. celestia
et terrestria **V**erbo uirtutis sue. i. solo imperio potestatis et bonita
tis sue purgacōez peccatoz faciens **G**oz. tam originalū quā actu
alū et ipse xpus sedet. i. quiescit et regnat post multū laborem et
humiliacōez sublimatus ad dexterā. i. ad equalitatē paterne maie
statis excelsis. i. in potioribz bonis patris tanto melior. i. aporcio
nabiliter angelis effectus quāto differēciā p illis nomen hereditauit
Ly. quia ipse dicit uerus deus et dñs cōsubstantialis patri ipi autē
angeli dicūt seruū **C**ui enī dixit aliquādo angeloz **G**oz. non solum
minor sed etiā maior filius meus es tu. i. michi prius et cōsub
stantialis **E**go hodie genui te. i. eternaliter quia eius generatio
non transit in pteritū **E**t rurū suple dicit deus pater ego ero illi in
patrem **G**oz. eum ptegendō et ipse erit michi in filiū michi p omia
obediendo et cum ierū **G**oz. scz deus pater introducit pmo genitū
filiū suū in orbē terre idest cū eum qui prius erat in mūdo inuisibilis
mūdo apparere uisibilem fecit **D**icit scriptura de xpo **E**t adorent
eum scz homiez xpm fm humanitatē passum et mortuū **O**mnes an
geli dei scz uisiori eius obtepano **A**d angelos quidē dī. **N**ū facit
Goz spūs celestes angelos suos. i. nuncios suos cū leuā nunciāt **E**t
ministros suos facit flāmam ignis cum eos ad exercitiū uindictē mī
tē sicut fuerūt duo angeli missi in zodomā **Gen. xix.** **A**d filiū autē
dicit deus pater **T**ronus tuus idest regnū tuū **D**eus o. deus fili in
seculum seculi. i. p manet in eternū **V**irga equitatis idest regula
directa est uirga regni tui idest disciplina. qua bonos regis et ma
los pcutis **D**ilexisti iusticiā **G**oz. idest omē bonū. et odisti iniqui
tātē idest omnem malū ppter ea idest quia hoc facis unxit te scdm ho
minē. ut regem et pontificē **D**eus deus tuus scz ipse deus pater **O**leo
exultacionis **G**oz. idest gracie cōsciencia exultacionis ppter pēti in
munitatē **P**re participio tuis idest p omibz sanctis. qui de plenitu
dine tua participāt **E**t tu dñe scz fili dei **I**n pncipio rerū creāda
terram fundasti. idest creasti et opa manū tuaz sūt celi **G**oz. **E**t
dicūt celi. specialiter opa manū eius. quia in ipis maxime reuēet
eius potēcia et bonitas. potēcia in magnitudine. bonitas in uilī
tate **I**psi celi peribūt. quātū ad formā. non quātū ad substantiam
tu autē pmanebis immutabilis et omēs celi aerei. ut uestimētū uete
rascunt **G**oz. idest ad interitū accedēt **E**t uelut amictum mutab
eos et mutabūt in nouam figurā. unde **A**poc. xxi **V**idi celos no
uos et terrā nouam **T**u autem scilicet deus fili idem ipse es. omnino

in mutabilis et anni tui non deficient id est eternitas tua non habet finem

Dominica in fra octauas natiuitatis xpi

Quanto tempore heres puulus est ad Gallath. quarto
Ante incipit illius epistle scribit sanctus Paulus dicens
Omnes enim vos unum corpus estis in christo ihesu. Si autem vos christi. ergo semen abrahe secundum promissionem heredes. Tunc statim sequitur epistola hodierna. Quanto tempore heres. Hanc autem epistolam scripsit sanctus Paulus ad Gallath. Et galathie sunt greci. et galathia est nomen regionis grece. Ex quo illo sacro tempore natiuitatis christi sancta mater ecclesia recolit qualiter ille sine estimacione magnus est pro nobis puulus factus sit. Tunc epistola et euangelium concordant. Quia euangelium dicit. quod puer ihesus crescebat et confortabatur plenus sapientia et gratia. Sic apostolus Paulus in epistola hodierna exprimit effectum et utilitatem dominice natiuitatis christi. secundum carnem. quia de seruitute transiimus in filiorum ad adoptionem sicut patet in prima epistola vnde dicit. Fratres quanto tempore vini. id est per quantum tempus per heres id est filium cui de iure debet hereditas puulus est scilicet infra annos discrete condicis nichil differt a seruo. Cor. quia ad modum huius cogitur nec habet aliquam potestatem reuerentiarum. cum sit dominus omnium scilicet bonorum pater nostrorum. Sed sub tutoribus et actoribus est. Cor. Tutores dicuntur qui cum tuerentur contra aduersarios actores qui agunt causas christi usque ad presentem tempus a patre. Ly. id est usque etate adultera. Ita et nos cum essemus puuli omnium in intellectu et sapientia sub elementis mundi eramus fruantes. Cor. id est sub iecti fuerunt legis. Sciens quod legales obsequia fuerunt figure disponentes ad christum. Ideo in eis aduentu sunt dimisse. Ergo subdit. At ubi venit plenitudo temporis. id est tempus gratie. Misit deus filium suum non angelum suum. Nati ex muliere. Ly. quantum ad corpus sumptum de maria virgine. Factum sub lege quia voluit legalia seruare. ut eos qui sub lege erant. Ly. scilicet legalibus obsequiis obligati redimeret per passionem suam. Ut adoptionem filiorum reciperemus scilicet per christum qui est naturalis filius dei. Quomodo autem estis filii dei. misit deus spiritum filii sui. Ly. id est spiritum sanctum qui dicitur spiritus filii sic et patris ex eo quod procedit ab utroque in corda vestra per infusionem gratie clamantem abba pater. id est pater noster itaque iam non est seruus sed filius. Ly. quicumque fideliter confitetur deum patrem quod si filius. Vnde in presenti per gratiam et heres scilicet erit in futuro deus qui ipsum adoptauit in heredem celestis patrie.

In festo circuncisionis domini

Priusquam veniret fides sub lege custodiebamur. Ad. Gala. iii. Ante incipit illius epistle scribit sanctus Paulus in eodem capitulo dicit. Credidit Abraham deo et reputatum est ei ad iustitiam.

Tunc sequitur epistola hodie nostra. Priusquam veniret fides. **N**umquam hodie a
 gitur de circuncisione domini. Et in veteri testamento hoc fecit circuncisio quod
 facit baptisimus. propter quod quod ianuam celi non aperuit sed circuncisio vene-
 rit ad limbum sanctorum patrum et ibi expectabant aduentum christi. Baptizati
 autem iam absque ullo medio euolant ad celum quod in hoc figuratum fuit quia
 christo baptizato celum apertum est super ipsum. Unde euangelium et epistola concor-
 dant. Quia euangelium dicit de circuncisione. Similiter et in epistola habetur
 de circuncisione et de baptismo qui datur loco circuncisionis. unde dicit apostolus
 paulus. Fratres. priusquam veniret fides. **L**y. scilicet reuelata et expli-
 cata in euangelio sub lege custodiebamur. **G**oz. id est sub legis onere
 clusi. id est timore legis legati et compelli. deflueremus ad vicia. in eam
 fidem que reuelanda erat tempore gratie. Sciendum est quod eadem fides est in
 veteri et in nouo testamento sed in veteri erat implicita. et figuris
 reuelata in nouo vero explicita et reuelata. Itaque lex pedagogus noster
 fuit in christo ihesu. **L**y. id est ad christum disponens sicut pedagogus disponit
 puerum ad virtutem tempore futuro habendam. Paruulorum est habere peda-
 gogos quousque crescunt in viros perfectos qui eos ad recta dirigunt ti-
 more penarum. **V**t ex fide. **L**y. reuelata iustificemur iusticia infusa. **A**t
 ubi venit fides id est postquam reuelata est fides christi. que erat occulta
 in antiquis patribus. **T**am non sub pedagogo sumus. **G**oz. id est sub
 coactione et fuitute legis. sed sub angelica libertate. **L**y. Sicut puer
 adueniente etate adulta. iam non est amplius sub pedagogi disciplina.
 Et eadem ratio adueniente euangelio cessant legalia. Omnes enim filii
 dei estis. **G**oz. non serui. per fidem que in christo ihesu. **F**ides enim facit fi-
 lium dei. **I**oh. 1. Dedit eis potestatem filios dei fieri hijs qui credunt in
 nomine eius. **N**unciusque enim in christo baptizati estis. id est in fide ihesu christi christum
 induistis. id est christo conformes facti estis. per vite conformitatem et sacramenti
 susceptionem. Pulchra enim vestis est indui christum. ipse enim est sol iusticie.
 Unde in signum innocencie. datur vestis candida. puero baptizato. **N**on
 est iudeus scilicet sub lege moysi. neque grecus sub lege naturali. non est
 seruus neque liber scilicet melior suo. **N**on est masculus neque femina supple-
 dignior. alter altero in fide christi. Omnes enim vos estis unum. **G**oz. non
 differetes in aliquo in christo ihesu id est in fide christi. **S**i autem vos christi scilicet per
 fidem. **E**rgo abraam estis per imitationem iusticie secundum promissionem heredes
 quantum ad futuram beatitudinem in christo ihesu domino nostro.

In epistola domini epistola psalmi. lx.

Surge illuminare iherusalem. **v**e. **r**e. **a**nte. **a**ntequam. **i**ncipit. **i**llus
 prophetie. scribit psalmas propheta dicens. **S**piritus meus
 qui est in te. et verba mea que posui in ore tuo non recedent de ore tuo
 et de ore seminis tui dicet dominus. amodo et usque in sempiternum. **T**unc statim

sequit̃ pphēcia ista **S**urge illumiāre iherusalem **F**estum hodiernū
a fidelibz epiphania nūcupat̃. p eo qđ stella tribz regibz apparuit
ip̃os vsq; ad p̃sep̃iū dñi. iij. die a natiuitate xp̃i p̃duxit **E**t dicit̃ ab
ep̃i qđ est supra et phanos apparicō **E**t de hoc agit̃ in ep̃la et euan
gelio **N**am in euangelio dicit̃ **O**btulerūt magi dño aurū thns et
miram rē **S**iliter in ep̃la dicit̃ **O**mēs de saba veniēt. aux et ths
deferētes. et laudē dño ānunciantes **V**nde dicit̃ ysaias p̃betāto de
natiuitate xp̃i **O** iherusalem. i. ecclesia. surge illumiare quia venit
lumen tuū. i. xp̃us homo factus qui est lux vera que illūiat omēs hōi
nem venietem in hūc mūdum **J**oh. p̃mo. quia nullus illuminat nisi
per ip̃m. et glā dñi. i. filius dei qui est gloria patris. sup te orta ē
Ly. natura hūmana assumpta **Q**uia ecce tenebre infidelitatis et ig
norācie hīc in p̃nti. operiet̃ terrā idest homīes carnales terrena amā
tes et caligo peccatorz p̃p̃os **S**up te aurē onē dñs q̃si sol verus. et
gloria eius in te videbit̃ **L**y. p opacōez miraculoz scz leprosoz
mūdacōez. cecoz illuminacōez. et mortuoz resuscitacōez **E**t ambu
labūt gentes. **G**losa. que p̃us in tenebris ydolatrie fuerūt. in lūie
tuo **L**y. idest in lūie fidei xp̃iane. et reges in splendore ortus tui
Hoc intelligit̃ de tribz regibus veniētibz. orta stella. ad p̃sep̃iū dñi
Leuā in circuitu scz mūdi. oculos tuos **L**y. ad omnē enī differēciā
orbis respectu iherusalē: vbi p̃mo p̃dicatū est euāgelīū: et in alibi
p xp̃i discipulos deriuatū. et vide. i. intellige. omēs isti cōgregati
sūt. fideles in vinitate fidei xp̃iane. venerūt tibi filij tui. i. paruuli in
xp̃o. de longe venient et filie tue de latē **L**y. i. de ape. surgent p̃o
forato in cruce xp̃i latere. efflucit sanguis redēpcōis et aqua bap
tismi d quibz facta est ecclesia sicut ex costa lateris ade facta est eua
mater omim homim viuēciū **T**unc videbis **L**y multitudinem cretē
cium. et afflues cōsolacōibz diuinis. et mirabit̃ **L**y ex tam veloci m̃
tiplicacōe. quia a tēpe ap̃loz deriuata est fides xp̃iana ad omnes
p̃es terre habitabilis. et dilatabit̃ cor tuū **L**y. pre gaudio. quāto
cōuersa fuerit ad te multitudo maris **L**y. i. habitaciū in insulis sic
patet de ciliā angliā et alijs insulis maris. fortitudo gēciū **L**y.
. i. impiū romanoz qđ toti mūdo dñabit̃. venerit tibi. qđ impletū
est tēpe cōstātinī impatoris **T**rundacio cameloꝝ operiet te **L**y.
cōstātin⁹ enī impator et multi alij potētes. exemplo impatoris. anū
atim diuicias multas p orbem miserūt sup talia animalia ad sustēta
cōem mīstroꝝ ecclesie et paupm xp̃i et edificacōez ecclesiā. drome
darii madian et effa **M**adiā et effa regiones sūt trās arabiam et in
istis terris nascūt̃ talia animalia forcia **E**t dromedarius est animal
camelo minus sed velocius **V**nde plini⁹ dicit̃. qđ dromedarius est
animal velocissimū gracile et neruosi camelo min⁹. sed longa hīs
crura. et longissimū passum. tā suauē qđ sine magno labore suo et

fine fatigacōe. **S**ōmēdātis. i. insidētis ipī animalī cūrīt infā diē
naturalē centū parua miliaria **C**ortices arborū cōmēdit aut fenu
modicu n vel offa dactiloz. hec ille. omēs de sabā veniēt aurū ⁊ tlb⁹
deferētes et laudē dño ānūciātes **Ly.** hoc impletū est in illis trib⁹
regib⁹ qui venērūt ad adorādū xp̄m natum

Dominica infra octavas epiphanie

Obscuro vobis per misericordiam dei. **A**n̄te iniciū illi⁹ epl̄e
scribit sanctus paulus romanis dicēs **O** altitudo diu
inarū sapie et sciencie dei. quā in cōplēxibilia sūt iudicia eius ⁊ inue
stigabiles vie eius. **T**unc post h̄ seq̄t epl̄a hodierna. **O**bscuro vobis
Epistola et euāgelīū cōcordant. **N**uia duo sūt homī necessaria ad
salutē scz humilitas mentis. et mūdicia carnis **A**d humilitatē mētis
incitāmur ī euāgelīo exemplo xp̄i. cum in fine euāgelij dicit. **E**t
erat subditus illis scz marie et ioseph **A**d mūdiciā carnis inuita
mur in epl̄a hodierna vbi ap̄lus dicit **O**bscuro vobis per misericordiam
dei exhibita vobis a deo. vt exhibeatis scz volūtariē. corpa vestrā
Ly. non aliena. cōtra illos qui saluari credūt. p penitenciā aliorum
hostiam viuētē. sactam. deo placētē. idest qd hostia sit viuens.
sancta. et deo placēs. **R**acionabile scz sit obsequiū vestrū **Gor.** sic
vt mortificent vicia vt seruet natura. **I**n omī enī sacrificiō in veteri
testamēto p̄cipitur offerri. sal. **L**euitici. ii. **N**uc quib⁹ obtuleris sacri
ficii sale cōbies. **E**t sal significat sapiāz siue discreciōē. **E**t nolite con
firmari huic seculo. idest malis homib⁹ **A**nima enī habet se sicut spe
culum. quia sicut speculum ostendit similitudinē illi⁹ rei que sibi obia
ciat. sic anima illis que diligit. cōformat **Aug.** **S**i terram diligis
terra es. si deū diligis. deus es si aurū diligis. aurū es. p̄cipatiue
scdm illud ps. lxxxi. **E**go dixi dñi estis sed renouami in nouitate sen
sus vestrī **Ly.** ymago enī dei ad quā sum⁹ formati. deformat in nob
p peccatū sed per dei graciā reformatur **Vt p̄betis. Ly.** idest expi
ri possitis p sp̄itū sanctum habitātem in vobis. que sit volūtas dei
bona quātū ad incipientes et bene placens quantum ad proficientes
et pfecta quātū ad perfectos **D**ico enī idest p̄cipio per graciā apo
stolatus. que data est michi omib⁹ qui sūt inter vobis. cuiuscūqz sta
tus vel cōdicōis. non plus sapē **Gor.** de diuinis misterijs quam opor
tet sapere **D**amascen⁹ omnino non audiendum est de deo dicē vltra
hec que tradita sūt nobis a sactis p̄phetis et a sanctis ap̄lis et etiam
a sanctis doctorib⁹ **S**ed sapē ad sobrietatem **Gor.** sine p̄supcōe **E**cce
ij. **A**lciora te ne quesieris ⁊c q̄ tibi p̄cepit deus illa cogit semp et
vnicuiqz scz debere sapē. sicut dñs diuisit deus enī dat vnū bonū vni.
alterū alteri. et idem bonū dat vni magis excellenter et alteri min⁹

p̄ m̄ mēsurā fidei q̄a huiusmodi bonā bonat̄. fm̄ qđ homo pl̄ v̄l m̄m̄
 meret̄ p̄ fidē. Sicut enim in vno corpe **Gor.** naturali. multa mēbra
 habem̄ distincta. Om̄ia aut̄ mēbra nō eūdē actū habēt hoc pat̄
 q̄a oculi vident̄. man̄ t̄gūt. pedes ambulant̄. Ita multi vñ cor̄
 pus sum̄ **Gor.** i. vna ecclesia. in xp̄o. i. in capite. Singuli autem
 alter alteri mēbra inuicē subministrādo. hoc fit quanto homo illud
 qđ de se sibi otulit. alteri libet̄ imp̄t̄ **Gor.** corpus est ecclesia ca-
 put xp̄s mēbra fideles. Felix mēbroz qđ viuunt in hoc corpe sub
 hoc capite

Dominica prima post octauas ephie epla

Abentes donacōes. Ante incip̄ illi ep̄le scribit̄ sanctus
 Pau. Sicut in vno corpe multa habem̄ mēbra. Om̄ia
 aut̄ mēbra eūdē actum non habēt. Ita multi vñ cor̄pus sum̄ in
 xp̄o. Singuli autem alter alteri mēbra. Tunc seq̄ statim ep̄sto-
 la hodierna. habētes donacōes. Quare autem ep̄stola cum euanḡ
 oueniat. Est notādum qđ in euanḡelio hodierno agit̄ de nupciis in
 q̄bus xp̄s in solacōez viuancū. aquam in vinum v̄t̄. Que nup-
 cie facte sunt in chana galilee. Et significāt spirituales nuptias q̄
 xp̄s habet cum anima fidei. Ad quas spirituales nuptias requirunt̄
 virtutes quas ap̄lus. Pau. in ep̄stola hodierna enumerat̄ dicens
 Habētes donacōes fm̄ grāciam q̄ data est vobis differētes. i. v̄s
 qui habetis diuisa dona et diuisa officia donata vobis ex gr̄a dei diuisi
 modo vnus alteri ex caritate fraternali sub ministrare 2 imp̄t̄ et con-
 municare debetis sicut mēbra cor̄pis. Siue ap̄p̄ciam fm̄ racōem fidi
 Vin. i. donum reuelacōis futuroz occultoz fm̄ qđ exigie fides siue
 ministerium in ministrādo scilicet sacramenta. Siue q̄ docet in doct̄ri-
 na. i. grāciam habet docēdi. Qui exhortat̄ in exhortādo. **Gor.** idest
 grāciam habet exhortacōis sicut mēbra om̄icare proximis. q̄ tri-
 buit. sup̄le elemosinas in simplicitate. i. in simplici intencione vite
 eterne vt nesciat sinistra tua. quid faciat dextera tua. **Mathei.** vi
 qui p̄est. i. gr̄am prelacōis habet. in sollicitudine q̄a rationē reddi-
 turus est. qui misere. i. qui habet misericordiam cōpaciendo affli-
 ctis. in hilaritate. **Ly.** hoc facit cōtra illos qui austeritatem in vultu
 et verbis ostendunt miseris. antequā eos releuet̄ in aliquo. dilecti
 sine simulacōe. **Gor.** vt dilectio p̄imi sit vera 2 non falsa nec ficta
 prima. **Iohis.** iii. Filioli non diligam̄ verbo neq̄ lingua sed ope et
 caritate. odientes malum scilicet in p̄imis. adherētes bono. Carita-
 tem fraternitatis inuicem diligētes. Vin. vt nō solum diligatis vos
 mutuo sed etiam de hoc gaudeatis. qđ alij se mutuo diligunt. **Hono-**
 re inuicē p̄uenientes. **Ly.** quilibet enim deficit in aliquo bono qđ est

in altero . et sic potest eum cōsiderare dē meliōrē se et sic hōnōre pre
uenire **S**ollicitudine non pigri **Ly** . p̄sternando humanitatē prox
imis in effectu **S**pū furētes **Ly** . ut hoc fiat ex bono affectu . bonio
seruētes **Vin** . ut p ea que proximis impendatis . deo seruatis **S**e
pe gaudētes **Vin** . ut inexecucōe p̄missōz speratis eterna gaudia
Tribulacōe patientes orōi instantes **Vin** . non solū p salute v̄ra
sed etiam p salute proximōz . necessitatib⁹ **Gor** . i . penurijs s̄ctoꝝ
omōrāciū . omunicātes v̄ra . bona temporalia . hospitalitatem sectan
tes quo ad peregrinos . exemplo **Abraē** 2 lo ths q̄ receperūt ange
los in forma hominū in hospicio **Gen** . xix . **B**enedicite psequētibus
vos **Gor** . i . bona eis optate **B**enedicite et nolite maledicere quia
maledicti regnum dei nō possidebūt . gaudete cū gaudentibus scilicet
agratulando eis . Flete cū flētibus scz opaciēdo eis . idipm inuicē
seciētes scz cum alijs fratribus **N**on alta sapientes **Ly** . proximum
cāulcādo . sed humilibus cōsciētes cū eis humiliter cōuersando 26

Domínica sc̄da post octauas epiphaniē epla

Nolite esse prudētes **I**lla epistola immediate seq̄tur
post epistolam p̄cedentis dñice **E**t epistola illa 7 cāu
selum hodiernum concordant **N**uia in euangelio legiē de lepro quē
xp̄s solo verbo curauit dicens **V**olo mundare **E**t curatio lepro fig
mificat misticē mundacōem anime a lepra peccatoꝝ **S**ic etiam in epi
stola hodierna apl̄s **Sau** . dīsuadet nobis p que anima maculatur
Et hortat nos ad v̄tutes . p quas anima mūdā 7 decorat̄ dī . **Fra** .
Nolite esse prudētes apud v̄smetip̄s . i . non tantā cōfidentiam
habeatis in ingenio vestro quod magis ap̄rio sensu velitis credere
qm̄ alieno **N**uia illud est t̄stamentum s̄cti **B**ernhardi qd̄ qlibet
debet magis . credere sensu alieno . quā ap̄rio . nulli malū p malo
reddentes . i . nulli iniuriā p iniuriā inferentes **Gor** . multo minus
malum p bono . p̄s . xxxiiij . **R**etribuēbāt michi mala p bonis . pui
dentes bona nō tm̄ coram deo **Gor** . i . in secreto cordis . quia deus in
tuetur cor . etiam omnibus hominib⁹ . i . in manifesto ne p̄rim⁹ scan
dalizet̄ . quia scandalum vitare debem⁹ q̄ntū possum⁹ . **I**uxta illud
Matth . xviij . ve ho minī p quē scandalum venit . **S**i fieri potest qd̄
ex vobis est cum omnib⁹ hominib⁹ pacē habētes . i . quantum in vob
est . non detis occasionē discordiē . vel distrāctionis pacis . **N**on
v̄smetip̄s defendētes id est nō sitis repcutiētes adūlarios vestros
Sed facite sicut xp̄s dicit **Lu** . vi . **S**i quis te p cūsserit in v̄nā maxil
lam . p̄be ei et aliam . km̄i **S**ed date locū ire **Gor** . id est dei v̄ndictē
Tra 8z h̄ic . diuinū iudiciū ergo dicē dies ire **S**criptū est enim scz
deutro . xxxiiij . **M**ichi v̄ndictam scilicet resuante et ego retribuam

scilicet vmbicabo dicite **D**ama. Quando enim vos puniretis eos. iam deo locus non est in eis. vt eos puniat in die ire. **S**eipm enim vmbicare. est rapinam omittere. et deū stemnere. **S**ed si esurierit inimicus tuus ciba illum. Si sitit potum da illi. i. porrige ei necessaria in extrema necessitate. **N**oc enim faciens scz cibando ⁊ potādo illum. carbōes ignis. i. ardorem caritatis. ogeres. i. ogeras. sup caput ei⁹ p uerbior. xxv. idest sup mentem eius q̄tenus tua benignitate incipiat diligere te. quem prius oderat. noli vinci p impatiētiam a malo suple homine. sed vince in bono scz paciēte hominem malum

Vñica tertia post octauas epiphanie **Epistola**

Nemini quicqm debeatis. **A**n̄te incip̄ illius epl̄e scribit sanctus **S**au. di. Omnis anima potestatib⁹ sublimiorib⁹ subdita sit. **N**on est enim potestas nisi a deo. Itaqz qui resistit potestati dei ordinacioni resistit. **T**unc sequit̄ epl̄a presēs. **N**emini quicqm. **E**t epl̄a et euangelium cōcordant quia in euangelio legi⁹ quomodo xps fuit cum discipulis suis in nauicula ad transmigrationē et ortā est tempestas magna in mari p quam tēpestatem de signat̄ magna tēptacō hūi⁹ secl̄i. **S**ic etiam **S**au. ap̄lus in epl̄a hac docet nos quomodo debeam⁹ trāsmigrare et tēptacōes vincē p vtutes q̄s enūerat in epl̄a hodierna dicens. **N**emini quicqm debeatis nisi vt inuicem diligatis. **Q**ui enī diligit proximū. legem impleuit. **L**y. **O**ia enim mandata decalogi ordinat̄ ad actum diligēdi quia pcepta primę tabule ordinant̄ ad diligendum proximū et ita in dilectōe implet̄ lex. **N**on adulterabis. **G**oz. hic prohibet nocumētū primi in psona sibi diueta. **N**on occides. in q̄ phibet nocumētum primi in ap̄ia psona. **N**on furaberis in q̄ phibet nocumētum in rebus t̄palib⁹. **N**ec falsū testimoniū dices in quo phibet nocumētū proximi in vbo. **N**ō occupas vxorē vel rē proximi tui. **E**t si qd est aliud mādātū. **I**n hoc vbo instaurat̄. i. implet̄. **D**iliges proximū tuum sicut te ip̄m. **G**oz. sic debes diligē sicut teip̄m in bono et nō in malo. **T**hom. sic quod nichil illicitū ppter amorem proximi omittat̄. **D**ilectio proximi malum nō op̄at̄. i. cauēt inferre malum proximo. **P**lenitudo ergo legis est dilectio. **T**ho. i. p dilectionē lex impletur

Vñica q̄rta post octauas ephie epl̄a

Induite vos sicut electi dei. **A**n̄te incip̄ illius epl̄e scribit sanctus **S**au. di. **N**olite mentiri inuicem expoliētes vos vetere hominē cum actib⁹ suis. **E**t induētes nouum hominē qui renouat̄ in agnitione dei s̄m ymaginē eius qui creauit illum. **T**unc

sequit post h ep̃la hodierna quā scripsit colosenſib⁹ **Et colosenſes**
nominant a ciuitate colosis **Frates** indinte vōs ſc̃z veſte ſp̃uali. ſi-
cut electi dei p̃ fidē. ſancti p̃ ſp̃em. et dilecti p̃ caritatē vel ſic electi
dei **Ly.** p̃ eternam p̃deſtinacōem. ſancti p̃ ſacramentoz. ocepcone
et dilecti p̃ augmētū gratie. viscera miſericordie **Ly.** quantum ad
pietatis aff̃ctū benignitatē. quātū ad eius effectum hūilitatem que
eſt virtutum cuſtodia ⁊ fundamētū modēſtiā bene vtēdo p̃ſperis
patientiā bene habendo ſe in abūſis. ſupantes inuicē in infirmitati-
bz et defectibus. et donantes vobismetiſis **Ly.** offeſas remitten-
do qd̃ eſt neceſſitatis. **Si** q̃s abūſus aliquē habet querelam. i. que
rele materiā **Sicut** deus donauit vobis. i. ita pure ⁊ integre. ita ⁊
vōs inuicem remittite peccā **Supra** omnia aut̃ hec caritatē habētes
que eſt maior ceteris virtutib⁹. que eſt vinculum p̃fectionis **Gor.**
quia omia que ad p̃fectionē p̃tinet ſimul ligat. et pax dei **Ly.** data
⁊ omendata a xp̃o. exultet. i. ſit cauſa exultacōis in cordib⁹ ṽſtris
in qua vocati eſtis in vno corp̃e ſc̃z eccl̃ie ſub capite xp̃o **Gor.** **Q̃s**
enī vnū corpus ſumus in xp̃o. ⁊ grati eſtote ſc̃z deo datori de tanto
beneficio. verbū xp̃i. i. doctrina euangelij q̃ ſpecialiter verbum xp̃i
eſt quia de eius ore p̃ceſſit. habitet in vobis ſc̃z p̃ uigem ei⁹ medī-
tandem. habūdantē. i. non ſolum ad ṽſtrā ſed ad alioz edificacōez
in omni ſapientia. i. in omni ſcripturarum intelligentia vt omnium
ſcripturarū intelligentiā et intellectū habeatis docētes ſc̃z ignaros
et amouentēs ſc̃z pigros vōſmetiſos. i. vnus aliū vōs mutuo ad
diuinas laudes excitādo. ⁊ ſ in pſalmis et ymnis et canticis ſp̃ualib⁹
Gor. de et̃ernis bonis agētib⁹ et celeſtē iocūditatē oſtēdētib⁹ in gr̃tia
Gor. i. in conſideracōe beneficiorū dei erga vōs. canentes in cordibus
ṽſtris **Gor.** i. nō tantum labijs ſicut illi de quib⁹ dicit̃ **Pla.** xxi.
Ipſus hic labijs me honorat. cor aut̃ ipſoz longe eſt a me. dñō. i.
ad honorē dñi. in xp̃o ih̃eſu dñō noſtro

V **Dñica in ſeptuageſima Ep̃ſtola**

N **Reſcit** qd̃ h̃y qui in ſtadio currūt **Ante** inc̃iū illius ep̃i
ſtole ſcribit ſanctus **Sau.** dicens **Factus** ſum infir m⁹
infirmis vt infirmos lucrifacere **Omnia** aut̃ facio p̃pter euangelium
vt p̃nceps efficiar **Tunc** ſequit̃ ep̃ſtola **Reſcit** qd̃ h̃y qui in ſta-
dio currūt **Vbi** notādum qd̃ tempus qd̃ hodie eccl̃ia inc̃ipit eſt tē-
pus deuocōis penitencie **In** ſignū huius ſancta mater eccl̃ia in ſ
ſacro tempe in cantu et lectionib⁹ in matutinis nobis inſinuat qd̃ a
deo ſumus elongati. et ſp̃itualib⁹ bonis ſpoliati p̃pter inobedienci-
am **Adē** ⁊ eue **Vnde** ep̃la et euangelij in hoc concordant. q̃a enī
enī tep̃auptati ſumus tunc ſanctus **Matheus** in euangelio hodierno
bi

inuitat nos ad laborandum in vinea domini ut ditemur et quia etiā
a deo elongati sumus. tunc sanctus **Paulus** in epla hodierna **apo**
nit nobis cursum ut ad brauiū diuine visionis redeamus dicēs **Fra**
tres nescitis quod hii qui in stadio currūt omnes quidē currunt quia
omēs homines ad beatitudinem nitūt puenire quocūq; diuiso tramite
incedūt ut dicit **Boetius** in de solacōe phie li. iij. p̄sa secunda sed
vnus accipit brauiū .i. p̄mū cursum. **Notandum** quod stadium est spa
ciū in quo pedites currūt. qđ hercules dicit statuisse. **Deficiūt** autē
vnum stadium. cxxv. pass⁹. **Et** dicit stadium a stādo. qđ hercules tot
pass⁹ currebat et postea stabat ⁊ respirabat. **In** fine hui⁹ spaciū po
nebat aliqđ qđ erat p̄mū cursum ut equ⁹ vel purpure⁹ pān⁹ ⁊ hoc
dicit brauiū. **Et** licet omēs in hō stadio currēt vn⁹ tñ sol⁹ accipiebat
hō brauiū scz qđ cici⁹ pueniebat. **Sic** in cursu spiritali vn⁹ tātū scz per
seuans accipit brauiū. **Quia** qđ p̄seuauit vsq; infīnē hō saluus erit. sic
currite scz p bona opa. ut op̄cedatis scz brauiū eternū. **Omis** enim
qui in agone .i. in pugna. stendit idest cum adūsario. ab omnibus
se abstinet scz que impediunt ipsum pro afflictione victorie. **Et** il
li quidem ut corruptib. lem coronam accipiant nos autem incorrupta
tam. **Ly.** quasi diceret si hoc faciunt p tempali pretio multo magis
debemus hoc facere pro eterno premio abstinendo ab omnibus impe
dimentis nostre salutis exercendo nos in omnibus promotiuis. **Ego**
igitur sic curo. **Gor.** bonum operando. **Non** quasi in incertum. **Ly.**
quia sanctus **Paulus** certus de beatitudine futura per reuelacionē
diuinam. sic scz contra temptationes. **Non** quasi aerem vberans. .i.
nō inaniter sicut ille qui aerem percutit pro hoste. **Sed** castigo cor
pua meum. **Gor.** motus carnis illicitos reprimendo. et in seruitutē
redigo scilicet per operationem boni. ne forte predicalum. **Ly.** scz
inducendo eos ad opera perfectionis. ipse reprobus efficiar. **Gor.**
idest adeo reprobatus quod turpe esset. **Nolo** enī vos ignorare fra
tres. **Ly.** sed diligenter attendere. quoniam patres nostri omnes.
tam boni quam mali. nube fuerunt scilicet eos protegente ab estu
de die in diem. **Ero. xiiij.** **Et** omnes in moyse baptisati sunt in nube
et in mari. **Ly.** idest signum baptisatis receperunt quia transitus
iste maris. et protectio nubis figura fuit baptisatis. **Et** omēs eā
dem escam spiritalem manducauerunt. **Ly.** .i. manna que dicit esca
spiritalis quia nō vtute nate s̄ vtute diuine potēcie fuit data de celo.
Et etiā eucharistie qđ spūaliē hoīnē nutrit ⁊ omēs eūdē potū spiritale
biberūt scz aquam de petra eductam virtute diuina quando moyses
bis percussit petra. **Ex. xv. j.** **Biberūt** autē de spiritali idest potū datū vtu
te xpī qđ figurabat aqm ḡtie p xp̄z dādā. osequēte eos pet. **Gor.** aq
vbiq; sequebatur eos. pet aut erat xp̄s. **Vm.** nō in re s̄ in figura de
qđ petra fluxit sāguis ⁊ aq p apcōes lateris cristi in die pascheus.

Libenter suffertis insipientes. Ante iniciū illius epl'e scri-
bit sanctus Paulus dicēs. Tpe enī sat hanaq̃ trāsfigu-
ratur se in angelū lucis. Non est ergo magnum si mimi-
stri eius trāsfigurentur velut ministri iusticie. Tūc sequit̃ epl'a ho-
dierna. Et presens epistola et euangelium hodiernum in h' concordat
quā euangelium dicit de seminator e qui erit seminare semen suum
sic etiam epistola dicit de p'dicatore scz sancto Paulo qui semen vbi
dei seminavit p totū mūdum. Sic patet in collecta de sancto Paulo.
Deus qui vniūsum mundum beati pauli p'dicacōne docuisti da nobis
qm̃s vt cuius natalicia colimus eius apud te patrocinia sentiamus.
Fratres Libēter suffertis insipientes. Pro intellectu illi' epl'e notā-
dum est quod tpe aploz erāt quidam pseudo apostoli qui gloriā
bant et iactabant se esse iudeos natione et de semine abrahe descē-
disse. Et h' faciebāt vt p hoc in maiori auctoritate haberētur et eo-
rū false doctrine magis tradaren ē. Et nitebātur corinthēos a liber-
tate euangelij reducē ad obſuanciā legis moſayce. Et ipsi corinthei
sufferebant eos et eis bene faciebāt et eos aplo pferebant. minus
reputātes apl'm qm̃ illos. Et de h' aplos eos replēdit in hac epl'a
et ostendit quomō habeat maiorem materiā gloriandi quam isti si
expediat. Et in p'senti epistola enūerat aplos plurima martiria sua
et bñficia et opa bona facta p vtilitate ecclesie. Et etiam enumerat
plima q̃ passus est pro fide. et p nomie ihesu xpi. Et hoc apostolus
faciebat vt illoz pseudo aploz falsitatē repellēt et maiore fructū
facēt ad dei laudē et fidelū salutē apter quod sua gloriatio erat vtu-
osa. Illoz aut vitiosa. Vnde dicit. Fratres. Vm. i. vos frēs corin-
thei. Libēter suffertis. i. sustinetis patienter insipientes scz falsos
apostolos de falsis false gloriantes quod apriu est insipientum cum
falsis ipsi idest esse debeatis. sapientes quod talibus falsis apostolis
et seductoribz non crederitis. Sustinetis enī si quis. Ly. pseudo apo-
stolorz vos scz a libertate xpi euangelij. in seruitutē redigit idest
in obseruantiam legis. Volebant enī eos subicē seruituti legis. Pi-
ces ntes eos debere seruare legalia cum euāgelio. Si quis deuorat. Ly.
q̃a de bonis corintheoz laute vivebant. Si quis accipit bona vestra
decipiendo vos falsis et mendacibus verbis. si quis extollitur quia
pseudo appli iactabāt se sup corintheos dicētes. se filios abrahe co-
rintheios aut filios gētiliū ydolatrie debitoz z mercedisloz. Si q̃s
vos in faciē cedat. Gor. i. in p'sentia vos vitupat impperādo scz vob
genus qd̃ fuit gentiles. Vnde Ambrosius in faciē ceditur cui iniuria
irrogatur. Secūdu ignobilitatē dico. Gor. q̃s vob obiciūt. qd̃a indei
de semine abrahe se iactātes et vos spernētes tāq̃ ignobiliores ipis
bz

quasi nos infirmi fuerim? in hac parte idest impotentes gloriari de ge-
neris nobilitate sed non sumus? In quo quis audeat in insipientiam dico
Go: quia insipientia estimat seipsum iactare et laudare. audeo et
ego. i. audeo possum et ego. hebrei sunt **Ly.** i. de lingua et natione
hebreica gloriante. et ego scz sum sicut et ipsi sunt. **Israhelites** sunt
.i. glorianes quod de patriarcha **Jacob** descenderunt. et ego simili-
ter descendi. **Semen** abrahe sunt **Ly.** cuius semini facte sunt repro-
missiones. et ego scz sum de eodem genere et ideo de omnibus illis possum
gloriari. ministri xpi sunt idest dicunt se esse ministros cristi. et ego scz
sum similiter. ut minus sapiens dico quia non est hominis sapientis. se-
ipsum laudare et per hoc ostendit se coactum in laudem suam prorupisse
plus ego scz sum minister xpi quam ipsi s. patet ex eo quia plura pas-
sus sum propter ministerium xpi. **Tunc** enumerat dicens. In laboribus
plurimis quam ipsi in carceribus habundant. **Ly.** propter predicacionem eu-
gelij. In plagis super modum. i. ultra mensuram aliorum. in mortibus frequen-
ter. i. in periculis mortis fui. **A** iudeis qui quies idest quique vicibus. qui
dragenas scz percussiones vel plagas. una minus: hoc est triginta
nouem accepi preceptum enim erat in lege **Deutro. xxv.** Si enim qui pec-
cauerat dignum viderent plagis prostrauerunt eum ante se et coram
se fecerant verberari pro mensura peccati erat et modus plagarum ita
dumtaxat ut quadragenarium numerorum non excederet. **Ne** igitur
immisericoordes viderentur subtraherent minus quod poterant scilicet
et unam plagam. **Ter** virgis cesus sum scz hoc a gentilibus passus
est. semel lapidatus sum scz a iudeis actum. **xiiij.** **Lapidantes** pau-
traxerunt eum extra ciuitatem estimantes eum mortuum esse. **Ter**
naufragium feci idest pertuli. **Nocte** et die in profundo maris fui
Ly. scilicet ad diuersas partes terre et insulas nauigando propter
predicacionem euangelij. **Alij** exponunt dicentes quod naufragium
passus stetit sub aqua per diem et noctem. virtute dei eum. propter
gente. in itineribus sepe propter predicacionem euangelij. pericu-
lis fluminum. **Lyra** in hypeme mundatum et sic sunt magna pericu-
la in transitu aquarum. periculis latronum. diabolus eos coactando contra pau-
lum ut predicatio verbi dei et salus animarum impediretur. pericu-
lis ex genere supple meo idest a iudeis volentibus paulum occidere
ideo quia lege eorum deserta ad christum se conuertit. periculis ex
gentibus **Ly.** i. gentilibus mortem eius querentibus quia contra ydola-
triam predicabat et sic nec inter suos nec inter alienos securus fuerat
periculis in ciuitate **Ly.** super commota contra me. **Periculis** insolitudinis **Ly.**
idest a bestiis et occurrentibus. periculis in mari a piratis et naufragiis. pi-
culis in falsis fratribus **Ly.** quod est periculosum quia nulla pestis efficacior
ad nocendum quam familiaris inimicus in labore super manuali et erumina. i. in
paupertate in vigiliis multis propter laborem manuale et etiam oracionem

In famē et sitē in frigore et nuditate quā non habebat quādoq; suffi-
 cientē victū et amictū p̄ter illa q̄ extrinsecus sunt **Ly.** p̄ter illa ma-
 la iam enumerata q̄ me exterius affligūt sunt alia que me affligūt
 interius scz instan- cia mea quotidiana **Goz.** q̄ nec vna hora remit-
 titur. sollicitudo oim ecclesiarū **Ly.** in cūbebat enī sibi quotidie
 regimē ecclesiarū in magna affectione mentis **Deo** subdit **Nūc**
 infirmat **Ly.** in fide et morib; . et ego non infirmor. dolens de malo
 eius quasi diceret nullus **Nūc** scandalizat **Ly** scz ruens in peccatū
 exemplo alterius et ego non vroz p̄ passionem quasi dicēt nullus
S. **Ly.** p̄ quia gloriari optet quia oportebat **Paulū** sic facere ad-
 repellendū iactāciam et supbiā pseudo ap̄l̄oz. **Nūc** infirmitatis mee
 fuit **Ly.** i. que p̄tinent ad infirmitatē meam gloriabor **Is** dicit. Oīra
 falsos ap̄los qui de nobilitate generis gloriabātur. **Deus** et pater
 dñi nostri ihesu xp̄i scit qui est benedictus in secula quod nō mētiōr
Tunc hic oīq; ter enūerat mala q̄ euasit **Hū** enī p̄geret **Damascū**
 ad p̄sequendū xp̄ianos miraculose fuit cōuersus et post baptisimū in-
 trauit synagogā et confundebat iudeos qui habitabant **Damasci** ap̄e
 quod fuaserūt p̄posito ciuitatis vt caperēt et occiderēt vt habet actu
 um. ix. **Ergo** dicit **Damasci** p̄posito gētis arethe regis custodiebat
 ciuitatē **Damascenoz.** i. custodire fecit p̄ homines armatos. vt me
 op̄benderet **Ly.** vt traderet. iudeis ad occidendū. **Et** p̄ fenestrā
 in porta dimiss⁹ sum p̄mur scz a xp̄ianis et sic effugi manus eius
S. p̄ quia gloriari optet me commendādo ap̄ter pseudo apostolos **Nō**
 expedis quātē ap̄ter me licet expediat ap̄ter vestram vtilitatem **Ve**
 mā aū. ad visiones et reuelationes domini **Scio** hominē. **Goz.** de se
 tamquam de alio loquē in suā commendacōe vt vitet iactāciam in xp̄o
 manentem p̄ grātiā et sibi vntū p̄ fidem et caritatem. ante annos
 quatuordecim tot enī anni fuerūt inter visionē et narracōez **Ex** quo
 apparet eum hoc enarrare non ex iactācia s̄ ex necessitate ap̄ter vti-
 litatem. siue in corpe **Goz.** scz manēte aīa siue extra corpe assumpt⁹
 ta. nescio deus scit raptum hui⁹modi vsq; ad terciū celū i. empiriū
Creditur raptus iste fuisse in sua conuersione quando fuerat tribus
 dieb; et trib; noctib; nec cōmetēs nec bibēs **Et** scio hui⁹modi homi-
 nem siue a corpe siue extra corpus nescio deus scit quoniam raptus est
 in paradysum. glo. in eam trāquillitatem q̄ fruunt illi qui sūt in cele-
 sti iherusalem. **Et** audiuit. i. p̄cepit. archana verba de dei essen-
 tia. q̄ non licet. i. nō est possibile. hoīm loquī. i. verbis explicare p̄
 hui⁹modi scz visionibus gloriabor et recte. p̄ me nichil **Ly.** i. a me
 nullā habeo materiam gloriandi. nisi in infirmitatibus meis. i. in ē-
 bulacōibus meis quas pacior que sunt glorie acquirēte **Nam** et
 si voluerō gloriari **Ly.** de bonis michi a deo datis. non ero insipiens
 quia hoc non facio inaniter et sine causa. veritate enim dicā parco

autē **Ly.** .i. parce me laudo. ne quis existimat me scz gloriari in me
super id quod videt in me. .i. in ouersacōne mea. aut. audit aliquid
de me. .i. in doctrina mea **M**ulta enī dona dei latebant in apostolo q̄
non manifestabat nisi pro vt ⁊ quantum ad dei gloriā ⁊ fidelū sa-
lutem expediebat. Et ne magnitudo reuelationum **Ly.** diuinarum
extollat me in supbiā. datus est michi stimulus carnis mee **Goz.**
.i. temptacō libidinis. angelus sathane idest angel⁹ malign⁹ mis-
sus a sathan ad meam subuersionem. qui me colaphisat. .i. me affli-
git. ppter qd ter dominū rogauī vt discederet a me ⁊ dixit michi.
sufficit tibi gratia mea **Ly.** quasi diceret nō est tibi necessariū vl-
tile quod a te discedat temptacio carnis nam virtus in infirmitate
perficitur **Goz.** quia dum certat ⁊ vincit roboratur et augetur li-
benter enī gloriabor in infirmitatib⁹ meis **Goz.** nō in vna tantū sed
plurib⁹. vt inhabitet in me virtus xpī. .i. g̃tia in me oñet ⁊ pficiat

Vdomica in .i. epistola

Linguis hominū loquar Ante incipium illius epistole
scribit sanctus Paulus dicens Si quid patitur vnū mē-
brū opaciūt oīa mēbra Siue gloriat vnum mēbrum cō-
gaucunt oīa mēbra Tunc seq̃t epistola hodierna **F**ratres Si ling-
uis loquar Apostolus in hac epistola maxime commendat caritatē
dei ⁊ proximī vñ euāgelīū et eplā recordāt **N**una euāg. dicit de pa-
ssione xpī quomō est eraditus. illusus. spūtus. flagellat⁹ crucifixus
in quibus omnibus nobis ostēdit suā maximā caritatē **Iohis. xv.**
Maiorē caritatē nemo habet vt aīam suā ponat q̃s p amīcis suis **S**i
milit in eplā hodierna apl⁹ **Paul.** ostēdit nobis utilitatē caritatis
dicēs Si linguis hominū loqr **Goz.** .i. oīm hominū p bonū linguaz. ⁊ āgelo
⁊ scz qd pl⁹ est caritatē aut nō habēā. fact⁹ sū velut es sonas scz
alijs fruct⁹ ⁊ seipm destruēs. cimbālū tinnies. scz alios delectās et se
ipm oñmēs **E**t si habuero oēs ap̃hcia **Goz.** q̃ oculta diuina mani-
festāt ⁊ reuelāt ⁊ nouerim misteria oīa. .i. oculta veteris ⁊ noui testa-
amētī. et oēm sciētīā scz diuīā et hūanā ⁊ si habuero oēm fidē scz tā
pfectā ita. vt mōtes trās ferā vtute fidei de loco ad locū. caritatē aut
nō habuero nichil sū **Ly.** quātū ad esse g̃tie **E**t si distribuero **Goz.**
.i. p̃lib⁹ diuisero. in cibos paupū nō in cōmūia diuitū. oēs facultates
meas nō alienas. et si tradidero corp⁹ meū **Goz.** volūtariē ab martī-
riū ita vt ardeā. .i. ad oburendū sicut beat⁹ **Laurēci⁹** qd ē acerbissimū
martiriū. caritatē aut nō habuero nichil michi pdest ad vitā eternā
Caritas paciēs est **Ly.** .i. facit paciāz in mal sustinēdis. benigna est
.i. facit benignitatē in bonis operādis. **C**aritas non emulat. .i. non inui-
det **N**ō agit pperā. .i. pūse scz impediendo bōa ne fiāt nō iflat oē pri-
mū etiā si p̃spere cedat sibi **N**on est ābirosa. .i. alijs nō vult p̃poni.

Non querit que sua sūt tantum sed etiam que aliorū sūt procurat. **Cor. i.** non puocat ad iram vel vindictam ap̄ter inturias sibi illatas. nō cogitat malū. i. non p̄mittit hoīes cogitare qualiter perficiat malum in ope. Non gaudet sup̄ iniquitate. **Cor.** sed potius dolet si vidit aliquē peccare. & gaudet autem veritati. i. verbis veritatis. Omnia suffert. **Ly.** infirmitates proximi superando. omnia credit scz que diuinitus sunt tradita. omnia sperat scz diuinitus p̄missa. omnia sustinet. **Ly.** p̄ longanimitatem patienter ex p̄tando p̄missa. Caritas numquam excidet nec in h̄ seculo nec in futuro sed potius augm̄tabit. Siue p̄phēcie scz futurorū euacuabūt infusio quin oīa erūt p̄sentia siue lingue cessabūt scz infuturo quando nō erūt diuise lingue sicut iam sed omēs vna et eadē lingua laudabūt deum. siue scientia scz acquisita. distruet quantum ad actum rationandi. exp̄ te enim agnoscimus. **Cor. i.** imperfecte agnoscim⁹ deum ap̄ter imperfectionē intellectus & tenebrositatem p̄ntis status et exp̄te p̄phetamus. i. imperfecte futura p̄dicamus. Cū autem venerit quod perfectum est. i. futura beatitudo. euacuabit quod ex pte est. i. quod imperfectū est scz scientia p̄phetia fides. Et iam dicta apostolus declarat per simile de statu puerili imperfecto qui cessat adueniente statu virili perfecto ergo dicit. Cum essem paruulus scz etate. loquebar vt paruulus imperfecte in ore pueri balbuciens. sapiebam vt paruulus scz res hūanas. cogitabam vt paruulus scz vana et inutilia. Quando autē factus sum vir. **Cor.** p̄fecte etatis. euacuauī ea q̄ erāt paruuli. Vm. scilicet in loquendo. cogitando. sapiendo. Videmus nunc. i. in p̄nti deum. per speculum in enigmate. i. obscure h̄ est per creaturas q̄a in magnitudine potētiā in pulcritudine sapientiā in utilitate bonitatem tunc autem. i. in futura beatitudine facie ad faciem. **Ly.** i. clare et nude videbimus diuinam essentiam. Nunc agnosco scilicet deum ex parte. i. imperfecte et obscure. tunc autē. i. in futuro. agnoscam p̄fecte et p̄ntialit̄ deū sicut et agnitus sum. i. p̄uul⁹ agnosce. Nunc autem. i. in tpe vie. manet fides in rationabili. spes in irascibili et caritas in occupabili. tria hęc Maior autem horū est caritas. **Cor.** quia ceteris decedētib⁹ p̄manebit.

Vbi prima in quadragesima ep̄la

Hortamur vos ne in vacuo. Ante iniciū illius ep̄stole scribit sanctus Paulus dicens Omēs vos manifestari oportet ante tribunal xp̄i vt referat unusquisq̄ ap̄ria corporis p̄urgellie siue bonum siue malum. Tunc postmodū sequitur ep̄stola hodierna. Et in p̄senti ep̄stola hortatur nos apostolus ad gratie habite exercitaciōem dicens. Fratres hortamur vos. Vn̄ amoniciōe caritatiua. **h. g.**

inducendo . ne in uacuum gratiam dei recipias **Vm** . Gratia in vacu-
um recipitur quando homo post peccatorum dimissionem se non exer-
cet in bonis operibus **Ait** enim domini **Mathe . xlii . capitulo** tempore
accepto **Ly** idest tempore noue legis quod est tempore gratie exau-
diui te scilicet orantem pro peccatis . et in die salutis in qua potest homo sa-
lutem suam operari . adiungi te **Ly** . scilicet opera tua perficiendo **Ecce** nunc
tempus acceptabile **Vm** . i . ad merendum . ecce nunc dies salutis
quantum ad premium assequendum **Quia** nunc statim post obitum
salus datur fidelibus sed in veteri testamento differebat **Vnde** **Lu .**
xxiiij . Hodie mecum eris in paradiso . **Nemini** dantes ullam offen-
sionem **Gor . i .** neminem verbo vel facto scandalizantes ut non scilicet pro
vituperetur ministerium nostrum **Ly** . quia mala subditorum reducunt
in vituperium prelatorum **Sed** in omnibus exhibeamus nos sicut dei
ministros scilicet ipsi christo nos conformando quantum possumus . in multa
patientia **Gor .** scilicet cordis oris et operis . in tribulationibus scilicet multis
in necessitatibus scilicet victus et vestitus . angustis . i . in curis . in pla-
gis . i . in verberibus corporis . in carceribus **Ly** . ne possimus ad predican-
dum discurre . in seditionibus . i . in omocionibus propter opera mea . in labori-
bus scilicet manuum . **In** vigiliis in ieiuniis . in castitate scilicet mentis et corporis
in scientia scripturarum in longanimitate scilicet expectacione promissionis . in sua-
uitate in spiritu sancto **Ly** . qui facit hominem dulcem suauem primo . ver-
bo et facto . in caritate non ficta . id est simplici contra hypocritas . in verbo
veritatis scilicet loquendo cum primo . in virtute dei . id est in deo non in rebus
sperando . et confitendo . per arma iusticie . id est opera iusticie nos
protegencia . a dextris . **Lyra** id est ne in prosperis per superbiam ele-
uemur et a sinistris id est ne in aduersis deiciamur per gloriam et igno-
bilitatem **Lyra** . Aliquando apostoli reputati fuerunt gloriosi **Eco-**
uerso aliquando in carcerati fuerunt ut viles et abieci sicut patet in le-
gendis apostolorum et aliorum sanctorum . per infamiam et bonam
famam **Lyra** . quia ab aliquibus dicebantur seductores **Ab** alijs ve-
ro dicebantur apostoli veritatis predicatorum . ut seductores . scili-
cet reputati in estimatione malorum hominum quia christus / qui est
veritas dictus est seductor **Mathei . xxvii .** veraces apud deum **Si-**
cut qui ignoti **Ly** . i . exprimitur a multis quasi morientes . i . periculis mortis
expositi et ecce vivimus scilicet deo per fidem et gratiam . ut castigati **Gor . fla-**
gellis et pressuris ut cessarem a predicatione . et non mortificati scilicet desiste-
re a predicatione vel etiam moriendo corporaliter **Quasi** tristes sci-
licet reputati . semper autem gaudentes scilicet veraciter in domino
egentes id est medici et pauperes . multos autem in locupletantes scili-
cet diuicijs spiritualibus **Tamquam** nichil habentes **Lyra** . quia
apostoli propter christum omnia temporalia reliquerunt . omnia pos-
sidentes scilicet non solum spiritualia sed etiam temporalia quia timens deum nichil est

Rogamus vos et obsecram⁹ in domino ihesu tē Ante initium illius epl^e scribit sanctus Paulus dicens Cum ess⁹ apud vos et p^odicauim⁹ vobis passuros vos tribulationes fieri et factum est Tunc sequitur epistola illa . quam scribit Paul⁹ Thessalonicen . Et thessalonicenses noiant a ciuitate Thessaloni⁹ ca q^{ue} est metropolis in macedonia q^{ue} est quedam p^o grecie **V**bi notandum quod epla et euangelium concordant Nam euangelium dicit de m^oliere chanaan^e que cum clamoribus petiuit a d^ono ihesu cristo satisfactione filie sue que grauit^{er} vexabatur a dem^onio Sed quia clamores et p^oti^oes nostras deus non exaudit nisi a m^undo corde procedant **T**heo ap^olus . Paulus in epistola hodierna ad mundacionem et sanctificacionem inducit dicens . Rogam⁹ vos et obsecram⁹ **V**in . **R**ogare est simpliciter petere sed obsecrare est cū necessitate rogare Et p^opter h^{oc} addit ap^olus in d^ono ihesu . vt quēab modum accepistis a nobis scz a me et a thymotheo et siluano verbo et exemplo . quod vos oporteat ambulare scz p^oficiento per viā mandator^{um} dei . et placere deo **L**y . caste et munde viuendo . sicut et ambulastis **C**or . scz in bonis p^oficiento et p^oleuerāto vt habundētis magis . i . vt crescat^{is} in bonis et virtutibus et meritis . Scitis enī . i . scire debetis . que p^ocepta scz euangelica dederim vobis p^o d^ono ihesum . i . de mandato ip^o cui simpliciter est obediendum **N**ec est enī voluntas dei **V**in . scz beneplacens . sanctificatio vestra . i . sanctificem⁹ virtutibus . vt abstineatis vos a fornicacōe **L**y . tamquam a deo p^ohibita vt sciat vnusquisq^{ue} vestrū suū vas possidere . i . v^oporē ap^oriam in sanctificacōe et honore **G**lo . vt sciat quandoq^{ue} etiam ab v^olū licito abstinē locis et temporibus sacris et etiam tempe puerperij et menstrui **N**on in passione desiderij . i . nō semp^{er} satifaciēdo desiderijs carnis . sicut et gētes faciūt que ignorāt deum **V**in . p^o verā fidē ap^oter quod non debetis assimilari eis **E**t ne quis sup^ogrediatur scz p^o violentiam neq^{ue} circūueniat p^o fraudulentiam in negotio oculto **F**ratre suū . i . p^oximū suū . quod vindex est domi⁹ . i . vindex faciet de omnibus hys scz de omni immūdi⁹ cia de omni iniuria et de omni fraudulentia sicut p^odiximus vobis in doctrinis . nostris . testificati sumus testio scripturarū **N**on enim vocauit nos deus **V**in . p^o internam inspiracōem et apertā p^odicacōem in immūdi⁹ ciam . i . vt in immūdi⁹ cie seruāmus s^{ed} in sanctificacōe vt sancte viuam⁹ et in san^oitate ei⁹ fruam⁹ in x^opo ihesu d^ono n^oro **V**in . i . cū auxilio et adiutorio d^oni n^ori ihesu x^opi

Concordia epl^e et euang^o

Domica tertia in quadragesima ad Ephesi . ca . v .

Estote imitatores dei. Ante incipit illius epistole scribit san-
ctus Paulus dicens Omnis sermo malus ex ore vestre non
procedat Sed si quis bonus est ad edificacionem fidei ut de-
gram audientibus. Tunc sequitur plenus epistola Et in
hac epistola apostolus Paulus ponit doctrinam exemplare. qua inbu-
cere possit nos ad declinationem mali et operacionem boni et ponit nobis
in exemplum dominum nostrum Iesum Christum quia ipse est exemplar
verissimum omnium bonorum dicens. **F**reres estote imitatores dei sicut
filij karissimi. **V**in. mandatis eius ob tempore quia carum filium mandatis paternis
bonis obtemperat. **N**ota quod sumus filij cari apostoli per ymaginem caritatis. cariores
apostoli per ymaginem refectionis carissimi apostoli per ymaginem glorificationis. et ambulare
dilectio de vera et reali fide Christus dilexit nos sincere et ex corde et dedit
in semetipsum non alium pro nobis. **C**um ad huc inimici eramus **Rom. vi.** obla-
tiones et hostiam deo secundum crucem in odorem suavitatis **Ly.** fuit enim illa obla-
tio acceptissima deo quia processit ex maxima caritate. fornicatio autem luxu-
ria et omnis immunditia **Ly.** ut per hoc includatur omnia ad vicium luxu-
rie pertinencia. **A**ut avaricia. id est immoderata cupiditas habendi temporalia
nec noverit in vobis **Vin. i.** non debet famari de vobis. sicut docet san-
ctus. id est christianos qui dicuntur sancti quia Christi sanguine redempti sunt
turpitudine **Gor.** que fit osculis et amplexibus mulierum. stultiloquium
Vin. id est in honestis indecentis sermo. aut scurrilitas **Gor.** secundum in ver-
bocosis et ad risum provocantibus. que ad rem non pertinent **Vin.** que non
est edificatio proximi nec utilis lectio. sed magis gratiarum actio si ple-
no ninetur in vobis. **P**oc autem sciote intelligentes scilicet et scripturas
divinas. quia omnis fornicator id est luxuriosus cum soluta. aut im-
mundus quocumque alio modo luxuriosus. aut avarus **Gor.** id est usur-
pans res alienas et nimis diligens proprias. quod est ydolorum ser-
vitus quia cultum deo debitum. offert auro et argento. **N**on ha-
bet hereditatem in regno Christi et dei **Gor.** id est in regno celorum bonis
est dei et Christi quia homo interior reficietur in visione divinitatis ho-
mo exterior in visione humanitatis Christi. **N**emo vos seducat
Vincentius. id est seorsum a veritate doctrine Christi ducat. in a-
mbus verbis id est persuasionibus deceptoris propter hec enim que
dicta sunt et prohibita. venit ira dei. id est vindicta in filios. id est in
peccatores. qui de salute propria diffidebant. **N**olite ergo fieri par-
ticipes eorum scilicet eorum opera imitando. **E**ratius enim aliquando
tenet bre. **Lyra.** id est involuti tenebris ignorantie tempore gentilita-
tis. **N**unc autem. id est post conversionem vestram ad fidem Christi lux in do-
mino. id est lucidi facti estis per dominum gratie que illustrat intellectum in fide. ut
filie lucis ambulate **Ly.** procedendo de virtute in virtute. **F**ri. et enim lucis
id est sancte vite secundum est in omni bonitate secundum coram et iusticia et veritate

Domica quarta in quadragesima

Scriptū est quoniam abraham duos filios habuit et **An**
niciū illi⁹ ep̄le scribit sanctus paulus dicens **Emulami**
aut̄ ibono sēp et nō tātū cū p̄sēs sū apud vōs filioli mei q̄s
iter p̄turio donec xp̄us reformet in vobis **Tunc** post pauca loquit̄
ep̄la hodierna. **S**criptū est quoniam abraham duos filios habuit
ubi notandū quod nos omēs filij dei sumus per creationem sed non
oēs p̄ gratiam **Et** qui h̄ in p̄senti filius dei p̄ gr̄am nō fuerit in futo
filius gl̄e nō erit **Et** sic duplices filios habet deus de quibus dicitur
in hodierna ep̄la p̄ **Tytū** filioz abrahę **Cū** dicit̄. **S**criptū est **Gen**
xxi. quoniam abrahā duos filios habuit ismael et ysaac. vnū .i. isma
de ancilla scz **Agar** que erat ancilla sare vxoris abrahę et vnum de
libera .i. de vxore p̄pria scz ysaac quem sara genuit **Sed** qui de an
cilla .i. p̄ ismael . fm carnē natus .i. per modum naturalē sicut alij
homies et sine vlla p̄missione natus **Qui** aut̄ de libera .i. de vxore
p̄pria scz ysaac . p̄ re p̄missionem scz diuinam quia ex p̄missione an
geli **Sara** concepit **Et** cum miraculo quia pater cētum annoz erat et
mater nonaginta annorū. **Hęc** sunt per allegoriā dicta .i. p̄ sensū
alienū qm videtur vba sonare **Quia** iā dicta debēt intelligi mystice
quia mysticū sensū habēt **Pro** quo notandum . quod est q̄druplex sa
cre scripture sensus **Historicus** qm factū narratur **Tropologicus**
cum ex hijs q̄ facta sunt aliqua ostendūt . allegoric⁹ cū id quod fa
ctum est aliquod futurū intelligitur . anagogicus fm augustinū
est p̄ quē de sup̄nis et eternis tractat̄ **Littera** gesta docet quid cre
dis . allegoria **Moralis** quid agas . quo tendas an agogia **Hęc** enī
sunt .i. significāt . duo testamenta scz vetus et nouū . vnū quidē ba
tum vetus testamentū . in monte synai scz ipsi **Moyse** in duabus ta
bulis lapideis . seruitutē generās sup̄le iudeos timore pene et p̄missi
one temporalū seruūt et obediūt deo nō filialit̄ sed seruiliter . que est
Agar .i. q̄ significat p̄ agar ancillam **Synai** mons est in arabia scz
minori fm in armonē qui sua magnitudine diūsas prouincias tangit
et suā extremitatē vicinus est terre p̄missionis . qui diunctus est .i.
vicinus est ei scz terre p̄missionis q̄ nūc est iherusalem et seruit cū fi
lijs suis **Ly** .i. cum iudeis in seruitute legis **Illa** autē iherusalē .i.
ecclesia de gentibus aggregata . q̄ sursum est quo ad affectōes vel sp̄e
celestiū . libera est **Vin** .i. in libertate euangelij posita est . q̄ est mac
nostra scilicet spiritualit̄ nos generās p̄ baptismū . de qua scriptum
est **Ysa** . liij . **Letare** sterilis q̄ non paris **Ly** .i. ecclesia gentium . de
qua venit cristianitas que erat sterilis ab operib⁹ bonis ante abutū
xp̄i erumpere scz quantū ad gaudiū inetrinsecum et clamā quātum
ad gaudiū extrinsecum . que non parituris **Goz** .i. ad generandum

Gor. ad hostiam p nobis offerendam **E**t dator futurorū bonorū scz
gracie ⁊ glorie **Pla. lxxxiij. Gratiā et gloriā dabit dominus**
Iste introiit. tabernaculum. i. celum. p amplius. i. valde amplū
quia plures capit scz omēs sanctos. pfectius tabernaculū **Ly.** quā
fuit tabernaculū moysi quia fuit mobile et portabile de loco ad locū
Illud autē est immobile eternū **N**ō manu factū. i. non hui⁹ creatio
nis. i. humane factionis sed ope diuino creatum est celū **N**eqz per
sanguinē hircorum aut vitulorū sicut interabat pōtifex veteris testa
menti sed ppiū sanguinē quem p nobis effudit. introiit in ascensi
one. in sancta. i. in celum. eterna redēp cōe inuenta **Vin.** que non
poterat inueniri in veteri testamēto **S**i enī sāguis hircorū aut thau
rorū et cinis vitule aspersus mixtus aqua et aspersus q significabat
futurā passionem xpi. inqñatos sanctificat ad emundacōnem carnis
fm legem omīs aīa que tetigerat morticiū immunda erat septem
diebus ita vt non liceret ei ingredi tabernaculum p asperionem enī
aque expiacōis mundabat quo ad emūdacōez carnis quia aīaz e mū
dare nō poterat quantomagis sanguis xpi per spūm sanctum suple
tūbēt. semetipm obtulit voluntarie. immaculatū. i. absq omi peccato
deo patri emūdabit. i. pfecte mundabit. cōscientiam nostrā. i. nō
solum carnē s etia aīam. absq operibz mortuis **Vin.** i. a peccatis mor
talibz q dī cūnt opa mortua qā auferūt vitā gracie et faciūt obnoxii
um mortis eterne. adseruiendum deo viuētī. i. fm⁹ apti et pdonei
seruitores dei viuētis. **E**t ideo ihesus cristus. noui testamenti mebia
tor inter deum et homies. vt morte intercedēte **Ly.** i. xpi morte inē
ueniēte p qm nouū testamētū est cōfirmatū qā passio cristi fuit noui
testamēti cōfirmatio. in redēp cōem earū puaricacōim. i. trāsgressio
nū. que erāt sub priori testamēto. i. in veteri testamēto q s pua
ricacōes vetus testamētū auferre non poterat s p xpi mortē fuit ab
late. repromissionem accipiet eterne hereditatis. i. eternā hēditatē
tē sepe pmissā accipiat p efficaciam passionis cristi **Qui** vocati sunt
Vin. i. qui predestinati sūt ad eternam vitā. in xpo ihesu dño nostro

V Domica in ramis palmarū

Hoc sentite in vobis **A**n incipit illius eple scribit sāa⁹
Paulus dicēs **I**mplete gaudium meum vt idē sapiatis
eandē caritatē habētes **N**ichil p otencionē agentes neqz p inanem
gloriam secundum humilitates supiores sibi inuicē arbitrares **T**ūc
sequitur epla hodierna **H**oc sentite in vobis qd in xpo ihesu cō
vbi sciendum quod sequens septima maior vocat eo quod maior ⁊
pluribus habet officium ⁊ p hoc nobis datur intelligi quod isto sacra
tissimo tēpe magis quam alijs temporibz deo seruire debem⁹ **Tē**

dicat sancta quoniam in ea impij iustificat quia in ea penitentes absol-
uit et ecclesie reconciliatur Item dicit penosa quia homin9 noster ihu-
sus cristus in ea laborauit et penas pro nobis sustinuit et nos per suam
amarā passionē redemit Idcirco Apłs paul. in hac epla hortatur
nos ad xpī pmitacōem dicēs **Frēs** hoc sentite **Gor. i.** experimto ag-
noscite. in vobis scz mēbris quia mēbra debēt sentire dolorem capi-
tis. quod et in xpō ihesu sup qui fuit hūilis qm hūilitatē habē debe-
tis interius in corde et non solum exterius sicut ypocrite Qui scilicet
xpūs. cū in forma dei esset idest vnus in essentia cum deo patri non
rapinā arbitratus est dicendo se equalem esse deo scilicet patri se cū
diuinā naturam sicut angelus lucifer et primi parētes qui se
cū diuinā naturam voluerūt rapere diuinitatem et perdidērunt felici-
tatem. sed semetipsum exmanuit idest maxie humiliat. formā ser-
ui accipiens idest hūanitatē assumēs. in qua nobis seruiret. in fi-
militudinē hominū factus scilicet passibilis et mortalis similis alijs
hominibz et alios defectus nature humane assumendo. et habitu. i.
in ouerfacione. inuētus scilicet est vt homo quia inter homines duc-
it vitam cōmunem **Luce. A.** Venit filius hominis manducans et bi-
bens humiliat semetipsum **Lyra.** ad dandū nobis exemplū. fact9
obediens scilicet deo patri. vsq; ad mortem mortem aut crucis. **Gor.**
q erat pena latronū Sapientie. ij. morte turpissima contēnē eū ppe
qd et de9 scz pas. exaltauit illū **Ly.** in sua resurrectione et ascensio-
ne. xpūs gloriā sui corpis et ei9 exaltacōem ad celos meruit p suam pa-
sionē. et donauit illi nomen quod est sup omē nomē **Gor.** hoc nomē
scz deus vt scz ille q est homo dicat deus et veracitē sit. vt in noie ihu
su omē genu flectat. celestiu. terrestriu. et infernorum **Ly. i.** vt omēs
sibi exhibeāt reuerentiā. angeli. homines. et demones. et ois ligua
confiteat scz corpus et spūal. i. huāna et āgelica Quia dñs nr ihu xpūs
in glia est dei pñs **Ly.** qā fm deitātē est vna glā pñs et filij
In die pasce pna ad corin th. v.

Expurgate vet9 fermentū An incipiū illi9 eplē scribit fact9
Dau. d. Nescitis qā modicu fermentū totā massā corrūpit
Tūc seqt e pla hodierna Vbi notābū qd hoc t pe xpūs tñsiuit a mor-
talitate ad immortalitatē. ad qm etiā in gñali facit nos tñsire q pasca-
digne celebrā et digne cōmūcā Et ad hoc monet nos apłs in pñti
epla. d. **Expurgate** vet9 fermentū. i. corrupcōz cuiuslibz peccati mor-
tal **Sciēs** qd p fermentū h apłs intelligit peccatū qā sic fermentū corpa-
le si diu manz i pasto añqz ex eo fit pñs totā massā corrūpit
tat facitq ipām aridā Sic ipz pctz totā massā gñis hūani corrūpit
i tñsgres hōe pñi hōis Et ad huc imutat hoiez et opa Et vocat pctz
h vet9 fermentū qā facit hoies fieri filies ate Facitq nos dñs similes

Ihesu xpo cuius vita erat in nouitate sanctitatis et veritatis et gratie
ut filius. i. esse possitis **Noua aspersio**. i. munda farina et alba.
aqua gratie aglutinata **Est autem aspersio**. farina per aquam aglutinata
sine fermento. et significat christifideles aqua baptismatis ablutos in
caritate aglutinatos. **Nota** vetus fermentum dicitur **Per alit** fuer deus
Noua aspersio die nue besprengung. **Sicut** estis azimi. i. sicut fu-
istis in baptismo sine fermento peccati puri effecti sic maneatis. quasi
diceret **Vos** tenemini ad hoc. quia sancti estis azimi. i. puri in bap-
tismo. etenim. i. propterea. christus qui est pascha nostrum. i. vetus agnus pa-
scalis immolatus est super in cruce corporaliter et in altari sacramenta-
liter **Ita** quod. i. propterea. epulemur. i. manducemus cibum istum. non in fer-
mento veteri **Vini**. i. in conscientia alicuius peccati mortalis **Neque** in
fermento neque **Thob.** malitia dicitur peccatum quod quis committit in
altari **Requiritur** in semetipsum. sed in azimis **Gor.** i. in puritate. sincer-
ritatis scilicet ad deum. et veritatis ad proximum

Feria secunda post pascha

Quans petrus in medio **Ante** initium illius epistole scribit
sanctus **Lucas** quod sanctus **Petrus** apostolus dixit **In** ve-
ritate cooperi quoniam non est personarum acceptor deus sed in omni gente
qui timet eum et operatur iusticiam acceptus est illi **Tunc** sequitur presens
epistola in diebus illis **Stans** **Petrus** in medio plebis dixit viri fratres
nos scitis **Ly.** quia inter iudeos habitastis. quod factum est **Vini**. i.
res per verbum signata. per universam iudeam **Incipiens** enim a galilea ibi
enim incepit ihesus predicare ut habet **Lu.** iiii. post baptismum quia ante
non legit publice predicasse. quod predicavit iohannes ihesum a nazareth
. i. quod misterium christi venturi iohannes predicavit ut patet in euange-
liis. **Quomodo** vixit eum deus scilicet ihesum in humana natura. spiritu sanc-
to. i. plenitudine gratie. et virtute in operatione miraculorum. **Qui** per transi-
uit benefaciendo quantum ad informationem populi. et sanando. mente et
opere omnes oppressos a dyabolo. **Quomodo** deus erat cum illo per plenitu-
dinem gratie **Et** nos testes sumus omnium que fecit in regione iudeorum et
iherusalem quod occiderunt suspendentes in ligno hunc deus suscitavit ter-
cia die **Et** dedit eum manifestum fieri **Ly.** per multa argumenta res-
urrectionem suam declarandam. **Non** enim populo sed testibus per ordinatis
a deo **Ly.** **Resurrectio** christi primo manifestata est apostolis et existentibus
cum ipsis per quos postmodum alijs manifestata est. **Nobis** qui man-
ducauimus et bibimus cum illo ad declarandam veritatem sue resur-
rectionis. postquam surrexit a mortuis **Et** precepit nobis predicare
populo et testificari quia ipse est qui constitutus est a deo scilicet patre.
inter viuos scilicet qui viuunt vita gratie et mortuorum id est liquorum

quā mortuū fuisse morte culpe apte. quod dicit iohannis. 6. pater omne
iudiciū dedit filio. Hinc omēs apī. et testimoniū pōbēt quāsi dī-
cēt. Nos soli non sum⁹ testes eius sed et iā ap̄bete anti qui diuinitus
inspirati. qui p̄beterunt de xp̄o. remissionē peccatorū accipe per
nomē eius iohel secundo. Quicumq; inuocauerit nomen dñi saluus erit
omnes qui credūt in eum glōsa ordinaria fide cū operib⁹

Feria tertia pasce Actū. xij.

Sens paulus et manu silentiū indicēs et Ante incū illi
us epistole scribit sanctus Lucas quod sanctus paul⁹ dix-
it iudeis. Quō olim filij israel postulauerunt sibi regem et dedit illis
deus saul filiū tis. virū 8 tribu beniamin anis. xl. Et post hūc dedit
illis dauid regē de cui⁹ semine natus est xp̄us saluator. Predicāte io-
hanne ante faciē eius aduentus baptisimū penitēcie omī p̄pō israhel
Cum autē implēt iohānes cursū suū dicebat. Quē me arbitrami-
ni esse non sum ego. Sed ecce venit post me cui⁹ non sum dignus cal-
ciamenta pedū solū. Tunc sequitur eplā p̄ns. In diebus illis Surgēs
paulus et manu silentiū indicēs. **Ly.** ut melius a tanta multitudine
audiret. **Act.** viri fratres filij generis abrahā. Et qui in vobis deū
timēt vobis verbū scz incarnatū salutis hui⁹ missū est scz principa-
lis. Tum quia ihesus xp̄us iudeis in ap̄ria p̄sona p̄dicauit. Tum quā
in medio iudee scz in iherl'm opat⁹ ē salutē. Qui enī habitāt iherl'm **Ly.**
quantū ad vulgares. et principes eius quātū ad maiores. ignorā-
tes ihesum scz esse xp̄m verū et saluatorem hoīm. et vocēs ap̄be ta-
q̄ p omē sabbatū legūē iudicātes scz ihesum morte esse dignū imple-
uerūt p̄bēdas p̄dictas de eius passiōe s̄m qd dicit **Pla. liij.** Tam
quam ovis ad occisionē ducet. Item **Jeremie. xi.** Ego quasi agnus
mansuetus qui portat ad victimā. et nullam causam mortis inuenien-
tes in eo sicut patet ex euāgelio et pilati testimonio. petierūt a pp̄-
lato vt interficeret eum p milites ipsius. Et licet p̄mo restiterit tñ si-
nalē peticōi eorū acq̄uūt iudeorū favore et cesaris timore. Cūq; cō-
sumassent omīa que de eo scripta erāt. scz ipsi pueri iudei. deponen-
tes eū de ligno scz ipsi homī iudei. Ioseph de aramatia et Nicodemus
posuerūt in monumento. Deus vero scz p̄as. suscitauit eum scz hoī-
minē xp̄m a mortuis. Qui visus est viuēs. p dies multos. i. xl. hīs
idest ap̄lis q̄ filij ascēderāt cū eo de gallilea in iherl'm q̄ sunt testes etis
ad plebem p opacōem miraculorū in nomīe ipsius. et nos vobis annū-
ciam⁹ eā qua ad patres nostros rep̄misit facta est scz de xp̄i incar-
natione et passiōe et eius resurrectione. Quoniā hanc deus imple-
uit filiis nostris resuscitās ihesum cristum

Feria quarta pasce Actuum. iij

Apperiens petrus os suū tē Ante incipiū illius ep̄le scribit
sanctus Lucas in eodem capitulo quod sanctus Petrus
dixit ad quendā virum claudū ex vtero matris sue Argentū et au-
rū non est michi quod autē habeo hoc tibi do In noīe ihesu cristi na-
zareni surge et ambula q̄ statim surrexit et ambulauit Et ois ppl̄s
ammirabat in eo quod contigerat illi Tunc statim sequit̄ ep̄la hodi-
erna In diebus illis apperiens petrus os suū dixit viri israelite et
qui timetis deum Audite deus abrahā et deus israel et deus Jacob
Ly. vāc hoc mō loquēdi quia omniū mīs erat apud iudeos in assercio-
nibus veritatis taliter iurare. Deus patrū oīm qui est omnipotēs glo-
rificauit filiū suū ihesum eum resuscitādo et ad suā dexteram collocā-
do. quem vos quidē tradidistis scz pylato ad interficiendum. et
negastis ante faciem pylati dicendo non habemus regem nisi cesarē
Iudicāte illo scz pylato. dimitti sup̄ debē ihesum sicut innocētē To-
xir. vos autē sanctū et iustū negastis et petistis vix homicidā dona-
ri vobis scz Barabam/qui ppter sediciōem et homicidiū missus erat
in carcerē. Auctore vero vite scz spūalis et corporalis. interfecistis in
humanitate assumpta. quem deus suscitauit a mortuis/p suam omi-
potētiā in. cui⁹ nos testes sumus qui comedimus et bibimus cū eo post
resurrexiōē suā. et nunc fratres Ly. dulcis eos et loq̄t̄ vt verbū eius
magis recipiat. scio quod p ignorātiā fecistis sicut et principes vri
Lyra. alia tñ fuit ignorācia h et ibi Nam principes qui erāt līati p
scripturas q̄ p̄dicte erant de xp̄o p eius opa pmo agnouerunt de ihe-
su nazareno quod ipse erat xp̄us in lege et pphetis pmissus Sed q̄a
cepit p̄dicare vtra vicia eoz publice ceperūt vtra eū inuideā et odi-
um et sic in eis fuit subuersa dicta noticia quia corrupciō affectiōis
corrupti iudiciū racōis. Et in augmentū sue malicie deceperūt pplm
simplicem inducētes eū ad petēdū mortē xp̄i vt habet̄ Math. xxviij
Principes autē sacerdotū et seniores p̄suaserūt pplis vt peterēt bar-
raban/ihesum vero pderēt Et sic patet quod ignorātia principū fu-
it multo maior quam ppl̄oz. Deus autē qui prenunciāuit p os oīm
p̄phetaz. Glo. ordi. Vno ore locuti sunt omnes p̄phete de xp̄o pa-
tri xp̄m suū impleuit sic Penitemini igit̄ quia fecistis p ignorātiā in
et dūtimini de malis vestris. vt deleantur peccata vestra

V Dñica p̄ma post festum pasce

Omnē quod nātum est ex deo. Ante incipium illius ep̄istole
scribit sanctus Ioh̄es dicēs Nec est enim caritas dei. vt

mādata ei⁹ custodiām⁹ ⁊ mādata ei⁹ gūia nō sunt. Tūc seq̃t ep̃la
 p̃ñs. Om̃e qđ natū ē ex deo ⁊c. **N**illa ep̃la s̃c̃t⁹ **Joh̃.** om̃dat fide
 catholica q̃a nich ea potēci⁹ nec nobili⁹ nec veri⁹ ⁊ terci⁹ nec vtili⁹ fi
 cut patz in textu ⁊ glosa p̃ntis ep̃le vñ dicit. Om̃e qđ natū ē ex deo
Vm. sp̃uali generacōe. **D**ec aut sp̃ualis natiuitas fit p̃ duo. **P**rimo
 baptismali lauacro. **S**ecūdo spiritali remedio. vincit mundum **Ly.**
 tēptacōes et p̃secucōes mūdi. **E**t hec est victoria que vincit mūdū
Vm. qua temptacō humana superatur. **F**ides vestra p̃ fidem enim
 habitat cristus in cordibus fidelium in quo est victoria. **N**us est au
 tem qui vincit mundum nisi qui credit quoniam ih̃esus est filius dei
 scz naturalis et ei⁹ dē nature cū eo. **N**ic est qui venit / sup̃le ad sal
 uandū homines. p̃ aquā baptis mi. et sanguine passionis et redē
 cōnis. ieh̃sus xp̃s. **N**on in aqua solū **Vm.** id ē nō s̃c̃tificauit aquam
 baptis mi. s̃ in aq̃ et sanguine scz q̃ fluxerūt s̃ latē in cruce. **D**edit
 virtutē etiā ceteris s̃c̃mētis. ioh̃is. ix. **Vñ?** militū lancea lat⁹ eius p̃
 forauit ⁊ otinuo exiuit sanguis et aqua. **E**t spiritus sanctus est qui
 testificatur id est testimonium dedit. quoniam cristus est veritas
 id est. verus deus et verus hō. **N**ua tres sūt qui testimoniū dāt i celo
Vm. i. s̃ diuinitate xp̃i. p̃r verbum et sp̃s sanct⁹. **P**at̃ i baptis mo
 xp̃i dedit testimoniū s̃ s̃ itate xp̃i vbi vox p̃ris audita ē. **N**ic ē fili⁹ me⁹
 dilect⁹. **Mat.** iii. **T**ē i mōte tras figuracōis: qm̃ itez vox p̃ris audita
 est. **N**ic est filius meus dilectus. **Mathei** xvi. **S**imiliter verbū vñtū
 carni in vtero vir gimis: testimoniū dedit sue deitatis. **P**rimo nascēdo
 de virgine s̃i corruptione vir gimis. **S**ecūdo hūanitate m̃lta miracula
 faciēdo que soli deo cōpetebāt. **S**imiliter spiritus sanctus testimoniū
 dedit de deitate xp̃i in baptis mo quando in specie columbe super eū
 descendit. et h̃ij tres vñum sunt: quantum ad essencie vñitatē. **E**t
 tres sunt qui testimoniū dant in terra sup̃le de humanitate cristi
 que de terra formata est secundum carnem. spiritus. i. anima quā
 euisit in cruce. aqua et sanguis: que fluxerunt de latere eius pence
 tis in cruce. **S**i testimoniū hominū accepimus **Ly.** tanquā sufficiens
 in rebus humanis / vñde de hoc habetur. deuter. xix. in ore duoz
 vel triū testium stabit omne verbum. testimoniū dei scz patris. ma
 ius est: qm̃ hoc est testimoniū dei quod maior est quia testificatus ē
 de filio suo / scz in baptismo et transfiguracōe sicut iam dictum est q̃
 credit i filiū s̃i testimoniū s̃i patris. habz i se qđ verū testificat⁹ sit
 de filio suo.

Quoniam secūda post festū pasce
 Rist⁹ pass⁹ ē p̃ nob̃. **A**ñ iicū illi⁹ ep̃le scribie. s̃c̃t⁹ **Pe.**
 dicēs. **S**eruū subditi estote in omni timore dominis ve
 stris. **N**ō tātū bonis ⁊ modestis s̃ etiā discipulis. **D**ec est eni
 gratia dei in cristo ih̃esu. **T**unc sequitur presens epistola in q̃ s̃c̃t⁹

Securus apponit nobis xpi passionem quia iam pascale tpe pl9 seuit
hostis noster diabolus ostra nos vt nos ecouerso in sua redigat po-
testate Sed passio xpi est seutu ostra omia temptameta vicioz. **A**r-
mamur aut p xpi passionē cōtra supbiam qā xps hūilis et abiectus
nudus et nouissimus viros in cruce pepēdit. **T**e ostra auariciā qā tā-
tū aprium non habuit vbi caput reclinaret. **M**atth. viij. **T**e cōtra
gulam. quia acceto et felle potatus. **C**ontra luxuriā quia flagell-
tus et cum spimis coronatus. **I**tem cōtra accidiā quia exultauit vt
gigas ad currendā viam psal. xviij. scz passionis. **I**tem ostra iram
quia male eum tractantibz non ominabat. **I**tem ostra inuidiam. qā
p suis crucifixoribz orauit. **V**nde epla et euangelii cōcordāt. **Q**uia
euangelii loqitur de bono pastore. **S**imilit epla dicit quōd xpus p om-
bz suis mortuus est. **V**nde petrus apus dicit in verbis pmissis. cris-
tus passus est p nobis. **V**m. i. penam mortis eterne hūano gene-
ri debitam exoluit p suā passionem. **V**obis relinqs exēplū quod sem-
p atcedē et aspice debetis. vt seqmī vestigia eius. **V**m. qui fuerunt
vie hūilitatis patientie et obediētie et caritatis vsq ad mortem. qū
peccatū non fecit. **V**m. pmo nec facē potuit quia deus erat. **N**ec in-
uentus est dolus in ore eius. i. in finone eius quia veritas est qui cū
maledicēt. **G**orra. i. blasphemaret in cruce pēdēs qñ iudei dixerunt
Vach qui destruit templum dei. **S**i filius dei es descende nūc de cruce
Alios saluos fecit seip sū non potest saluū facē. non maledicebat sed
orabat patrem p eis dicens. **P**at ignosce illis. quia nesciunt qd faci-
unt. **L**uce. xxij. **C**um pateret. **V**m. mortis supplicium in cruce/nō cō-
miabat/suple crucifixoribz suis p penā eternā vel tempalem. s; pl9
salutem eorū faciebat dicens filio. **J**oh. xix. **T**radebat aut. i. tradi
se sponte pmittebat. iudicātū se iniuste. **L**y. i. pylato q iudeoz fauo-
re et cesaris timore odemnauit eum iniuste ad mortem. **N**ūi peccata
nostra ptulit in corpe suo. **L**y. p ipis debita sustinēdo. sup lignū cru-
cis in q affixus erat et hoc fecit ideo. vt peccatis mortui. i. a pecca-
tis sepati. iusticie viuamus scz xpo ihesu. cui9 liuore. i. passione. sa-
nati sumus a peccatorū infirmitatibz. **E**rat enim aliquādo. i. ante
ouerfionem. sicut oues errātes. **G**or. sine pastore s; conūsi estis nūc
scz spū sancto coopante. ad pastorem. i. ad cristum qui pascit vos
corpore et sanguine suo. et episcopum aiarū vestrarū. **L**y. earū salu-
ti superintendēdo et eas a malo custodiēdo

Dñica tertia post pasca pma petri secūdo

Obfecro vos tanquam aduenās et peregrinos. **A**nte mi-
cū illius epistole scribit sanctus petrus dicens. **N**ūi
aliquāto non populus dei nunc autem populus dei. **N**ūi nō ofecuti
ē et

Tunc statim sequitur presens epistola. obsecro vos etc. Sed ex quo modo
 est tempus maius. aptum medicinis corporalibus. Isti modo habet se ec-
 clesia isto tempore quod est aptum medicine spirituali que multo plus est
 desideranda et querenda quam medicina corporalis quia sanitatem eternam conser-
 uat. Et ostendit nobis magnum medicum animarum beatum Petrum cuius
 medicinam si fuerimus imitati quam nobis in epistola hodierna apponit eter-
 naliter sani erimus. Et ad istam medicinam fumentum maxime illo tem-
 pore hortatur nos idem medicus beatus Petrus apostolus dicens. Ob-
 secro vos tanquam aduenas et peregrinos. **Ly.** scilicet a ciuitate celesti. **De.**
xiii. Non habemus hic manentem ciuitatem sed futuram inquam ideo peregrini sumus
 abstinete vos a carnalibus desideriis. id est ab hijs que carnis sunt sicut opa
 gulae luxurie que militat aduersus animas reddentes eam fetidam ymo mortem
 eternam inferunt apostolus. Si per carnem vixeritis moriemini. **Ro.** 8. consilium
 vestrum in se habentes. id est in gentilibus viuentes quia multi christiani gentilibus viuunt licet
 fide habeant tamen non opera. habentes bonam non ad propria laudem sed ad laudem dei
 et proximi edificacionem. ut in eo quod detractat de vobis. **Vin.** id est detracto-
 re loquitur de vobis. tanquam de malefactoribus ac si essetis malefactores
 ex bonis operibus que facitis vos considerantes. id est diligenter intuentes. glorificet de-
 um omnes boni auctores. in die visitacionis. id est in die iudicii que erit in futuro
 quando visitabunt boni premio mali supplicio subiecti estote omnes humane creature
 id est omni homini in presentate constituto propter deum. **Vin.** id est in omni occasione istius quod
 omnis presentia sit a deo siue regi quam precellenti. id est que est maior et precellens ali-
 os in dignitate et presentate. siue ducibus. id est inferioribus rectoribus ab eo. id
 est a rege missis ad vindictam. id est ad penam malefactorum laudem vero bonorum
 id est remunerationem glorie. quia sic est voluntas dei scilicet ut ita faciatis ut bona
 ciuitates. id est boni consilii obmutescere faciatis scilicet subterfugio illi materia loci
 quod dicitur et de heredi imprudentium hominum ignorantia quia ignorantes voluntatem vestram
 de herediis vobis. quasi liberi scilicet ex amore non ex timore seruatis et quasi ve-
 lamus habentes malicie libertatem. **Vin.** ut sic libertas estis vobis occasio et excusa-
 tio mala in peccatis ut scilicet tanto liberius peccetis quanto minus iugo fuchi
 premimini sed si fueritis dei filii humiliter seruantes omnes honorate vniuersos sed statim
 suum honorem reuerentie. **F.** in unitate diligite. id est fratribus affectuosa corde ore opere
 exhibete. Deum timeate scilicet timore filiali non filii regis honorificate. **Ly.** in
 quantum gerit personam dei. **S.** seruus. **B.** obediens. estote in omni timore. id est re-
 uerentia dominis super vestris. Non tantum bonis. id est virtuosus et modestis sed etiam discoloribus.
 id est disciplinatis. **Hec** est enim gratia dei. **Ly.** id est res gratiosa coram deo. id est christi
 domino nostro

V. Dominica quarta post pascha
O Mne datum optimum. Ante incipit illius epistole scribit sanctus Iu-
 cobus dicens peccatum cum consuetum fuerit generat mortem. Nolite itaque
 errare. Fratres mei dilectissimi. Sequitur statim pre-
 sentis epistola in qua sancta mater ecclesia ostendit per verba beati

Iacobi ap^{li} q^d medicina sp^ualis nullibi querenda sit nisi apud deum
 datorem eius a quo descendit et hec medicina est optima q^a ad op^{er}
 timā et eternam sanitatem pducit vite eterne ubi est clara visio eter
 ne trinitatis in qua omnia agnoscunt. **V**nde dicit. omē datū optimū
 quod est bonū meritorū faciens hominē vite eterne dignum. et omē
 datū perfectū. i. bonū glorie quo habito nil remanet imperfectum
 defurū est. **G**oz. a deo non ab homie descendēs a patre luminū. **V**m
 a quo omis homo illuminat. **I**oh. primo. **E**rat lux vera que illuminat
 omēm hominē venientem in hunc mundum. apud q^m nō est trāsmu
 tatio quia omnino immutabilis est. **M**alachie. in. **E**go deus et non
 mutor. **N**ec vicissitudinis obumbratio. **V**m. i. obscuratio intelligē
 cie p successiones agnitionum sicut fit in nob quia ipse vna et eadē
 sententia et agnitione omnia intelligit. **G**oz. **N**on enim succedūt in
 eo vicissim bona et mala quia sola bona dat. mala autem culpe non
 dat. **G**losa interli. ubi vicissitudo ibi et bona et mala sⁱ ipse sola bona
 dat. voluntarie. i. gratis sine meritis genuit nos filios gracie qui
 prius eramus filii ire. verbo veritatis. i. euangelij cristi. qui veritas
 est. **V**t finis iniciū aliquod. i. caput. create eius scz principatū ha
 bendo in omibz creaturis eius inferioribz recuperando principatum
 p gratiā quam primi parentes p diderūt p culpam. **S**citis. i. scire
 debetis. **F**rateres mei dilectissimi scz hoc q^d. **S**it omnis homo velox
 ad audiendum ea que sunt salutis. **T**ardus autem ad loquendū. i.
 caue se debet a multiloquio. **M**uia sapientie dicit in multiloquio non
 deerit peccatū. **E**t tardus ad iram. **L**y. **N**am ira mentis oculum exce
 rat. **K**arbo. **I**ra impedit animū: ne possit discernē verum. **I**ra enī vi
 ri. **G**oz. i. fortis et deliberata. **N**on dicit ira pueri q cito et rāsit. iusti
 ciam dei non opat. **V**m. i. impedit executionem iusticie. ap^{er} q^d
 abicientes oēm immundiciam. **V**m. i. peccatū carnis. abundantiā ma
 licie. i. omē peccatū mortale quod efficit hominem malum. in man
 suetudie. i. in omni tranquillitate animi suscipite insitum verbū. **L**y
 .i. verbum fidei q^d mentibz humanis debet inseri. vult. **S**icut enim
 ramuscul⁹ q trūco agresti inserit totū trūcū opari facit fm naturā
 suam. et cū prius non ferret nisi fructus agrestes solis porcis vtilēs
 postea fert fruct⁹ homibz delectabiles. **S**ic homo qui ante suscep
 cio nem verbi dei inutilis erat faciens opa cū quibz porci infernales pa
 scunt. **P**ost suscepcionem verbi dei erit arbor ferens fructum gratū
 deo et hominibz et āgelis. **Q**uod potest saluare animas vestres. vult.
Verbum dei potens est saluare animas in presenti et in futuro. **I**n p
 senti a morte culpe. **V**nde psalmista. cxviii. **I**n corde meo abscondi
 eloquia tua vt nō peccē tibi. **I**n futuro vero a morte iehēne. **I**oh. 8.
Amē amen dico vobis si quis sermonē meum seruauerit mortem nō
 videbit in eternum

V Dñica quinta post pasca

Estote factores vbi. An incipit illud epistolae scribit sanctus Iacobus. di. Sit ois homo velox ad audiendum tardus autem ad loquendum et tardus autem ad iram. Tunc sequitur prius epistola estote factores verbi. Ad perficiendum in bono necessarium est audire verbum dei nisi opere cōdēte dñica dictū est. Sed quā modicū valet audire vbi dei nisi opere cōpleat. Ideo in pñti epistola sanctus Iacobus. nos instruit ut quod nos audimus per opera opleamus dicēs Estote factores vbi dei. Vnde. i. vbi dei opera et nō auditores tantū. Glo. nō solo auditu percipite vbi / s; opere implete fallētes vosmetipsos. Glo. si per solū auditū vos saluātos putatis quā si quis auditor est vbi et nō factor. h; comparabit vīro considerāti vultū nativitatis sue in speculo. Gor. q; habet a natiuitate vel a natā scz vultū corpalem in q; nat⁹ est. Considerauit enī se. i. ymaginem suā. abijit suple ad negocia sua auertendo se a speculo. statim obliuiscit glis suorit suple dispositio vultus sui. Gor. pro tanto ponit hīc. h; similitudo. quia sicut nichil pdest homi in speculo videri maculam sui vultus. si illam non abstergit. sic homi nichil pdest audire verbum pōicacōis nisi illud impleat opere. Nota verbum pōicacōis est sicut speculum in quo homo cognoscit defectus suos. Qui autē pspexerit in lege perfectē libertatis. i. in lege euangelica. que d; lex libertatis quia restituit libertatē a culpa in pñti per gratiam infac. omis et a miseria in futuro per gloriā immortalitatis. et pmanerit in ea scdm eam viuēdo. Non auditor obliuiscit factus. s; factor operis scz implendo quod docet euangelium. hic beatus i factor suo. i. ex opere suo erit. si quis putat se religiosū esse. Ly. i. verū et pfectū xpianū esse. Non refrēnans linguam suam. Vnde. a verbis impudicie detractōis maledictiōis blasphemie et mendaci. sed seducens cor suū in hoc quod putat se hoc esse in corde quod non est in re. hui⁹ vana est religio nichil habēs in se veritatis. Religio. Gor. xpiana mūda scz in cordis intencōe. et imaculata in operis executōe. apud deum et patrem scz accepta. hoc est visitare pupillos corporaliter in consolacōe verborū et erogacione mūerum et pteccōe malorū et viduas in tribulacione earū. scz tam corporali quā spiritali. imaculatū se custodire ab hoc seculo inquinato. Ly. sensus est quod religio xpiana est exercere se in opibus misericordie erga primū et in opibus iudicie erga seipm.

Dominica Rogacionū Jacobi ultimo

Confitemi aliorū peccata vestra. Ante incitū illi⁹ eplē
scribit sēs Iacobi dicēs Infirmat⁹ q̄s in vobis inducat p̄
sp̄teros ecclēie ⁊ orēt sup eum vngentes eum oleo in nomine domini.

Et oratio fidei saluabit infirmum et alleuiabit eum dñs Et si in peccatis sit dimitte nē ei Tunc sequit̃ epl̃a pñs Confitemini alterutrum peccata vestra non aliena. et orate p̃ inuicē. **Ly.** Nam confessio tenet orare p̃confitēte et ecōlūso vt saluemini quia peccatum est quod pertinet ad salutē. multū enī valet deprecatio iusti assidua **Gor.** nō peccatoris quia peccatores non sunt digni vt ex audiant **Ioh.** ix. Scim⁹ quoniam peccatores deus non exaudit. Delias erat homo similis nob̃ passibilis. i. fragilis nam timore mortis fugit a facie iehabelis. in **Reg.** xix. quia nondum in paradysum translatus. et oracōe scz vna orauit corde et ore. et non plueret sup̃ terrā scz israhel specialiter et nō pluit annos tres et menses sex **Ly.** nam ap̃ter maliciā regis Achas fuit illa plaga indueta ad domādā ipsi⁹ sup̃biam et ydolatrie duriciā. rursum orauit **Glosa** postquam p̃ tanti tempis media cor regis et ppli ad penitēciā in flexum vidit Tunc rursum orauit semel Et celum dedit pluuiā et terra dedit fructum suū Si ergo delias vna oracōe tanta impetrauit / quid ergo multi fideles / multis oracōibus impetrare non valent. Fratres mei Si quis errauerit ex vobis a veritate **Ly.** fidei vel mor̃. et cōuertit quis eum **Ly.** i. ad viam veritatis reduxerit. scire debet quoniam qui cōuertit peccatorem ab errore vie sue **Gor.** i. vite Nam vita nostra est quedam via aut in infernū si est mala aut paradysum si est bona. saluabit animam suā a morte **Gor.** eterna Si magne mercedis est a morte eripe corp⁹ cito mortuū quanti meriti est a morte liberare animā in celesti patria sine fine victurā Et operit multitudinem peccatorū ab aspectu eterni iudicis ad ea puniēda

In die ascensionis dñi Actū primo

Primū quidē sermonem. Notandum quod cristus domin⁹ noster ascendē volēs p̃mo discipulis suis apparuit et eos de incredulitate eorū red̃arguit et cum eis comedit et eos extra ciuitatem exire p̃cepit vbi eum viderūt ascendere post .xl. dies a refractione cōputando. sicut manifeste habet in epl̃a et etiā in euāgelio hodie rne festiuitatis. Vnde dicit sanctus **Lucas** in epl̃a presentī. q̃ habet in principio actū ap̃loz. Primum quidē sermonem feci scz in euāgelio quod ego scripsi. de omib⁹ **Ly.** non dicit omia Quia omia facta cristi non possunt p̃ singula scribi secundū quod dicitur **Iohannis** ultimo. Sunt autem et alia multa que fecit ihesus que si scribātur per singula nec ipsum arbitror mundum capere eos q̃ scribendi sunt libros Sed notanter dicit de omnibus Quia de p̃tinenti: bus ad xp̃i cōceptiōem. natiuitatem vitam et mortem resurrectionē

et ascensionem. aliqua scripsit. **O** theophile hic erat qdam episcopo
p^o ahe. cui scripsit euangelium et eide scripsit hunc librum. scz act^o apo
stolorum. de quo libro plens epla sumpta est. que cepit ihesus face
re et docere **Ly.** bene enim docere et male vivere nichil aliud est qua
se sua voce dammare. vsq; in diem ascensionis sue. p^ociens aplis
p spiritu sanctum / quod p^odicarent euangelium p^o vniuersu orbem. q^o
elegit p^o ceteris ad hoc officium apostolat^o. assumptus est de terra ad
celum in sua huamitate. quibus et p^obuit seipm viuum post passionem
suam in multis argumentis qa^o vmedie cum eis et palpabile p^obui
it se eis et sic de alijs argumentis **Per dies q^odragita appares eis** **Ad**
sic non est intelligendum quod in illis. xl. diebus otinue fuerit cum
eis Sed in illo tempis spaco frequenter eis apparuit. et loquens de
regno dei. de beatitudine celesti et quiescens. i. comedens cum aplis
apparuit eis recumbentibus in die ascensionis vt pater in euangelio ho
dierno p^ocepit eis iherosolimis ne descenderent **Ly.** donec per spiritum
sanctum redderentur apti ad publicandum euangelium sed ex p^oetaret
p^omissionem patris quod audistis inquit per os meum. **Job. xiiii.** Para
clitus aut spiritus sanctus quem mittet pater in noie meo ille vos do
cebit omnia scz necessaria vobis et alijs ad salutem **Quia** iohanes q^o
dem baptisauit aqua **Ly.** solum **¶** Nam eius baptismus gratiam non
conferebat vos aut baptizabimini spiritu sancto **¶** Hoc intelligendu est
de receptione spiritus sancti in signo visibili. non post multos hos vi
es. i. in diebus penthecostes. igit qui conuenerat **Glo.** ordinaria p^o
sentes aderant. in terrogabant eum dicentes **Domine** si in tempore
restitues regnum israhel **¶** Sciendu secundum nicolaum de **Ly.** quod m^o
ti de discipulis xpi de regno eius ad huc carnaliter sentiebant et v^opo
te non sum recepta spiritus sancti gratia estimantes ipsum temporali
ter regnaturum. ppter quod filij zababei petierunt quod vnus ab dex
teram alius ab sinistram sederent **¶** Et credebant regnum temporale qd
ablatum erat a iudeis per romanos statim restituendu **¶** Ideo q^ostierunt
Dne si in tempore hoc restitues regnum israhel **¶** Et q^oma hec questio
erat stulta: ideo repulit eam **¶** Vnde sequit. **Dixit** aut eis **¶** Non est ve
strum nosse tempora vl mometa que posuit pater in sua p^otate quasi
diceret. no p^oinet ad vos hoc scire vl querere. s^o accipietis vtutem
supuementis spirit^o sancti in vos ad vltanter et efficaciter euange
lium p^odicandu porbem vniuersu. et eritis michi testes **Glo** ordi. re
surrectionis mee / verbo et exemplo et signis. in iherlm et in omni iu
dea et samaria et vsq; ad vltimu terre **¶** Et cum hec dixisset **¶** Videtib^o
illis eleuat^o est de terra ad celum. et nubes suscepit eum ab ocul^o eoz
¶ Cumq; intuerent in celum euntem illum amirantes ascensionem tam
gloriosam **¶** Ecce duo viri. i. duo angeli in specie viroru. asciterunt
iuxta illos in vestibus albis. ad designandu solemnitatem ascensiois h^o

fm Greg⁹ qui et dixerit Viri gallilei natione Est eni gallilea quedā
pars iudee . de qua erant apli . saltem p^ro maiori parte . quib⁹ statim
aspicientes in celū . quasi dicant Non putatis qd̄ ille amplius habi-
tet vobiscū sic añ fec⁹ Videbitis tñ eū in fine mūdi vementē ad iudi-
ciū Theo sequit^r . hic ihs qui assūptus est a vobis in celū & nict quē
admodū vidistis eū eūtem in celū . i . sic ascendit in forma hūanitas
tis Glo . sic ad iudicandū & nict

Vidua infra octavas Ascensionis

Estote prudentes Ante initium illius ep̄le scribit sanctus
Petrus ap̄lus dicēs Et reddat racōz ei qui paratus est
iudicare viuos & mortuos & tñ sequit^r p̄ns ep̄la . in qua beatus Pe-
trus hortat^r nos ad v̄tutes . que nos aptos faciūt ad recipiendū sp̄m
sc̄m . s . Estote prudentes Gor . scz futura p̄tētes . vñ Deut . 32 .
Vt nā sapient & intelli . ac nouis . p̄vidēnt Et vigilate in oracōib⁹
Glo . ne amittat^r ala d̄ cegitet qz id qd̄ p̄dicat Nam isto sacro tempe
deuocōi & oracōi vacare debem⁹ Et s̄ exemplo marie m̄ris xpi & di-
scipulor⁹ Legit^r qd̄ tempe medio inter ascensionē xpi et missionem
sp̄s sc̄i . fuerit cū sc̄is mulierib⁹ in oracōe expectantes sp̄m sc̄m eis p̄-
missū . vñ Actū p̄mo d̄z Nō omnes erant vñanimit^r cū mulierib⁹
in oracōe . et maria matre ihu & fr̄ib⁹ suis Exemplo ḡ illor⁹ debet
fideles esse in tempe isto in p̄paracōe & expectacōe sp̄s sancti intenti
p̄reparati eni debito mō dabit^r sp̄s sc̄us ad id qd̄ indigebūt . prima
Chor . xij . vñcuq⁹ dat manifestacio sp̄s ad vtilitatē Ante omnia
aut^r mutuam in vobis inest p̄p̄s caritatē otinūā hñtes . quia caritas ex-
cellencior est ceteris v̄tutib⁹ . q̄a ceterē v̄tutes sine ea nichil valēt ad
meritū . q̄a caritas operit multitudinē peccor⁹ Gor . ne appareāt ad
puniendū hospitalēs inuicē Gor . i . susceptores hospitū sine murmu-
racōe . s̄ hylariter s̄ facite . vnusquisq⁹ siue sit de maiorib⁹ siue de me-
diocrib⁹ siue de minorib⁹ . sic accepit gr̄am Gor . i . q̄olib⁹ bonū gra-
tuitū . in alterut^r illam amistrantes alijs c̄m̄cantes gr̄tis & benigni-
ne . sic membra in vno corpe sibi inuicem funt^r Oculis eni videt toti
corpi . et pes portat totū corpus . sic & in dispensatores multiformis
gr̄e dei Vñ . i . multiformiū bonor⁹ ḡtuitor⁹ a deo collator⁹ Nūā
non debet esse disp̄sor parcus vbi paterfamilias est largus Si q̄s
loquit^r Ly . exhortacōis vba . q̄si s̄mones dei . i . totū bonū attribuac
deo et non sibiip̄si Si q̄s ministrat egentib⁹ temporalia . tanq̄s ex v̄tute
q̄s ad ministrat deus . i . attribuat deo . qui dedit sibi volūtatē et fa-
cultatē hoc faciendi . vt in omnib⁹ verbis & factis vestris honorifice
cur deus . i . totū fiet ad honorem dei . per ihesum xpm dñm nostrum .
qui est mediator dei et hominū

In diebus illis. dum complerentur dies Penthe. Ante initium illius
epistolę scribit sanctus Lucas quod post ascensionem christi. xi. apostoli con-
gregati statuerunt duos viros. scilicet ioseph qui cognominatus
est iustus et matthiam. et orantes dixerunt Tu domine qui corda nosci
omnium. unde quem elegeris. unum ex hiis duobus accipe locum ministerij
huius et apostolatus de quo prevaricatus est iudas ut abiret in locum suum.
Et ceciderunt sortes eis. et cecidit sortis super matthiam. et annueratus est
cum. xi. apostolis. Et statim sequitur epistola hodierna. **P**um complerentur dies
Penthe. Nodie celebrat sancta mater ecclesia sollempnitatem spiritus sancti
in qua christus se ostendit esse deum. Nam prius ostenderat se esse deum
terre. et eorum que in terra sunt. infirmos sanando. mortuos suscitando.
Ostenderat etiam se dominum maris. et eorum que in mari sunt. cum
super mare ambulavit. et mare solidum se prebuit. et cum staterem in ore
piscis prebixit inveniendum. Ostenderat etiam se dominum inferni et eorum
que in inferno sunt. quando contriuit portas inferni. et omnes animas de
limbo inferni eduxit. Ostenderat etiam se dominum aeris. et eorum que in
aere sunt. Et etiam dominum celi. et eorum que in celo sunt. cum in die ascen-
sionis propria virtute ascenderat per aera. nube lucida sibi obsequente.
Et assumptus est in celum. Ostenso ergo quod erat dominus omnium. Notis om-
nit se verum deum. quando spiritum sanctum qui deus est misit apostolis.
rex noster ihesus christus. xii. principes fecit associans eis. 12. milites.
Principes fuerunt. xii. apostoli. lxxii. milites fuerunt. lxxii. discipuli christi
quos hodie a teo roboravit. quod per eos totum mundum sibi subiugavit.
Unde bernhardus. licet magna et divina fuerunt plane miracula que
deus gesit in terris. tamen bonum super omnia alia emicuit. quod in pau-
cis simplicibus totum mundum et omnem sapientie altitudinem subiugavit.
Unde hic dicitur. dum complerentur dies penthe. **Ly.** a pascha
computando quinquaginta dies. Quinquagesima namque dies a pascha
te. in quo iudei comederant agnum paschalem. celebris erat in veteri
testamento apud iudeos in memoriam beneficii legis date. que fuit
data in monte synai quinquagesima die. a principio egressionis de
egypto. ut habetur Exodi primo. Et convenienter illa die infusus fuit
apostolis spiritus sancti donum. per quod lex evangelica impressa fuit
et firmiter radificata in cordibus eorum. Erant autem discipuli pari-
ter in eodem loco. id est in cenaculo grandi strato. ubi prius christus cum
eis cenam fecit. et non solum apostoli. sed etiam alij fideles et mulieres.
Factus est repente de celo Vin. id est de aere. sonus tanquam advenientis spiritus
vehementis. **Ly.** id est venti vel tonitruum. Non tamen apostoli et alij cum eis exites
fuerunt erant deo hoc faciente signum quod daret eis spiritus sanctus qui est consolator cordium.

Et repleuit totam domū in solida claritate. ubi erant sedentes idest
manentes. Apparuerunt illis visibiles oculis corporalibus. dispersite ling-
ue. id est diuise lingue. tanquam ignis. id est habentes colorem ignis. Ad desig-
nandum signo visibili exterius. inuisibilem gratiam spiritus sancti recepta inter-
ius. per quam essent feruidi in amore dei. et eloquentes omnibus linguis
ad publicacionem euangelii. Sed itaque super singulos eorum. id est super quolibet di-
scipulorum insedit unus radius igneus huius figuram linguarum. et reple-
ti sunt omnes spiritu sancto. **Vm.** sic quod corda eorum penitus illustrata sunt. gratia
spiritus sancti. Sic quod hodierna die discipuli receperunt spiritum sanctum in maiori ex-
plena quam prius habuerunt. quia non solum receperunt ad sufficienciam. sed ad re-
būdanciam. quia sanctitas quam spiritus sanctus in apostolis reducerebat in tota ecclesia
non sequitur. et ceperunt loqui variis linguis. prout spiritus sanctus dabat eloquium
illis. **Glo.** apostoli non solum loquebantur et intelligebant omnia predeomata.
sed ipsis loquentibus in uno predeomate quodcumque esset illud. omnes audientes
quatumcumque essent diuersorum predeomatū intelligebant quilibet predeoma.
apostolorum diuina virtute hoc faciente. Sicut enim per rebellionem ad deum
diuise sunt lingue. videlicet **Gen. xi.** Ita per infusionem spiritus sancti sunt unitæ.
Erant autem in iherosolimam. **Vm.** que erat ciuitas metropolis in iudea. ha-
bitantes iudei viri religiosi. **Ly.** in cultu diuino deuoti. propter hoc tem-
plum visitabant et ibi sacrificia offerebant. Ex omni natione que sub celo
est. quia iudei erant dispersi in omnes nationes. et alique eorum magis de-
uoti propter reuerenciam templi. venerant aliqui in iherosolimam. maxime in
sollemnitatibus magnis. quarum una erat sollemnitas Penthecostes.
Facta autem hac voce. **Vm.** id est postquam talis sonus in aere vehementer in-
sonuit. Conuenit multitudo super ciuitatū et prouinciarū circūiacentū
et mente confusa est. **Ly.** id est stupefacta seu admirata. quoniam audiebat unus
quisque lingua sua illos loquentes. **Ly.** quia nunquam fuit auditū vel visum
tale miraculū. Stupebant autem omnes et mirabantur dicentes. Nōne ecce
omnes isti qui loquuntur galilei sunt. **Vm.** quoniam dicent utique et quomodo
nos audiuimus? unus quisque linguam secundam quam in qua nati sumus? **Vm.**
quoniam dicent hoc utique est mirabile vel supernaturale. Ex isto sumitur hoc quod
promittitur christiani fuerunt galilei. **Barthol.** et **med.** **Ly.** hic nominantur
habitatores diuersarum regionū in quibus sunt diuisa predeomata. et elamiti
te et que habitant mesopotamiam. **Glo.** ordinaria est regio que ducit
ambiē flumibus tygri et eufrate. iudeam et capadociam pontū et asy-
am secundam minorem. frygiā et paphlāgiam. egyptū et partes lybie
que est cyrenen. et ab origine romani. id est peregrinantes romani. iudei quod
idest illi de tribu iuda. et phelisi. **Ly.** id est conuersi de gentilitate ad iu-
daismū. Audiuimus eos secundum apostolos. loquentes nostris linguis. id est nostris
predeomatibus. magnalia dei. id est mirabilia dicta vel facta dei.

In diebus illis . apperens petrus os suū . Ante incitū illius
 eple . scribit sanctus Lucas in eodem caplo . qđ sēs petrus
 dixit iudeis de ihesu xpo qui ptransiuit bñfaciēto et sanāto
 omnes oppressos a dyabolo . Et nos testes sumus omnū que fecit in
 regione iudeoz et iherl'm quē occiderūt suspendentes in ligno . hūc
 deus suscitauit tertia die . et dedit eum manifestū fieri . non omni po
 pulo . sed testibus preordinatis a deo . nobis qui manducauim⁹ et bi
 bim⁹ cum illo . postquā resurrexit a mortuis . Et tūc statim sequitur
 epistola hodierna . In diebus illis . apperens petrus os suū dicens .
 Viri patres et fratres nobis scz qui māducauim⁹ et bibim⁹ cum illo
 post resurrectionem suam . precepit domin⁹ predicare populo et te
 stificari . quia ipse est qui constitutus est a deo scz patre . iudex uiuo
 rum et mortuoz . **L**y . idest qui uiuūt vita gracie scz iustoz . et etia
 iniquoz . qui mortui sunt morte culpe . **N**ūc omēs apłete testimoniū
 pbiēnt . quasi diceret . Nos soli nō sum⁹ testes eius sed etiam omēs
 apłete antiqui diuinitus inspirati qui de eo scripserūt et preceperūt
 remissionem peccatoz accipere per nomē eius . ut patet iohel . ii .
Nūcumq; inuocauerit nomen domini saluus erit . qui credūt in eum
 tam iudei quam gentiles . **A**dhuc petro loqte verba hec cecidit sps
 sanctus super omnes qui audiebant verbum . scilz super corneliū . et
 super omēs qui cum eo agregati erant in signo visibili scz in ignis
 linguis . Et obstupuerūt ex circumcisione fideles qui venerant cū pe
 tro . quia et in nationes idest in gentes . gracia spiritus sancti effusa
 est . ut non admirantes qđ tanta gracia daretur gentibus . sicut et
 iudeis nutritis in lege et apłetis . **A**udiebant illos loquētes linguis
 scz varijs . magnificantes deum . **T**ūc respondit petrus scz illis qui
 cum eo venerant admirantibus . **N**ūquid aquam prohibere . quis po
 test ut non baptizentur hii . qui spiritū sanctū acceperūt sicut et nos
 quasi diceret non . ex quo spiritus sanctus non distinxit inter nos et
 ipsos . et misit eos baptizari scz a socijs suis . in nomine domi nostri
 ihesu xpi . In hac eni forma dabat baptism⁹ in pmetua ecclia

In dieb⁹ illis Cū audisset apłi . **A**n incitū illius eple scribit
 sēs Lucas in eodē ca . qđ sēs philippus descēdit in ciuitatē samarie et
 pđicabat illis xpm . **I**ntēdebat autē turbe hīs q a philippo dicebant
 vnāniter audientes et vidētes signa q faciebat . **M**ulti enī eoz q ha
 bebāt sps imūdos clamātes voce magna exibat . **M**ulti aut palitici et
 claudi curati sūt . **F**actum est autem gaudiū magnū in illa ciuitate .

Tunc sequitur presens epistola. Cum audissent apostoli. Circa q̄d sciendū ēm **N**icolaū de lyra. q̄d philippus iste erat tantū dyaconus ppter q̄d licet possit baptizare. non tñ man⁹ imponē. nec per oleq̄s bonū sp̄s sc̄i dare in signo visibili. Hoc enī ptinebat ad ap̄los. Vnde est q̄d soli ep̄i in nouo testam̄to qui sūt successores ap̄loz man⁹ imponūt. ppter q̄d philippus significauit ap̄lis vt aliq̄ eoz venirent in samariam et supplerēt illud q̄d ad eius officiū non spectabat. Et h̄ est q̄d h̄ 82. Cum audissent ap̄li qui erant iherl̄is. quia recepit samaria verbū dei. misert̄ ad ipsos petrū et ioh̄em. **G**l̄sa ordinaria. qui erant colūpne. Qui cū venissent orauerūt pro ipsis vt acciperent sp̄m sc̄m. Non enī in quēquā illorū veniat. **L**y. sc̄z signo sensibili. venerat tñ in eos inuisibil̄. sic et mō in baptizatos. h̄ baptizati tantū erant in nomine dñi ih̄u xp̄i. Tūc imponebant man⁹ sup̄ illos et accipiebāt sp̄m sc̄m.

Vferiā. 2. **S**enēb. **A**ct. 4.

In diebus illis. Per man⁹ autē ap̄loz. Ante iniciū illius epl̄e scribit sc̄s **L**ucas. q̄d vir quidā ananias cum saphira vxore sua vendidit agrū. et defraudauit de p̄cio agri. conscia vxore sua. et parte p̄cii ad pedes ap̄loz posuerūt. et ambo subitanee obierūt. et factus est timor magn⁹ in vniūsa eccl̄ia. et in omēs q̄ audierūt hec. Tūc statim sequit̄ epl̄a p̄ns. Per man⁹ autē ap̄loz fiebant signa et prodigia multa. **G**l̄o. ordinaria. vñ sic endit̄. zelus sacerdotū et iudeoz. in plebe. **L**y. non dicit in p̄ncipib⁹. quia non credebant in xp̄m paucis exceptis. qui occulte xp̄iani erant. vt gamaliel. nycote. mō. et aliq̄ aliq̄. et erant omnes vnanimiter sc̄z ap̄li. in porticu salomonis. vbi erat locus oracōis et p̄dicacōis. Ceteroz autē sc̄z infidelū nemo audebat cōiūgē se illis. sc̄z fide timētes penam q̄ veniat sup̄ ananiam et eius vxorem. h̄ magnificabat eos p̄plus ppter alios et miracula que faciebant. Et etiā quia bona pro malis suis p̄secutorib⁹ reddebant. Magis autē augebat credentiū in dño multitudo viroz ac mulierū. Nullus enī serus a regno dei excludit̄. ita vt in plateis que late erant eicerēt infirmos et ponēnt in lectulis et ḡbat̄is. vt veniēt p̄ petro saltē vmbra illius obumbraret quēquā illorū. et statim salui fiebant. **L**y. in q̄ ponit̄ dñs a petri ad alios ap̄los in opacōe miraculorū. Nam aliq̄ ap̄li curabant alios infirmos per tactū manūū. sicut iam sup̄ dictū est. per man⁹ ap̄loz. et **P**etrus autē non solū p̄ tactū h̄ etiā per vmbra q̄d manus est. q̄d fiebat ad ostendēdū q̄d erat p̄ncip̄ ap̄lus. q̄ nominatur p̄nceps ap̄loz. Et quia xp̄us non legit̄ curasse per vmbra sicut petrus. ideo in petro videt̄ impletū fuisse q̄d dixit xp̄s **Th̄. i. 2.** Qui crebit in me opera q̄ ego facio et ipse faciet et maiora horū faciet. Cōcurrebat autē et multitudo vicinarū ciuitatū

in iherusalem afferentes egros et veratos a spiritibus imundis. Qui
curabantur omnes et magnificabant dñm ihm xpm

In die sancte Trinitatis ad Corinth. xiii

O Autete pfecti estote. Ante incipit illius epl'e scribit scus
Paulus in eodem capitulo dicens. In ore duorum vel trium.
stabit omne verbum. Tunc sequitur presens epistola. Gaudete per
fecti estote. Quia hodie festum sancte trinitatis peragimus. neces
se est aliqua de sancta trinitate breuiter loqui. unde Augustinus in
primo libro de trinitate. Hoc itaq; vera et pia fide credendum est qd
trinitas sit unus et solus et verus deus. scz pater et filius et sps scs.
et hec trinitas vnus eiusdemq; substantie vel essence creditur que
est sumu bonu. Item Augustinus hec vera sancta trinitas nichil ma
ius est in tribus personis simul nominatis. quam in vna qualibet se
mel et per se dicta. quia vna queq; persona plena est substantia. vna
non tamen tres substantie. sed vnus deus. et vna substantia. vna
potencia. vna eternitas. vna magnitudo. vna bonitas. pater filius
et spiritus sanctus. Item sciendum quod beata trinitas fideliter est
credenda. non curiose inuestiganda. unde Bernbardus. Scrutari
hec temeritas est credere pietas noll. vita eterna. Fratres. Lyra in
veritate fidei persistentes. Gaudete. Lyra ad virtuosum eni pertinet
de operibus virtutu gaudere. pfecti estote. idest ad perfectionem
consequendam tendite. Quia sicut nauis in flumine posita per aque
motu descendit nisi remigetur in contrariu. Sic anima ex corrupcioe
carnis et pronitate ad malum continuo descendit a perfectione nisi
conetur in contrariu. Exhortamini vos maiores illos qui sunt maiores
Item sapite scz vos minores cum maioribus. pacem habete. Ly. qua
xpus nobis hereditarie conseruandam reliquit. vt patet. Ioh. i. 2.
Pacem relinquo vobis. pacem meam do vobis. et deus pacis idest
dator et amator pacis. et dilectionis quia caritas concegitur ve
ram pacem. eo qd per caritatem deus est in homine et ipse in eo. erit
vobiscum per gratiam in presenti et gloriam in futuro. gratia comi
nii ihu xpi et caritas dei et omniuacio sps sancti. Willhelmus lugdunensi
In illis vbi inuit trinitate personar. pmo personam filii ibi. gra dñi no
stri ihu xpi. scdo personam patris ibi. caritas dei scz patris. tercio personam
spis sancti ibi. et omniuacio sancti sps sit semp cu omnibus nobis. Amen

In festo sancte Trinitatis ad Ro. xi.

O Altitudo diuiciaz sapie et scie dei. An incipit illius epl'e
scribit scs Pau. in eode ca. dicens. Noli altu sapere hunc

Tunc sequitur pñs epla **O** altitudo diuiciar. **Cor.** i. habundantie
et copiositatis. sapie que est de diuinis et de spūalib. de qua **Pla.** 2.
Non est inuestigacio sapie eius. et in **Psal.** i. 4. 6. Et sapie eius nō
est nūerus. et scie dei que est de reb. hūanis. et ad **Collo.** 3. In ipso
sūt omnes thesauri sapie et scie. Quā in comprehensibilia sūt iudicia ei⁹
Cor. i. dispositiones eius de omib⁹ reb. vñ **Psal.** 3. 4. Iudicia ei⁹
abyssi multa. et inuestigabiles vie eius. i. implecōes disposiciōis.
In quib⁹ omnib⁹ est mia et veritas. vñ in **Psal.** 2. 2. Vñ ille vie
dñi mia et veritas. quorū racōes a nobis non pñt attingi. vñ **Eccel.**
8. Intellexi qd oim operū dñi nullam possit homo inuenire rationem
Quis enī agnouit sensū dñi de dispensacōe rerū. quasi dicēt nullus.
Aut quis osillatus eius fuit. Vñ. dans ei osilia quasi sic vel sic res
disponēt. qñ dicēt nullus. Aut qñ pñt tēdit illi et retribuet ei. q. d.
nullus. qā is est impossibile. quā oim vtutē non solū opandi. s. etiā
cogitandi et essendi ab ipso habem⁹. Nō declarat hic oseq⁹ter dicēs
qm ex ipso et per ipm et in ipso sūt omnia **Cor.** supiora inferiora et
media spūalia et corpalia. et ex vtriusq⁹ oposita. Et in istis verbis in-
nuie ap⁹s trinitatē psonarū in essēcia diuina. per is qd dic ex ipso
innuit psonam pñs. per is qd dic per ipm innuit pñs nam fili. per is
qd dic in ipso innuit psonā sps scī. Ecce distinctio seu plālitās psonarū.
Ipsi honor et gloria. ecce vñtas essēcie. Non enim dicat iphs. sed
ipsi honor et gloria in secula seculorū. Amen

In festo Corporis xpi

Conuenientibus vobis in vñū. Ante incipiū illius eplē scri-
bit scs Paulus in eodē ca. ipsis corinthiis di. Si qñ autē
vñtes otenciosus esse. Nos talem osuetudinē non habem⁹ neq⁹ eccle-
sia dei. Hoc autē pñcipio non laudans qd non in melius s. in deterius
ouertis. Tūc postmodū sequit pñs epla. **C**ōuenientibus vobis in
vñū. s. ex quo hodie pagit festū Corporis xpi. sic is sacramtū post ce-
nam a xpo institutū est. Et epla et euang⁹ concordant. quia in euang⁹
habet de fructu digne omūcantiū. vbi dī. Qui manducat hūc pa-
nem viuet in eternū. Sic per oppositū in epla hodierna habet de pe-
riculis indigne omūcantiū. sic parz in textu eplē pñtis. **F**res cōue-
nientibus vobis in vñū. **L**y. ad pñpiendū eukaristie sacramtū. iam
non est. i. non licet vobis. dñicam cenā manducare. vnusquisq⁹ enī
suam cenā psumit ad manducandū. **L**y. an supcōez sacramtū ipara-
bant sibi cibaria. et portabant ad eccliam omedētes anteq⁹ sumēnt
sacramtū. et sic laute omedebant et bibeant. **P**aupes autē esurie-
bant. s. dī. Et aliis quītē esurie. aliis autē ebrus est. nūquid vo-
mos non habetis ad manducandū et bibendū scz tomos nō olectas.

Aut ecclesiam dei contempnitis **Lyra** quasi diceret certitudinaliter
 in hoc est contemptus ecclesie que consecrata est. et contempnit eos. i. pau-
 pes. qui non habent sed laute comedere coram tanta multitudine. **Quo-**
 dicam vobis **Ly.** super hoc factum. laudo vos super in alijs. in hoc non sed
 vitupero. Ego enim accepi a domino **Ly.** michi reuelate. quod et tradidi vo-
 bis quoniam dominus ihesus qui est institutor sacramentorum et non alius. in qua nocte
 tradebatur **Cor.** i. in imminente passione. cuius nocte traditio facta est
 in vespere noctis. accepit panem et benedixit. ut habetur **Math.** 26.
Gras agens **Ly.** ut docet nos in omnibus gras agere deo. Fregit et
 dixit Accipite et manducate hoc est corpus meum **Lyra.** sed ostentum sub
 specie panis. quia panis est substantia in verum corpus christi divina
 virtute per conversionem solis accidentibus remanentibus. quod pro vobis fa-
 det. hoc facite in meam memoracionem **Cor.** i. in memoriam mee mortis
 et passionis. Similiter et calicem sed accepit postquam cenauit. et vinum
 in calice consecrauit in sanguinem suum dicens. hic calix **Cor.** i. ostentum
 in hoc calice. nouum testamentum in meo sanguine **Ly.** quia nouum testa-
 mentum confirmatum est sanguine christi effuso. hoc facite quocienscumque bibetis
Cor. sed sanguinem meum in specie vini. in meam memoracionem. i. in
 memoriam passionis mee. Quocienscumque enim manducabitis panem
 hunc et calicem bibetis **Ly.** i. hoc sacramentum in quo sub specie panis
 continetur verum corpus christi. et sub specie vini verus sanguis christi mortem
 domini annuntiabitis. ipsam reputando per hoc sacramentum. donec veniat sed
 ad iudicium. per quod intelligitur quod celebratio huius sacramenti non desinet
 usque in finem mundi **Math.** ultimo. Ecce ego vobiscum sum usque ad con-
 sumationem seculi. Itaque quicumque manducaluit panem vel biberit calicem domini
 indigne **Ly.** sed cum voluntate peccandi mortali de futuro. vel in pena
 tenens de preterito. reus erit corporis et sanguinis domini **Glo.** i. penas mortis
 christi exoluet. i. puniet. ac si christum occideret. Probet autem seipsum hoc **Ly.**
 sed propriam conscientiam diligenter examinando et emendando. et sic de pane
 illo edat. sed fructuose. et de calice bibat **Ly.** Fit autem hic mencio de
 duplici specie. sed panis et vini. Nam in primitiua ecclesia sic dabatur sibi
 libo. sed propter periculum confusionis sanguinis modo datur tantum lapidis sub spe-
 cie panis. Sacerdos tamen celebrans accipit sub utraque. non tantum pro se.
 sed etiam pro alijs. Qui autem manducat indigne **Cor.** i. irreuerenter
 vel existens in crimine. iudicium sibi manducat et bibit. i. ad suam damp-
 nationem sumit. non discernens corpus domini **Ly.** i. discernens ab alijs
 cibis sumens eodem modo sicut alios cibos corporales

Domnica prima post festum sancte Trinitatis

Deus caritas est. Ante initium illius epistole scribit sanctus Iohannes.
 Tempus de mundo fuit et ideo de mundo locutus mundus eos audit.

Nos ex deo sumus carissimi. diligamus inuicem. quia caritas ex deo
est. Tunc sequitur epistola hodierna. Deus caritas est. ubi factus Iohannes
apostolus et euangelium. quod Christus pro ceteris dilexit. maxime commendat nobis
caritatem dei et proximi. Sic filius in euangelio hodierno sanctus Lucas dicit.
de quodam diuites. qui nec circa deum. nec circa proximum. sed pauperem
lazarum aliquam dilectione mouebatur. sed induebat purpura et bysso. et
epulabatur cotidie splendide. ideo sepultus est in infernum. et si volu-
mus malum euadere. tunc debemus deum et proximum diligere. quia deus caritas
est. **Ly.** in creatura. sicut est bonitas et sapientia. in his velut in certissi-
mo signo. apparuit caritas dei in nobis. id est. conuersa est erga nos. quam fi-
lius suum unigenitum. non suum. misit sed deus pater. in mundum sed in huma-
nitate assumpta. ut viuamus per eum. **Vm.** et non iudicemur per eum. in his
ideest in hac missione. est caritas manifesta. non quasi nos dilexerimus
deum. sed quoniam ipse prior dilexit nos. sed predestinando vocando iustificando
Et misit filium suum apud nos. **Vm.** et deus nobis apud se per ipsum. pro
peccatis nostris sed tollendis. quasi si deus dilexit nos. et nos debemus sed ex
emplo Christi inuicem diligere. **Vm.** Si deus diligit nos. tunc debemus diligere
id quod deus diligit. sed deus diligit omnem hominem. ergo et nos debemus quod
libet hominem debemus diligere. Deum nemo vidit unquam. **Vm.** In presenti deus
non potest videri sicut est. sed solum in futura vita. unde **Aug.** dicit quod oculus
fuit paulo et moysi videre diuinam essentiam. sed hoc fuit in raptu et transi-
torie et non manfuit. quia tunc fuerit raptus exterior sensus corporis. Si dili-
gamus inuicem sed ex sincera caritate. deus in nobis manet per gratiam in
habitante. et caritas eius in nobis perfecta est. Tunc enim caritas dei per-
fecta est in nobis. quoniam eum diligimus. non solum in se. sed etiam in sua ymagi-
ne. id est. in homine. In his intelligimus. id est. agnoscimus. quoniam in eo manemus per
caritatem qua deum diligimus. et ipse in nobis. per caritatem qua nos diligit
quoniam de spiritu sancto suo sed ab ipso procedente. dedit nobis et nos. **Ly.** id est. ego
iohannes et alii apostoli mecum. vidimus sed eius humanitatem oculis corporalibus.
et eius diuinitatem oculis mentalibus. non in se sed in effectibus suis. Quia
viderit eum faciente miracula. virtute totius creature transcendentia. et te-
stificamur de visis que vidimus. quoniam pater misit filium suum eiusdem nature et po-
testatis cum eo. saluatorem mundi per passionem in humanitate assump-
tam. quisquis confusus fuerit. **Gor.** sed confessione perfecta cordis oris et
operis. non diminuta vnus vocis. Unde apostolus. confitemur se nosse deum
factis aut negant. quoniam ihesus est filius dei. ita quod idem est filius dei. et
filius hominis. deus in eo manet sed per gratiam. et ipse in deo ut in re
fugio. unde **Psalmus 82.** Domine refugium tu factus es nobis. et nos scilicet
apostoli. agnouimus sed quod ihesus est filius dei. et credimus caritati que habet
deus in nobis. **Ly.** id est. credimus ipsum specialiter habitare nobiscum per cari-
tatem. Deus caritas est. unde **Aug.** super illo verbo. Si in singulis locis sa-
cre scripture nichil aliud dicitur de caritate. nisi quod deus caritas est.

nichil quā caritatē quē debem⁹. non caritas poterat aliorū emendari.
q̄s quod deus dicētur. Et qui manet in caritate in deo manet. **Vm.**
tanq̄m palme in vite. tanq̄s membrū in corpore. et deus in eo manet
tanq̄s habitator in domo. tanq̄m sponsus in thalamo. tanq̄s sacer
dos in templo. **vñ Bñ⁹.** Quia deus caritas est. et ideo caritate nichil
melius est. et qui manet in caritate in deo manet. ideo nichil securi⁹
Et deus in eo. ideo caritate nichil iocundius. In hoc p̄fecta est caritas
dei nobiscū. i. p̄fecta est e oñditur. vt fiduciam habeam⁹ in die iu
dicij. **Vm.** si talem fiduciam habem⁹ ad deū q̄d autem⁹ secure appa
rē in aspectu eius. et reddē ei v̄tū. tūc indubitanter habem⁹ p̄fe
ctam caritatē. quia sicut ipse est. **Ly.** benefaciens de celo iustis et in
iustis. Et nos sum⁹ in hoc mūdo. scz pro amore eius amicos et mimi
cos diligendo. Timor est in caritate. q̄d intelligitur de timore filiū.
in q̄ntū seruulis est. non autē intelligitur de timore filiali. quia ille
timor stat cū caritate p̄fecta. sed p̄fecta caritas foras mittit timorē
quia caritas etiam quemcumq̄ excludit timorem seruilem. qm̄ timor
penam habet. i. pena seruili timorē debetur. quia facit cauē peccatū
solumō ne puniatur. non ppter detestacōz vicij. nec ppter vitandā
offensam dei. sicut fur q̄q̄ dimittit furari ppter suspendiū. qui au
tem timet. **Ly.** s̄ modo. non est p̄fectus in caritate. i. non habet car
ritatē ipm̄ p̄ficiētē. Nos ḡ diligam⁹ deū. **Cor.** dilectōe p̄fecta. qm̄
ipse prior dilexit nos q̄m nos ipsū. p̄mo cū adhuc inimici essem⁹. di
lexit inimicos vt facēt amicos. dilexit iniustos vt facēt iustos. dile
xit egros vt facēt sanos. Si quis dixerit qm̄ diligo deū. et fr̄em suū
odit qui est ymago dei. mendax est. **Ly.** quia dilectio p̄ximi includit
in dilectōe dei. qui non diligit fr̄em suū quē videt. **Cor.** vnde cum
plenius agnoscit deū. quē non videt. i. minus cognoscit. quō potest
diligere. vnde **Aug⁹.** Inuisa quippe diligere possum⁹ agnita neq̄q̄s
Et hoc mandatū habem⁹ a deo. scz de dilectōe dei et p̄ximi. vt q̄ di
ligit deū. **Cor.** ppter se. diligat et fr̄em suū ppter deū. **Puo** eni sūt
mandata caritatis. scz dei et p̄ximi. nec p̄t vn⁹ diligere sine alio

Vñica. 2. post festū Trinitatis

Nolite mirari si odit vōs mūbus. Ante incū illius ep̄le.
scribit beatus Iohēs in eodē cap̄lo dicens. Carissimi s̄
est anūciacō quā audistis ab incio vt diligatis alterutrū. non sicut
cayn qui ex maligno erat et occidit fr̄em suū. et ppter q̄d occidit eū
qm̄ opa eius maligna erant. fr̄is autē eius iusta. Tūc statim sequit̄
ep̄la hodierna. que oordat cū euanḡ hodierno. In quo euanḡ agi
tur de cena vite eterne. ab quā cenam puenitur per caritatem dei et
p̄ximi. de qua habetur plenius in p̄nti ep̄stola. vnde dicit Iohēs.

Carissimi nolite mirari quasi insolitum. si odit vos mundus. i. mundi
amatores. quia non est nouū illud iurgium. s. fuit a principio mundi in
bonos et malos. Sicut patet inter cayn et abel. inter ysaac et yfma:
bel. inter iacob et esau. Nos scim⁹. **Ly.** certitudinē fidei. qm̄ inflati
sum⁹ de morte scz culpe. ad vitā gr̄e. qm̄ diligim⁹ fr̄es. qā opa bo:
na in caritate facta sūt meritoria. Qui non diligit manet in morte.
quia caret caritate. que est vita anime. Omnis qui odit fr̄em suū ho:
micida est. quia pmo occidit aīam pp̄am. scdo aīam pximi qntū in
se est. qā puocat ipm̄ ad odiū mutuū. Et scitis quomā omis homici:
da non habet vitam scz etnam. **Gor.** i. non habet xpm̄. qui est vita
etna. in se manentē. Is dicit ad dīam vite nature. que est vita etna.
In is tanqz in signo certū sumo. cognoui⁹ caritatem dei. i. xpi
erga nos. quomā ille pro nobis indignis. aīas suam. i. vitā corpā:
lem. posuit. i. morti cruci exposuit. et nos exēplo eius. debem⁹ aīas
Ly. i. vitā corpālem. pro fr̄ibus ponē. i. pro salute eoz spūali po:
nere. Et is debitū patet ex ordine caritatis fm̄ quē deus est sup omia
diligendus. et post ipm̄ anima pp̄a. et tercio loco aīa pximi. quarto
et vltimo ppriū corpus. Qui habuit subam mūdi. **Vm.** i. bona tem:
poralia. et viderit fr̄em suū. i. pximū suū. necesse habē. **Lyra** scilz
necessitatē extremā. Et clauseric viscera sua ab eo. i. affectū inte:
riorem non opaciendo et subuencōz denegando. quō caritas dei. **Gor.**
que a deo infūdī. et qua deus diligit. manet in eo. q. d. nullo modo.
Quia non p̄t diligi deus sine pximo. nec econūso. Et etiam qā caritas
benigna est. i. larga egenis. et in casu extreme necessitatis. tenet
etiam quilibet de necessario dare. vñ **Amb.** Pasce fame morientē.
si non paup̄i occidisti. Filii mei scz q̄s per euanḡ genui. non dili:
gam⁹ vbo neqz lingua. Verbo tantū diligit. qui is qd̄ p̄mittit non
soluit. s. ope. i. exhibicōe bñfici. et veritate scz pure intencōis. **Glo:**
sa. vt simplici intencione beneficia prestemus. non ppter iactanciā
nec ppter temporale lucrū

Dñica tertia post festū sancte Trinitatis

Humiliamini sub potenti manu dei. Ante incitū illi⁹ ep̄le
scribit sanctus Petrus in eodē ca. di. Deus supbis resi:
stit. hūilib⁹ aut dat gr̄am. Tūc statim sequit̄ p̄ns ep̄la. In q̄ bñs
petrus docet nos quō habē debem⁹ nos ad deū dicens. Humiliamini.
Gor. hūilitate volūtaria non coacta. sub potenti manu dei. vel nos
hūiliabim⁹ vos ei. vel ipse opp̄met vos. qā manu ei⁹ effugē impos:
sibile est. vt vos exaltet. quia omnis qui se hūiliat exaltabitur. vt
patet. **Luce. 18.** In tempe visitacōis. i. in die iudicij. qm̄ deus iudi:
cabit mūdū. et tūc reddet vnicui qz iuxta opa sua. oēm sc̄licitudinē
d r

vestram scilicet corporis et anime proicientes in eum. vnde **Augu.**
 picite in deū non est tam crudelis vt se subtrahat. et te catere pmit
 tat. quoniam ipsi cura est de vobis scz specialis **Sobrii** estote in vi
 ctu et amictu. et vigilate. i. diligenter a peccatis caute. quia ablu
 sarius vester dyabolus qui semp bonis et fidelibus aduersat. tanquam
 leo rugiens perseuiciam. circuit per maliciam. querens qd deuoret.
 increpando sibi per mortalem culpam. cui resistite **Gor.** eius fugse
 stionibus non quiescendo vadit **Jacobi. 2.** Resistite dyabolo et fugi
 et a vobis. fortes in fide. tanqm in scuto. scientes eandem passionē.
 idest cōsilem tribula cōem et temptacōem. qm vos sustinetis. ei fieri
 scz a dyabolo. que in mūdo est vestre fraternitati. i. vestris fratribus.
 per mūdo dispersis. quasi dicēt non putetis temptacōe carere. eo
 qd fideles estis. pmo magis temptabimī. qd caute vos diligenter.
 ne supbimī. vnde **Eccē. 20.** Fili accedens ad seruitutē dei. sta in iu
 sticia et timore. et prepa animam tuam ad temptacōem. **Deus** autē
 scz qui est dator omnis gracie **Gor.** Quia bonoz tempalū natura.
 lū spūaliū et eternoz. qui vocauit vos vocacōe interiori per inspirat
 cōem. et exteriorē per pōdicacōem. in etnā suam glām. scz finalē
 consecōem. in xpō ihu. i. per xpm ihs. ipsi glā et imperiū scz ad
 alios. in secula seculoz. i. in eternū

Vidua. 2. post festū **Trinitatis**

Existimo quod non sint obigne passiones huius tempis.
 Ante micū illi ep̄le scribit sanctus **Pau.** in eodē ca.
 di. Si filij et heredes quidē dei. coheredes autem xpi. si tñ opatim vt
 simul oḡlificem. Tūc statim sequit p̄ns ep̄la **In** qua ap̄lus **Pau.**
 hortat. nos vt patienter tollerem⁹ passiones et p̄secucōes hui⁹ mōi.
 quia ad futurā glām non puenit. nisi per tolleranciā patienter pas
 sionū. Et qualescūq; sint tales passiones tempales. non tñ sūt con
 digne ad futurā glām. hoc oñdit ap̄lus **Pau.** qui fuit rapt⁹ vsq;
 in terciū celum. et vidit magnitudinem glorie celestis. et visis illis
 gaudijs. post h̄ dixit **Fres** existimo **Vm.** i. vere scio. qd non sunt
 obigne. i. equales passiones hui⁹ tempis **Gor.** tempales et momē
 taneē. ad futurā glām scz p̄merendā. que reuelabit in vobis **Vm.**
 tam malis qm bonis. qd diuimode. quia qmuis glā futura ab omib⁹
 agnosceat et videat. tñ h̄ erit bonis ad gaudiū et ad salutē. malis autē
 ad oēm tristitiā et penā **Nā** expectatio creatē **Ly.** i. hominis q est ois
 creatā. vtz **Marc. vl.** **Predicite** euanḡ omi creatē. i. homi. reue
 laōz filioz dei **Ly.** in b̄itudine celesti vbi deus clare videbit. expo
 stat scz per paci⁹. vanitati enī. i. passibilitati. morti et inciñacōi
 creatura. i. hūana natā. subiecta est non volens. i. p̄a volūtate.

Et hoc propter peccatum ade. quod non est voluntarium in vobis. sed propter
 eum. id est propter deum. qui subiecit eam in spe. scilicet resurrectionis future. quia
 et ipsa creatura. id est humana natura. liberabitur a fuitute corruptionis scilicet
 quando in resurrectione ex gloria anime erit corpus immortale. Scimus enim quod
 omnis creatura scilicet irrationalis. ingemiscit et parturit usque adhuc. Hic
 apostolus inducit nos ad tolleranciam passionis. duplici exemplo. Primum
 est creaturarum irrationalium que sustinent multa. et tamen non habent spem re-
 muneracionis. sicut nos habemus. Secundum exemplum est ipsorum apostolorum. qui
 promittunt et plenius ceteris creditibus spiritum sanctum suscepit. et patienter
 tollerabant multa aduersa. et dilacionem glorie in spe resurrectionis future.
 Ergo dicit. non solum illa scilicet irrationalis creatura. sed et nos ipsi scilicet apostoli
 promittimus spiritus habentes. **Ly.** id est in maiori plenitudine spiritum sanctum habentes.
 et ipsi inter nos gemimus exstantes in tribulacionibus. ad operacionem filiorum dei
 expectantes. id est promittimus quod reuertat filijs adoperacionis. redemptores corporis nostri
 quia tunc erit corpus immortale. et sic redimetur a corrupcione. in christo ihesu.

V. Dominica. 4. prima de. 3.

Omnēs vnam in oracione estote. Ante iniciū. illud epistolae.
 scribit sanctus de. in eodem ca. d. Mulieres subdite sint
 viris suis. sicut sarā obediebat abrahe. dominum eius vocans. cuius estis fi-
 lie beneficientes. Tunc sequitur epistola hodierna. in qua apostolus de. instruit
 nos quod unusquisque se ad alterutrum habere debeat. d. Omnes vnam in
 oracione estote. **Cor.** id est cor unum et animas vnam habentes. non dissencien-
 tes. operantes adinuicem sicut membra unius corporis mystici ipsius christi
 per hoc allenuat ille qui patitur cum precipit alios sibi operantes. ut dicit
Petrus. 2. rethoricoz. firmitatis amatores. id est firme vnitatis et concordie
 obseruatores. modesti scilicet in omnibus debitum modum seruando. misericor-
 diales scilicet elemosinas indigentibus tribuendo. hominiles scilicet omnia bona
 deo attribuyendo et nichil vobis. non reddentes malum pro malo. in fa-
 ctis iniuriis. vel maledictum pro maledicto vobis contenciosis. sed econ-
 trario benedicentes vobis benignis et pacificis. quia in hoc vocati estis scilicet
 ad fidem christi. ut benedictores dei scilicet qui dicit **Matth.** 24. Venite benedicti
 patris mei. hereditate possideatis scilicet regnum celeste. quod non datur male.
 dicitur. **Vn** apostolus. Neque maledicti neque rapaces regnum dei possidebunt
 Qui enim vult vitam diligere. **Ly.** scilicet vitam beatam in qua nullus moritur. et
 videtur dies bonos scilicet in beatitudine celesti. ubi dies noctibus non inter-
 ruptur faciat scilicet quod sequitur. Coherceat linguam suam a malo. id est a
 malo colloquio in apto. **Vn** apostolus prima **Corinth.** 24. Corrupti bonos
 nos in ore colloquia praua. et labia eius ne loquantur dolū. id est malum in oc-
 culto primum decipiendo. Declinant autem a malo in opere et faciat bonum
 Hec enim sunt due partes iusticie. inquirat pacem cum proximo iniurioso.

et sequat eam scz pfecte **Q**uia oculi dñi sup iustos. ad remuerand
et aures eius. i. volūtas. ab pces eoz exaudiēdi **V**ult aut dñi scz
ire et indignacōis. sup facientes mala ad puniendū eos. **E**t quis est
hō vel etiā dyabolus. qui vobis noceat. i. nocē pos sit. scz a bono vō
lentē retinendo. q. d. nullus **S**i boni. nō boni est h g tī casus. emula
tores. i. amatores. fueritis h et si qd. i. modici. qd patimī in pñti
tempe. ppē iusticiā. beati estis iam in spe tantē in re. vt bī **Math.**
11. Beati qui psecucōz paciuntē ppter iusticiā. qm ipsoz est reg. ce.
Timorem aut eoz ne timueritis **Lp.** i. timorē efficiēte a bono et tur
tis. vt non oturbemi impacienter abūsa sustinendo. dñm aut xpm
sanctificate. i. firmate i cordibz vestris scz sibi firmiter adherendo

Vñica. 6. post festū Trinitatis **Ro. 6.**

O Vicinūq baptizati sum⁹ **A**nte incū illius ep̄le. scribit
sanctus **B**au. dicens **V**bi habūdauit delictū. supba
būdauit et gr̄a. et sicut regnauit pccm in morte. sic et gr̄a regnat
per iusticiam in vitā etnā. per ism xpm dñm nr̄m **T**unc sequitur
ep̄la hobierna **I**n qua apl̄us hortat nos ad vite pfectōem que con
sistit in h̄. vt pccis mortui soli deo viuam⁹. vñ dicit **F**res quicunq
baptizati sum⁹. i. nos cuiuscunq obicōis et sexus fuerim⁹. in xpo ite
su. i. in forma eradita a xpo in euang. vt **3.** **M**arci ultimo **E**ūtes in
mōm vniūsum. p̄dicatē euang omi creature. baptizantes eos in no
mie p̄ris et filij et sp̄s sc̄i **I**lla forma vboz non debet mutari et nichil
debet abdi nec minui **I**n morte ip̄s baptizati sum⁹. i. in v̄tute mor
tis ip̄s **B**aptism⁹ enī habet v̄tutē ex passione xpi. in cuius signū
de latē ip̄s xpi exiuit sanguis et aq. vt **3.** **J**oh. i. 2. vt significare
qd aq baptismi habz v̄tutē a sanguie passionis xpi **C**onsepulti enī
sum⁹ cū illo p baptismū in morte. q. d. **I**n baptismo fil̄es sum⁹ mor
ti xpi **V**bi notandū qd baptism⁹ tenet similitudinē mortis xpi in tribu
Primo qd baptism⁹ totū baptizatū in se includit et tegit. sic sepul
tura totū xpm includit **S**ecdo quia sic tribuo fuit ibi inclusus. sic sit
ena i mersio in baptismo nisi v̄sus aliter habeat **T**ercio qd sic sepul
tus plene q̄scit ab omi molestia. sic baptism⁹ ab omi culpa et pena
qd totū relaxat in baptismo. vt quō frexit a mortuis. i. a loco mor
tuoz scz de sepulchro. p glām p̄ris. i. ad laudē et glām dei p̄ris. et
nos in nouitate vite ambulem⁹ de bono in melius p̄ficiendo **S**i enim
op̄lantati **V** in. i. firmē adherētes xpo. sic radix plati abhēt. facti
sum⁹ similitudinē mortis ei⁹. i. sic xpus post mortē refrexit corp̄is. sic
et nos postquam semel mortui fuerim⁹ peccato. debemus fieri noui
homines sp̄ualiter. simul et resurrectōis erim⁹. i. sicut ip̄s surrexit
a morte pene ad vitā gl̄e. sic et nos a morte culpe ad vitā gr̄acie.

Hoc scientes quia vetus homo noster. i. fomes peccati. que ab ada
qui est vetus ho traxim⁹. simil crucifixus est. i. debilitatus est in bap
tismo. vt iam nos cogere non possit ad peccandu. vt destruat corpus
peccati. i. operies puor⁹ operu. Et vlt non fuam⁹ peccato. s. deo. Quia
nemo potest duob⁹ dñis viuere. **Mat. 6.** Qui eni mortu⁹ est. **Ly. i. cō-**
figuratus mortu⁹ xpī per baptism⁹. i. iustificatus est a peccato. qā baptis-
m⁹ delet culpam ⁊ penam. Si aut mortu⁹ sum⁹ cū xpō. credim⁹ qā fil-
etiam viuem⁹ cū eo. Gor. 2. scz in glā celesti. scientes qd xps resgens
ex mortuis iam non moriet⁹. mors illi vltra non dñabit⁹. **Ly. qā surget**
ad vitā imortalem. qd eni mortu⁹ est peccato. scz xps pro peccato tollēdo
mortu⁹ est semel. qā vnica mors xpī sufficit ad tollendū omnia peccata
pterita pñcia ⁊ futura. Nō aut viuūt scz ipse xps. viuūt deo. i. ad si-
militudinē dei pñs. vt sicut pater non potest mori. sic nec xps filius dei
et hominis. Ita et vos estimate vos mortuos quidē esse peccato per tota-
lem dimissionē culpe. Et notanter dicite estimate non pro certo repu-
tate. qā nescit hō si finali mortu⁹ est peccato. Iuxta illud. Eccl. 9. Ne
scit hō an odio vel timore dign⁹ sit. Vuentes aut deo. i. ad honorem
dei. in xpō ihu dño nro. i. in fide ihu xpī

V. Dñica. 1. post festū Trinitatis Ro. 6.

Nūmā dico ppter infirmitatem carnis vře. Ante iniciū
illi⁹ ep̄le scribit sanctus **Paul. in eodē ca. di. Fēs fui**
fuiſtis peccati. liberati aut nūc a peccato. fui facti estis iusticie. Tūc statim
sequit pñs ep̄la. In q apl⁹ hortat nos ad faciendū bona opera. et
ad viuendū fm iusticiā di. Nūmā dico. Gor. 1. qd leue vobis preci
pio. **On⁹ eni iusticie qd vult eis imponē leue est. vt patet. Mat. 23.**
Iugum eni meū suauē est. et onus meū leue ppter infirmitatē carnis
vře. Caro eni in pñcio creacōis fuit fortis et sanā ⁊ obediens aīe.
s. per peccm facta est debilis ⁊ infirma. agguans ⁊ depmēns animā.
vñ. Sap. 9. Corpus qd corrupit agguat aīaz. Sicut eni exhibuē
stis membra vĩa viuere imūdicie. Gor. 1. ad viuendū peccis carnalib⁹
et iniquitatē. i. peccis spūalib⁹. ad iniquitatē. i. ad mali consūacōez. **Ia**
nūc exhibete membra vĩa. Ly. per bonam consuetudinem habitantē
ea. seruire iusticie. q. d. illud est leue. scz qd non plus laboris requi
tur in viuendo deo qui ducit ad glām quā in viuendo dyaboli que ducit
ad gehēnam. in sc̄ificacōz. i. sc̄itatis consūacōz. Cum eni fui essetis
peccati liberi fuiſtis iusticie. Ly. i. spoliati a bono iusticie. Quē s. fructū
idest vtilitatē. habuistis tūc in illis suple peccis. in quib⁹ nūc. i. post
pñiaz. erubescitis qñ di. nullam vtilitatē habuistis. s. maximū dāp
nū. nam finis illor⁹ scz peccato viuenciū. mors est scz etna. nūc vero li
berati a peccato. Ly. per eius dimissionē. serui aut facti deo. per iusticie

opacoem . habetis fructum vestrum **Vm . i .** utilitatem vestram . in
scificacoꝝ **Ly . i .** gram in pñti . finē vero scz vltimū . vitā eternā . i .
in futuro glām etnam . stipendia autē pcti **Vm . i .** pñtiones que debet
militibꝫ dyaboli . mors est scz culpe ⁊ oseqter etne pene . grā autē
dei . i . pñtiū pro bono ope in grā dei factū . vita etna in xpo ihu dño
nro . i . per xpm ihm dñm nrm tanqꝫ mediatorē

Vdominica . 8 .

Debitores sumꝫ non carni Ante iniciū illiꝫ eplē . scribit
sanctus Pau . di . Qui enī fm carnē sūt . que carnis sūt
sapiēte Qui vō fm spm q̄ sūt sps senciūt . nam prudēcia carnis mors
est . prudēcia autē sps vita ⁊ pax . qm sapiēcia carnis inimica est deo
Tūc sequit pñs eplā In qua apłus hortat nos ad mortificacoꝝ car
nis et ad ymitacoꝝ sps vel rōnis . vt fm spm viuamꝫ Et ad is abdu
cit rōes . scz ppter meritū et ppter future mcedis magnitudinem .
Vñ dic̄ fñes debitores sumꝫ scz spūi sc̄to vel rōni ppe . non carni vt
fm carnē viuamꝫ . scz in voluptatibꝫ carnis Si enī fm carnem Gor
idest fm carnis desideria ⁊ voluptates . vixeritis vita corpa l . moriet
mini morte spūali et etiā etna Si autē spū . i . rōne . facta . i . opa . car
nis mortificaliū . penitus ea abiciendo ⁊ fugiendo . viuētis vita spū
ali B in iusticia ⁊ in futuro in glā Quicūqꝫ enī spū dei agūtur Gor
idest regūtur . hñ filij dei sūt . viuētes ei non ex timore fili . s̄ ex ti
more filiali Non enī accepistis spm futuri iterū in timore . sicut in
veteri lege q̄ fuit lex timoris . s̄ accepistis spm adopcois filioꝝ dei .
idest spm scm datorē bonoꝝ per quē fit adopcio filioꝝ dei . qđ ex bo
nitate ⁊ miscdia dei . in quo clamamꝫ abba pater **Ly .** Abba pater
duo enī sūt nomia idē significancia . vnū hebraycū . alterum latinū .
ad designandū duplicē dei paternitatē Vna est omnis bonis et malis .
q̄a est pater oim hoim Alia spūalis grē adopcoe . de qua hic dic̄ .
Ipse enī sps testiōm reddit spūi nro Cū enī sps noster per spm scm
bonū agit qđ est signū diuine filiacōis Hoc autē signo qđ quodā te
stimonio eū certificat . qđ sumꝫ filij dei **Vñ** . non per naturā sic xps
s̄ per adopcoꝝ per spm scm Si autē filij Gor . sumꝫ . et hēdes erimus .
Hēdes quidē cuiꝫ bñtudinē fruimꝫ Cohēdes autē xpi in q̄ et cū q̄ beati
erimus

Vdominica . 9 .

Non sumꝫ deupiscentes mialoꝝ Pro intellectu illiꝫ eplā
attendē oportet bñficia p̄ lo iudayco in des̄to exb̄bita
a deo . scz tñtū per mare rubrū . defensionē colūpne . cibacoꝝ māne
et sic de alijs beneficijs ingrati existentes deupier̄ carnes omēdere

pari-pendentes manna Item ydolatriam omiserunt adorando vitulum
Item fornicati sunt cum madianitis contra preceptum domini Item contra moysen
et aaron murmurauerunt et sic de alijs Et ideo plagas in hodierna epi-
stola expressas incurrent Monet ergo nos sanctus Paulus in hodierna epi-
stola talia faciamus. quia si filii eius fuerimus in culpa. erimus eius filii in pe-
na. ergo dicit **F**rares Non sumus concupiscentes malorum. quod ad affectum. sicut
illi concupierunt. de quibus dicit in **Psalmi**. 141. Concupierunt concupias in de-
to. et **Numeri**. xi. dicit **V**ulgus promiscuum flaguit desiderio carnis. quod
dicitur Non peccemus sicut et illi ne filii puniamur sicut et illi. neque ydolatre effi-
ciamur **V**in. honorem soli deo debitum ydolis et creaturis nullo modo ex-
hibeatis. sicut quidam ex ipsis scilicet ex filiis israel fecerunt. qui sibi vitulum
efflatilem fecerunt et ipsum pro deo adorauerunt. ut habetur **Numeri**. 24.
Quemadmodum scriptum est **Exodi**. 32. **S**edit populus manducare coram
ydolo scilicet vitulo. et surrexerunt ludaei. id est ludos facere. sicut choreas in ves-
tis vituli **N**otandum quod sicut olim fuerunt diuisa ydola inter infideles. ita
et nunc inter christianos. quia aliqui colunt diuitias. aliqui honores. aliqui cor-
poris delicias. aliqui pueros et uxores. unde **Augustinus** **H**oc ab homine colitur
quod preteritis diligit. neque fornicem **V**in. id est actum luxuriosum ex-
cipit pugnam nullum hominem propter rem. sicut quidam ex ipsis fornicati sunt **Ly**. mul-
tibus madianitis. ut habetur **Numeri**. 24. **C**eciderunt una die. 23. mi-
lia **Ly**. **N**ec est aliud illud quod dicitur **Numeri**. 24. **N**on ceciderunt. 22. mi-
lia. quia minor numerus cluditur in maiori Et ideo cluditur quod verum est
de maiori. est etiam verum de minori. neque temptemus christum **Cor**. diffide-
do de eius potencia. sicut quidam eorum temptauerunt scilicet ipsum deum. dicentes
illud in **Psalmi**. 141. **N**unquam poterit parere mensam in deserto. et a spe-
tibus perierunt. quia dominus iratus misit contra eos spiritus ignitos. et quemcumque
mordere statim moriebatur donec moyses ex iussu domini spiritum eorum
erexit. ad cuius aspectum sanabantur. ut habetur **Numeri**. 21. **N**ec mur-
murauit scilicet contra deum vel platos eius **S**icut quidam eorum murmurau-
erunt contra moysen **Numeri**. 16. et **Exodi**. 16. **M**urmurauit omnis aggre-
gatio filiorum israel contra moysen Et perierunt ab exterminatore. scilicet ab an-
gelo eos percussente **N**ec autem omnia in figura contingebant illis. scilicet
ad designandum quod sic vel quomodo fiet nobis si fuerimus filii eius **S**cripta
sunt autem ad correptionem nostram **V**in. punitores et pene infligunt iudeis in
veteri testamento sicut scripta ad nostram correctionem. ut visis vel auditis
illis penis caueamus peccata consilia. ne in illas vel maiores penas incidamus
In quibus fines seculorum deueniunt **Ly**. id est in nos qui sumus iam in. 6. eta-
te seculi. et durat usque in finem mundi. itaque qui se existimat stare **V**in.
testis optimus se esse in gratia siue in caritate dei. videat. id est caueat. ne ca-
dat scilicet ab illa gratia per peccatum mortale. temptatio vos apprehendat
nisi humana **V**in. quod dicitur **S**i temptatio insurgit in vobis. videatis quod
vos non apprehendat per consensum. quia si consensum adhibueritis. non est

temptatio hūana sed dyabolica. vñ **Greg⁹** in pastorali. Hūanū est
in corde temptacōem ppeti. demoniacū vero in temptacōis certamine
supari. **Fidelis** autē deus **Ly.** in pmissis implendis / qui non patietur
vos temptari sup id qđ potestis. Quia pmitit adiutorū in tempta-
cōibz positis si fidelē recurrant ad ipm / h̄ faciet cū temptacōe etiā pro-
uentū vos adiuuando / vt ipsa temptatio vobis pueniat ad augmē-
tū meriti per eius supacōz. vt possitis sustinē. **Vñ.** ne cadatis in pec-
catū et in osensū. vñ **Aug⁹.** dyabolus plerūqz vult nocē et nō p̄t
quia potestas eius est sub potestate dei. Nam si tantū poss̄ nocē dya-
bolus qntū vellet aliquis iustoz non remaneret

Dominica Decima

Scitis cum gentes essetis. Ante iniciū illius epl̄e scribit
sanctus **Paulus** dicens. Nō si nosmetipsos diiudicarem⁹
non vñqz iudicarem. **Hūm** autē iudicam a dño corripim. vt non cum
hoc mūdo dampnem. Tunc sequitur epistola hodierna. in q̄ apl̄us
loquitur de donis spūs sancti. ostendens qđ omnū bonoz auctor est
spūs sanctus. et nullus p̄t facē aliqđ bonū meritorū saltem vite eter-
ne nisi in spiritu sancto. Et hoc apl̄us ostendit exp̄imento vite prete-
rite dicens. Scitis quoniam cum gentes essetis **Lyra.** scz gentilit̄er
vīuentes absqz dei grācia ante ouersionem ad fidem. ad simulachra
muta cūtes ea adoranda. Colebant enī gentes ydola. martīs. merca-
rij. solis. et sic de alijs. et dicebantur muta / quia per se vel ex se non
habebant aptitudinem loqđi / q̄sūis dyabolus per ea qñqz debet re-
sponsa prout ducebamini. **Goz.** scz a maligno spiritu. sicut equ⁹ et
mulus in quibz non est intellectus. Deo notū vobis facio qđ nemo in
spiritu dei loquens **Ly.** i. grācia dei vtens. dicit anathema ihesu. i.
blasphemiam aliquā dicit ihesu dño nostro. Et nemo p̄t dicē dñs ihs
confitendo ipm suū dñm et saluatorem. scz qđ ipse sit veraciter dñs.
et ipse seruus eius. nisi spiritu sancto. i. per spiritū sanctū. a quo est
omne verū. vñ **Amb⁹.** Omne verū a quocūqz dicatur a spiritu sc̄to
est. diuisiones grāciarū sūt. Nota qđ grācias hic appellat diuersos
gradus et ordines qui sūt in ecclesia. Item autē spiritus scz sanctus
est distributor graduū et ordinū et officiorū. et diuisiones ministracōm
sunt. i. diuersi effectus grācie quibz alij seruiūt alijs. et sic ordināt
in p̄ximū. hoc exemplū debet nobis xp̄s. vñ **Matth. 20.** Filius ho-
mis non venit ministrari / s̄ ministrare. Item p̄ma **Pe. 2.** Vnusquisqz sic
accepit grāciam in alterutrū illam admistrantes. item autē dñs. i.
xp̄s filius dei dans singulis pro volūtate sua. et diuisiones opacōnū
sūt. i. diuersi actus grācie qntū ad se. per qm gr̄ am facit opera me-
ritoia quedā maiora et quedā minora. Item vero deus scilicet pater

Et notandum qd aplus ponit h tria nomia. vt intelligat qd totius
 emittatis fuit dona graz. **Q**uo ad psonam sps sci dic **T**be aut sps quo
 ad psona filij **T**be aut dñs q ad psona pris dic **T**be aut deus. h ne vi
 detur distinctio sube r opacois. subiungit pdeptitate sube r opacois
 triu psonaz. **N**m scz deus pater. deus filius. et deus sps scs. vnus
 existens. opat omnia scz necessaria salutis. in omnibz non omnia in
 singulis. qa vni non tribuit omnia. h in omnibz omnia. **V**t qd quis
 in se non habet. habeat in alio. sic in huano corpe. oculus solus vi
 det. h non sibi soli. h toti corpi. vt sic maneat caritas r hūilitas. **vñ**
Pla. 2. 1. Omia opa nra opatus es i nobis. vnicuiqz aut scz fidelū.
 dat manifestacio sps. i. gra q manifestat spm in esse. ad vtilitate/
 scz ecclesie. **A**lij quide per spm scz dat fmo sapie scz loquedi de etem
 placoe celestiu. **A**lij aut fmo scie scz loqdi de actoe tempaliu. scdm
 eūdem spm. alteri fides. i. scia vel fmo fidei. in eode spū. alij gra
 sanitatu scz curadi infirmos. in vno spū. **A**lij opacio vtutu. i. mira
 culoz q fūt sup natura. alij pphcia scz pōice futura. alij discrecio
 spūū. **Cor. i.** gra discernendi q spū dicuntur. i. bono vel malo. **Q**uia
 etiā dyabolus bona seductoriē dic. **A**lij gña linguaz. i. loq diuerfis
 linguis. alij interpretacio fmonū. i. in terptacio obscuritatu scripture
 q fūt in pphetis r euangelis et in epla. **H**ec aut omnia licz diuersa
 sūt opa / vn9 atqz idem spūs diuidēs singulis prout vult idest gratis
 et sicut cuiqz scit expedire

Vñica vñdecima. pma Corinth. xv.

Notū vobis facio euang. Ante iniciū illius eple. scribit
 scs Pau. d. **S**i qs ignorat ignorabit. omnia aut bone
 ste et fm ordinē fiāt in vobis. **T**ūc statim sequit pñs epla. **I**n qua
 aplus om̄dat nobis doctrinā euang. per qz puenit ad glām refre
 ctōis. d. **F**res. i. o corinthi qui estis fres in xpo sic omnes in xpo p
 fide geniti. **N**otū vobis facio **Ly.** i. ad memoriā reduco. euang. i.
 doctrinā euang. qd pōicau. i. denūciaui vobis. **Q**uod et accepistis
Vm. corde credēdo r ore cōfiteudo / in q et statis. i. pmanē stare / de
 betis / per qd r saluamini iam in spe et tandē in re. **Q**uia rōe pōicauerim
 vobis. **Cor.** scz p xpi refrectōz astruendo nram refrectōz / nisi fru
 stra credidistis. i. sine aliq vtilitate. qa fides sine opibz mortua est.
Tradidi eni vobis in pñis **Ly.** i. mē pñcipalia credēda. qa artūculi
 fidei sūt pñcipia ex quibz alia credēda deducūtur / qd et accepi p reue
 laōz a spū scō / qm xps mortu9 est p pctis nris. **Ly.** non fuis. vt pz
Pla. 43. ppe scelus ppli mei pcussit eū. **T**ē in eode ca. ipse aut vulne
 rat9 est ppe iniquitates nras. fm scripturas / scz ipoz pphaz. q pas
 sione xpi pōixerit. **vñ Jemie. xi.** **E**go qñ agn9 mansuet9 q portatur

ad victimam Item **Pla.** .43. sicut ovis ad occisionem ducet / et quasi
agnus coram totiente se obmutescet et non apiet os suum. et quia sepultus
est **Ly.** . ut veritas mortis eius probaretur. et quia refrexit etiam diebus scri-
ptas. unde **Osee.** .6. Vivificabit nos post duos dies. et etiam die susci-
tabit nos Et quia visus est **Ly.** . post refrectiois suae / ceptae . i . petro: et
post **Is.** . xi . scilicet apostolis / quia apparicio facta fuit post dies octo sue refre-
ctiois the . pnter **Job.** . xx . Deinde visus est plus quam . 400 . fratribus
et illa apparicio facta fuit in gallilea in qua apparuit apostolis et multis
alijs christi fidelibus / ex quibus multi manent usque adhuc viventes in illo tem-
pore **Cor.** . quia testes sunt homines si ab eis requiratur Quibus autem dormierit . scilicet
morte corporali / quia de dormicio quia erit in spe refrectiois future Deinde
visus est iacobo scilicet alpheo quia dicitur est frater domini / et quia fuit episcopus iherosolitanus
Qui enim sic dicit baymo voluit se non manducaturum quicquam domini post refre-
ctiois videlicet . ideo christus ei apparuit **Is.** . enim non legitur in euangelio Deinde scilicet
apostolis omnibus visus est . et **Is.** . factum est in die ascensionis . unde **Mat.** . ult.
Novissime autem omnium . i . post ascensionis christi in celum: tanquam abortivus visus est
et michi scilicet in via quando iherosolima damascum . unde **Act.** . 9 . **Ly.** . vocat autem se
abortivum / quia abortivus dicitur verus qui nascitur ex tempore debitu . vel qui cum vio-
lencia educitur de utero . sic apostolus quia alij renati fuerunt ante adventum spiritus
sancti: ipse autem postquam alij christi fuerunt spiritus: ipse quasi violentus in actu per-
secutionis fidei Ego enim minimus sum apostolorum / quia ultimus tempore: quia non sum dignus
vocari apostolus / scilicet si mea praecedencia merita accedant . quoniam persecutor sum ecclesiae
dei **Ly.** . quod alij non fecerunt . et in **Is.** . minor fuit alijs apostolis . licet ex gratia
dei factus fuit valde magnus Gratia autem dei sum id quod sum scilicet apostolus christi . quia
si gratia dei homini nichil est . et gratia eius in me vacua non fuit . i . carere bonis
operibus Sequitur in textu post epistolam illam . si omnibus illis habundantius
laboravi Nullus enim apostolorum legitur in tot terris et principibus praedicasse .
nec tribulationes in terra et in mari sustinuisse

Fiducia Duodecima . ij . **Chor.** . in .
Fiducia tale habemus An micum illius epistole scribit sanctus Pau-
lus . christi bonus odor sumus deo in hominibus qui salvi sunt . et in hominibus
qui salvi possunt . et alijs quibus odor mortis in morte . alijs autem
odor vite in vita Tunc sequitur prius epistola in qua apostolus ostendit ostendit esse
in deo . et **Is.** . propter nostrum defectum: et divinum eius adiutorium / quod specialiter in tem-
pore gratiae deus patet est nobis impedire . unde dicitur Fiducia talem habemus
ad deum . scilicet quod est unus in substantia et ternus in personis / per christum . i . ex merito passi-
onis christi / et per gratiam christi possumus salvari . non quod sufficientes sumus cogitare
aliquid super bonum a nobis tanquam ex nobis Quamvis enim omne bonum quod agimus
sit a nobis ut a causa secundaria non tamen ex nobis ut a causa primaria Deum enim est qui
operatur in nobis velle et perficere . si sufficientia nostra **Cor.** . cogitandi volendi fa-
ciendi bonum: ex deo est / unde **Job.** . i . 2 . Sine me nichil potest facere . quia et per deum
neque nos fecit ministros scilicet in vita et scia . novi testamenti . i . euangelij

Non lra. i. non exiit in lra tantu. sic lex moysi. qa euang pabelas
non semp ad lram intelligim. s. spū. i. ad sensū spūalem. Lra enim
occidit. qa testamentū vetus cōmēt ez pētī dabat. non tñ grām.
spūs aut. i. spūs sēs qui dat in sacris notu testamētī / uiuificat. i. uiuē
fac / qd si mīstracio mortis. i. legis mosaice. mortō tempalem inferē
tis tñsgressiōibz lris deformata in lapidibz. i. scripta in tabulis la
pideis / fuit in glā. i. in reuēcia / ita vt non pōt ēt intendē filij isrl
in faciē moysi. Nota qd **Exo. 32**. dicit qd ex cōloqō dei in monte fa
cies moysi fuit facta qñ comuta / rōn qd fuissent realia cornua. s. qñ
qd arādh pēt dentes sur su angularit in figura cornuū. Et dicit ibidē qd
filij isrl non pōtuerūt intēdē in faciē ei⁹. et cū debēt eis loq opōtebat
qd velam apponebat an faciē ei⁹ / et s. apē glām. i. claritatē. vult⁹
ei⁹ q euacuat / qa illa glā in moysi non diu pmāsit s. tñsuiuit / qm nō
magis mīstracio spūs. i. noui testamētī / erit in glā sup etna. nam si mī
stracio dāpnacōis. i. veteris legis / q ideo dicit mīstracio dāpnacōis eo
qd non poterat ab ea saluari. in glā est multo magis mīsteriū iusticie
id est legis euangelice / habūdat in glā. i. pducit ad glām

V Dñica. 13. ad Gal. 3.

Abraxe dicitur fuit pmissiōes. An incitū illius eplē scribit
scs Pau. d. Scriptū est scz **Gen. 12**. Credidit abrahā
deo et reputatū est ei ad iusticiā. Tunc sequit pñs eplā. Abraxe dī
citur fuit pmissiōes. Vbi notand qd galatze gentiles fuerūt greci.
et per apl in pau. ad fidē xpī cōuēti sūt. et recedēte ab eis aplo p pseu
do aplos fuerūt seducti et decepti ita qd obfuacone legalū veteris tes
tamētī vterent / qñ p fidē xpī absq legalū obfuacone saluari non pos
sēt qd flm est. Quos aplos ad verā fidē reuocat in eplā hodierna d.
fres. abrahxe dicitur fuit sup a deo / pmissiōes scz etne. et semi eius.
scz xpō qa p eū pmittēbat danda bñdictio. vtz **Gen. 22**. In se
mie tuo bñdicent omēs gentes. non dic et semibz qñ in multis. s. qñ
in vno et semi tuo. q est xpā. Vin. illa pmissiō abrahxe impleta fuit.
qñ xpūs ex maria vrgine natus fuit. et post xpī aduentū cessauit lex
in cōmonis et figuris. Hoc aut dico testamentū cōfirmatū a deo. i.
pmissiōes ille p modū testamētī sūt cōfirmate a deo cū iuramēto di
uino. vtz **Gen. 22**. Per memetipm iuravi dīc dñs Vin. Testamē
tū dicit scriptura autentica volūtate testatoris et testiū roborata. et qa
ipla pmissiō iuramēto dei fuit firmata. ideo bñ dicit testamentū. quasi
post. 200. et 30. ānos facta est lex. Tdeo lex sic cōstruēda est. lex
q post. 200. et 30. ānos facta est. i. data est in monte synai a p
missiōe abrahxe ipsi moysi. et p tantū tempus fuerūt filij isrl in egypto.
vt habet **Exo. 12**. Illis ānis expletis. eadem die egresus est

dñis et ceteris. **Computant** autē hī ām a pmissione. **Primo** facta
 abrahe vsq; ad dacōz legis. legis non irretū facit ad euacuandū pro
 missionē. **Ly. i.** non euacuat pmissionē abrahe factam: qñ irritam.
 qd tñ facit si daret hēditas et bñdictio ex lege. nam si ex lege bē
 ditas. i. beatitudo etna. iam non esset ex pmissione/et ita euacuaret
 et frustraret pmissio facta abrahe. **Nō** autē is non est is pbat dicēs
 abrahe autē p repromissionē donauit deus sup beatitudinē et gl'am
 et bñdictōes. non ppter legem: s; ppter pmissionē/is est ppter fidē
 xpi sepe pmissi. qā abrahā is credidit qd deus sibi pmissit. et sic pñs
 qd omēs antiq; qui iustificati sūt ex ipsa fide xpi iustificati sūt et non
 ppter opa legis. **Nam** ipsi is crediderūt futurum qd nos credim⁹. et
 ideo iustificati sūt et non ppter legem. qā abrahā iustificatus est et
 legem tñ non habuit/qā multo tempe an legem vixit. vñ Bñs bi.
 Multi an saluatoris aduentū deū omīp'tentē tenentes et diligentes
 sue salutis g'til simū pmissorem credētes in pmissione fidelem sperā
 tes certū simū redēptorem in hac fide et expectacōe salutis sūt. vñ
Aug⁹ Nemo liberat a dampnacōe que tacta est p adam nisi p fidē
 dñi nři ihu xpi. **Quid** igit lex. **Ly. i.** ad quid fuit utilis. q. d. qā
 lex nō iustificauit. s; sola fides/qre g' posita est et data. **Ad** is rñtē
 qd cū non inuēit data est. ppter tñsgressiones posita est. i. ppter
 pñcōes pctōz/qā in lege dēmiānt g'ues pene pro dēmiatis vicis
 quarū ērore colūbebanē homines a pctis. donec veniret sem. i. xpus
 cui. i. de q pmissat. vñs **Gen. 22.** In semie tuo bñdicent oēs g'e
 tes. ordinata p angelos. i. misterio angeloz. **Ly.** lex enī non fuit
 data imēdiatē a deo. s; p angelū q loqbat moysi in monte synai in
 manu mediatoris. i. in ptate xpi/vt scs duraret qntū vellet. qā ve
 nit in mūdū qñ sibi placuit. non statim post hominis casum. **Mediator**
 autē vn⁹ non est. s; duoz extremoz q dūgit. **Deus** autē vn⁹ est scs
 xps. qui est vn⁹ cū p're et spū scō. et is est fm diuinā naturam. **Et** est
 etiā mediator dei et hoīm reconcilians homines deo pñi/et is fm hūam
 naturā. **Lex** g' adūsus pmissa dei absit. **Vñ. q. d.** nullomō lex fuit
 oē pmissa dei/qzuis pmissio fuit pfectior qm lex. **Si** enī data esset lex
 q pñs vñificare. i. vitā etnā offerre. vñ ex lege esset iusticia et nō ex
 pmissione abrahe. **Sed** occlusit scrip'ta. i. lex moysi que est lex scrip
 ta. omnia sub peccato. **Lyra** in quantum ostendebat peccatum. nec
 tamen mūdabat. vt promissio eterne beatitudinis/ex fide ihesu xpi
 daret credentib⁹. **Ly.** fide formata que facit tentare in deum

Dominica. i. g.

Pū ambulato. **An** imicū illi⁹ ep'le scribit scs **Sau. bi.**
 Omis enī lex in vno fmōe ipse. **Dilige** pñm tu. sc. et

Tūc sequit̃ p̃ns epl̃a. vbi notand̃ qđ epl̃a hodierna et euang̃ hodi-
ernū in s̃s oordant̃. Quia sic euang̃ dicit̃ de. x. leprosis q̃ sūt a xpo mū-
tati. sic epl̃a enūerat̃ opa carnis q̃ leprā spūalem. que horribilioz est
corpali lep̃ inducūt. **Portat̃** aut̃ nos ap̃ls in hac epl̃a vt caute am-
bulē⁹ dī. **Spū ambulate** **Vm.** i. fm̃ spm̃ diuinū opa ṽra facite. et
desidia carnis. i. delēacōes ⁊ ocupias q̃ caro suggerit̃ / non pficiētis
ibest ope non ad implebitis. Caro enī ocupiscit̃ adūsus spūm **Ly.** i.
sensualitas dē rōez. sps aut̃ sup̃ econūso / adūsus carnē s̃s enī sibi abū-
sant̃ / scz caro ⁊ sps Caro enī nacōe t̃rest̃ris. sps aut̃ celest̃is. et dum
vnūqđqz ad p̃riam suā tendit̃ fit pugna vehemēs in tantū / vt non
q̃cūqz vultis fm̃ racōez. illa faciatis impediti motu sensualitatis. qđ si
spū ducim̃ **Ly.** seq̃tes instm̃tū sps sc̃i. non estis sub lege **Goz.** que
mala agētibz posita est vt p̃uianē p̃ excessibz suis / manifesta sūt aut̃
opa carnis. q̃a sūt sēibilia / q̃ sūt fornicacio **Ly.** q̃stū ad ocubitū so-
luti cū soluta / imūdiā **Goz.** i. p̃cēm dē nacām qđ est innoiabile. im-
pudiciā. s̃s est in gestibz vel actibz vel osculis. et alijs circūstancijs
illicitis / luxuria est nomen gñale ad viciū illud / ydoloꝝ fuitus **Ly.**
ṽt̃z de **Saloe.** iij. **Reg.** xi. **Qui** ex ardore libidinis cū mulieribz alie-
nigenis motus fuit ad seq̃dū deos eoz / veneficia **Ly.** i. sortilegia.
q̃ rōe libidinis solent fieri / mimiciā **Ly.** latētes animo / otencōes in
ṽbis clamorosis. emulacōes in factis / ire rixē in effectu nocēdi vt qñ
se inuicē p̃cucūt vel ledūt / dissēcōes. i. qñ fieri p̃tes incipiūt ⁊ sc̃is
mata / secte. i. hēses. inuidie in aio. homicidia in facto / ebrietates
Goz. i. assidue potacōes q̃ ab sup̃fluitatē in potu. omēs sacōes sup̃-
flue q̃ ad cibū. et h̃ijs filia ad q̃ caro est p̃na / sic vestimentoz ⁊ le-
ctoꝝ mollicies balneoꝝ / et sic de alijs. **Que** p̃dico vobis scz anteq̃m
veniat dies iudicij q̃a tūc penitē nō poteritis / sic p̃dixi vobis añ hac
epl̃am / qm̃ q̃ talia agūt. i. aliqđ hoz / regnū dei nō oseq̃tur **Vm.**
ex s̃s seq̃t̃ qđ illa p̃cta iam enūerata in l̃ra sūt mortalia p̃cta / q̃a nic-
hil sepat a deo nisi p̃cēm mortale. **Post** s̃s describit̃ vitā spūalem dī.
Fruct̃ aut̃ sps. i. opa sps sc̃i / est caritas s̃i q̃ ea q̃ secūt̃ non valent
ideo p̃ponit̃ / gaudio. i. puritas õcie ⁊ exultacio mēt̃is et s̃s est dig-
na leticia **Pax.** i. oordia ad p̃xim qñ se nō inq̃etāt et turbāt / pacia
scz in tollerācia adūsitatū / lōganitas scz in expectacōe p̃mioꝝ / boni-
tas. i. dulcedo animi interi⁹. benignitas. i. largitas rerū oñdes bo-
nitatē animi **Iob** ex̃t p̃ opa / māfuetudo qđ est t̃etabilis ⁊ õsatiū⁹
cū alijs / fides. i. certitudo de inuisibilibz / vt crebat̃ oīa cretēda et non
alia / modestia vt hō fuet modū in dictis in factis et in omibz agēdis
otinēcia vt hō etiā al̃ qñ a l̃cito se abstineat ap̃t̃ deū. castitas vt res-
tē vtat̃ l̃citis vt vxore ⁊ h̃mōi. adūsus h̃mōi scz opa nō est lex q̃a
iusto nō est lex posita / s̃ mal̃ ip̃osita est lex / vt iniquitas eoz. p̃ penas
legis p̃uianē / s̃ bonis ip̃osita est crux xpi. g̃ dicit̃. q̃ aut̃ sūt xpi. i. boni
xpi p̃mitatores. carnē suā crucifixeꝛt. i. xpo crucifixo se õformaue-
rūt affligēdo carnē suā cū vicis ⁊ ocupis **Ly.** ita qđ ocupie ⁊ vicia

S **I**spu uiuim⁹ **Dñica. i. y.** mortua sunt in eis
spu ⁊ ambulem⁹ **A**n in eū illi⁹ ep̄le scribit sc̄us **Sau. bi.**
Qui sūt xp̄i carnē suā crucifixe r̄t cū vicis ⁊ occipiscencijs
Tūc statim sequit̄ p̄ns ep̄la cū euanḡl hodierno sc̄ordari p̄
Is mō **I**n euanḡl **S**i **N**emo p̄t duob⁹ dñis seruire. duo dñi sūt caro ⁊
sp̄s **I**n ep̄la vō dīr quāsi sp̄u sit ambulans ⁊ nō s̄m carnem **T**em in
euanḡl phibet sollicitudo vite p̄ntis. in ep̄la hortam̄ ad op̄a sp̄s vi
uificatis. vñ ap̄ls dīc **F**res si sp̄u uiuim⁹. i. p̄ sp̄m sc̄m/sp̄u ⁊ ambu
lem⁹: se q̄to instimetū sp̄s sc̄i in opib⁹ n̄ris/vel dīctamie recte racōis.
et q̄a bonū op⁹ p̄ut frequēter est occasio vane gl̄e **T**eo subdit **N**on
efficiam̄ inanis gl̄e cupidi inuicē puocātes **Lp.** v̄bis incuriosis inuicē
inuidētes de bonis primorū dolētes **P**ost h̄s ap̄ls inducit nos ad mutuā
supportacōz dī. **F**res ⁊ si p̄occupat⁹ sūt hō **Lp.** p̄ aliq̄z passionem
infigentē vel aliq̄z ignorāciā: in aliq̄ delicto **V**bi sciens q̄d p̄c̄m est
p̄p̄ticio mali deficio boni. vōs q̄ sp̄ales estis. i. p̄f̄cōres in vita ⁊ sc̄ia
hōmōi instruite. i. ad bonū reducite/in sp̄u lenitatis. i. rōnabīlī leniē
nō in ipetu furoris. oshans tēp̄m. i. fragilitatē ap̄az. ne et tu tēp̄
teris. i. in file p̄c̄m cadē p̄mittaris. sic petr⁹ cadere p̄m̄sus est vt
sciret op̄ati casib⁹ subditoz **A**lē alē⁹ oñā por. i. infirmitates mutu
as ⁊ labores subueniēdo mutuo. et sic ad implebitis legē xp̄i q̄ est lex
caritatis **Gor.** lex enī moȳsi fuit lex furoris. lex xp̄i lex amoris. vñte
Aug⁹ **B**reuis dīra legis ⁊ euanḡl timor ⁊ amor. nam et si q̄s existi
mat se aliq̄d esse. i. magnū q̄d de se sc̄ies in supbia. cū nichil sit ta
se nisi v̄anitas ⁊ p̄c̄m. v̄t̄z in p̄ma **Chor.** 2. **Q**uid habes q̄d non
accepisti. ipse se seducit. i. seorsū a v̄itate se ducit. q̄a p̄ h̄m in ōp̄e
tū f̄ris ⁊ in alia p̄c̄ta cadit **T**eo subdit. op⁹ autē suū p̄bet vnusq̄
sq̄. i. diligētē examiet. et sic in semetipso tantū. i. in testimoio ap̄e
sc̄ie. gl̄am habebit ⁊ nō in alēo. i. in fl̄a laude alter⁹/cui non est
credend⁹. vnus quisq̄ enī on⁹ suū portabit. i. m̄cetē boni vel mali op̄is
Cōmūicet autē ei **Lp.** sc̄z plato ⁊ doctori **Is.** 1. ille/q̄ cathegizat. i.
instruit/v̄to sc̄z doct̄ne. ei qui se. i. q̄ eū/cathegizat. i. instruit. in
omib⁹ bonis: q̄ dīc ⁊ docet: non in malis q̄ fac. v̄t̄z **Mat.** 23. q̄ dīcūt
facite/s̄m vō eoz op̄a nolite facē. nolite errare sc̄z credēdo q̄d pos.
f̄tis eis ōformare in malis ⁊ illicitis. sic dīcūt quidā: q̄re non faciam
h̄s ex q̄ sacerdos m̄us fac. deus non irridet **Gor.** i. non p̄t falli **Q**ue
enī semiat hō in p̄ntis vite labore. h̄c et metet in futura retribucōe
qm̄ qui semiat in carne sua. sc̄z fouēdo vicia carnalia. de carne ⁊ me
tet corrupcōez sc̄z pene et̄ne **Q**ui autē semiat in sp̄u. i. sp̄ualib⁹ opib⁹
de sp̄u. i. v̄tute sp̄s sc̄i. metet vitā et̄nam: et̄nam p̄ p̄mio. bonū autē
faciētes non deficiam⁹. sc̄z a bono inchoato. tempe enī suo metemus
mēdī q̄d breue est. opem bonū ad omnes sc̄z ḡnrali. maxime autē
ad domesticos fidei **Gor.** i. ad xp̄ianos fideles qui domestici dīcūtur.
quia nobiscū sūt de familia eius⁹ dom⁹ sc̄z eccl̄ie que dom⁹ dei est

Dominica Decimasexta Ep[istolae] . iij .

O Bsecro vos ne deficiatis Ante incipit illius ep[istolae] scribit.
sanctus Paulus dicit ip[s]is ep[iscopis] . vos qui aliqui eratis
longe facti estis ap[er]te in sanguine xpi Tunc sequitur p[ri]us
ep[istolae] in q[uod] ap[osto]lus docet nos quod alii non solum in prosperitatibus . s[ed] etiam in
tribulacionibus a bono deficere et retro cedere non debemus dicens **F**res ob
secro vos ne deficiatis **V**in sc[ilicet] in fide et bonis op[er]ibus sc[ilicet] me existente
in tribulacionibus meis . i . in vinculis et in carceribus . pro vobis . i . pro
doctrina et fide q[uod] vobis p[re]dicavi . q[uod] sc[ilicet] fides . esa gla[ria] v[est]ra . i . meritum
g[ra]tie etne . huius rei g[ra]tia . i . p[ro]pter hanc causam . sc[ilicet] ut non deficiatis
in fide et sanctitate vite . flecto genua mea sc[ilicet] corporis et cordis . ad
p[re]sentem d[omi]ni n[ost]ri ihu xpi **L**y . ip[s]um deuote deprecando . ex q[uod] omnis p[er]nitias
sc[ilicet] tanq[uam] ab auctore . in celis . i . in celestibus angelis . et in tra . i . in
terrestribus hominibus nominat . ut det vobis s[ecundu]m diuicias g[ra]tie sue . i . s[ecundu]m
habundancia[m] bonitatis sue . **S**tute **L**y . pacie in abusiis . corrob[orari]
per s[pi]ritum eius . i . per s[pi]ritum s[an]ctum . in interiori homine sc[ilicet] in voluntate et in
intellectu . habitare xpm in cordibus v[est]ris per fide[m] que purificat habi
tatem cordis v[est]ri **I**n caritate radicati sc[ilicet] queadmodum arbor q[uod] q[ui]eto
profundius figit radices in tra tantomin[us] euelli p[ossu]nt . Fundati ad s[oli]tutu
dine[m] stabilis edificij . q[uia] quanto plus et melius dom[us] fundat[ur] . tanto
diutius stat . ut possitis o[mn]ib[us] . i . p[er]fecte intelligere . cu[m] omnibus
sanctis sc[ilicet] ap[osto]lis martiribus et o[mn]ib[us] et uirginibus et cu[m] p[er]fectis fide
lib[us] . q[uod] sit **Cor.** . i . quanta debet esse . latitudo caritatis q[uia] in extensio
ne vsq[ue] ad inimicos . ut patet **Matth.** . 5 . **D**iligite inimicos v[est]ros .
longitudo sc[ilicet] caritatis q[uia] in p[er]seuerancia m[isericordi]ar[um] . ut patet **Matth.** . 24
Qui aut[em] p[er]seuerauit vsq[ue] in fine b[eat]i salu[us] erit . sublimitas sc[ilicet] caritatis .
q[uia] in intencione celestiu[m] p[re]mior[um] . v[er]u[m] **Colo.** . 3 . **N**ue sursum sit querite
et profundu[m] sc[ilicet] caritatis q[uia] in humilitate ex o[mn]is acione iudicior[um] dei . v[er]u[m]
Psalm. . xxxv . **I**udicia dei abyssus multa **I**tem oro ut possitis . scire
ideest intelligere . et sup[er] eminentem caritatem xpi . q[uia] aiam suam pro nobis
posuit . v[er]u[m] **Ioh.** . xiii . **M**aiorem caritatem nemo habet . ut animas
suas ponat q[uod]s pro amicis suis . ut impleamini in o[mn]i plenitudine dei .
1m. . i . omni fructu iusticie in p[re]senti . et tantu[m] omni fructu g[ra]tie in fu
turo . ei aut[em] . i . deo p[re]senti . qui potens est omnia facere . i . o[mn]ip[otens] est . ha
bundant[er] **Cor.** . i . sup[er] meritum . v[er]u[m] ab **Ro.** . vii . **N**on sunt obigne pas
siones huius temporis ad futura[m] gl[ori]am . qua[m] petim[us] . i . plus q[uam] potest sci
am[us] vel p[re]sumam[us] . aut intelligim[us] . i . plus q[uam] intelligere possumus .
Ratio est q[uia] n[ost]ra intellectio semp[er] est finita . s[ed] suu[m] pos se est infinitu[m]
ignit[ur] . s[ecundu]m v[er]tute[m] sc[ilicet] diuinam . que op[er]at[ur] in nobis **Cor.** . vlt[ima] qua[m] petere p[ossu]m[us]
sumem[us] . sc[ilicet] ut deus h[omo] fiat . et q[uod] pro nobis morietur **I**psi sc[ilicet] deo
p[re]senti . gla[ria] in ecclesia **Vin.** . qua[m] in sanguine filij sui lauit . et in cristo
ei

Ihesu .i. in eius filio . in omnes generacões seculi seculorū . i. in to-
ta cōgregacōe mūdi . vbi generacio preterit . et altera aduenit . et
sic q̄damo succedūt secula seculis

V Dominica Decima septima Ep̄s . iij .

Obscuro vos itaq; ego vinctus in dño Ante iniciū illius
ep̄le scribit sanctus Pau . dī . Deus qui potens est omnia
facē sup̄habūdantē q̄z petim⁹ . aut intelligim⁹ fm v̄tutē que opat̄
in nobis Tūc sequit̄ p̄ns ep̄la Notand⁹ qd ep̄la ⁊ euang⁹ hodiernū
recordant in h̄ . q̄a euang⁹ dīc de ydropico q̄ dñs ih̄sus xps curauit .
et post h̄ sup̄biam increpando eludit dī . Qui se exaltat hūilia bit
sic ap̄ls Pau . in ep̄la hodierna docet nos paciam hūilitatē ⁊ mā-
fuetudinē . sic in ep̄la patebit . q̄ dīc Fr̄es Obscuro vos itaq; idest
peto dans per h̄ sup̄bis non semp impandi pt̄atem ⁊ exercendi . h̄
pie amonendi . q̄a sic Sen dīc Cōfusus est anim⁹ homis . pot⁹ vult
v̄borū pulcedine duci . q̄z importunitate trahi . i. facilius ducit pia
āmonicōe q̄z violentē trahat impio ⁊ pt̄ate Ego scz Pau . vinctus
idest ligatus in carcē Scripsit enī hanc ep̄lam de roma detent⁹ in
carcē . per thyrū discip̄lū suū . in dño . i. ap̄ter dñm vt digne am-
bule t̄is proce dēto de v̄tute in v̄tutē . vocacōe q̄ vocati estis . scz ab
fidē katholicā per p̄dicacōes cū omni hūilitate Ly . scz interiori q̄stū
ad cōsacōes . et mansuetudinē vt t̄tabiles sitis . cū pacia abūlorū
supportantes vos inuicē in defectib⁹ infirmitates . in caritate scz dei
et proximī Solliciti sup̄le sitis . suare v̄nitatē sp̄s . i. v̄nitatē eccl̄ie
quā fac̄ sp̄s sc̄s . et per o p̄positū eius sc̄isma fac̄ dyabolus . in v̄mēso
pacis Sicut enī vinculū corpale v̄nit ligata inter ip̄m Sic pax et
trāquillitas suant v̄nitatē credentiū . v̄nū corpus sup̄le sitis qd est
corpus xp̄i m̄sticū . q̄ debem⁹ esse in caritate sic mēbra corporis . v̄n⁹
sp̄s V̄m . i. idem velle ⁊ nolle . sic vocati estis in v̄na spe . scz b̄itu
dinis et̄ne . vocacōis v̄re ad fidē katholicā p̄ q̄z habebitis v̄itā et er-
nā . v̄n⁹ dñs scz cū fr̄it̄is . v̄na fides q̄a licet articuli sint multi in fi-
de katholica . tñ v̄na est fides . v̄nū baptis̄mā V̄m . q̄ q̄ regeneram⁹
v̄nus ⁊ pater oim scz per creatōz . et ideo nemo p̄t alteri se p̄ferre .
que est sup̄ omēs scz creatas p̄ excellenciā . et p̄ omia p̄ ḡnalem re-
rū gubnacōz . et in omib⁹ nob scz fidelib⁹ est sp̄ealr p̄ ḡraz . qui est
benedictus in secula seculorū Amen

V Dñica Decima octaua . p̄ma Eborū p̄mo

O Rās ago deo meo An̄ iniciū illius ep̄le scribit sanctus
Paulus apostolus salutans amicabiliter corinthios dī .
Gracia v̄bis et pax a deo patre nostro . et dōmīno n̄ro ih̄esu cristo

Tūc statim sequit̃ p̃ns epl̃a q̃ concordat cū euang̃ hodierno in hoc.
quia in euang̃ legit̃ de magno mandato dilectōis. q̃d absq̃ dono
gr̃e p̃fici non p̃t. vt g̃ h̃ mandatū magnū implere possim⁹. Tūc
ap̃lus Paulus in epl̃a hodierna nos ad gr̃am obtinendā hortatur
et p̃ncipali per gr̃az actōes. Quia gr̃az actio est ad plus dandū
imitatio. Ergo dicit ap̃ls in Epl̃a Gr̃as ago Glo. corde ore ⁊ ope
hic mos est ap̃li q̃a fere omēs epl̃as suas incipit a gr̃arū actione
deo meo semp̃ Ly. i. in omnib⁹ hōis michi ad orandū agruis ⁊ de-
putatis. pro vobis sic pro filiis meis carissimis. in gr̃a dei. i. p̃pter
gr̃am dei. q̃ data est vobis in xpo ihu. i. ex meritis ⁊ virtute ihesu
xpi. q̃a in omnib⁹ scz p̃tinentib⁹ ad salutē. diuites facti estis in illo
scz xpo. in omni vbo doct̃ie et in omni scia. i. intelligēcia script̃az.
sic testiōm xpi Goz. i. testiōm n̄m de xpo. affirmatū est in vobis.
id est a vobis firmit̃ retentū. Ita vt nichil vobis desit in vlla gracia
ad salutē necessaria. expectantib⁹ reuelacōem Goz. i. clarā visio-
nē ⁊ agnitiōis. dñi n̄i ihu xpi q̃ erit in p̃ri a celesti. Quia ⁊ confirma-
bit vobis in bonis collatis. vsq̃ in finem. i. vsq̃ ad mortē. vt sitis
fine crimie Ly. i. fine p̃ccō mortali. q̃a p̃ccm veniale non p̃t etiā a
p̃fectis omio vitari. vñ Proū. xxv. Septies in die cabit iustus ⁊ re-
p̃get. In die aduēt⁹ dñi n̄i ihu xpi. i. in die iudicij. q̃a qui fine cri-
mie mortali in die mortis inueniet̃ in die iudicij fine crimie p̃ntabit̃

Vñica Decimānona Eph̃ 2

Renouami spū mentis v̄re Ante iniciū illius epl̃e scribit̃
sanctus Pau. si. vn⁹ dñs. vna fides. vnū baptisma.
vnus deus ⁊ pater omnū. Tūc sequitur epl̃a hodierna q̃ in h̃ con-
cordat cū euang̃ hodierno. q̃a in euang̃ legit̃ de paralitico q̃ dñs cu-
rauit. Sic in epl̃a ap̃ls monet paraliticos in anima vt erigant̃ spūali-
a paralisi ad bona opa dī. Renouami Ly. per gr̃am dei. spū mēis
v̄re. i. in spū qui est mens v̄ra. et induite nouū hōiem. Tho. vetus
hō est adam per q̃ p̃ccm in omēs homies introiuit. Sed nou⁹ hō est
xps qui est p̃mū p̃ncipiū innouacōis ⁊ renouacōis. qm̃ sic in adam
omēs moriūt̃. ita in xpo omēs viuificabūt̃. Quia scz nou⁹ homo
xps. fm̃ deū creatus est. i. a spū sc̃to conceptus est in vtero virginis
et de ea natus est. in iusticia opis. et sanctitate cordis. vitatis oīs
Ly. q̃a non fuit in xpo duplicitas vel falsitas aliq̃ vel yp̃c̃sis. vt 3
p̃ma Se. ij. Quia p̃ccm non fecit. nec inuentus est dolus in ore eius
p̃pter q̃d deponentes mendaciū Ly. per q̃d p̃m⁹ defraudat. loq̃-
mi vitatē vnus quis q̃ cū p̃mo suo. per quā cū eo recte vsuit̃. qm̃
sum⁹ inuicē mēbra Vin. nam vnū mēbrū non decipit alterū in eodē
corpe. s̃ plus odolet ⁊ adiuuat alterū. sic q̃d os seruat capiti oculi
e ij

pedibus et sic de alijs mēbris **T**raſcimini cōtra peccātes ⁊ nolite pec-
care nimis asperere arguendo **V**nde **Ecclesiastes . vii .** **N**oli eſſe iuſt⁹
multū **S**ol non occidat ſup iracundiā v̄r . m . i . non dūret vſqꝫ ad
occaſum ſolis **N**olite locum dare diabulo **Vin .** ſcꝫ in ira pſeuando
quī furabat **Ly .** añ cūſionē de errore gētili iam nō fureſ ſcꝫ xpiani
tatis tēpore **M**agis autē labore **Gor .** vnus quicqꝫ manibus ſuis bili
gēſ ⁊ ſtrenue **N**uā qui non laborat nō manducet qđ bonū ē . i . vtile
et honeſtum vt habeat nō tm̄ vñ viuāt ſed et vnde tribuat neceſſi-
tatem paciēti

V Dñica viceſima Epheſ . v

Uſtete quō caute ambuletis **A**n̄te incipium illius epl̄e ſcri-
biſ ſanctus **Pau . d .** **S**urge qđ dormis et exurge a mor-
tuis et illū abit te xp̄us **T**unc ſeq̄t epl̄a hodierna qđ dōrbat cū eua-
gelio hodierno **N**am in euangelio legiſ de nupcijs ⁊ quō quidam
quī non ſunt indutus veſte nupciali . traditus fuit ad tenebras ex-
teriores **S**ic in epl̄a p̄nti ap̄us **Pau .** monet nos vt caute et ſapiētē
ābulē⁹ ad illas nupcias de q̄b⁹ dī . euāge . ne veſtē nupcialē ſine
qđ ad tenebras exteriores p̄tiam⁹ p̄dam⁹ dī **Fr̄es Go .** **F**ilij ei⁹ ſcꝫ ſcꝫ
prijs dei et ei⁹ dē mris ſcꝫ eccleſie videte **Gor** oculi interiori n̄ tm̄ exte-
ori quō caute ābulētis ap̄t vie p̄icta qđ ſūt m̄lta et varia **Nō** qđ inſi-
piētēs ſ; vt ſapiētēs in oib⁹ p̄uidētēs **R**edimētēs tēp⁹ **Ly .** ſcꝫ bonis
opib⁹ iſiſtētēs qm̄ dies mali ſūt **Vin** dies ſm̄ ſe bōi ſūt et a deo ⁊ p
oīa bñ ordiati ſ; dicūt mali occaſionaliē vſ p̄ ac̄nſ vſ ap̄t m̄ſiā vſ pe-
nalitate qđ patiūt⁹ hoies dieb⁹ iſtis vſ ap̄t p̄cā vſ malitias hoim̄ qđ
ſup̄ abūdāt dieb⁹ iſtis **N**uā iā tot⁹ mud⁹ in maligno poſit⁹ ē ap̄t
rea qđ dies mali ſūt **N**olite fieri imprudētēs ſ; itelligētēs qđ ſit volūtas
dei **Vin .** vt . ſ illā opami . ſic volūtas v̄rā diuine volūtati cōformet
Et nolite in ebriari vino **Vin . i .** vſ nēcitatē et mēſurā vti vino in qđ
ē luxuria nō formalitē ſ; effectiue et cauſaliē vt patz in **Loth** qui poſt
vinū omiſit inceſtū vt p̄tz . **Gen . xix .** **S**z impleami ſpū ſācto **Ly** qđ dāt
ſobrijs et caſtis loquentes vobiſmetipſis **Vin . i .** inſtruētēs non ſolū
alios ſ; etiā voſmetipſos in pſalmis . i . in v̄bis ſacre ſcripture ad bene
opādū in cītantib⁹ ⁊ in ym̄pnis idēſt in v̄bis ſacre ſcripture de laudē
dei et ſpūalib⁹ . i . in v̄bis ſacre ſcripte de gaudijs eternis tractātī
b⁹ cātantes et pſallentes in cordibus v̄ſtris **Vin** idēſt ad honorē dō-
mini grātiās agentes ſemper pro omnibus ſcilicet donis quia grāti-
tudo beneficij accepti diſponit ad receptionem alterius **I**n nomine
iſeſu criſti qui dicitur dominus . propter poteſtatem . noſter prop̄
caritatem . iſeſus propter ſalutem . criſtus propter benignitatem

Deo et patri scz deo per creatiōem . patri per gūbernacōem et con
seruacōz Subiecti inuicē non solū subditi p̄lati hūi et cum timore
obediendo . s̄ etiam p̄lati hūi et cū timore curā eoz sollicitē gēnto
in timore xp̄i qui est custodia omniū p̄dictoz

V Dominica Vicefima p̄ma Eph . 6 .

Confortami in dño et Ante incipiū illius ep̄le scribit sc̄s
Pau . in eodē caplo di . Serui obedite dñis v̄ris carna
libz cū omni timore in simplicitate cordis v̄ri sic xp̄o Non ad oculum
fuentes q̄si homibz placētēs . s̄ vt fii xp̄i facientes volūtātē dei ex
animo cū bona volūtate fientes . sic dño et non homibz Tūc sequit̄
p̄ns ep̄la in q̄ ap̄lus nos instruit de bello et armis oīra dyabolū qui
nos multip̄ impūgnat dicēs Confortami in dño Gor . oīra bellū
dyaboli . et in potēcia v̄tutis eius Ipse enī dat v̄tutē et fortitudinē
plebi sue Induite vos armatura dei Ly . i . v̄tutibz q̄ sūt arma mili
tū xp̄i . vt possitis stare absq̄ casu pecc̄i mortalis . adūsus insidias dy
aboli quia est mille artifex Nam non est nobis colluctatio aduersus
carnem et sanguinē . i . adūsus homies qui sūt caro et sanguis . et p
oleḡs visibiles Sed adūsus p̄ncipes et ptates Vin . per p̄ncipes in
telligūtur mediocres demones qui p̄sūt minoribz . et per ptates
intelligūtur maiores demones Nam de singulis ordinibz ceciderūt
aliqui in quibz naturalia remanserūt intēḡ . vt dic̄ hyonius in de
cele . ierarchia . et inferiores demones obediūt supioribz . vt ma
gis possint nocē homibz . adūsus mūdi rectores . i . adūsus demones
qui regūt mūdū . i . mūdiali v̄tutes Tenebrarū harū scz qui ho
mies mūdiales hñt tenebras animas . et sūt in tenebris vicioz .
et pducē post hec ad tenebras exteriores . oīra spūalia neq̄cia . i .
oīra malignos spūs . in celestibz . i . existentes in h̄ aere caliginoso .
De quibz d̄r Matth . xiiij . Aues celi omētēt illud scz sem̄ seminatū
idest verbū . p̄ptēa accipite armaturā dei . i . v̄tutes quibz deus suos
milites armat Non armaturā mūdi q̄a cū hostes sūt spūales nich
valet oīra eos armatura corpalis . vt possitis resistē Ly . insultibus
demonū . in die malo . i . in p̄nti vita . vbi iminet pūgna temptacōm
et in omibz tam p̄speris q̄m adūsis . p̄fecti stare . ita qd non frāga
mi in adūsis . nec eleuēmi in p̄speris Stare ḡ succincti lūbos v̄ros .
idest occupas carnales cingulo castitatis frenantes in veritate Gor
non similitudine vt ypocrite qui sūt q̄si v̄gines fatue hñtes vasa sine
oleo . induti lorica iusticie Ly . Sicut enī lorica coopit totū corpus .
sic iusticia redet omniūq̄ debitū . calciati pedes . i . affectōes sūt
munite v̄tutibz ne a vicis pūgant In p̄paciōe euangelij pacis .
vt sitis p̄parati ad p̄dicandū euanḡ xp̄i qui annūciat pacē etiam
e iij

In oibus **Gor.** scz plis huc illatis a carne huc a mudo huc a dyabulo fumetes scutu fidei **Vin.** .i. fide p scuto de q dicit psal. xc. **S**cuto circudabit te veritas ei9 **S**icut eni scutu pmo recipit ietus sic pme in pugnacões sūt ex pte fidei **T**ec scuto pe egie sinistra pars corporis **S**ic fides habet so lu ptegere in hac vita quia non erit fides post hanc vitā q possitis oia tela neqssimi **Gor.** .i. acutas tēptacōes dyaboli ignea .i. de vicio in viciū in flāmatia extiguere .i. supare galeam salutis assumite .i. caritatē **Q**uia sicut galea suppoit alijs armis sic caritas alijs vtutib9 pponit et gladiū spiritus .i. gladiū spirituale qd est vbu dei qd p cussus vbo dei diuidit a mudo **De hoc gladio S. Math.** .x. **N**ō veni mittere pacē s; gladiū

Vbiica vicefima secūda **Philipn.** .i.

Confidim9 in domino ihesu xpo **A**nte incū illius ep̄e scribit sanctus **Paul9.** salutādo philipn. dicēs **G**ratia vob et pax a deo patre nro in dño ihesu xpo **T**ūc seqtur ep̄a p̄ns **V**bi notā dū qd ep̄a p̄ns et euāgelii hodiernū oordāt **Q**uia in euā. monem. ad habēdā caritatē **N**ō vt tātū bñ faciam9 p̄mo s; etiā bñie tam9 iniurias nob ab eo illatas vtz in euāgelio **E**t ad illā p̄fectā caritatē inducit nos p̄ls in p̄nti ep̄a vt patebit i textu. **S**i. **F**rēs offim9 **Vin.** .i. fidutiā habem9 i dño nō i aliq alia creata qd cepit in vob op9 bonū p̄ficiet **Lp.** **S**icut eni ichoatio opis boni est a deo ita et ofumatio vsq in diem ihesu cristi **Vin.** .i. vsq ad mortē cui iussu bet homis tūc de9 manifestabit se cuiusqz homi et tunc reddet vni cuiqz iuxta op̄a sua **S**icut est michi iustū s; sētre .i. bonā opionē habē p oib9 vob **Q**uia dilectio facit bonū opinari de dilecto ergo subdit. eo habēā vos in corde **Gor.** .i. i intimo affectu caritatis et in vicul meis **Gor.** .i. i vicul p euāgelio patiedo et in defenfiōe euāglii .i. dū euāglm oē ifideles defēdo et cōfirmatiōe .i. dū ifirmos in doctrinā euāglii ofirmo. **T**ū in oib9 hijs i am enūeratis memor vñ fū **S**iderās vos oēs esse socios gaudi mei fūe remuneratiōis quia qnto p̄les socij tāto mai9 gaudiū **T**estis eni m̄ est de9 vin. .i. p̄bz testio niū **Q**uō cupiā vos oēs i viscerib9 iesu xpi .i. i intio amore iesu xpi **E**t hoc oro vt caritas v̄ra magis abūd9 **Lp.** **Q**uia caritas sēp crescē p̄ i omi sciētia scz discretiōis vt ametis p̄imos et vitia eoz nō ametis et i omi sēsu scz diligēt qd oib9 bōis q vobz i eo qz amat ogaud9 et mal ei9 cōpatit vt p̄betis p̄cōra **Vin.** .i. p̄bare poss; nō solū bōa s; etiā p̄cōra .i. meliora ea seq̄to et sitis sinceres .i. puri et mudi i nob et sñ offēsa scz v̄ris p̄imis i diē xpi .i. vsq ifinē vite **R**epleti fructu iusticie .i. bōis opib9 q sūt fruct9 iustie p iesu xp̄s a cui9 grā v̄cit oē m̄critū m̄ laudē et gl̄az dei **Vin.** vt bigne possitis deū laudare et glorificare

Imitatores mei estote Ante incipium illius epl̃e scribit
sanctus Pau. in eodem caplo . vi . Fr̃es Ego non arbi
tror meipm̃ oprehēdiss̃e ad huc vnum aut̃ **Ly.** suple est qđ de me
asserō qđ qđē retro sunt obliuiscens ad ea vero qđ sūt priora extēdens
meipm̃ Tunc seq̃tur epl̃a p̃ns Vbi notādū qđ euangeliū et epl̃a
cordāt Nam in euāgelio legiē qualiter ymaginē dei . i . animam
similitudine sua in signitam deo reddere debem⁹ Cum dicē reddite
qđ sunt cesari cesari ⁊ qđ sunt dei deo Sic in epl̃a hodierna Aposto
lus hortat nos vt reddamus deo ymaginē suam Et is fit ymitādo
doctrinam ipsius apostoli ergo dicē Fr̃es imitatores mei estote scz
in fide et caritate . obſuate eos . i . attēdite diligēter vt vos eis cō
metis . qui ita ambulant de ṽtute in virtutē . sicut habetis formam
nostrā scz viuendi nobis traditā d̃to exemplo et scripto Multi enim
scz via perūsa . quos sepe dicebam vobis cum essem presēs vobiscū
Nunc aut̃ et flens dico hic notat apostoli Fletus aliorū miseriam et
p̃dicōem per hoc inducere nos volens ad op̃ationem p̃rimorū inimī
eos crucis xp̃i quia eorū vita erat cruci xp̃i contraria qđ in delicijs viue
bant . quales fuerūt gulosi et luxuriosi quorū finis interitus scilicet
eternus quia in fine cōsequūt penam eternā . quorū deus venter est
Quia studēt ei satisfacere in omib⁹ Et quicquid faciunt pro ven . re
faciūt ⁊ ipsū tanquam deum colunt . Et gl̃ia eorū scz temporalis in cō
fusione ipsoz idest pducet eos ad cōfusiōē eternā . qui terrēa sapi
ūt **Ly.** tātumoto et nō celestia . Nostra aut̃ cōfusiō in celis est **Cor.**
. i . similis cōfusiōni celestīū q̃muis sumus in terra . vnde ⁊ saluatorē
Cor. tā aiāz q̃m corpū . expectam⁹ venturū ad iudiciū dñm ñm
idestū xp̃m qui reformabit scz in generali refrextioē . corp⁹ hūilita
tis ñre **Ly.** nām nobis mō est hūiliationis occasio eo qđ est corrup
tibile ⁊ putrefactibile ⁊ corrodet̃ omib⁹ ⁊ in cineres resoluet̃ ofigu
ratū . i . affim̃latū corp̃i claritatis sue quia sācti resurgēt in corpori
gl̃ioso sicut ⁊ xp̃s resurrexit fm̃ operacōz idest potēciā opandi qua
possit etiā sibi subicē oīa ap̃e creatōem enim oīa sibi sūt subiecta qđ
de nullo facta sūt ⁊ nisi cōseruaret̃ a deo in esse ad nichil redigerent̃
itaq̃ Fr̃es mei km̃i **Ly.** . i . michi iūcti in dilectione sp̃uali Et desisa
tūm quia desiderabat eos videre temporaliter hic iuita ⁊ eternalit̃
in patria gaudiū meū de ṽro p̃fctū . et corōa mea doctorib⁹ enim
debet corōa special̃ qđ dicē aureola . sic stete scz firmi contra tribula
tiones hui⁹ mūdi . in dño km̃i ita qđ ab eo nullomō euellamini **En**
chosia rogo et finthicen tēp̃cor idipm̃ sape in domo **Ly.** . i . firmiter
stare iste erat due matrone quas ofortat specialit̃ apostolus Tum

apē fragilitatis sexū tum quā ministrauerāt sibi necessaria et aliis
p̄dicatoribz vt ostēderet se gratū. **E**tiam rogo et te germane est
nomē ap̄um cōpar. i. soci⁹ et adiutor me⁹ in p̄dicacōne adiuua illas
scz m̄lieres q̄ mecū laborauerūt in euāgelio scz michi necessaria mi-
nistrādo et nō solum mecum. sed cum clemēte et ceteris adiutoribz in
p̄dicacōne vbi dei ip̄is scz sicut et michi necessaria ministrando

V Dñica Vicefima q̄rta Coloz primo

Non cessamus p̄ vobis orātes **A**nte incip̄ illi⁹ ep̄le scribit
sanctus Pau. di. in eodē capitulo salutando amicaliter
Colocē. **G**racia vobis et pax a deo patre nostro et dño n̄ro ihesu xp̄o
gratias agim⁹ deo et patri dñi n̄ri ihesu xp̄i semp p̄ vobis orātes scz
ego paul⁹ et thimothē⁹ discip̄s me⁹ audiētes fidē vestrā in xp̄o et
dilectionē quā habetis in oēs sanctos ap̄ē sp̄em q̄ reposita est vobis
in celis. **T**ūc seq̄ p̄ns ep̄la. **N**otābū qd euāgelii et ep̄la p̄ns ocoz
dāt quia in euāgelio legīt de filia archas ynagogi p̄ari mortua qm
dñs ad deuotā petitionem patris resuscitauit. **S**ic etiam i ep̄la p̄nti
ap̄ls hortat nos ad deuotā orōnem p̄ qm mens in deū eleuat dicens
Fratres. nō cessam⁹ **G**oz. bonis oportunis p̄ vobis orantes **Ly.** me-
te et postulantes scz ore vt impleamī agnicōe volūtatis ei⁹ vt ple-
ni⁹ diuinā voluntatē cognoscatis quid velit et quid non in omni sa-
piēcia q̄ntū ad agnicōem rerū ad vitam actiuā p̄tēndū. et in tel-
lectu sp̄ali quātū ad agnicōem sp̄aliū ad cōtemplatiuā vitā p̄tēndū
vt ambuletis digne. scz p̄ viam hui⁹ vite ad patriam deo p̄ omnia.
placētes p̄ rectam intēcōem et bonā. **I**n omi ope bono fructificātes
.i. p̄ bonā opacōem ad deum ad p̄ximum et ad seip̄s. et crescentes
in sciēcia dei. i. in agnicōe diuinitatis. **I**n omni v̄tute cōfortati. s̄m
potēciā claritatis ei⁹. i. s̄m filium qui est claritas patris p̄ quam
cōfortamī in bono. in omni paciēcia. **Ly.** p̄ adūsoz tollerātiā. et
longanimitate p̄ certam premiōz ex p̄ctacōem. cum gaudio **G**oz
non ex tristitia aut necessitate in xp̄o ihesu dño n̄ro

V Dñica. xxv. Teremi. xxiii.

Ecce dies veniūt dicit dñs **A**nte incip̄ illius ap̄hecie locu-
tus est dñs de⁹ p̄ ap̄hetā Teremiā. dicens **V**e pastoribz
q̄ dispergunt et dilacerant gregem pascue mee di. dñs de⁹ israhel
Theo hec dicit domi⁹ de⁹ israhel ad pastores q̄ pascunt pplm meum
Vos dispersistis gregem et eiecistis eos et non visitastis eos. **E**cce
ego visitabo sup̄ vos maliciā studeoz vestroz ait dominus. **E**cce

ego aggregabo reliquas gregis mei de omnibus terris ad quas eieceram
eos. **P**ost hoc sequitur epistola hodierna que est ultima dominica anni. **P**ro
notandum quod prima et ultima dominica ecclesia agit de aduentu christi. In
signum quod ipse est alpha et omega. primus et novissimus. Primus in dignitate
novissimus in fuitute. Unde bernhardus. nemo illi sublimior nemo
illi humilior. Tunc in signum quod cuncta nostra operatio ab ipso semper inci
pit et per ipsum cepta finit. Ecce dies veniet dicit dominus. **L**y. scilicet christi ve
ri dei et hominis et fuisse abo David germe iustum. id est christum qui factus est
ex semine David secundum carnem et regnabit rex unde. **M**atth. xxviii
Data est michi omnis potestas in celo et in terra. et sapiens erit/sapien
cia increata et creata. faciet iudicium discrecionis in presenti discernendo fi
deles ab infidelibus. Vocando aliquos ad fidem et dimittendo aliquos suo
iusto iudicio licet nobis occulto. et iusticia in terra scilicet dando legem
euangelicam que continet perfectam iusticiam. In diebus illis saluabitur
iuda. id est. quicumque veraciter confiteatur corde et ore nomen domini. et israel habi
tabit confidenter. **I**stud refertur ad statum ecclesie euphatis ubi est summa
fidelitatis. Et hoc est quod vocatur eum dominus iustus noster scilicet iustificans nos
ante hoc ecce dies veniunt dicit dominus non dicet ultra vivit dominus qui
eduxit filios israel de terra egypti scilicet per Moysen. quia sicut ad principium
maioris luminis minus obfuscatur sic adveniēte beneficio incarnationis
iheresu christi et redemptionis nostre per eum perfecte obfuscata sunt omnia
beneficia que fuerunt in veteri lege tamquam modica autem nulla respectu. **S**ed vi
vit dominus qui eduxit et aduxit. **G**lo. ordi. per christum semen domus israel
de terra acquilonis et de cunctis terris ad quas eieceram eos illuc. **L**y.
Ista abductio intelligitur de vocacione ad fidem christi quia de omnibus ter
re partibus fuerunt aliqui vocati et ista vocacio maior est et excellentior in con
pabilius omnibus beneficiis veteris testamenti et habitabunt in terra
sua in ecclesia militante et postea triumphante que est terra vivendum per
missa fidelibus in presentium dicit dominus omnipotens

¶ Explicit postilla super epistolas dominicales

Ubi ciuitatē sanctā iherusalem et Ante incipit illi⁹ epl^a
scribit s^act⁹ Joh^s in eodē. ca. di. vidi celū nouū et tē r^a
rā nouā. p^mu enī celū et p^ma terra abijt. **Ly.** Nec oīa in fine mōi immo
uabūt et in meli⁹ mutabunt inclaritate vt p^rz **Lu. xxi.** Celum et tē r^a
ra trāfibūt nō q^untū ad substantiā s^{ed} q^untū ad formā et s^{ed} totū cedz ad
gl^az electoz q^u ex creatis laudāt deū Tūc seq^ut epl^a p^ris In dieb⁹
illis **Dic** sanctus Joh^s describit immouacionē hūane nāe q^untū ad
electos dicēs **Vide** ciuitatē sanctā iherusalē **Ly. i.** electoz societa
tē p^rfecta caritate vnitā. nouā **Ly.** q^untū ad corpis gl^am. **Corpora**
enī s^actoz q^u nūc sunt corruptibilia grossa p^oderosa et obscura refur
gēt immortalia subtilia agilia clara et s^{ed} sit ex gl^a aīaz ad corp^a
redūdātā descēdētē de celo **Ly.** Nā aīe beatē descēdēt de celo vt
corp^a resumāt et iudicio cōpareāt **A** deo paratā **Ly.** totib⁹ aīe et cor
pis sicut spōsā ornata v^tutib⁹ vīro suo. i. ad honorē vīri scz xpī **Et**
audiū vocē magnā de throno scz diuīe maiestatis dicētē **Ecce** taber
naclū dēi cū hoīb⁹ et habita bīt cū eis **Ly.** **Habita** cō enī dēi cū homi
b⁹ erit inseparabil^{is} **N**ūa beatī semp habebūt aptā visionē et p^rfectā
fructōez **Et** ipī p^plus ei⁹ erūt scilicet beatī erūt sicut ipse beatus est
vñ in psalmo. c. xliij. **Beat⁹** p^pl^s cui⁹ dñs deus ei⁹ vñde et leuitici
xxvi. **Ego** ero vester deus v^sq^{ue} eritis michi p^plus **Et** ipse d⁹ cum
eis erit eoz deus **Glosa ordinaria** **N**ūa nunq^um ab eis expellet^{ur} q^ua
nūq^um peccabunt cōtra deum absterget deus omēs lacrimā ab occu
lis eoz diūse sūt lacrimae q^ubus in hac vita affligunt electi **Et** ideo
in futur^o fugatis dolorib⁹ omnis lacrima ab oculis eoz dicē ab
stergi **Et** mors vltra nō erit. i. separatio anime et corpis neq^{ue} luct⁹
p^{ro} alienis miseris neq^{ue} clamor scz p^{ro} pugna spūs ad carnem neq^{ue} do
lor de peccatis ap^{er}is. erit vltra vñde **Psai. li.** leticia sempiterna sup
capita eoz gaudium et leticiā tenebūt et fugiet dolor et gemit⁹ q^u
p^ma abierūt **O**ramo in p^rnti vita boni hec iam enumerata sustinēt
sed in futura vita nichil mali sustinebūt **Et** dixit q^u sedebat in thoro
no scz deus omnipotēs qui p^rfidet ecclesie sue **Ecce** noua fatio omnia
Ly. scz celos et elemēta et electoz corp^a vt patet **Plaie. lix.** **Ecce**
ego creo celos nouos et terram nouam et

Explicit postilla sup Epistolam de dedicatione

Incipit postilla super epistolas de sanctis per circulum anni secundum sensum litteralem
Item primo sancti Andree apostoli

Quoniam creditis ad iusticiam. **Ro. x.** Ante incipit illius epistole scribit sanctus Paulus in eodem capitulo dicens Si confitearis in ore tuo dominum Iesum et in corde tuo credideris quod deus illum excitavit a mortuis salus eris. Tunc statim sequitur epistola per fratres cor de creditis ad iusticiam **Cor. i.** ad iustificaciones habetis ore autem confessio sit ad salutem. id est ad perfectiorem salutis necesse est enim fide esse firmam per locum et tempus. In signum huius recipit homo sacramentum confirmationis in fronte unde dicitur in decretis. Confirmatio ideo in fronte ponitur ut accipientes fides sine erubescencia publice de se ostendat. **bi. v.** Novissime **Vn. Lu. xii.** Qui me confessus fuerit coram hominibus confitebor et ego eum coram patre meo. Dicit enim scriptura sacra veraciter. Omnis qui credit in illum non confundetur super eternam. Non enim distinctio est iudei et greci **Ly.** quantum ad iusticiam que est per fidem christi. Nam item dominus omnem seculum iudeorum et gentium. dicitur in omnes **Cor. i.** dicitur omnes qui in vocant illum scilicet fide et ope. Omnis quicumque invocaverit non contemnetur sed corde intimo nomen domini. id est filium patris. Salus erit ab eterno supplicio. Quomodo ergo invocabunt in quem non crediderunt **Ly. q. d.** nullomodo quia oratio presupponit si de orationis. Aut quomodo credet ei qui non audierunt. Quia fides presupponit auditum vel a deo inter per inspirationem vel ab homine exterioris per predicationem. Quomodo autem audient sine predicatione. Actus autem predicationis dei presupponit auctoritatem officii. Ideo dicitur. Quomodo vero predicabunt nisi imitantes seculum a deo sicut olim apostolus vel apostolus eius locum tenente sicut predicatores alii **Cor.** Alii autem non est predicandum sicut nec ipse christus filius dei predicare voluit nisi missus a patre ut patet **Lu. iij.** Oportet me etiam aliis civitatibus evangelizare regnum dei quia ad hoc missus sum. Scriptum est **Pla. liij.** quoniam speciosi. id est bene formati sunt pedes evangelizantium pace. id est reconciliacionem hominis ad deum evangelizantium bona seculi futura. Sed non omnes obediunt evangelio **Cor. q. d.** Omnes quidem audiunt sed non omnes obediunt evangelio. Predicationem eius recipiunt. Quia gentes et iudei et heretici non obediunt sed solum boni christiani **Pla.** enim dicit ut habet. **Pla. liij.** Domine quis credidit auditui nostro. **Cor.** Quia a nobis audiunt quod a te audiunt. q. d. aliquis credit sed non omnes. Ergo fides ex auditu **Cor.** et si deus intus doceat tamen predicator exterior nuntiatur. Auditus autem per verbum christi loquentis in apostolis ut patet. **Ma. x.** Non enim estis vos qui loquimini sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. **Ite lu. x.** Qui vos audit me audit. Sed dico nunquam non audierunt **Ly. i.** habet ne excusaciones sue infirmitatis apostolus. **Ite lu. x.** publicacionis quasi dicitur non ad quod inducit auctoritatem apostolus. **Da. q.** habet in psal. **xviii.** Et quod dicitur. certe. In omnes terra quoniam ad terras medias exiit sonus. id est fama eorum. Et in fines orbis terre. id est in terras extremas verba eorum. id est predicationis vel auditus predicationis eorum.

In festo sancti Nicolai epi et confessoris

Eccē factos magn⁹ q̄ tē Nuere ifra in omīū factoz de ofessoribus

In festo ocepcois gl'iosissime vginis marie

Dñs poss' edic' me scribit' pū. viij. **In festo ocepcois beate marie vginis** p' epla pñs lectio. s. seclares **Legit' q̄ le** Atio pñcipalit' expomē de etna sapiētia q̄ xps est fili⁹ **Marie vginis** honor aut' fili⁹ ē honor mñs **Et** ecōūso honor mñs ē honor fili⁹ vñ **Bñ** omīa q̄rta sup' miss⁹ ē. dī. **Nō** est dubiū quicq̄d in laudib⁹ mñs pfe rim⁹ filiū ptinē **Et** rursū cū filiū honorā a laudib⁹ mñs nō rece dim⁹ **Vñ** dicit' etna sapiētia dñs poss' edic' ab initio viaz suaz. **Ly. i.** opm fuoz añq̄m quicq̄m fiēt. i. añ oēm creacōez ab etno ordiata fū **Nec** dū erāt ab pñi et ego iā ocepta erā nec dū fōtes aq̄z erupāt scz de locis subēranis nec dū mōtes gūi inole ostiterāt. i. sup' terrā planā eleuati **Añ** oēs colles ego pturiebar. i. pcedebā ascedūitate patē na ad huc trā nō fecerat et flūina. i. creatam vñsibile et carib⁹ orō ēre. i. ptes mñi pñcipales q̄ sūt oriēs occidēs austr⁹ et aq̄lo **Qñ** ppa rabat celos adērā iduūsa enī sūt opa ēmitatis **Et** ideo fili⁹ q̄ est sapiē tia gēita sēp opat' cū pñe vtz **Joh. v.** **Hat' me⁹** vsq̄ moto opat' et ego opoz qñ ēta lege et giro vallabat ab pñs. i. ocavitates vbi og gate sūt aq̄ vt apparēt arida habitacōi hoim et aialū ērestriū ap ta **Qñ** et hra firmabat fursū. i. sperā ignis q̄ natālit' fursū ferē **Illa** enī ps elemētōz q̄ oī gua est spere lune et her vocat' **Et** librabat fō tes aq̄z ostituēs eos in pōdē in nūero et mēsurā **Qñ** cir cū dabat mari ēminū suū ne effluēt et oppieret aridā **Qñ** appēdebat fundata terre. i. ptes inferiores terre circa cētrū q̄ sūt qdā fūdamēta sup' iorū ptū cū eo erā cūcta oponēs q̄a mōiūsa sūt opa ēmitatis **Et** dele tabar p singl'os dies. i. etnalit' gaudebā cū pñe et spū sūcto **Lu.** tēs cū eo omī tpe ludēs in orbe ērarū. i. ludū faciēs de orbe ērarū q̄ simili⁹ est ludō pile q̄ de vno trāsfert' ad aliū s' qñdā reuolutionem **Qñ** a regna terre transfertetq̄ constituit de gente in gentem **Et** delicie mee esse cum fili⁹ hominū scilicet per grāciam **Nunc** ergo fili⁹ scilicet per adoptionem audite me scilicet per debitam atēnti onem **Beati** qui custodiunt vias meas. i. viam mandatorum et vi am cōsiliōrum audite disciplinam de moribus humanis et estote sapi entes in diuinis. et nolite abicere eam **Beatus** homo qui audit me scilicet michi obediendo qui vigilat ad fores meas quotidie scili cet in loco diuini cultus deuote orādo. **Et** obseruat ad postes ostij mei. **Qui** me in veniē per grāciam inueniet vitam scilicet etērnā et hauriet salutem a domīno. qui est fons salutis. etē

In festo sancti Thome apostoli

Iam non estis hospites **Quere infra in omni sanctorum**

In festo sancti stephani protomartyris

In diebus illis Stephanus plenus gratia scribitur Actuum . vii
Ante initium illius epistolae scribit sanctus **Lu.** quod post ascensionem christi verbum domini crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in iherusalem valde. Multa etiam turba sacerdotum obediebat fidei. Tunc statim sequitur prius epistola. **Stephanus** autem plenus gratia **Ly.** ad bene operandum. et fortitudine abusa tolleranda. **Faciebat prodigia et signa magna in populo ad veritatem fidei catholice confirmandam.** Surrexerunt autem quidam de synagoga que appellatur libertinorum a regione sic nominata ut dicitur glossa interliniaris. et cironensium a cirene civitate et alexandrinorum. id est ab alexandrina metropoli egipti. **Et eorum qui erant a cilicia et asia nomina sunt regionum iudee a primisque disputantes cum stephano fide catholica.** Verbis quantum poterant impugnando et non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur secundum quod promiserat salvator dicens **Lu. xxi.** Ego dabo vobis os et sapientiam cui non poterunt resistere et contradicere omnes adversarii vestri. Tunc post hoc redarguebat eos acriter dicens. dura cervix. id est obstinata mente. **Et incircumcisio cordibus.** id est a iustis et sordibus. vos semper spiritu sancto resistitis qui qui locutus est per prophetas de christo. Cuius nunc perditores et homicidae fueritis **Ly.** eius crucifixione percurando. Audientes autem hec disscebantur cordibus **Ly.** quia non habebant rationem interficiendi eum. **Et tamen omnibus modis interficere volebant.** Et sic disscebantur interius quia passio prevalens disceperabat a ratione. **Et stridebant dentibus in eum sicut canes rabidi.** Cum autem esset stephanus plenus spiritu sancto intus in celum ubi fiduciam suam collocaverat vidit gloriam dei. **Et iesum stantem a dextris dei.** **Ly.** ad designandum quod erat paratus ab eis roboracionem quia stare proprium est adiuvantis in populo. **Sedere autem proprium est iudicantis vel regnantis.** **Et ait.** Ecce video celos apertos et filium hominis stantem a dextris virtutis dei. **Ly.** Non est hic intelligendum quod celi fuerunt divisi cum sint incorruptibiles sed quia sic clare vidit ac si nullum esset obstaculum inter medium. **Exclamantes autem voce magna ne audire stephani verba.** Continuerunt aures suas et impetum fecerunt unanimiter in eum non ratione sed furia moti et eicientes extra civitatem lapidabant tanquam blasphemum. **Mobus** enim erat blasphemus extra civitatem lapidari unde dixit dominus ad moysen **Levi. xxiii.** Eius blasphemum et obruet eum omnis populus lapidibus. **Et deposuerunt vestimenta sua secus pedes adulescentis qui vocabatur saulus.** **Ly.** de ex

predici? et celeris? eum interficerent. Et lapidabant Stephanum invocante et dicens. Domine iesu suscipe spiritum meum. postitis autem genibus. **Ly.** ut in oratione modis effectus deuotus? Clamauit voce magna. Quia precebat ex affectu magno ad priorum salutem dicens domine ne statuas illis istud. **Ly.** retribuendo eis penam eternam sed da eis penitentiam. **Vn.** beda Stephanus pro seipso statim orauit sed pro inimicis flexis genibus. Et cum istud dixisset ex furore caritatis secundum beati saluatoris **Matth. 5.** Orate pro calumpniantibus et persequentibus vos obdormiuit in domino. **Na.** eius anima sanctissima absorpta fuit in abyssum supernae claritatis. **Sequitur in textu.** Saul autem erat persecutor neci eius. **Facta est autem illa die persecutio magna in ecclesia quae erat in iherosolymis et omnes dispersi sunt per regionem iudee et samarie prae apostolos.** Curauerunt autem sanctum Stephanum **Ly.** id est decem sepelierunt viri timorati id est timentes deum. **In** quo quia Gamaliel fuit principalis et fecerunt placatum magnum super eum.

In festo sancti iohannis apostoli et euangeliste

Qui timens deum faciet bona quae etiam in omnium sanctorum de euangelistis

In festo pueroz innocentium scribitur Apoca. xliii

In diebus illis vidi supra monte syon **Ly.** id est in ecclesia triumphante quae dicitur mons syon ut habetur **Ab hebreos. xii.** Agnum stantem id est cristum qui est agnus dei ut habetur **Iohannis. i.** capitulo. Et cum eo centum quadraginta quatuor milia in tali numero venantur pueri innocentes quorum festum peragitur secundum illam visionem quae ostensa est **Iohanni** quando a domitiano cesare in exilium missus fuit ubi scripsit librum **Apocalypsim.** Sed tamen certus numerus pueroz innocentium non reperitur certitudinaliter in scripturis habentes nomen eius et nomen patris eius scriptum in frontibus suis. Et audiui vocem aquarum multarum id est multitudinis sanctorum. Et tanquam vocem tonitruum. In quo designatur magnitudo laudis huius. **Na.** solum ex laudantium multitudine sed etiam ex modo laudis et qualitate. Et vocem quam audiui sicut cithararum citharisantium in citharis suis. **Na.** laus est coram deo et angelis eius gratiosa. Et cantabant quasi canticum novum. Quia beati laudantes sunt de numero sanctorum noui testamenti. Ante sedem scilicet dei. Et ante quatuor animalia et seniores id est in presentia sanctorum patriarcharum et prophetarum in celo existentium et nemo poterat dicere canticum nisi illa centum quadraginta quatuor milia.

40

Qui empti sunt de terra se3 sanguine christi. **H**y sunt q̄ cum mulierib3
non sunt cōm̄nati v̄gines enim sunt integritatē seruando. **H**y se-
cunt agnum quocūq3 ierit. **H**y empti sunt ex homib3 p̄micie deo. i.
gratiosi sicut sūt p̄mī fructus magis sūt delectabiles. **E**t in ore eorū
non est inuentū mēdacium. **N**ā pueri isti veritatē fidei non loq̄to s̄
moriendo ofessi sunt. **S**ine macula sunt añ tronum dei. **N**am macula
peccati originalis purgata fuit a v̄tute sui martiriij.

In v̄sione sancti pauli

D Aulus ad huc spirās Actū. ix. Ante inciū illius eple
scribit sanctus. lucas q̄d discipuli q̄ erāt disperfi post la-
p̄sionē sancti stephani p̄trāsibant euāgelizātes v̄bū dei. **P**hilip-
pus autē descendēs in ciuitate samarie p̄dicabat illis xpm. **I**ntēdet at-
autē turbe hīs q̄ a philippo dicebāt vnam mīe audiētes et videntes
signa q̄ faciebat. **M**ulti enī eorū q̄ habebāt spūs immūdos. i. diabolos
clamātes voce magna exibāt. **M**ulti autē palitici et claudi curati
sunt. **F**actum est ergo magnū gaudiū in illa ciuitate. **T**unc p̄mos
seq̄t epla hodierna. **S**aul autē adhuc spirās **Ly.** i. ex v̄bo emētī spi-
ritu ignē p̄secutiōis in se accētēs et in alijs oīa ecclesiā minaz. in v̄-
bis iniurijs et cecib3. i. v̄berib3 et flagellis in discipulos dñi. i. cre-
dētēs in xpm q̄ tūc dicebāt discipuli quia nōdum nominabāt xpiani.
Accessit ad principē sacdotū **Ly.** nō vocat3 s̄ ingerēs volūtate nō
cebi inflamatus. **E**t p̄cūt ab eo oēpl̄as vt ex ei3 auctoritate magis
posset nocere fidelib3 in damascū ad synagōgas. **Ly.** vt ibi p̄sequere
ē credētēs sicut fecerat in iherusalē vt si q̄s inueniret hui3 vie viros
ac mīlires vinctos p̄duceret in iherusalē. **E**t cū iter faceret cōtigie
vt a p̄pinq̄ret damasco. **E**t subito circumfulsit eum lux de celo. **Ly.**
sicut solet fieri in choruscatione et fulgure et cadēs in terrā p̄ stupo-
re et admiratione. **A**udiunt vocē se3 auditu corpis et mētis dicētē si-
bi. **S**aul saule. **H**ec duplicatio fit ad magis mouēdā eius actētionem
quib3 me p̄sequis se3 mēbris meis q̄ p̄sequāte saul3 et nō xpm in p̄pa-
p̄sōa q̄a iā sedebat ad patris dexterā gloriosus q̄ dixit. **N**uis es dñe
Et ille. **E**go sum ihesus q̄ tu p̄sequis. **P**urum est tibi cōtra stimulum
calcitrare. i. potētiori te in cōpabiliē resistere. **E**t tremēs ac stupens
Ly. de cognita xpi p̄tate quem ante nō credebat in celo regnare s̄
magis vt falsū ap̄hetā cum damnatis esse. **D**ixit dñe q̄d me vis fa-
cere q̄si diceret ex nunc paratus sum tibi in omib3 obedire. **E**t domi3
ad eū surge et ingredere ciuitatē et dicet tibi q̄d te opteat facere. **I**n
hoc ostēdit cristus q̄d vult q̄d vnus homo infomet ab alio viri autē
illi qui comitabāt cū eo stabāt stupefacti. **A**udiētes quidem vocem
scilicet pauli nō autē cristi. **N**uia audiēbāt paulū dicētē. **N**uis es dñe

Et ille **E**go sum ihesus quem tu persequeris. **D**urum est tibi contra stimulum calcitrare. **1.** potentiori te in cooperabili resistere. **E**t tremens ac stupens. **L**y. de dignitate christi potestate que ante non crederat in celo regnare sed magis ut falsum prophetam cum damnatis esse. **D**ixit domine quid me vis facere quasi diceret ex nunc patens sum tibi in omnibus obedire. **E**t dominus ad eum surge et ingredere civitatem et dices tibi quid te oporteat facere. **I**n hoc ostendit christus quod vult quod unus homo informetur ab alio. **V**iri autem illi qui comitabantur cum eo stabant stupefacti. **A**udientes quidem vocem sed pauli non autem christi. **Q**uia audiebant paulum dicentem. **N**unc es domine. **Q**uid me vis facere. **R**eminere autem videtur. **Q**uia non videbant aliquam personam a se quam dirigeret sermonem. **I**deo stabant stupefacti. **S**urrexit autem saulus de terra apertisque oculis nichil videbat. **A**d manus autem trahentes illum intro duxerunt damascum. **E**t erat tribus diebus non videret. **L**y. sed visu corporali videbat autem visu mentali. **Q**uia secundum de doctores communiter in illo tribus diebus fuit raptus usque ad celum tertium non inducunt neque bibit. **L**y. sustentatus illa visione. **S**icut et Moyses quadraginta diebus in monte synai. **E**rat autem quidam discipulus damasci nomine Ananias. **L**yra. qui de iudaismo ad fidem christi conversus fuit scientia et vita famosus. **E**t dixit ad illum in visu domine. **A**namia. **A**t ille ait. **E**cce ego domine et dominus ad illum. **S**urge vade in vicum qui vocatur iustus. **E**t quere in domo iude. **L**yra. **D**ospes enim Sauli vocabatur iudas saulum nomine thearusem. **i.** de thearso oriundum. **E**cce enim oratio. **E**st enim oratio elevatio mentis in deum. **v.** inquit. **D**ugo in de oratione. **F**uerat autem usque ad tertium celum raptus. **E**t ex illo raptu egressus gratias deo agebat. **E**t vidit in revelatione domini. **V**irum Ananiam nomine. **I**ta quod revelatio fuit sibi facta non solum de persona sed etiam de proprio nomine introeunte et imponentem sibi manus de visu recipiat. **L**yra. **N**ec autem impositio erat ad curationem corporalem. **S**icut de beato laurentio legitur quod ponebat manus super cecorum oculos et illuminabatur. **R**espondit autem Ananias. **L**y. se excusando quod saulus erat famosus in persecutione credentium in christum. **D**omine audiui a multis de viro hoc. quanta mala sanctis tuis fecerit in iherusalem. **E**t habet potestatem a principibus sacerdotum alligandi omnes qui invocant nomen tuum. **D**ixit ad eum domine. vade quoniam vas electionis est michi. **i.** specialiter vas electum gratie et scientie contentum. **V**t portet nomen meum scilicet opere et predicatione coram gentibus et regibus et filiis israel. **E**go enim ostendam illi scilicet per effectum. quanta oporteat eum pati pro nomine meo. **Q**uia pro multis tribulationibus oportet nos intrare regnum celorum. **E**t abiit ananias. **A**d epequendum domini mandatum et introiit in domum et imponens ei manus dixit. **S**aule frater domine misit me ihesus qui apparuit tibi in via qua veniebas ut videas et implearis spiritu sancto. **E**t confestim ceciderunt ab oculis.

eius tanq̃ squame **Ly. i.** macule albe. et dure. sicut sunt squame
piscu. que causate fuerunt in eo a lumine excelsum ipm execrante **Et**
visu recepit. et surgens baptizatus est. scz in nomine ihu xpi **Et**
cu accepisset cibum confortatus est duplici confortaco. scilz spu et corpe.
Fuit aut cu discipulis qui erant damasci per dies aliquot. et continuo
ingressus synagogam. predicabat ihm qm h est filius dei statim post
baptismu **Ex** illo patet qd doctrinam angelicam non habuit ab homine
s a deo **Stupebant** aut omnes qui eu audiebant de tanta subita mu
taco. per qz atrocissim9 fidei persecutor factus fuerat ostentissimus
eius predicator. et dicebant **Nonne** h est qui expugnabat in iherl'm
eos qui invocabant nome istud **Et** huc ad h venit ut vinctos illos
duceret ad principes sacerdotu **Salus** aut multo magis qualescebat.
scz procedens semp de bono in melius. et confundebat iudeos qui habi
tabant damasci. affirmans qm h est xps **Ly. i.** qd ihesus nazaren9
est vere xps in lege et prophetis promissus **Non** declarabat p scripturas
veteris testamenti qd pmo dixerat a gamalielle. et postea multo
perfectius a deo illustrare

In festo purificationis Marie virginis

Nec dicit dñs deus Malach. iij. **In** pnti epla nunciatur
vterqz aduentus xpi. scz in carne et in iudiciu. et pmo
denunciat pmo aduentus in carne cu dicit **Nec** dicit dñs de9
scz pater. ecce ego mitto angelu meu **Ly. i.** iohem baptistam qui
magis duxit in eris vitam angelicam qz humanam. qd eni hec scriptura
intelligit de iohē baptista. h patet **Matth. xi.** ubi xpus dixit de
iohē **Hic** est de q scriptu est **Ecce** ego mitto angelum meu te. **Et**
parabit viam an facie meam. i. an filiu meu **Quia** predicatio et bap
tism9 **Iohis** fuerit quedā preparatio ad baptismu et predicationes xpi.
Et statim veniet ad templu sanctu suu. i. in iherl'm. quia ibi xps ho
die fuit oblatu a matre et receptus a symone **Et** postmodum ibi
pluries predicavit et ibidem multa miracula fecit **Denator** que vos queritis
id est que vos desideratis. et angelus testamenti. i. xps qui fuit nun
cius noui testamenti. que vos vultis videlicet ihesus xpus desideratus
a sanctis pib9 et prophetis **Secundo** denunciat h aduentus xpi ad iudiciu
cu dicit **Ecce** venit **Ly. i.** veniet certitudinali ad iudiciu **Et** qd pote
rit cogitare diem aduentus eius. q. d. nullus. vn **Matth. 24. 2.** de
die illa et hora nemo scit neqz angeli celoz nisi solus pater **Et** quis
stabit. i. poterit stare ad videntu eum **Ly.** quia sicut pmo aduet9
fuit in humilitate et mansuetudine. ita secus erit in ptate et terrore.
Ipse eni quasi ignis conflans et quasi herba fullonū **Ita** referuntur
ad pmo et scdm aduentu **Cum** eni dicit **Ipse** quasi ignis conflans
ad secundum aduentum pertinet. et quasi herba fullonū ad primu.

Nam herba fullonū qua vtiuntur fullones ad purificandum vestes.
et faciendum eas nitidas nictus et suauis lauat sortes pannorum.
Igms autē cum magna violencia purgat metallum. Sic in pmo ad
uentu xps cū magna mansuetudine et quadam suauitate pnie pur-
gauit pccōres. In scdo aduentu purgabit per ignē. et se debet dñs
scz in iudicio. oflans et emūdans argentū. Quia sicut argentū cō-
flatur in igne vt purget. Emūdātū autē in thesauros reponit. Sic
fiet in die iudicij. nam igne purgabūt electi. qui nondū plene sunt
purgati in purgatorio. quatenus purgati in seant in thesauros dñi
vt sūt ibi quasi aurū et argentū. et purgabit filios leui. Per leui
h intelligit sacerdotales dignitas. purgandi sūt miseri sacerdo-
talis efficij. Et eclabit eos quasi aurū et argentū. ad pfectam nū-
diciā deducendo. et erūt effēntes dño sacrificia in iusticia scz opriū
et placebit deo sacrificiū scz oblatū. pro iuda et iherlm. i. pro ho-
mibus actiuis qui intelligūtur per iudam. et exemplatiuis qui in-
telligūtur per iherlm. Sicut dies seculi et sunt anni antiqui. i. sicut
placuit sacrificiū. abel. melchisedech. et abraham. et aliorū scīz
patrū in seculis pteritis et annis antiquis. dicit dñs omps

In cathedra sancti Petri apli

Petrus apłus ihu xpi. pma Pe. pmo ca. Notandū qđ
pmon petrus fili9 iohis puincie galilee. vico de beth
saiida. frater andree apli discipulus saluatoris. scribit hanc eplam
pseletis. i. hijs qui pmo de gentilitate ad iudaismū. et postmodum
de iudaismo ad xpm ouersi erant. Iudam pro fide xpi paciebant.
et dispersi erant post lapidacōz sancti stephani. Illis scribit a roma
tempe claudij cesaris. Vñ. b. d. petrus. Ly. pmo eni vocatus fuit p-
mon. s. postea a xpo a quo nominatus est petrus. a petra qđ est xpus
appter fidei firmitatē. apłus ihu xpi. i. missus a ihu xpo. Gor. ecce
nomen officij nobile officiū est esse nūciū siue legatū xpi. electis
scz a deo ad fidem catholicā. aduenis scz quide gentilitate venant
ad iudaismū et de iudaismo ad fidē xpi. dispersionis. i. qui sūt de di-
spersione et extra frām iudee. Et illis videtur beatus Petrus specia-
liter scribē. qđ patz ex h qđ subditur. ponti. Gor. puincia gre-
cie est iuxta mare galathie. Alia puincia est a qđ galat he diei sunt
alie minoris stz in qua pbeaunt iohānes euangelista. Alia vero ma-
ior media pars orbis. Bithinie alia puincia. et omnes iste puincie
sunt grecoz. In hijs puincijs dispersi erant. Secundum presenciam in-
dei patris. Lyra. et accipitur hic presenciam pro predestinacione in-
sanctificacionem spiritus. Lyra. talis enim sanctificacio appropria-
tur spiritui sancto. in obedienciam idest per obedienciam. et al p.

Et asperſionem ſanguinis iheſu xpi. qui fuit obediens uſq; ad mor-
tē autē crucis. ad **Philipp. ij.** Ab hac autē paſſione. hñt effica-
ciam omnia ſacrā noue legis. que ſūt inſtrūta nre ſanctificacōis.
grā vobis in pñti. et pax in futuro. multipli quia tūc quietabitur
totus hominis appetitus **Bñdictus deus Ly.** quantū ad totā ſeruitatē
et pater dñi nri iheſu xpi. qui ſm magnā miaz ſuam **Ly.** et non ſm
merita nra. **Regnauit** nos ſc3 in ſacrō baptiſmi per qđ efficiā filij
dei adoptiui **In ſpem viuam. i. certā.** per refreſcō3 iheſu xpi ex mor-
tuis. per quā habem9 certitudinē future glificacōis **Quia** cum eſſ
hō paſſibilis. ſic et nos. ad vitā imortalem refrexit. et quia filij ad-
optiui hñt uis in hēditatis pñcipacōe **Deo ſubdit** **In hereditatem**
Goz. in futuro hñdam. in corruptibilem **Ly.** nam hēditas celeſtis
nūquā deficit. et incontaminatā. quia nichil in mūdum recipit. et
imarcēſibilem **Nam** ſuū decorem nūquā minuit. conſuatā in celis
Beda non in pñti dandam. ſ3 tempe pñito redēdam in vobis. i.
per id qđ in vobis eſt per grām 7 liberū arbitriū. et per bona meri-
ta vra **Qui** cuſtodim9 in v̄tute dei non v̄ra. vnde in **Psalm. i. 2. 6.**
Niſi dñs cuſtodierit ciuitatē. per fidē que facit homines fortes ad p-
ſeuerandū **In ſalutē Ly.** oſcōdam patā reuelari et oñdī 7 dari que
mō latet. in tempe nouiſſimo **Ly. i.** in finali iudicio **Nam** electi ap-
parebūt glōſi in aia et in corpe **In** quo ſc3 tempe nouiſſi. nō exulta-
bitis ſc3 etñali **Mobicū** nūc ſi oportet et triſtari **Ly.** temporalit in va-
rijs temptacōib9 **Goz.** tam interiorib9 que ad ipſarū multiplicitatē.
vñ **Psalm. 33.** **Multe** tribulacōes iuſtorū. et **Act. i. 2.** **Oportet** nos
inire in reg. ce. et p̄bacio fidei v̄re multo p̄cioſior ſit auro qđ per
ignem p̄bat **Ly.** **Sicut** aurū in fornace p̄iectū inde non deteriorat
ſ3 purius et melius efficit ſic 7c. inueniat **Goz. i.** cedat in laudem
hōim et glām angelorū et honorem dei **In** reuelacōem iheſu xpi domi-
ni. i. tempe iudicii in quo xps manifeſtabit glām electorū

In feſto ſancti Mathei apli

Exurgens Petrus in medio Fratrū ſuorū. **Actū** primo
Ante incipiū illius epl̄e ſcribit ſanctus **Lucas** in eodē ca.
Quob poſtq3 xps in die aſcenſionis vidētib9 diſcipulis eleuatus eſt
in celū **Tūc** omnes ſimul reuſi ſūt iheruſimā a monte qui vocat̄ oly-
ueti. et eſt iuxta iheruſimā. ſabbati hñs iter **Ly. i.** mille paſſus. qđ
non licet iudeis in ſabbato ultra tale ſpaciū ambulare. et cū intro-
ſſent in cenaculum aſcendebant vbi manebant petrus et iohes et
iacob9 7 andreas philippus et thomas bartholomeus et matheus
iacob9 alphei ſc3 filius. **Is** dicit̄ ad dñam alterius iacobi. qui fuit fi-
lius zebedei. et ſymon zelotes. et iudas iacobi. **Is** dicitur ad dñam
F ij

iude p̄ditors. **N**on omnes erant p̄seuerantes vnamimiter in oratione
cū mulieribz. **Ly.** deuotis q̄ erāt secute ih̄esū a galilea. **E**t maria ma
tre ih̄esu et fratribz eius. i. alijs de agnacōe ih̄esu quorum plures
erant ibi. **T**ūc statim sequit̄ epl̄a p̄sena. **I**n diebz illis. **Ly.** i. tempe
medio inter ascensionē dñi et p̄pentecosten. **E**xurgēs petrus tanq̄
principalis. erat aut̄ turba hominū fere centū viginti. viri fratres
oportet impleri scripturā quā predixit sp̄s sc̄us per os. **Dauid.** Cui⁹
verbū non p̄t esse falsū. de iuda qui fuit dux eoz qui comprehendit
ih̄esū qui cōnūcratus fuit in vobis. **Ly.** i. vnus de duodecim apl̄is. et
sortitus est sortē misterij hui⁹. **Ly.** i. dignitatē aplicam quā habuit
per xp̄i electōem. sicut dicit **Ioh̄.** 6. **N**onne duodecim vob̄ elegi. et
vnus ex vobis dyabolus est. **S**ors enī aliqui accipit pro parte. et sic
accipitur hic. quia in partē apl̄oz vocatus est. et hic quibz p̄sser
dit agrū de mercede iniquitatis. **Ly.** i. p̄ssideri fecit ab alijs. quia
xxx. denarijs quibz inique xp̄m vendiderat in templo p̄iecit. **E**x qui
bus principes sacerdotū emerūt agrū pro sepultura pegrinorū. vt
habetur. **Math.** 27. **E**t etiam aliqui volūt qd iudas fuit ibi sepul
tus. et sic p̄ssedit agrum illum. suspensus crepuit medius. **Ly.** vt
pena responderet culpe. **I**ustū enī erat vt viscera que tantam p̄dicio
nem concepant enormiter de ventre caderent. **E**t notū factū est. sc̄s
enorme factum iude omnibz habitantibz iherl̄m. ita vt appelleretur
ager ille sc̄s emptus de precio sanguinis xp̄i. lingua eoz. i. princi
pum qui emerūt agrū illum. **A**cheldemach. s̄c̄s ager sanguinis.
Scriptum est enī in libro **psalmoz.** **F**iat omemoratio. i. habitatio
eoz deserta. et non sit qui habitet in ea. hoc scribit̄ in **psal.** 68.
In quo p̄dixit dauid penam sacerdotū xp̄i mortem pcurancū. **I**n pe
nam enī mortis xp̄i templum et ciuitas iherl̄m fuerūt conbusta per ro
manos et sacerdotes partim interfecti et partim captiuati. et ep̄atū
eius accipiet alter. hoc habet **psal.** 135. **I**n quo dauid p̄dixit. penā
iude p̄ditors qui xp̄m vendidit principibz sacerdotū. **I**sto enim iuda
per suspensionem mortuo. mathias successit ei in apl̄atu. **A**pl̄atus
vel ep̄atus dicitur. vnde iam ep̄i successores sūt apl̄oz. vt dicit̄ in
decretis. **E**t hoc qd dicitur hic. ep̄atum eius accipiat alter sc̄s sc̄us
mathias. **O**portet ergo ad reintegrandum numerū apostolicum.
Ex hijs viris qui vobiscū sunt aggregati in omni tempe. quo exiit
et intrauit inter nos dñs ih̄esus. **Ly.** sc̄s qui per exp̄ientiam nouerūt
ouerfacōem ih̄esu xp̄i. **I**ncipiens a baptismo ioh̄is vsq̄ in diem qua
assumptus est a nobis. **Ly.** **N**on enī legitur ih̄esū tocūisse publice.
et miracula fecisse nisi postq̄ baptizatus fuit a ioh̄e. testem resur
rectōis eius vobiscū fieri vñ existis. **E**t statuerūt duos. **Ly.** tanquā
magis nobiles. **I**oseph qui vocatus est barsabas. qui agnoiat⁹ est
iust⁹. et mathia. **Ly.** licz enī istos duos elegisset vt nobiles alij

Tamen ignorabant quis eorum esset dignior ad apostolatū propterea super
 illis implorauerunt diuinū iudiciū. et sancti orantes dixerunt. Tu domine qui nosci
 corda hominum. ostende quē elegeris ex hijs duobus. unū accipe locū mini
 sterij huius et apostolatus. de quo prauaricatus est iudas ut abiret in locū
 suū. et deciderent sortes eis. Beda super actus apostolorum. Matthias autem pen
 thecostes ordinandus sorte quiritur. quia nondū plenitudo spiritus sancti.
 in ecclesia effusa est. Septem autem dyaconi postea non sorte sed electione
 discipulorum sunt ordinati. propter hoc prohibetur rationabili talis electio.
 Ex de sortilegijs ca. vlt. Non autem peccauerunt apostoli elegendo matthiā.
 per sortem. quia nondū erat prohibitū. et illi fecerunt familiari consilio spiritus
 sancti. quod non est trahendū ad obsequium. et cecidit sortis super matthiā.
 Iste ioseph fuit cognatus christi. et tamen sibi ipse fuit matthiā. per hoc
 ostendens quod ad officia ecclesiastica non sunt homines ex consanguinitate pro
 mouendi. et annueratus est cum undecim apostolis.

In festo Annūciatōis Marie v̄ginis

Egredietur virga de radice iesse. Isa. xi. Scie domine quod ista
 applicatio exponit ad litteram de christo a doctoribus catholicijs.
 Iudei tamen adhuc expectant futurū. quod nos christiani dicimus esse imple
 tū in christo ihesu. et secundum illud. Hec dicit dominus. Egredietur virga de radice
 iesse. Ly. i. Ergo maria que dicitur virga sanctis paupertate et humilitate flex
 ibilis pietate. et flos de radice eius ascendet. id est. christus qui dicitur flos ro
 puritatis. quoniam nullū peccatum actuale seu originale habuit in eo locum
 prima. Be. ij. Qui peccatum non fecit. nec inuentus est dolus in ore eius.
 Et quia protulit fructū nostre salutis. et dicitur ascendet de radice iesse. quia
 pater dauid vocatus fuit ysaia et iesse. christus autem descendit de dauid
 et requiescet super eum spiritus domini. Ly. quia in baptismo eius apparuit spiritus sanctus
 in specie colūbe super eum. Math. 3. Ad designandū plenitudinē omnis
 gratie in eo. spiritus sapientie. Ly. i. doctor sapientie vel spiritus qui est sapientia. et in
 tellectus. spiritus filij et fortitudinis. spiritus scientie et pietatis. et replebit
 eum spiritus timoris domini. Ly. Ita omnia dona perfectissime fuerunt in anima
 christi. que fuit perfectissima in omnibus bonis et carissimibus spiritus sancti. non secundum
 visionē oculorum corporaliū iudicabit. quia christus per scientiam suā agnoscit
 omnia que sunt fuerunt vel erunt quātūcūque sunt occulta. quia homo videt ea que
 parent. deus autem intuetur cor. neque secundum auditū aurium arguet. Ly. i.
 non indigebit edoceri de veritate ab aliquo quia per seipsum agnoscit. unde
 Ioh. ij. Opus eius non erat ut quis testimonium preberet de homine. Ipse enim
 sciebat quod esset in homine. sed iudicabit in iusticia pauperes. scilicet euangelizans
 eos iudicans eos diuinijs celestibus dignos. unde Math. 11. Beati pauperes
 spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. Et arguet in equitate pro mansuetis tre
 Ly. quod fuit impletū quoniam phariseos arguit pro apostolis quos notabant.

falle de transgressionē sabbati. scz qnto vellebant spicas mānibus in
 die sabbati Et puciet tram. i. homies tēnos. vga oris sui. i. tōc-
 trima sua arguēto eoz pēca. et spū labioz suoz interficiet impiū.
Ly. i. antexpm scdm qd dicit. ij. ab **Thess. a. ij.** Et tūc releuabitur
 ille iniquus quē dñs ihesus interficiet spū oris sui. et destruet illustra-
 cōem aduentus sui. et erit iusticia cingulum lūboz eius. et fides em-
 ptoriū renū eius **Ly. i.** iusti et fideles adherēbūt sibi sic cingulū et lū-
 bale adhēnt homi. et h̄ pater impletū in aplis alijsq̄ discipulis et
 fidelibz sibi per fidem et caritatem adherentibz

Item de eodē festo scdm seculares

Locutus est dñs ad acham **Ysaie. vij.** **I**sta scripta ysaie
 aphte loquit de dño nro ihu xpo. vñ dicit In diebz illis
 scz qñ ysaias ap̄hauit. locutus est dñs per ysaiam ap̄ham ad achas
 qui fuit ydolatra pessim⁹. et regnauit. i. c. ānis in iherl̄m **Cui ysa:**
 ias ap̄ha predixit liberacōz ppli et potēciam duoz regū. scz regis
 syrie et regis samarie. per quā liberacōz figurabat vera liberacō ge-
 neris hūani de p̄tate hostis antiqui **Verūpēn** quia achas credē no-
 hūit **Tūc dixit scilz ysaias. pete tibi signū **Ly.**** liberacōis tue et ppli
 tui ab hostibz. a dño deo tuo **Ly.** et non ab ydolis que tu colis. in p̄-
 fūdum inferni scz vt aliq̄s reducat ab inferis et anūciat tibi sic factū
 fuit in tñs figuracōe dñi qñ venit moyses ab inferis et apparuit cū
 israhēl quū adhuc est in paradyso. siue in excelsū sup̄ **Ac** si dicat. vis
 habē signū de celo sicut habuit ezechias rex. qñ sol tēcē lmeis re-
 gressus est. et tempe iohue qñ sol et luna steterūt in bello gabaon.
Et dixit achas non petam. siquidē achas signū petē renūit **Ne** in fi-
 gno glificaret dñs et vilipendēnt ydola que colebat. et iteo nō pe-
 tam. et vt excusacōez habēt non petendū. subūxit et non temptato
 dñm. ac si dicēt **Si** petēm signū temptare deū et facēm contra legem
 que dicit **Matth. 2.** Non temptabis dñm deū tuū **Sed** ex quo mis fuis
 fuit petē debuiss̄ **Tām** alia tñsflacio habet **Non** petam et non exal-
 tato dñm. q. d. **Nolo** vt dato signo exaltet deus. ppter qd ysaias
 ap̄ha intulit dicēs **Audite** g dom⁹ dauid. q. d. rex non vult audire.
 re. audiat vōs dom⁹ dauid **Nūquid** parū vobis est molestos esse
 homibz. i. ap̄his q̄s sepe molestabant deridendo affligendo et occi-
 dendo. vñ. 2. **Regū. et. 2.** libro **Paralipom.** in plibz locis. q̄a
 molesti estis et deo meo scz signū ab eo oblatū reuēto nē nom ei⁹
 glificetur. ppter h̄ scz declaracōz nomis sui p̄cipalit̄. dabit dñs ip̄e
 vobis signū scz liberacōis v̄re quāuis sitis inḡti **Quia** deus multa bo-
 na facit inuitis et inḡtis. vt dicit **Matth. 4.** **Pater** vester celestis solē
 suū oriri fecit sup̄ bonos et malos et **Eccē** ego recipiet et pariet filiū

Ly. beata virgo maria a prophetis denūciata q̄ ocepit ⁊ peperit mā
nens virgo. et vocabit̄ nomen eius emanuel q̄d est interpretatum
nobiscū deus. **Butirū** et mel omedet **Ly.** hoc dicit̄ ad denotandum
veram eius huānitatem/ quia talibus nutritur homo maxime in pu
ericia. vt sciat reprobare malum et eligere bonū **Ly** xp̄us ab infātia
sua habuit plenitudinē sciencie ad reptandum mali in ⁊ eligendū
bonum **Nam** ip̄s xp̄i infācia non minuit eius sapienciā **Nec** plus
sciuit adultus quā puulus sed plus ostendit sapienciā suā adultus
quā puulus

In festo ap̄loꝝ philippi ⁊ iacobi

Stabunt iusti/ **Ly** scz tempe iudicij in magnā ostātia q̄a
p̄fecti cum xp̄o iudicabunt. aduersus eos qui se angustiauerūt **Ly.**
inferendo nocumētum eis in p̄sonis. et abstulerūt labores eoz eis
nocendo in rebus t̄p̄alibus. vidētes aut turbabunt timore horribili
Et mirabuntur in subitacōe inspirate salutis dicētes/ **Ly.** Quia vide
būt iustos gl̄osus in corp̄e et aīa q̄s modo crederant futurū. et p̄
angustia sp̄irit⁹ ge mētes mētra se penitentiā agētes sed sine fructu
Tum quia sūt extra statū meri et demeriti tū quia nō dolent ppter
offensam dei s̄ ppter penas inferni **Qui** sunt quos aliquando habui⁹
in derisum/ scz in p̄sentī vita. in similitudinē im̄perij **Ly.** quia im̄p̄e
rātes ali quibus. ponebāt xp̄ianos in exemplū. dicentes **Ita** miser
fias sicut talis xp̄ianus v̄l iustus. **Nos** insensati **Ly.** p̄ ignōratiā su
turoꝝ bonorū. vitā illoꝝ estimabam⁹ insaniā/ eo q̄d otemnabāe
t̄p̄alem felicitatem ⁊ p̄speritatē. **Et** finem illoꝝ sine honore **Quia**
moriebant̄ in otemtu p̄sentis vite. **Quomō** cōputati sūt inter filios
dei. i. inter angelos. et inter s̄ctos. fors illoꝝ est **Ad** quoz cōsors
cum tunc erunt assumendi cum corpore et anima

In festo inuentionis sancte crucis

Quāto de vobis **Gal. v.** Galat̄e sūt greci **Et** isti se
duati erāt a via veritatis p̄ falsos apostolos q̄ p̄dicabāt
falsū circumfionem cum euāgelio esse necessariam ad salutē **Et** il
los ap̄lus paulus in p̄nti reuocat ad viam veritatis. d. **Fratres** off
do de vob̄ **Ly** q̄d ad monicōes meam v̄ā corrigetis. in dño. i. p̄ ab
iutorū dei. quod nichil aliud sapiatis nisi veritatem euangelij quam
predicauī vobis. **Qui** aut̄ ostarbat v̄s. **Ly.** Asserendo q̄d s̄i circū
cisione saluari nō poteritis. portabit iudiciū. **Cor. i.** sustinebit ote
nationem. q̄cumq̄ est ille. i. quantus cumq̄ sit. ego aut̄ fratres si
circumfionē p̄dico **Ly.** dicendo q̄d necessaria sit ad salutem. quō

adhuc persecucōem patio: scilicet a iudeis quasi diceret nō pateret
si ita esset quia pro nulla re psecūtur me iudei nisi hac de causa. **Ergo** euacuatum est scandalum quo iudei in mea predicatione scan
dalizabantur. **d.** Paulo predicante ihesum nazarenū crucifixum
fuisse sed quia predicabat eum verum cristum esse et circumcisio
nem euacuasse. vt abscondatur **Lyra** id est totalitē a vobis sepēt qui
vos dēbāt. Dicētes qđ circūcisio sit vobis necēaria ad salutē. **Quicūq;**
enī volūt placē se iudeis in carne obsequi hī cogūt vos circūcidi
Ly. i. ab iis vos inducūt tātū sup iis faciūt. vt crucis xpī psecucōem
Cor. i. psecucōez qđ p pđicacōe crucis xpī inferē. Nō paciāt se a iu
deis qđ pleq̄bāt pđicatores crucis. **Neq;** enī qđ circūcidiūt **Ly.** se falsi
ap̄li legē custodiūt qā in mltis trās grediebāt. **Sed** volūt vos cir
cūcidi vt in carne vrā gl̄iet se a p̄s iudeos de vrā circūcisioe iactāto
se qđ mltos p̄selitos legis fecerūt. **Michi** autē abie gl̄iari nisi in cru
ce dñi nri ihu xpī **Ly. i.** in fide et pđicacōe xpī crucifixi. p qđ se xp̄m
crucifixū. michi mūd⁹ crucifixus est **Ly. i.** occupia mī dī est mortua
nulla v̄tutē habēs i me. et ego mūd⁹. qā ampli⁹ nichil m̄sanū q̄ro

In festo sancti Iohannis Baptiste

Audite insule ysaie. xlii. Ante inicitū ill⁹ p̄betie habet
qđ cū educēt dñs filios isrl de egipto. **Aquā** de petra p
durit eis in deserto et scidit petrā et fluxerunt aque. **Nō** est pax in
p̄is dicit domin⁹. **Tunc** statim sequit̄ presens lectio que p̄ncipalit̄
exponit de xpō. **Hec** dicit domin⁹ audite insule. **Glo.** ordinaria sub
insularum nomīne: alloquitur domin⁹ deus in persona filii ecclesiā
de gentibus collectas. et attendite populi de longe. i. ab extre
mis terre. ab vtero vocauit me et de v̄tre matris mee recordatus
est nomīnis mei. **Lyra.** hoc dicitur in persona cristi hominis de quo
adhuc existente in vtero matris: dixit domin⁹ per angelum suum
ad Ioseph. **Luce** primo. vocabis nomen eius ihesum. **Ipse** enim sal
uum faciet populum suum a peccatis eorū. **Et** posuit os meum quasi
gladium accutum. **Lyra.** In quo notatur efficacia verbi cristi ad ex
tirpandum vitia. **In** vmbra manus sue id est potestatis sue. et tēte
me non enim fuit captus a iudeis nisi quando voluit et se sponte ob
tulit v̄t patet. **Iohannis** xviij. dixi vobis quia ego sum si ergo me
queritis finite hos abire. **Et** posuit me sicut sagittam electam. **In**
hebreo habetur. **Claram** id est lunatam per hoc intelligitur puritas
et claritas doctrine cristi. **In** pharetra sua id est in sua proutē
tentia abscondit me id est vsq; ad tempus reuelationis mee. **Et**
dixit michi seru⁹ meus es tu ratione hūanitatē in qđ accepit formā
seruī vtz philipē scđo. **Semetipm** exinanivit formā seruī accipiens

Israhel sic nominatur xpus / quia de ppl'o israhel natus. Quia in te gloria horum per miracula diuine potestatis et excellentie demonstrata. Et nunc dicit dñs. Formas me ex utero seruū sibi **Ly**. quia ab instāti incarnationis fuit diuinitus corp⁹ xpi formatū et aiatū. Et sic ex tunc perfectus fuit xpus omnib⁹ sciencijs et cris matib⁹. Debit te in lucem generū **Ly**. et hoc p' susceptionem luminis fidei. ut sis salus mea. i. a me missa et data. vsq' ad extremū terre **Ly**. et hoc modo dixit xpus aplis. Actuum pmo. Eritis michi testes in iherusalē et in omī iudea et vsq' ad vltimū terre. Reges videbunt **Ly**. mirabilia in virtute nois xpi fienda p' aplos et p' eorū successores. Et surgent principes ad statum fidei xpiane qd maxime patuit tpe constantini. Et adorabūt dñm deum tuū et sctum israhel scz dñm patrem. q' elegit te **Ly**. scz xpm homiez ad opus redemptionis humane

In festo beatorū petri et pauli aploz

Misit herodes rex. scribit Actū. xij. Ante incitū illius lectionis. Scribit sctus Lucas qd sct⁹ paul⁹ et sctus Barnabas pdicauerūt in Antiochia p' integrum annū. Et docuerūt multam turbam / ita ut agnomiarēt p'mū Antiochie discipuli cri suam **Ly**. ante enim credentes in xpm vocabātur tantum discipuli. Sed tunc ceperūt noīari xpiani a cristo. In hijs autē diebus supuenerunt a iherusalem prophete antiochiam. Et surgens vn⁹ ex eis noīe gabus significabat per spiritum sctum famem magnam futuram in vniuerso orbe terrarū. Que facta est sub claudio cesare. Discipuli autē put quisq' habebat apofuerūt singuli in ministerium eorū mittere habitantibus in iudea fratrib⁹ **Ly**. fuerūt enim bonis temperalibus spoliati in persecutione que mota fuit in morte Stephani apē qd indigebant ab alijs credētibus auxiliari maxime tempore famis. Quos et fecerunt mittentes ad seniores scz curam multitudinis habentes p' man⁹ barnabe et pauli. Tunc statim sequit' presens lectio. In dieb⁹ illis. Misit herodes rex. Pro intellectu littere. Sciendū qd tres fuerunt herodes in iudea de qbus scriptura facit mentionē. Primus fuit herodes ascalonita / et iste fuit institutus rex iudee a romanis cuius pat' fuit pdume⁹. Et tēpe istius herodis nat⁹ est cristus et iste herodes occidit pueros innocētes ut habet Math. ij. Secūd⁹ vocatus fuit herodes antipas et ille decollauit Johē baptistam. Tercius vocat⁹ fuit agrippa et licet iste a principio fuerit pauper tamen postea fauētib⁹ sibi duobus impatorib⁹ romanis scz gayo et claudio fuit eleuat⁹ ad regnum. Et iste de roma veniens. in iudeam honorifice valde fuit receptus a iudeis apē qd in fauorem eorū occidit Iacobum fratrem Johis. Et incarcerauit petrū vnde versus

Ascalamita necat pueros Antipa **T**obane **A**grappa iacobum clau-
des in carcere petrum **E**t hoc est qd dicit in principio pntis lectionis
In dieb9 illis **M**isit herodes ma9 . i . pte suā . vt affliget qd dā de
ecclesia suple credentium **O**ccidit aut **J**acobū frēm iohānis gladio
Non solū xpianos affligit sed etiam occidit . vidēs aut qā placet iu-
deis scz occisio **J**acobi . apposuit apprehēdē r petrū **G**losa ordina-
ria / quia plus placet iudeis si pnceps occidētur **E**rant autem dies
azimoz **L**y . qñ apprehēdit petrū et addit is ad significādū causā
qre nō cito occidit petrū sic fecerat de iacobo volebat enī expecta-
re trāsitiū solennitatis pascal / in q iudei septē dieb9 vescūt panibus
azimoz . etiam qā nō licebat in pasca quemquam occidē **Q**uē cum
apprehēdis9 misit in carcerē **L**y . **N**e poss9 effugē **T**radēs eū qtuor
qtermionib9 militū custodiēdū **D**icit aut qtermio q habz qtuor mi-
lites sub se sic ceturio q habz centū . volēs post pasca eū pducē po-
pulo **L**y . i . exponē morti pro voluntate populi . petrus qdem seruā-
batur in carcere **O**ratio aut fiebat fñ inēmissiōe ab ecclia ad deum
pro eo **L**y . vt crist9 ad huc in vita seruāret suum vicarium **C**ū
autē pductur9 eū ess9 herodes / scz de carcerē vt occidēt **I**n ipā nocte
immediate pcedēte . erat petr9 dormiēs inē duos milites vinct9 ca-
thēnis duab9 et custodes ante hostiū custodiebant carcerem **L**yra
petr9 ita custodi9 fuit qd nō patebat ei euasio . via hūana **S**z qā
de fñtē hūano subidio solet ad esse diuinū . ideo subditur **E**t ecce
angelus domini affuit ad petri liberationem **E**t lumen refulsit in
habitaculo carceris / scilicet ad eius consolationem percussioqz latē
petri excitauit eum dicens **S**urge velociter **E**t ceciderunt cat hene
de manibus eius . dixit autem angelus ad eum precingere te **L**yra
vt sis aptus ad ambulandum **R**esoluerat enim petrus cingulum
suum vt vestis poss9 et pedes coopire contra frigiditatem carceris
calcias te caligas tuas **L**yra **E**st autem caliga genus calciamenti nō
habētis coriū sup pedē **E**t fec sic et dixit illi **C**ircūda tibi vestimētum
tuū r seqre me / et exiens seqbat eū **E**t nesciebat quia verū est qd
fiebat per angelum **E**stimabat autem se visum videre **L**y . fortitue
to enim carceris et diligēs custodia fecerāt sibi imaginacōem de
euadēdi impotētia / ppter qd rē gestā somnū estimabat **T**ransseun-
tes autem primā **G**lo . ordinaria **P**rimum quatermionem cum suis
Et secundam custodiam idest secundum qtermionē cū suis **Q**ui omēs
erāt oppressi sōno venerūt ad portā ferreā **L**y . erat exterior porta
carceris q ducit ad ciuitatē q vltro apta ē eis vtate diuina vl āgelica
Et exeūtes pcesserūt vicū vnū ad maiore petri asscuracōez **E**t dñs
nuo decessit ab eo āgel9 subito disparēdo **E**t pe . ad se reu9 dñs **N**e
scio vere qā misit dñs āgel9 in suū et eripuit me s mau herodes . et s omi
expectacōe pleb iudeorū **L**y . tē ei pcepit qd nō erat sōnū s rē gestā

In festo visitationis Marie gloriose virginis

Ecce iste venit saliens in montibus **Canticor. ii.** Ante
iniciū illius lectionis habetur in eodem caplo **Leua ei⁹**
sub capite meo et dexterā illi⁹s āplexabit me **Tūc pñs sequit episto**
la. **Eccē iste venit saliens in montib⁹ transiliens colles** **Glosa** S sinu
patris in vteru virginis de vtero virginis in psepū de psepio in mū
dum de mūdo in patibulū de patibulo in sepulchrū de sepulchro ecō
uerso in mūdum et de mūdo ad pris dexteram **Similis est dilectus me**
us capre ppter visū accutū quia tātū acūmē habet in vidēdo qd a re
mot⁹s videt venatorem venientem **Et loca alta ascendit et a venat**
tore nō videt sed venatorem videt **Sic spūaliter deus cūcta videt vt**
habet **Debeos q̄rto** **Omnia nuda sūt et apta oculis eius.** **Omuloq;**
ceruor. i. fetui cerue vñ capre ppter velocitatē/himulus enim qa
le cornib⁹ nō potest defendere et ideo fugit insequētes quādiu potest
En ipse stat post pari etem nostrū. i. carnem assumēdo diuinitas eni
later in humanitate. respiciēs p fenestrā. i. p aplos illuminantes
ecclesiam **Sicut p fenestrā radius solis illuminat domum sic cristus p**
aplos ecclesiā illuauit. aspiciēs. i. de longe aspiciēs. p cancellos. i.
p priarchas ecclesiā illuminādo **Sicut p foramen magnum transit**
magnū lumen et p puū foramē puū lumē tñsit/ sic p apostolos sicut
p fenestras magnas magnū lumen in ecclesia luxit/ per priarchas
parū de lumie trāsit sicut p pua foramia q̄ cancelli dicūtur **Sunt enī**
cancelli pua foramia in fenestra virgulata p virgas cācellatas p q̄s
modicū de lumie trāsit. en dilect⁹ me⁹. i. xps. **Loquit michi surge**
scz ab ocio. ppera quia via in qua es piculosa est. Amica per carita
tis latitudine. Colūba mea p intēcōis reatitudine. formosa mea p
moz boēstatē et veni in tuā recreacōez. Tam enī pems trāsit. i.
cōgelacō paganorū nolētū fidē recipe ymber abiit. i. tyrācorū pfe
cucō **Flores apparuerunt. i.** odores bonorū opm. in terra nra. i. in
ecclesia. tēp⁹ putacōis adueit. i. tēp⁹ ad resēdū vicia. vox tūris
. i. spū sācti. **Audita est in terrā nra. i.** in cordib⁹ electorū. **Quia**
sicut turē in occulto cātāt et in cātu gemit **Sic sps scētus occulta reue**
lat **Et aiaz in q̄ habitat gemere facit p pñiaz** **Ficus et tulit grossos**
suos **Fic⁹ enī pmo pfert fruct⁹ inutiles** **Scdo et vtilis et maturos**
Sic hīter synagoga pmo ptulit fruct⁹ imaturos et inutiles **Deide**
xpm et aplos tāq̄s fruct⁹ maturos et vtilis nob mīstrauit. Floren
tes. i. ecclesie pūculares vutib⁹ debēt odorē suū **Surge ppera aica**
mea spetiosa mea et vel **Colūba mea in foramib⁹ petre. i.** xpi vulnī
b⁹. in cauerna macerie. i. lateris xpi vulnē **Ostē de michi faciē tuā**
. i. dūhoēz tuā/nō aliā sic ppoēte sonz vox tua. i. p̄dicō tuā i aurib⁹
meis scz ab honoremēum. vox meū tua bulcis. i. predicatione tua

et facies tua decora se3 quāto p̄dicationi cōrespondeat **M**

In festo beāte marie magdalene

Mulierē fortem quīs inueniet . puerbiōz xxi . **A**stē in
icū illius lectionis locut⁹ est spirit⁹ sct⁹ p salomonem
dicēs **A**peri os tuum decerne qd iustum est ⁊ iudica paupem **Ly** . i .
exeqre iusticiā p paupib⁹ / qñ habent iustā causā **T**unc statim se3
quie epla pñs **M**ulierem fortē qñ inueiet **I**n ista epla ponit omnis
bacō fortis mulieris **E**t doctores catholici omniūter dicunt quod p
mulierem fortem intelligit sacra scripta **E**t hanc exposiciōez pseqt
nicolaus delira sup pñtem eplaz dicēs **M**ulierem fortē / . i . sacram
scriptaz q̄ tñet sctētā et inuolabilem veritatē . qñ inueniet . q . d .
pauci attingūt ad eius . plenā noticiā . ⁊ cul ⁊ de vltimis finibus
precium eius . **C**onfidit in ea cor viri sui se3 de p̄mio recipiendo . **E**t
dicit . hic vir ei⁹ doctor bon⁹ **I**n cui⁹ psona dicit sapiētē . viij . hāc
amāui et exq̄ui a iuētute mea . et queui sponsam assumē **E**t spo
lis nō indigebit qā in p̄mio duplicē stolam habebit se3 stolā cor
poris et stolā anime . **R**eddet ei se3 spōso tali . bonū et non malū in
omnib⁹ diebus se3 bonum gratie in pñti . et glie in fuō **Q**uestiō
lanā et linū . et opata est consilio manū suarū **P**er lanā et linū in
intelliguntur hic dicta sctōz doct⁹ ⁊ ab declaratione in veritatis
sacre scripte **F**aeta est qñ nauis mltoris . de lōge portās panem
suum **Lyra** sicut emm in nauī mltoris portantur diuersa vite hu
mane necessaria **S**ic in sacra scriptura continentur omnia necessa
ria ad salutem de nocte surrexit idest surgere fecit **A**mor enim sa
cre scripture inducit doctores bonos et discipulos ad surgendum
de nocte p studio et oracōe . debet q̄ p̄dam domesticis suis et cibaria
ancillis suis **I**n hebreo habet ammonā qā sac scripta reficit omnes
studentes in ea fidelit et diligēt **C**onsiderauit agrum **A**ger iste est
disciplina studi celestis . vt dicit **G**regori⁹ **O**mel . xxxvij . et emit
eū . i . emi fecit a studentib⁹ p bonacōez carnis redigēto eā in obsequi
spūs de fructu manū suarū plātavit vineā . i . exēplo vite et verbo
doctine fecit fidelū mltiplicacōez qui sunt palmites vinee tñ vt
dī **Gre** . **O**mel . viij . **A**ccipit fortitudie lūbos suos . i . accingi fecit
lūbos studioz cingulo castitatis et reborauit brachiū suū p mltipli
cationem boni operis gustauit et vidit quia bona est negotiatio
eius **Lyra** per expientiam dulcedinis ex studio sacre scripture res
sultantis non extinguetur in nocte idest in morte / lucerna eius
idest claritas sue noticie h̄ magis augebit manū suā misit ad fortia
In hebreo habet ad vertebrū qd est qdā circū aliqñtulum pon
deros⁹ in inferiori pte fusi posit⁹ vt recte et ordinate ⁊ expeditē stat

Et hūc dicto sonat qd subdit. et digiti eius apprehēderūt fufum
Per vertebrū hūc intelligit reat a intētio op⁹ dirigens Manū suam
apperuit inopi Et palmas suas extēdit ad paupem **Ly.** Scriptura
enim sacra/qñ ubiqz inducit ad opa misericordie. **Nōn** timebit to-
mū sue a frigidibus mīis. i. a pena **Iehenne** scdm qd dicit **Rabī**
Salo. Allegās illud **Tob. xliij** Ab aquis mīū tranfiet ad calorem
mīū Et loquit ibi de homie damnato. **Omnes** enim dē mēstici eius
idest boni doctores et discipuli. veltiū duplicibus idest v̄tutibus in:
tellectualib⁹ et moralibus q̄ sūt vestes anime. strangulatam veltē
idest dū fis colorib⁹ intextam. fecit sibi/ quia sacra scripta de omni
genē v̄tutū et donoz tractat. et ab ea inducit. **Biss⁹** scz castitatis
et purpura/ caritatis. indumētum ei⁹. i. vere studētū in ea. sciētia
pariri ter et vita. nobilis in portis vir ei⁹. i. inter sapiētes antiq⁹us
sedētes. ad reddēdū veritatis iudiciū **Tēo** subdit. **Quando** sederit
cū senatorib⁹ terre. i. cū sapiētib⁹ q̄ habent regē terrā et iudicare
Sintonē fecit et vēdidit et cinglm ēdidit chanaanēo **In** hebreo ha-
bet mercatorie **Per** sintonē q̄ est vestis linea et mūda intelligit pu-
ritas mētis/ p cingulū v̄o castitas corpis/ v̄nde dicit **Grego.** **Omel.**
xliij. **Lumbos** enim p̄cingim⁹/ luxuriā cū carnis p̄ otinētā coartam⁹
Dicē aut sac scripta ista facē/ eo qd ab ista inducit. **Fortitudo.** i.
cōstātia mētis/ et decōr exterioris hōestatis. indumētū ei⁹. et ridebit
idest ridē faciet studētes in ea fidelē. in die nouissio qñ audiet vocē
dñi dicētis **Venite** benedicti pri⁹ mei p̄cipite rē. os suū apperuit sa-
piētie/ quia sac scripta docet sapiētā de sur sū descēdētē. **Et** lex ele-
mētie in lingua ei⁹ **Quia** tā in nouo qz in veteri testamto sac scripta
ad clemētā inducit. **Considerauit.** i. cōsiderare fecit. semitas dom⁹
sue. i. cōsciētie secreta studentū in ea **Et** qā h labor est optimus **Et**
ideo sequit. **Et** panē otiosa nō comedie **Surrexerunt** filij ei⁹. i. disci-
puli studiosi. **Et** beatissimā p̄dicauerūt **Quia** sacra scripturā sup om-
nem aliā extollūt. vir ei⁹ et laudabit eā/ **Ly.** doctor bon⁹ q̄ doctri-
nam suā incipit a cōmōdōe sacre scripte. **Congregauerunt** diuitias
idest. mltas cōgnicōes veritatis. **Tu** sup gressa es vniūlas/ quia.
sacra scripta mltopluces veritates tradidit qz alie scripte **Et** etiam
priorēs. quia in ea nulla falsitas admisceet **Cum** immediate emanat
a p̄ma veritate **Scripte** v̄o hūanē⁹ abinuē et si otineāt mltas veri-
tates hñt admixtas mltas flitates **Sicut** ptz in scriptis **Aristotil**
et alioz philosophoz q̄ negant eracōez mōi rē **Fallax** grā et
vana est pulchritudo scz verborū rethoricoz. in hūanis scriptis et
maxime poeticis in qbz sub orātis v̄bis mltē latet falsitates. **Mulier**
timēs deū/ idest sac scripta q̄ qñ ubiqz inducit ad dei reuētā et ti-
morē. ipa laudabit scz p ceteris scriptis. dāte ei de fructu manūū
suarū. i. studentib⁹ in ea dabit fruct⁹ gl̄ios⁹. **Et** laudē eā in portis
opa eius. i. sapientes in portis sedentes cum iudiciis **Et** isti sapiētes

dicunt opera sacre scripture in quantum per eius studium sapientiam consequuntur

Item de eodem festo secundum seculares

Sicut per unius delictum. Ro. v. Ante initium illius epistle scribit sanctus Paulus. i. eod. ca. Si enim unus delicto mortis regnavit per unum Multo magis habundantiam gratie et bonorum et iustitie accipientes in vita / scilicet beata regnabunt per unum scilicet Iesum Christum. Tunc sequitur per istam epistolam Fratres sicut per unius delictum Ly. scilicet ade omnes homines in condemnationem Gor. i. fil. anime et corporis damnationem Sic et per unius hominis iustitiam scilicet Christi Omnes homines in iustificationem vite Ly. Sicut per delictum ade per apagationem et originale peccatum omnes homines incurrerunt damnationem fil. anime et corporis Sic et per unius hominis scilicet Christi passionem omnes sunt liberati ab eterna damnatione Sicut enim per inobedientiam unius hominis scilicet ade peccatores constituti sunt multi Ita per unius scilicet Christi obedientiam iusti constituentur multi Ly. quia sic per inobedientiam ade obedientis lignum vetitum posterius facti sunt iusti sic per obedientiam Christi in ligno crucis passi omnes sunt iustificati quantum ad sufficientiam Sed quod per gratiam Christi non omnes iustificati sunt non potest ex effectu gratie sed ex effectu hominis eam repellentium Lex autem subintravit per culpam vel legem naturalem. ut habundaret delictum. i. habundantius agnosceretur delictum Multa enim erant peccata ante legem. quod non credebatur esse peccata. vel non esse tanta Ro. iii. Per legem cognitio peccati. ubi autem habundavit delictum per legem super habundavit et gratia per Christum peccatoribus veniam conferendo. ut sicut regnavit peccatum in mortem Lyra id est potentiam habuit deitendi ad mortem eternam Ita et gratia regnet per iustitiam in vitam eternam potest nos inducere in vitam eternam per Iesum Christum dominum nostrum qui est mediator dei et hominis.

In festo sancti Jacobi apostoli

Iam non estis hospites etc. Hanc epistolam que infra in communibus sanctorum de apostolis.

In vincula sancti petri

Mit herodes manum ut affliges etc. Hanc epistolam que ante in festo sanctorum petri et pauli apostolorum.

In festo sancti laurencii martiris

Qui parce seminat parce et metet etcetera Scribitur. ii. Cor. Nono Ante initium illius epistle scribit sanctus Paulus. b. prout enim bona. non solum coram deo sed etiam coram hominibus

Tunc sequitur p[ri]ma epl[ist]a **F**rateres q[ui] parce seminat sc[ilicet] b[on]o pu[er]a ele-
mosinā. parce et metet **Ly**. i. min[us] in premio recipiet **E**t q[ui] semiat
in benedictionib[us] sc[ilicet] largit[ur] b[on]o. de b[en]edictionib[us] et metet sc[ilicet]
largam retribucōem in p[ri]mo habebit. vnus quisq[ue] supple det. put
destinavit in corde suo. i. ordinavit p[ro]pria volūate. **N**on ex tristi-
cia **G**lo. **N**ui enim dat vt careat tebio interpellantis. nō vt refici-
at viscera indigētis. et meritū ⁊ rem perdit. **A**ut ex necessitate. i.
coactus. sed sponte et hilarit[er]. **D**ilarem enim datorē diligit de[us]. i.
approbat et remunerat. quia facit actū stuosū. **P**otens aut[em] est deus
omnē gratiā. **G**ona. **N**on solū hanc gratiā largiōis elemosinarū
sed etiā quācūq[ue] aliā. habūdare facē in vobis **Ly**. vt sic nō dolea-
tis de facto. sed magis gaudeatis. vt in omib[us] sc[ilicet] tēporalib[us] et spi-
ritualib[us]. sēper omnē suffitiētā habētes / tam in volūtate interiori
q[ua]m in facultate exteriori. habūdētis in om[n]i opus bonū sc[ilicet] in dācōe
elemosinarū et in alijs bonis opib[us] vtutū. **S**ic scriptū est in p[er]s. c. xi
disperfit dedit. **Ly**. **N**am elemosina p[ro]libus est faciēda. dedit pau-
perib[us] nō h[ab]itib[us] et alijs p[ro]p[ri]is indigētib[us]. **I**ustitia eius qui sic dat
elemosinā. manet in seculū seculi. i. eternali[ter]. quia merces iustitię
est corona et[er]na. **N**ui administrat semē seminātū **L**. i. de[us] qui dat fa-
cultā tē ⁊ volūtātē dandi elemosinā. panē ad māducādū prestabit
id est necessariā victus s[ed] enim videt cōmūit accidē q[uo]d dantes ele-
mosinas. magis habūdant in tēporalib[us] q[ua]m elemosinas pauperib[us]
indigētib[us] denegātes. **E**t si aliq[ui]n vtinget eos depaupari. **D**eus hoc
ordinat ad maius bonū ip[s]oz spūale. **E**t m[ultiplicabit] semē vestrū
Ly. i. volūtātē et facultatem elemosinas faciēdi. **E**t augebit increm-
ta frugū iustitię v[ost]re **Ly**. i. mercedē que ex s[ed] in patria colligetur

In festo assūpcōis gl[ori]ose v[ir]ginis Marie

In omnib[us] requiē q[ui]ui ⁊ c. **E**ccl[esi]astici. xliij. **H**odie bea-
ta v[ir]go celos ascendēs requiē quā q[ui]uit inuenit. **H**odie
sup[er] omēs angeloz choros fidelis exaltata pacem et req[uiem] quesuit
Et q[uo]d q[ui]uit inuenit ergo dicit **I**n omnib[us] req[uiem] quesui. **A**c si dicat
Inter omnia et in omni desiderio ⁊ opere quesui requiem ⁊ pacem
sc[ilicet] tēporis p[er]petu[us] et et[er]nitatis. **E**t datū est michi q[uo]d. **I**n heredita-
te domini morabor vbi sūma pax est ⁊ requies. **E**t q[uo]d mēt[is] desiderio
hec quesui. **T**unc tempore a deo patre p[er]finito ip[s]e pater omni po-
tens p[re]cepit gabrieli et p[er] gabrielem. dixit michi creator om[n]im salu-
tacōem angelicā. **C**uius effect[us] subdit. **E**t qui creauit me. requieuit
in tabnaculo meo. **C**reator enim hui[us] v[ir]ginis deus est qui requieuit
in vtero eius nouē mētib[us] et sex diebus. **I**n q[uo] vtero sicut miles in tab-
naculo armaturā nostrę hūanitat[is] accepit cōtra dyabolū pugnāt[em]

Et dixit michi .i. vbo spūali impresit michi duplicē: actiue et pte-
platiue: vite cōsacōem. **N**ō apparet cū apparet. **I**n iacobo inhabita-
et in israhel hereditare / et in electis meis mitte radices. **A**c si diceret
vtriusq; vite exēplū electis et pdestinatis tribuo meis. **E**xēplū enim
cōperat radici. **N**am sicut ex radice pcedit vga et de vga fructus. **S**ic
de exemplo cōcipit affectio et ex affectione procedit opus. **E**t sic in
syon firmata sū .i. in vita speculatio. **E**t in ciuitate sanctificata .i. in
vita actiua. **S**iliter regem pace pctoris in iherusalē potestas mea
idest in visione pacis. **N**otandum hic qd per ciuitatē intelligit vita
actiua q in cōmū hominū habitacōe gerit per syon et iherusalē cō-
tēplatiā demonstrat. **E**t radicaui .i. radices misi in populo honorificato
et partes dei mei hereditas illius .i. p fructū de radicib; istis pcedē-
tem erit hereditas illius populi. **E**t in plenitudine sanctorū detentio
mea .i. mora et perseueratiā mea erit in plenitudine sanctorū. **Q**uasi
cedrus exaltata sū in libano et cypresus in monte syon. **I**n libano q
interpretat cantōr significat cātor vginis. **L**ibanus etiā est arbor
thuris de q pcedit th; qd cremat in sacrificiis in suauitatē odoris.
Et talis arbor beata vgo est. huius filius quasi th; in igne passi-
onis cremat. **E**t in huius hostie flagrantia deletat est deus omnipotēs.
Item cedrus odore serpētes fugat. **B**ene ergo venit matri cristi
quia odore nominis sui demones expellit. **C**ypresus est arbor in me-
edendis apta corporib;. **S**yon inēptat speculū. **S**peculū homi reddit
ymaginē suā. deformat enim erat homo p peccatū. **S**ed p beatam
vginē que fons est gratie. redditur ymago homini quā ipsa im-
petrat peccatori a filio suo ihesu xpo. **Q**uasi palma exaltata sum in
cades. **E**t quasi plantatio rose in Jericho. **P**alma in florib; angusta
dilatando ascendit ad superiora. **C**ades interpretat translatō vnde
beate vginis translatō est eius assumptio sicut hodierna die exaltata
est sicut palma. **S**icut salomon dicit. **Q**ue est ista que procedit sicut
aurora surgens pulchra vt luna / electa vt sol. **H**ec enim in vtero
sanctificata. **I**n natiuitate sua claruit vt aurora in natiuitate filij p gtiā
confirmata claruit vt luna hodie assumpta in celū clarescit vt sol.
Jericho interpretat luna. **E**t in rosa signat martiriū. **R**osa igit in luna
est martiriū mentis in carne lucida vñ. **S**ymeon senex dixit ad beatā
vginē. **Q**uam ipse animā ptransibit gladius doloris passa est igit
beata vgo martiriū in anima. **Q**uasi oliua speciosa in capis .i. fons
misericordie illis peccatorib; q ambulat in campo .i. lata via q ducit
ad vitā. **E**t quasi platanus exaltata sū iuxta aquā in plateis. **P**latan-
latis folijs vmbra fatiens refrigerat exterius et interius. **H**omo
aut estuat duplicē / exterius in tribulacōib; interius in tēptacōibus
vt ergo in virgine plenū ostendat refrigeriū dicit platanus iuxta
aquam in plateis. **Q**uia cōtra estū interioris tēptacōis et exterioris

tribulationis incēdū prestat remēdū. Sicut cinamomū et balsamū
aromatizās odorē debī. Cinamomū quanto gratilius tanto melius
et odoratiū. Sic beata vgo gratilis et extenuata per abstinentiā et
acceptionē deo mundo odoratiōi fuit. Similiter et in balsamo desig-
natur et opinio sactitatis. Quasi mirra electa debī suauitatē odoris.
Illa mirra est que manat ab arbore minime vulnerata. Illa autē est
minime ptiola que de arboris vulnere manat per mirram significat
amara mortificatio q̄ si ex anima peccatoris vulnerata manat min⁹
est pretiosa. Si autem absq̄ vulnere peccati deo oblata fuerit gra-
tio: deo eris et odore suauior.

In festo natiuitatis Marie virginis

Ego quasi vitis fructificauī suauitatē odoris. Ecclesiastici
xxiii. In natiuitate beate vginis Marie legit p̄ eplā
lectio ista sūpta de ecclesiastico. xxiii. q̄ principalit̄ exponit de xp̄o
filio beate virginis. Honor autē filij est honor matris et e conuerso
honor matris est honor filij vnde dicit virgo. ego quasi vitis hic cō-
pat se beata virgo viti. Primo propter vmbra. Nā sicut vitis ḡ tā
vmbra facit / sic beata virgo obumbrando nos p̄tegit. Vñ psalmista
Sub vmbra alarū tuarū p̄tege nos. Secūdo propter florem: flos siq̄ dē
vitis: odore serpentes fugat. Sic nom en beate virginis fugat demo-
nes. Fructificauī suauitatem odoris. Quia sicut sine lesione vitis de
vite procedit odoris suauitas et idem odor longe lateq̄ diffunditur
sic de virgine Maria sine lesione pudoris processit filius: cui⁹ p̄tās
et bonitas replet orbem terrarū. Et Flores mei fructus honoris et ho-
nestatis. i. h. abūdantie et opulentie. Ego mater pulchre dilectiōis
hec est caritas q̄ dilexit dominū quā nō maculauit aliquod peccati
stagiū et timoris. In timore signatur humilitas. Nam ex humili-
tate extimuit ad excellentiam salutationis angelice vnde angelus
ad eam. Ne timeas maria et agnitionis. In agnitiōe fides intelligit̄
Nā per fidem agnouit q̄d credidit vnde Elizabeth dixit ad eam
Beata que credidisti: quoniam p̄ficiētur ea que dicta sunt tibi a dño
Et sancte spei me gracia omnis vie et veritatis ac si dicat. In me est
ille p̄ carnis assūptionem: a q̄ est vita et veritas in me omnis spes
vie et virtutis. Transite ad me omnes qui cōcupiscitis me ac si dicat
Omnes qui desideratis me habere faucem et adiutricē. Transite ad
me. i. ad similitudinē et cōformitatem meam: vt sitis imitatores hu-
militatis mee castitatis et paup̄etatis. a generacōb⁹ mei implemini
Hec sunt generationes ille de quibus dicit. Missiones tue paradisi
maloz punicoz et Sequēs clausula illi⁹ eplē expōnē de filio vgis
marie. Spirit⁹ meus scz spūs sactus qui cōmūiter procedit a patre

et filio **E**t q̄ hic dāt in viā p̄ inspiracōz grātiāz. **S**up̄ mēl sulcē **E**t
hēditas mea sup̄ mēl et fauū scz inopabiliē **M**emoria mea in gnacōe
seculoz. **Q**uia sapiāz dei homīes et angeli sine fine laudabūt q̄ edūt
me adhuc esurient et q̄ bibūt me adhuc ficiēt **E**dam⁹ enī dei sapiāz
et bibim⁹ q̄a in ip̄a plena est et p̄fecta refectio **S**iquitē in corpali-
bus appetit⁹ placet exp̄ientia displicet **S**ed spūal̄ delectacō tāto pl⁹
a comedēte esurit⁹ q̄nto pl⁹ ab esuriēte comeditur **E**t enī facietas au-
get desiderii. ecōtrio mūdāna refectio desiderii extinguit et tedū fa-
cit vñ et angel⁹ dictū est **F**ruūt nec fastidiūt s̄ magis **F**ruī sitiūt qui
audit me obediedo mādati meis nō confundit s̄ etna mercede corona-
bit⁹. et q̄ opant⁹ in me. i. q̄ sic opant⁹ vt maneāt in me et ego in eis
nō peccabūt **Q**ui enī manet in deo non peccat mortali **Q**ui elucdāt
me scz p̄dicādo vbo et exēplo vitā etnā habebūt q̄a sic s̄. **D**an. xii
q̄ aut̄ docti fuerint fulgebunt q̄si splēdor firmamēti et q̄ ad iustitiā
erubūt multos q̄si stelle in p̄petuas eimitates

In exultatione sancte crucis epistola **H**ec enim sentite in vobis.
Illam epistolam quere in domica palmarum

In festo beati Matth. ap̄li

Quicūqz nostrum data est grātia. **E**p̄thios. 2. **A**nte in-
itium illius ep̄le scribit sanctus **P**aulus dicens vnus to-
minus vñ fides vñum baptisma vnus de⁹ et pater omnium qui est
super omēs et per omnia et in omib⁹ nob̄ **T**unc sequitur statim p̄ns
epistola **V**nicūqz nostrum **L**p̄. scilicet cristi fideliū data est grātia
secundum mensuram donacionis xp̄i idest prout voluit dare plus et
minus secundum ordinacionem dispensacionis sue p̄pter quod dicit
sup̄le scriptura in p̄sal. lxxvii **A**scendens in altū captiuam duxit cap-
tūitatem dedit dona hominib⁹ scilicet cristus in ascensione sua capti-
uam duxit captiuitatem idest patres qui prius tenebantur in lymbo
debit dona scz spūs sancti hominib⁹ in die pentecostes visibilē scilicet
in igneis linguis **Q**uid autem ascendit quid est idest qualiter est
intelligendum **N**isi quia et descendit primum scilicet in sua morte in
feriores partes terre scilicet ad lymbum patrum in inferno qui dicit̄
tur esse sub terra **Q**ui descendit ipse est scilicet idem in persona et q̄
ascendit super omēs celos vt adimpleret omnia scz scripta a p̄ph̄e-
tis qui non solum p̄phetauerunt de eius in carnatione morte et resur-
rectione sed etiā de eius ascensione **E**t ipse dedit quosdam quōdē
ap̄stolos **L**p̄. scz. xii. ad ordinādum et regendū ecclesiam **Q**uo-
sdam autem p̄phetas ad futura p̄dicendū alios autem pastores
scz curā animarum et doctores ad informandū sermonibus populū

Ad consumationem sanctorum in opus ministerii .i. perfectionem fidelium in moribus et fide In edificatione corporis **Ly.** scilicet mystici quod ecclesia in qua apostolis succedunt episcopi . prophetis autem habentes gratiam scripturarum sanctorum obscura interpretandi succedunt euangeliste Pastoribus per quos intelliguntur . lxx . discipuli succedunt sacerdotes curati doctoribus scilicet omnes exercites debitum actum docendi siue predicandi . donec **Ly.** id est dicta officia exercebunt in ecclesia militante . occurrant omnes in unitatem fidei . i . qui sumus uniti in fide et cognitione christi . in virum perfectum . i . occurrant christo venienti ad iudicium quod est vir omnino perfectus In mensura etatis plenitudinis christi Omnis enim resurgens in etate . xxxiii . annorum / quod etas plene perfecta Et in qua christus passus fuit **Dec oia Ly.** possit

In festo Michaelis et omnium Angelorum

Significavit deus in Apocalypsi . primo Ante initium illius lectionis scribit sanctus Iohannes in principio illius libri . d . Apocalypsi . ihesu christi **Quia** debet illi deus pater palam facere servis suis que oportet fieri cito **Tunc** statim sequitur plenus epistola **In diebus** illis Signavit deus que oportet fieri cito **Ex** quo hodie pagis festum omnium angelorum / tunc in illa lectione que hodie in missa pro epistola legitur **Ostendit** qualiter dominus ministerio angelorum sua reuelat ministeria et secreta **Et** qualiter ad beatum Iohannem euangelistam quem christus specialiter dilexit per angelum releuacione puenit **Picit** itaque beatus Iohannes Signavit deus que oportet fieri cito . i . ea que sue ecclesie futura erant siue prospera siue aduersa . **Loquens** per angelum suum seruo suo iohanni Angelus enim apparebat in similitudine hominis loquens Iohanni qui testimonium perhibuit verbo dei **In** principio sui euangelij **Cum** dixit **In** principio erat verbum . testimonium ihesu christi . i . de ihesu christo **Cum** dixit **Et** caro factum est et habitabit in nobis . quicumque vidit / oculis corporalibus in eius conversione miraculorum operatione morte et resurrectione sicut patet in euangelio quod ipse Iohannes scripsit **Beatus** qui legit sibi vel alijs **Et** qui audit aure mentis . verba prophetie huius et seruat ea scilicet in opere . que in ea scripta sunt **Non** enim auditores sed factores iustificabuntur apud deum **Tempus** enim prope est **Ly.** . i . cito transiens quasi diceret labor patientie brevis est **Et** premium beatitudinis eternum **Deo** aduersa non debet nos frangere / nec prospera eleuare **Iohannes** septem ecclesiis que sunt in Asia sibi specialiter commissis et ab ipso specialiter dilectis **Gratia** vobis scilicet in presenti vita et pax in futura **Na** ibi quietabitur totaliter appetitus humanus **Ab** eo scilicet christo . qui est essentialiter / coeternus deo patri **Et** qui erat scilicet cum deo patre in creatione mundi . **Et** qui venturus est scilicet in gloria patris in die iudicii **Et** a septem spiritibus **Ly.** . i . unitate angelorum qui sunt ministri nostre salutis ihs

Nū in aspectu throni ei⁹ sunt p̄ti exequi ei⁹ volūtatē Et a ihesu
 xpo qui est testis fidelis paterne gl'e et maiestatis **P**rimogenitus
 mortuorū idest prim⁹ inē resurgente a mortuis licet enī ante ipsum
 lazarus et plures alij fuerunt a morte resuscitati hoc tamē fuit ad vi
 tam mortalem q̄a post resurrectionē ecōuerso mortui sunt **S**ed xps
 surrexit ad vitā immortālē **N**ūa mors illi ultra non dñabitur **R**o.
 6. **E**t princeps regū terre ppter quod dixit post suam resurrectionē
 data est mō omis potestas in celo et in terra vñz **M**atth. vlti. **N**ūa
 dilexit nos. i. sola dilectione sua et nō meritis nostris et lauit nos a
 peccatis nr̄is **L**y. originalibz et actualibz in sanguine suo **N**ūa sacmē
 tū baptisimi et etiā sacmētū penitētie q̄bz delect originale et etiā actua
 le p̄c̄m efficaciu habzā passiōe xpi

In festo sanctorū Symonis et Iude

Ecce quoniam diligentibus deum et **Itam epistolam quē**
 re infra incommuni sanctorum de apostolis

In festo omnium Sanctorum

Ecce ego Ioh̄s Apoc. vii. **L**ectio ista legitur in festo
 oim̄ sanctorū p eo qd̄ in ipsa agit de nūerositate sanctorū
 Et etiā de gr̄a actione qm̄ sancti reddūt dño qui est sanct⁹ sancto
 rū **D**icit ergo sanct⁹ Ioh̄s. **E**cce ego ioh̄es vidi alterū anglū scz
 ih̄esū xpm̄ q̄ dicit anglū tāqm̄ a deo p̄e missū. **A**scēdētē ab orto so
 lis. i. de sinu p̄ris habentē signū dei vñū p qd̄ appar et qd̄ ip̄e sit de
 us verus hoc autē signū est potētia p̄ri eq̄lis et immunitas peccati **E**t
 clamauit scz angel⁹ iste voce magna. i. cū magno impio q̄tuor an
 gelis. i. vñūis malignis spiritibz qui p q̄tuor mundi ptes impedire
 nitunt salūtē hoīm **N**ūbz datū est. i. pmissū est nocē terre et mari
 dicēs **N**olite nocē terre. i. illis q̄ terrenis sunt debiti sic auari **E**t ma
 ri. idest illis qui voluptatibz carnis viuunt sicut luxuriosi et crapulosi
 neqz arboribus idest illis qui se ex tollunt super alios / sicut superbi
Hec enī prohibitio est refrenatio qua dominus malignos spiritus re
 frenat **N**e noceant quantum cupiunt iustis vel peccatoribz pretesti
 natis ad vitam eternam **N**uoabulqz signemus scilicet ego interius
 et ministri mei exterius seruos dei nostri scilicet signo crucis in fronti
 bz eorū. i. ita eos signem⁹ signo fidei qd̄ ipsa fides in ofessione mani
 feste appareat **E**t ponit hic **N**uoabulqz p nūquā **N**ūa nūqm̄ nocē
 bunt maligni spirit⁹ electis dei qbz oia coop̄am bonū. **R**o. 8. **N**ūa si
 cadūt fortiores resurgūt **Vñ. Amb.** **C**ert⁹ sū qd̄ de⁹ nullū electorū
 fuorū cadē p mittēt si eum meliorem a casu suo refrecturū nō sensiss

Et ego iohes audiui .i. intellexi . numerū signatorū centū q̄bra
sint familia signati ex omni filioz israel .i. omnib⁹ gentib⁹ sicut in
iacob p̄mita tibi⁹ **N**unc autē numerū p . xij . sequēs scriptura diuidit
Et unicuiq⁹ tribu assignat . xij . milia **T**ē accedēdū . q̄d hīc iudas p̄
ponit ruben p̄mogenito . apter dignitatē . quia de tribu iuda natus
est xp̄us **E**t hīc p̄termittit dan . de quo nascet̄ aīcris⁹ **E**t loco ist⁹
ponit hīc manasses . qui fuit filius ioseph quē fratres sui viderūt
et duct⁹ fuit in egiptū et ibi genuit duos filios effraym et manas .
ses **E**t effraym hīc non ponit **Q**uod ideo fit . q̄a de effraym nat⁹ est
roboam . qui fecit scisma et diuisionem in israel per quod ostenditur
quod scismatici et heretici a numero sāctorū sunt penit⁹ alieni **P**ost
hoc vidē ēbā magnā quā dīnuerare nemo poterat ex omnib⁹ gētib⁹
scz barbaris nationib⁹ et tribub⁹ scz vni⁹ gentis scz filioz israel
et populis singularū vrbium **E**t linguis / que in vna gente quādo q̄
diuerse sunt **E**t erant stantes aī thronū q̄si parati obedire deo . in
ospectu agni scz vt aspicerent ab agno . i . ihu cristo . amicti stolis
albis . i . dealbati p baptisimū et penitentiam in hac vita presentī **E**t
palme . i . gloria triumphalis . in manib⁹ eoz . i . opibus eoz q̄d
ad statum futurū p̄tinet . et clamabant voce magna redētes pro
salute sua dño gratiarū actiones . dicentes **S**alus deo nostro scz deo
patri **Q**ui sedet sup thronū . i . sup sāctos suos in quibus iudicat **E**t
ascribit **A**gno scz filio dei et omnes angeli stabāt tāq̄z deo obedire
parati . in circū tu throni et senioz et q̄tuor animalū . i . ep̄oz et
priarbarū . iam regnantiū in celo . et ceciderūt in cōspectu throni
in facies suas et adorauerūt deum scz humiliātes se corā deo dicētes
Am **I**hus amen est cōfirmacō huius laudis **B**ēdictio . i . impassibi
litas **E**t sapientia . q̄ nouit omnia . et honor . i . reuerētia **E**t ḡtiarū
actio p collatis beneficijs . et virtus . i . potētia opandi et fortitudo
id est effect⁹ v̄tutis supne potētie deo n̄ro in secula seculorū **A**men.

Item de sancto Martino ep̄o
Ecce sāctos magn⁹ q̄ in dieb⁹ suis placuit deo **Q**uā epl̄am q̄re
infra in cōmū sāctorū .

Item epl̄am de sancta Elizabeth
Mulierem fortem quis inueniet **H**anc epl̄am quere **A**nte in festo
marie magdalene .

In festo sancte katherine virginis et martiris

Quigilā in dño gl̄iet **H**anc epl̄am quere infra in cōmū sāctorū

Et sic est finis illarū epl̄arū de sctis q̄z festa celebrāt p circulū aī.

Incipit postilla de comuni sanctorum Et primo de apostolis

Sicut quoniam diligetibus deum omnia cooperantur in bonum. **Ro**
8. An initium illius epistle scribit sanctus Paulus in eodem
capitulo dicit. Non sunt indigne passionibus huius temporis ad fu-
turam gloriam quam reuelabitur in nobis. Tunc sequitur per epistolam fratres
scilicet quoniam diligetibus deum / **Gor.** 1. caritatem dei et proximi habentes
omnia cooperantur in bonum scilicet per spiritum sanctum tam per opera quam aduersa. **Ecce** ratio
malis omnia cooperantur in malum hiis qui secundum apostolum / **Ly.** 1. predestina-
tione. vocati sunt sancti scilicet in partem per gratiam. **His** etiam per apostolum propria in
bonum perueniente quia fortiores et cautiore resurgunt. **Et** etiam in
gloria ad bonum eorum facit peccatorum memoria / sicut cicatrices vulnorum
ad gloriam militis qui in bello finaliter triumphauit. **Na** quos predestinauit
Gor. 1. aequum essent cognouit et predestinauit scilicet illis gratiam in partem
et gloriam in futuro preparauit confores fieri ymaginis filii sui. **Ly.** quia
filiatio dei ad optima est quedam similitudo filiationis naturalis diuine ut
scilicet ipse primogenitus in multis fratribus. i. in multis fratribus scilicet omnes fi-
deles. **Vñ.** **Ad** hebr. 2. Non confundit fratres eos vocare dicit. **Narrabo** no-
men tuum fratribus meis quos autem predestinauit. **Gor.** ab eterno ad gloriam elegerit
Dos et vocauit ab ipso adducendo et sibi vel exterius per predicationem
vel interius per inspirationem et quos vocauit hos et iustificauit pecca-
torum remissione et bona operatione / quos autem iustificauit pecca-
ta remittendo / illos et magnificauit in virtutibus amplificando vel in
gloria exaltando. **Quid** ergo dicemus ad hoc si deus pro nobis scilicet
et nos adiuuans. **Si** hic accipitur pro quia quia deus est pro electis
Quis contra nos quasi diceret nullus quia nullus potest resistere po-
testati diuine. **Qui** etiam proprio filio suo scilicet naturali non peper-
cit sed pro nobis omnibus scilicet peccatoribus omnibus tradidit illum ex
maxima dilectione ad electos. **Quomodo** non etiam cum illo scilicet
nobis donato omnia nobis donauit scilicet ad salutem necessaria gra-
tia in partem et gloriam in futuro. **Quis** accusabit aduersus electos dei scilicet in iu-
dicio finali. q. d. nullus. **Et** causa subdit deus qui iustificat seculum per
electos. **Ideo** per aduersa demonum non audebit mutare. quia est qui otemp-
net. q. d. nullus. **Ihesus** qui mortuus est **Gor.** pro nobis reconcilia-
bis primo qui et surrexit pro nobis resuscitandis qui est ad dexteram
dei pro nobis in celum eleuandis. **Qui** etiam interpellat / pro nobis
Ly. apud patrem ostendendo latus et vulnera. **Et** sic tollitur omnis
condemnationis causa. **Vnde.** **Bernhardus.** Mater ostendit filio pec-
tus et vera filius ostendit patri latus et vulnera. **Nulla** potest esse repulsa ubi
fuit tot amoris insignia quia ergo separet nos a caritate christi. q. d. nul-
lus. **Nichil** enim potest homines a deo separe nisi peccatum mortale. **Tribulatio** an an-
gustia an persecutio an fames an nuditas an periculum an gladius

Nūq̄ ergo sepabunt nos ista a caritate xp̄i. non **Q**uia caritas oīa
suffert omīa sustinet p̄ma **Corin. xiiij.** Sicut scriptū est in ps̄. xliij
quia p̄pter te mortificam tota die. i. varijs tormētis ducimur ad
mortem / q̄si otīue sicut patuit in apl̄is et martīrib⁹ **E**stimati sum⁹
sicut oues occisionis **Ly.** quoz occisio reputat̄ vtilis **S**ic tiranni bōa
martīrū rapiebāt **E**t cū is obsequi se p̄stare deo reputabāt. vtpatz
Ios̄. xvi. venit hora vt omnis qui mēficat vos arbitret̄ obsequium
se prestare deo **S**ed in hīs omnib⁹ scz positi. supamus. i. vincamus
p̄pter eū. i. eius virtute. qui dilexit nos certus sū enim quia neq̄
mors **Ly.** i. timor mortis neq̄ vita. i. amor vite. neq̄ angeli scz in
fimi. neq̄ principat⁹. i. medij. neq̄ vtutes. i. sup̄mi scz prime
iearchie quoz est facere miracula **E**t p̄ hos intelligunt̄ etiā alij
sup̄iores illis **N**eq̄ instātia. i. p̄sētia mala vel bona. **N**eq̄ futura
bona vel mala. neq̄ fortitudo. i. alicui⁹ violētia. neq̄ altitudo. i.
p̄speritas fortune **N**eq̄ p̄fundū. i. aduersitas **N**eq̄ creat̄a alia a
p̄dictis poterit nos separe a caritate dēi q̄ dēū diligī⁹ **N**ue ē in xp̄o
ībū dño n̄ro scz nob̄ ostēsa **Q**uia maiorē caritatē nemo habz **Jo. xv**

Item alia epl̄a de apl̄is

Iam non estis hospites tē ad eph̄es. sc̄do **A**n̄te incipiū
illius epl̄e. scri. s̄an. **S**a u. in eodē ca. v. **D**eus q̄diues
est in misericordia p̄pter nimiam caritatē suā qua dilexit nos **C**um
essemus mortuī peccatis diuificauit nos xp̄o cui⁹ gr̄tia estis saluati
Postmobū sequit̄ presens epl̄a post pauca **F**ratres **T**am non estis
hospites et aduene **Ly.** a deo ⁊ s̄actis eius. sed estis ciues sanctorū
ibest de numero eorū. et domestici dēi. i. in eius eccl̄ia recepti. sup̄
edificati. i. instructi sup̄ fundamētū ap̄loz et ap̄lozarum. i. sup̄
doctrinā noui et veteris testam̄ti **I**po sūmo āgulari lapide ībū xp̄o
Ly. **I**n edificacōe templi salomonis. vt dicit̄ fuit q̄dam lapis plu
ries reiectus ab edificatib⁹ **E**t q̄d nō cōueniebat loco cui applicabat̄
Finalit̄ optime sedit in sūmitate edificij in āngulo duos parietes cō
iungendo **E**t fuit figura xp̄i iudeos et gētiles. tāquā duos parietes
in vnam eccl̄iā iungentis vnde dicit̄ in ps̄. cxvij. lapidē quē re
bauerūt edificantes hic factus est in caput anguli **E**t a dño factum
est istud **E**t istā figurā ponit hic ap̄lus vt dictū est. in quo omnis
edificō cōstruata eā a iudeis q̄z a gētib⁹. crescit scz p̄ augmētū vtu
tum ī tēplū sctū in dño. i. qusq̄ sit tēplū dñilectū **I**n q̄ et v̄s cō
dificamī cū alijs fidelib⁹ ī habitac̄m dēi in spū scto. i. ipo coop̄ate sū
q̄ nullū op⁹ ē acceptū tē

Sequitur nunc epla de euangelistis

Qui timet deū rē. Eccē. xv. Ante incipiū illius lectionis /
habet in pcedēti capitulo Beatus vir q̄ in sapientia mor-
tabit Et qui in iustitia meditabitur et in sensu cogitabit
circūspēctionē dei Tūc postmodū sequit̄ p̄ns lectio Qui
timet deū Ly. scz timore filiali Faciet bonū sup̄ op̄ et q̄ otinēs est
iusticie Ly. i. tenēs eā in corde fil et ope apphēdet illā scz sapias di-
uinā et obuiabit illi Nā p̄occupat eos q̄ se occupiscunt vel illis p̄or sa-
ostēdit Sap. 6. q̄h mī honorificata Ly. oī honore signa Cibauit
i illū pane vite. i. v̄bo sacre scrip̄e vñ. Matth. 2. Non in solo pane
vuit hō s̄ in omī v̄bo quod p̄cedit de ore dei Et aq̄ sapientie saluta-
ris pota vit illū. i. spūs s̄cti de q̄ Iob. 2. q̄ biberit ex aq̄ quas ego
dabo ei fiet in eo fons aq̄ salietis in vitam eternā Et firmabit in illo
Ly. deo firmē ad herēdo et non flectet a rectitudine iusticie et otine-
bit illum. i. deus otinebit eū secū p̄ p̄seueratiā in bono Et nō cō-
fundetur cum reprobis sed honorabit cum electis Tdeo sequitur et
exaltabit illum apud proximos suos Ly. apud sanctos suos qui sunt
deo propinqui Et quia talis non solum proficit ad salutem / sed etiā
alijs Tdeo sequitur. et in mediū ecclesie apperuit os eius scilicet ad
docendum populum et impleuit eū domi⁹ spū sapie ad agnoscēdū dī
uia et intellect⁹ ad p̄ponēdum ea lucide in ecclesia et scola gl̄ie scz cor-
pis et aie induit eū q̄s semp̄ fit p̄seuati⁹ in exēplari vita et saluari
doctrina Jocūditatē et exultationem thesaurauit super eum. i. mul-
tiplicauit Et quoniam hec gl̄a non est transitoria Tdeo subit Et noīe
eterno hereditabit illum dñs deus n̄r

Sequitur epla de v̄no Martine

Beatus vir q̄ inuētus est sine macula. Ecclesiastici. xxi.
An incipiū illi⁹ habet lectōis Qui aux̄ diligit nō iustifica-
bit Tūc post h̄ sequit̄ p̄ns lectio Beatus vir scz diues in acq̄ficōe iusta
q̄ inuēt⁹ est sine macula scz cupiditatis et auaritie Et q̄ post aurū nō
abiit Ly. p̄ occupiscētiā malā s̄ magis aux̄ secutū est eū cui⁹ obseq̄o
v̄sus in opib⁹ p̄is et honestis Nec sperauit in pecunie thesauris ibi ostē-
tuēdo finē suū q̄s est h̄ et laudabit eū q̄ d̄rar⁹ est et laude dign⁹ Fe-
cit enī mirabilia in vita sua Nā enī q̄ rara sūt hoīes mirat̄ q̄ p̄bat⁹
est in illo scz auro et p̄fect⁹ inuēt⁹ est in opib⁹ liberalitatis et mie Et
erit in gl̄ia et̄na vñ / Matth. xxv. Venite bñdicti p̄s mei q̄ potuit
trāsgredi Nā diuitie dāt optūtatē fatiēdi male et nō est trāsgress⁹
facē mala et nō fecit p̄ stabilitatē volūtatē ei⁹ in bono Tdeo stabilita
sunt bona illius in dño Nā pro temporalib⁹ recipit eterna Et elemosi-
nas illi⁹ enarrabit / omis ecclesia sanctorū scz ad informacōz aliorū

Item sequitur alia epla de vno martire

Beatus homo qui inuenit sapientiam Proverbiorum. iij.
Ante initium illius lectionis habet. **Quem** enim diligit deus cor
corripit. Et quasi pater in filio complacet sibi. Tunc statim sequitur prius lectio
Beatus homo qui inuenit sapientiam. **Ly.** i. noticiam de diuinis. Et qui
affluit prudentia in agibilibus humanis. Melior est acquisitio ne-
gociationis auri et argenti. Tanto meliora sunt spiritualia bona corpora-
libus primis et puris. **Fructus** eius. Et notate dicit. **Primi** quia nullum
opus bonum est nisi virtute prudentie dirigatur et puris simi. **Quia** bona
spiritualia non habent aliquod malum admixtum sicut frequenter habent
aliquod malum admixtum sicut frequenter habent corporalia sicut aurum
argentum et filia annexa mentis sollicitudinem eleuationem mentis ad
deum impediens. **Ideo** subdit. **Prorsus** est cunctis capitulis. Et omnia que de-
siderantur huic non valet comparari longitudo dierum in dextera eius quia
taliter primo et principaliter habet aspectum ad celestia et eterna. Et in
sinistra illius diuitie et gloria. **Quia** secundario et ex consequenti habet
aspectum ad temporalia bene administranda. **Vie** eius vie pulchre et omnis
semita eius pacifice quia nullam turpitudinem admittit et ad decorem
virtutis inducit. Et sic hominem pacificatum reddit redigendo vires inferi-
ores in obsequium rationis. **Lignum** vite est hijs qui apprehenderint eam
Ly. sicut enim per lignum vite continuabatur vita et sic homo manens
in statu innocentie de vita nature transfisset ad vitam glorie sine
morte media. Sic sapientia de vita gratie ducit hominem ad vitam glorie
sine morte mortalis culpe intermedia. Sum tamen hoc in ea perseueret
et qui tenuerit eam beatus. **Quia** certitudinaliter ad beatitudinem de-
ducat. **Dominus** fundauit terram per sapientiam suam. Stabiluit celos pru-
dentia quia sunt incorruptibiles. Sapientia illius erupuerunt abyssi
et super epe diluuij ut habet. **Gen.** vii. **Rupti** sunt omnes fontes abyssi
magne et nubes rore concrescunt quia calore solis eleuantur exal-
tationes humide condensantur in nubes.

Item alia epla de vno martire

Beatus vir qui in sapientia morabitur Ecclesiastici. xliij.
Ante initium illius lectionis habet in eodem ca. **Beatus**
vir qui non est lapsus verbo ex ore suo. Tunc post hoc sequitur prius lectio
non post pauca. **Beatus** vir qui in sapientia morabitur. **Ly.** meditando
diuina. quorum cognitio apprie dicitur sapientia quia sapida scientia. Et qui
in iustitia meditabitur. **Reddendo** deo debitum cultum et primo suo amore
fraternum. Et in sensu cogitabit circumspectionem dei. i. quod deus cir-
cumspectat omnia et ubique. unde ad hebreos. iij. **Omnia** nuda et aperta

sunt oculi ei⁹. **C**ibauit illum pane vite .i. vbo sacre scripture. **E**t aq̃
sapie salutaris potauit illū .i. gr̃a spūſſ acti firmabit in illo. **Lp.** deo
firmē ad hēdo ⁊ nō flectet scz a rectitudine iustie ⁊ otinebit illum
et nō confundet scz cum reprobis s̃ honorabit eum electis. **E**t exaltabit
illū apud p̃rimos .i. apud sanctos suos q̃ sūt deo ap̃m̃q̃ noie eterno
hereditabit illū dñs deus noster

Item alia epla de vno martire

Iustus cor suū tēet ad vigilādū. **Ecc̃l.** xxxix. **A**n̄ incipit
ū illi⁹ lectionis habet in eodē caplo. **S**apias oim̃ antiquorū
et q̃ret sapiēs. **E**t narracōem vic⁹ ⁊ noiatorū cōseruabit. **T**ūc seq̃
ē p̃ns lectio siue epla post pauca. **I**ustus cor suū tradet. **Lp.** volunta
rie ad vigilādū diluculo .i. a iuuētute a d̃ dñm q̃ fecit illū scz ad ip̃m
intentionē dirigēs deuote et actēte. **E**t in aspectu altissimi deprecabit̃
p̃ impet̃ cōe sapie aperiet os suū in orōe p̃ peccatis ⁊ delictis suis scz
emēdandis deprecat̃ iē vt sic ad recep̃cōez diuine sapie disponatur. **S**i
enī dñs magn⁹ voluerit spū intelligētie replebit illū. **E**t ip̃e spū in
telligētie replet⁹ tāq̃m ymbres .i. habūdāe mittet eloq̃a sapie sue
ad docēdū ignorātes. **E**t in orōe ofitebit̃ dño totū affectū attribut
ens honori diuino ⁊ ip̃e scz de⁹ diriget os illū ei⁹ in agēdis ⁊ in abscon
ditis suis consiliabit̃ scz obsecra sibi clari⁹ reuelādo et ip̃e scz a deo
illuminat⁹ palā faciet disciplinā doctrine sue sibi reuelata alijs apalen
di et in lege testamētī dñi glābit̃. **N**ec est enī gloria sapiētis in lege
homini meditari. **C**ollaudabūt multi sapiētia eius. **N**ō dicit omnes
quia hoies mūdani ip̃m reputāt imprudētē eo q̃d nō q̃rit sciam lucē
tiuā. **E**t vsq̃ in seculū nō delebit̃ scz doctrina sapie ei⁹ ṽr̃z. **M**atth. v.
Celū et t̃ra t̃nsibūt. **N**ō recedet mēoria ei⁹ scz sapiētis et nom̃ ei⁹ req̃
ret a gnacōe in gnacōz q̃a p̃ doctrinā ab eo scriptā remanebit nom̃
ei⁹ mē hoies q̃ ṽtūt illis scriptis ad p̃fectū suū et ad salutē aīaz suaz

Se q̃tur nūc epla de plurib⁹ martirib⁹

Iustoz aīe in manu dei sūt. **Sap.** liij. **A**n̄ incipit illi⁹ lecti
oim̃ habet sic. **I**nuidia dyaboli mors introiuit in orbem
frāz imitāt̃ aut̃ illū q̃ sūt ex pte ei⁹. **T**ūc seq̃t̃ p̃ns epla. **I**ustoz aīe
in manu dei sūt. **Lp.** **S**ūt enī aīe iustoz imortales et septe a corpib⁹
per mortem. **E**t sūt in manu diuine misericordie per securitatē glorie
conseq̃te. **N**am a tempe passionis xp̃i postq̃m apta est ianua glorie
si non hñt aliquis ad purgandū statim euolant ad glām. **S**i aut̃
hñt aliq̃s purgandū detinent̃ in manu diuine iustie in pena purgato
rij ad tēp⁹. **S**ūt aut̃ secure de sua b̃titudine ofeq̃da. ergo dicitur s̃

Iustorum anime in manu dei sunt. et non timeant illos tormentum mortis sed
tormentum. Te benne visi sunt oculis insipientium mori totaliter in corpore et
aia. Et estimata est afflictio exitus illorum. Et ab itinere iusto abierunt
in exterminium de hoc mundo reputata est mera afflictio ab alijs quod aliam
vitam hominis non credunt post hanc vitam. Et quod a nobis est iter exter
minij secundum errorem illorum qui dicunt homines recedentes a nobis per mortem
totaliter exterminari. Illi autem sed iusti sunt in pace. Et si coram hominibus
tortura eterna passi sunt spes illorum immortalitate plena est. Quia non po
test amitti. Immortalitas vero adeo non fuit plena quia amitti pote
rat et fuit amissa. In paucis verati id est tribulati in multis bene dis
ponent per gloriam anime et corporis. Quoniam deus temptavit sed ut virtus
patientie eorum nota fieret alijs ad exemplum imitacionis. Et inuenit eos
dignos se tanquam auxilium in fornace probavit illos sed quod non deterio
ratur sed melioratur. Et in tempe retribucionis erit respectus illorum non
solum quantum ad animam sed etiam quantum ad corpus quod resurget glorio
sum. Fulgebunt iusti per totam claritatis. Et tanquam scintille in auribus
neto discite ut rene per totam agilitatis. Iudicabunt naciones. Nam perfecti
iudicabunt cum christo in iudicio finali et dominabuntur populis. Et regnabit
dominus illorum impetuum

Vitem alia epistola de martiribus

Iusti autem impetuum vivunt. Sapi. 4. Ante initium illius
lectionis habet in eodem capitulo quod dampnati in inferno
quotidie clamant. Quid nobis profuit superbia aut divitiarum iactantia
quid otulit nobis. Transierunt omnia illa tanquam umbra. Tunc sequi
tur persens lectio quod hodie per epistolam in missa legitur in qua demonstra
tur que sit merces martirum. Qualiter a domino protecti. Qualiter a domino
armati ad pugnam contra inimicos fidei processerunt. Et sic ad eternam bea
titudinem pervenerunt ergo hic dicunt. Iusti autem in perpetuum vivunt sed vi
ta glorie. Et apud dominum est merces eorum sed a quo sperant premiari non
a mundo. Et cogitatio illorum apud altissimum. Ad cuius honorem ordinant
sua facta. Ideo accipient regnum decoris et dyadema speciei de manu
domini sed celestem gloriam ubi nichil est turpe. Quoniam dextera teget
eos reponendo eos in beatitudine quam per dexteram intelligit. Et brachio san
cto suo defendet illos. In hoc designatur securitas beatitudinis quam a nul
lo potest auferri post hoc describit miseriam iniquorum dicens. Et accipiet
et armaturam zelus illius. Nam ex zelo iustitie procedit ad perturbati
onem malorum. Et armabit creaturam ad ultionem inimicorum. Ly. Nam
omnibus creaturis utetur ad afflictionem reproborum. Sicut ecclesio omnes
creature cedent ad gloriam electorum. Induet per thorace iusticiam
A. quod non poterit defleat cum ipse sit regum iusticie. Et accipiet per galea

iudiciū certū. **N**ā iudicāto nō pōt tēficere. **S**umet scūtū in ex pugnā
bile cōtātō. **Q**ue ita erit euidēs qd null⁹ eā ipoterit pugnare et ibūē
directe emissioēs fulgurū ad afflictionē malorū. et ad certū locū de
ducat dñs nr. **N**ā fm qd dñs pōrdiauit de ipsis ita et ipi pōrdicōis et
passionis certa loca adierūt.

Item alia ep̃la de martiribus

Redderet deus mercedē laborū suorū. Sap. x. **A**n̄ incitū illi
us lectionis habet in eodē caplo. **S**apia terna vōditum
iustum scz Joseph qm frēs sui vōdiderūt nō dereliquit qd a peccatorib⁹
libauit eū descēditqz cū illis in foueā et in vīculū non dereliquit illū. **E**t
mēdaces oñdit qd maculauerūt eū et dedit illi claritatē etnā. **T**ūc se
quit pñs lectio siue ep̃la. **R**edderet dñs scz iustis mēcedem laborū suorū.
Ly. nā de mandato dñi filij isrl recebētes spoliauerūt egiptū scz mu
tuo a vicinis vasa aurea et argentea accēmodādo et b̄ in recepēsa.
cōez laborū qd in iuste aggrauerāt eos egiptij vt habet Exod. xij.
Et deduxit illos in via mirabili. et fuit illis in velamento diei et in luce
stellarū nocte. **N**ā colūpna nub p die ignis p noctē. **T**rañstulit illos
p mare rubrū. **E**t tranñuerit illos p aqm magnā. **I**nnicos illoz di
misit in mari. **E**t altitudie inferorū. i. fundo maris eduxit illos. **T**eo
tulerūt spolia impiorū viderūt enī egiptios mortuos sup litus maris
Exo. i. x. **E**t spoliauerūt eos armis pñis. **E**t fm hebos. **I**sta p̃da fu
it maior qm ista qd p̃ spoliauerūt egiptū vas aureis et argenteis
Et cātauerūt dñe nom sc̃m tuū dicētes illud cāticū. **C**ātem⁹ dño glo
se enī magnificat⁹ est equū et affessorē dñe in mari. **E**t victōe ma
nū tuā. i. potētā tuā egiptios sup̃gētē laudauerūt p̃e dñe de⁹ nr.

Item alia ep̃la de martiribus

Lingua sapiētū ornat sciaz. Proū. i. y. **A**n̄ incitū illi⁹ le
ctōis habet in eodē. ca. **R**ñio mollis frāgit nā. **S**ermo
dur⁹ fuscitat furorē. **T**ūc statim seq̃ pñs lectio lingua sapiētū or
nat sciaz. **Q**uia debito tpe et loco et g̃cē se appēit eā. **O**s fatuorum
ebulit stulticiā. **Q**uia impetuose pferit eā. **I**n oī loco oculi dñi stēti
plantur bonos et malos lingua placabilis idest suavis eloquiū erga
proximum. et orationi intenta erga deū ad ipsum placandum lig
num vite. **Q**uia sicut per linguam vite continuabatur vita corpora
lis ita p talem linguā vita spiritalis. **Q**ue autē immoderata est / scz
ad loq̃dū cōteret spūm. **Q**uia in mltiloq̃o nō decrit p̃m. **B**onus
iusti p̃ima fortitudo qd dñs p̃tegīt eū et in fructib⁹. i. in opib⁹ impij
ṽtbaō. **Q**uia malus nō pōt habē pacē ad p̃ximū nec etiā ad seipsum

Labia sapientium disseminabunt scientiam. scilicet populum docendo
Cor stultorum dissimile erit scilicet corbi sapientis. et etiam sibiipfi. quia
diuersis et variis cogitationibus agitat. victime impiorum abhominabiles
domino. sicut oblatio cayn quia fuit de alieno vel mala voluntate. iuxta
iustorum placabilia. sicut patet de abel. quia ad abel respexit dominus et
ad miera eius. Qui sequitur iusticiam secundum eam operando. diligat a domino.
qui est regula iusticie

Item alia epistola de Martiribus

Expectatio iustorum leticia. Prologus. x. Ante initium illius le-
ctionis habet in eodem capitulo sic. Timor domini dies et anni im-
piorum breuiabuntur. Tunc statim sequitur prius epistola. Expectatio iustorum
leticia. id est beatitudo eterna que habet annexam leticiam. Spes autem impi-
orum peribit. id est presumptio eorum peribit. quia presumunt habere beatitudinem sine
meritis dicentes. Deus non fecit nos ad dampnandum. sed ad saluandum.
Fortitudo simplicis via domini. id est eius iusticia simplices et rectos promian-
do. Et pauor hominibus qui operantur malum scilicet impios perueniendo. Iustus in eter-
num non commouebitur scilicet a stabilitate virtutis. Impii autem non habitabunt
super terram scilicet viuendum. Os iusti peruriet sapiam scilicet alios docendo. Im-
gua prauorum peribit. Unde duces epulo in inferno existens magis cru-
ciabatur in lingua quam aliis membris. ut patet. Luce. i. c. Labia iusti
considerat placita scilicet deo et hominibus. et os impiorum perversa. id est blasphemias
contra deum. et iniurias contra proximum. Simplicitas iustorum scilicet que pro-
cedunt in factis suis sine plura sollicitudinis diriget eos ad beatitudinem
et supplentatio peruersorum. qua decipiunt simplices vastabit illos in pe-
na inferni. Et etiam aliqui propter hoc destruunt in vita presentium. Iusticia ius-
torum liberat eos scilicet a morte iehenne. et in fidem suam capiunt iniqui.
sicut iniqui iudices insidiantes Susanne fuerunt ad iudicati morti. Iustus
de angustia liberatus est et tradere impio pro eo. Non patet de dauid
iusto qui fuit in regno restitutus. et impius absoluitur cum tribus lan-
cibus. Eni fons. ut est. 2. Reg. 18. Sifator. id est procerita qui filiat sci-
entiam. Ore decipit amicum suum. id est illum a quo sperat promoueri cui adulat.
Iusti autem liberabuntur scilicet ab ista deceptione. scientia scilicet discernit inter
sanctitatem veram et fictam. in bonis iustorum exaltabit ciuitas scilicet a deo.
Sicut ex echias orationibus et lacrimis suis saluauit ciuitatem iherusalem a
senacherib. ut est. 2. Reg. 19. Similiter sanctus Basilius in nouo
testamento oratione sua ciuitatem a iulio apostata

Item alia epistola de Martiribus

Sancti per fidem vicerunt regna **DeB. xi.** In hac epistola
omemorat ap[osto]lus paciencia[m] et passiones e[or]um et victorias
et fidem sc[ilicet] martir[um]. **Cuius** etate patientes fuerunt et
victoriae extiterunt. **bi.** Sancti p[er] fidem vicerunt regna. Sicut
patet in martiribus q[ui] vicerunt reges et p[ri]ncipes opati sunt vi-
ctorias et adepti sunt recompensationes. **Ly.** g[ra]t[ia] in via et g[ra]t[ia] in p[re]s[entia] obtura-
uerunt ora leon[um]. Sic legit[ur] de d[omi]no de d[omi]no m[ort]uo in lacu leon[um]. Et de p[re]s[entia]
martiribus et v[ir]g[in]ib[us]. Legit[ur] in leg[en]dis s[an]cto[rum] q[uo]d fuerunt p[re]dicti an[te] leo-
nes et v[ir]s[us] et t[ame]n m[ort]u[er]unt ille. **Extinperunt** impetu ignis. Sic tres pueri
missi a nabuchodonosor in fornace[m] ignis quib[us] ignis non nocuit nec
eos in aliq[uo] tristavit. **Sile** et ia legit[ur] de p[re]s[entia] s[an]ctis martiribus et v[ir]g[in]i-
bus in nouo testamento. **Effugarunt** a[n]i[m]am gladii. idest exercitum ac-
cinctum gladiis ut d[omi]n[u]s et multi alij reges et principes / diuio ad-
iutorio vicerunt exercitus magnos et fortes in veteri et etia[m] in nouo
testamento. **Conualuerunt** de infirmitate per oratione[m] et penitentiam
ut **Ezechias** **Iob** et **Thobias**. **Smile** legit[ur] de s[an]ctis noui testa-
menti quod multi infirmi sunt curati per orationes s[an]cto[rum] et per
penitentiam. **Fortes** facti sunt in bello sicut **Iosue** et **Iudas macha-**
beus cum filiis suis / qui fortiter bellando obtinuerunt terras et ci-
uitates. **Castra** vicerunt extero[rum]. i. inimico[rum] q[ui]s vicerunt in fuga. **Acce-**
perunt mulieres. i. m[er]e[m] de refectione mortuos suos. i. pueros suos
resuscitatos sic p[er] helia[m] et heliseu[m] in veteri testamento. Et etia[m] multi
defuncti in nouo testamento resuscitati sunt p[er] xpm et p[er] ap[osto]los et p[er] alios
s[an]ctos. Sic p[re]t[er] in leg[en]dis s[an]cto[rum]. / Alij distenti sunt sc[ilicet] in eculeo
et alijs torm[en]tis ap[er]te fide[m] v[er]i dei. **No[n]** suscipientes retributio[n]em. i.
no[n] accipientes lib[er]tate[m] sicut s[an]cti. **And.** q[ui] de cruce t[em]p[or]i noluit
et sic de alijs ut meliorem inuenirent resurrectionem ut quanto gra-
uiora sustinerent pro cristo tanto glorio[sius] coronentur. Alij vero lu-
bria et verbera experti. **Insuper** et vincula et carceres lapidati sunt
ut **Jeremias** et **zacharias** filius **ioiade** secti sunt. Sicut **ysaias** ser-
ua lignea ex iussu regis manasse / temptati sunt scilicet promissioni-
bus persecutorum blandimentis munerum / ut ad ydolatriam in cl[au]-
nar[um]etur. In occasione gladii mortui sunt. **Nu[m]a** multi in veteri testa-
mento / nolentes consentire in ydolatriam / gladio percussi sunt. Et
omnia iam enumerata. Etia[m] in nouo testamento s[an]ctis martiribus
et etia[m] v[ir]ginibus contigerunt / propter fidem homini nostri ihesu
cristi. **Post** hoc descendit / ad heremitas / et s[an]ctos qui non effude-
runt sanguinem suum propter fidem catholicam dicens. **Circue[er]unt**
per deserta / et per multa mundi loca in me lotis. **Vbi** notandum quod
melota est animal / cuius pellis est hyssipa sicut hyrci. Et pellibus
caprinis. Nam illis pellibus tegebant s[an]cti idest homines siluestres
vive[n]tes in desertis locis sic **helas** et s[an]cti **ioh[ann]es baptista** et sic de alijs

Agentes scz necessarijs. angustia scz anxietatibus. afflicti laboribus et pressuris/ quibus. i. quoz. ouerlacoe. et habitacoe dignus non erat mundus. i. amatores mundi non erant digni tantoz. viroz. pñcia
In solitudinibus errantes. et in spelūcis. et in calūis tre Spelūce a natura facte sūt. Cauerne arte vel casu facte sūt. Talia eni loca mba bitabant antiq̄ p̄res vt essent in loco apto diuine otemplacioni. et hī omnes scz p̄dicti sancti. testimonio fidei. i. fide eoz. attestante. p̄bati. i. p̄bables inuenti sunt. in xp̄o ih̄esu dño n̄ro

¶ Sequit̄ nūc epl̄a de vno cōfessore. et de pontifice

Ecce sacerdos magnus qui in diebus suis placuit deo et inuentus est iustus. **Ecc̄l. 2. 2.** Ante initium illius lectōis habet sic. Enoch placuit deo. et translatus est in paradysū viuis. Vbi sciendum qd̄ h̄ sub nomie enoch designat̄ laus istius magni sacerdotis et ep̄i. cuius festū hodie in ecc̄lia pagit̄. cū d̄r. **Ecce sacerdos magnus** qui in diebus suis pla. deo et inuen. est iustus. Et in tempe iracundie factus est reconciliacio. i. causa reconciliacōis diuine. et non est inuentus filis illi. scz in opere virtuoso. qui cōsuaret legem excelsi/ scz legem naturalem menti hūane impressam. Ideo iure iurando fecit illum dñs crescē in plebem suam. **Ly.** per ap̄e dictum est de abraham. vt habet̄. **Gen̄. 2. 2.** Per memetipm̄ iurauit dicit dñs. quia fecisti h̄ac rem. et non pepcisti vnigenito tuo ap̄ter me b̄ndicam tibi ⁊ multiplicabo semen tuū sicut stellas celi. et sicut arenā que est in litore maris. Sed h̄ attribuit̄ illi sancto cōfessori. cuius festum hodie pagimus. B̄ndictōem oīm genciū dedit illi. i. dñs gr̄osū fecit in cōspectu oīm genciū. inter quas habitauit. et testamentū suū. i. pactū cōfirmavit sup̄ caput eius. Cōgnouit eum in b̄ndictōibz suis. i. approbauit tanqm̄ dignū suis b̄ndictōibz. cōseruauit illi m̄iam suam et inuenit gr̄am coram oculis dñi. magnificauit eum in cōspectu regū. et dedit illi coronam gl̄e. statuē testamentū sempiternū. et dedit illi sacerdotiū magnū. i. principem sacerdotū. et beatificauit illum in gl̄a fungi sacerdotio et habere laudem in nomine ipsius. et offert̄ illi in censum dignū in odorem suauitatis

¶ Item alia epistola de vno cōfessore

Obletus deo et hominibus. **Ecc̄l. 8. 4.** In verbis huius lecti omis quo ad istam commendatus est moyses qui a puericia sic fuit gr̄osus vt esset diligibilis omnibus ap̄ter qd̄ filia regis in puericia eum in filiū adoptauit. vt habet̄. **Exo. 2.** et h̄ sub nomine ipsius moysi designat̄ laus istius sancti cōfessoris cuius festum hodie in ecc̄lia

h 2

p agitur cum dicitur dilectus deo et hominibus eius memoria in be-
nedictione est **L**pra . idest in omni tono **S**imilem illu fecit / in gloria
sanctorum scilicet videndo diuinam essentia **S**icut dicit / **A**ugu9.
ad paulinum de videndo deum **E**t magnificauit eum / in timore mini-
corum . i . egiptiorum inter quos fuit magn9 valde et in verbis suis
monstra placuit **N**ua plage egipti monstruose cessauerunt / ad
eius ordem glorificauit illum in ospectu regum scilicet pharzonis re-
gis egipti et **S**eon et og vt habet **R**ueri . xxi . et iussit illi cora ppo
suo sez in motel ynai vbi pplus loqtem audiuit vt habet **E**xo . xx .
et ostendit illi glam sua sez in visione p essentia in fide . i . fidelitate **F**u-
it eni valde fidelis et lenitate ip9 **V**n dicit **R**ueri . i 2 . **E**rat eni moy-
ses vir mitissimus sup omes homines qui morabant in terra sancta in
fecit illum . i . mundu et firmu et elegit eu ex omi carne sez ad educen-
dum filios israhel de egipto et / vt esset legislator veteris testamenti
Audiuit enim vocem illius sez depente p relaxatione peccati israhel in
fabracoe vituli vtz **E**xo . 3 2 . et induxit illum in nube et dedit illi cor
ad precepta scilicet dei ope / ad implenda **E**t alijs dicenda / et legem
vite et discipline

Item alia ep la de vno confesso

Iustu de dixit dñs p vias rectas **S**ap . x . **I**n vrbis lec-
tionis huius omēbat9 est iacob pat filioz israhel **N**u-
iustus fuit et in mesopotania nūc fugiēs ira fratris sui esau vt habet
Genes . 2 0 1 . **E**t hic sub nomine **J**acob de signatur laus istius sanc-
ti confessoris cuius festum hodie celebratur cum dicitur **I**ustum de-
duxit dominus per vias rectas / et ostendit illi regnum dei / scilicet
quando vidit scalam cuius summitas / tangebatur celum et terminum
in mixum scale vt patet **Genes . xxviii .** **T**unc enim habuit reue-
lationem de superna iherusalem **I**deco / euigilans dixit **N**on est
hic aliud nisi domus dei et porta celi **E**t dedit illi scientiam sanctoru
idest noticiam de sancti angelis quos vidit ascendentes et descendentes
per illam scalam honestauit illum in laboribus idest reddidit eum
diutem et inelutum pro laboribus suis / in custodiendis oib9 laban-
auunculi sui vt patet **Genes . xxx .** ditatus est homo ille ultra mo-
dum et compleuit labores illius / quando deo protegente recessit de
mesopotania cum vxoribus et liberis et diuicijs suis **I**n fraude circū-
uentium . idest laban . x . filiorum suorum qui nitebantur eum de-
cipere mutando frequenter mercedem suam vt patet **Genes . xxxi .**
Illi affuit multiplicatio greges qm patu debebat cedere in merce-
de **J**acob et honestu fecit eu ditato eu tpalib9 et spūalib9 diuicijs et
custoduit eum ab inimicis et seductoribus tutauit illum idest laban .

et eius filijs in seq̃tibz iacob. recedentem ab spoliandū eū. vt pz
Gen. 31. et certam forte dedit illi scz cū angelo luctanti. vt habet
Gen. 32. vt vinceret scz esau fr̃em suū aprū sibi adūsantē. ad h̃
 enī fuit illa lucta. vt iacob ass̃curaret de victoria õtra esau quē ni
 mis timebat **Idcirco** dixit sibi angelus. si õtra deū fortis fuisti: q̃sto
 magis õtra homies p̃ualebis **Post** h̃ ponit aliud exemplū de ioseph
 quē vendiderūt fr̃es sui p̃smaelitis dicens **Hec** venditū iustū scz io
 seph nō dereliquit / s̃ a p̃sonibz liberatū eū. i. a fr̃ibz suis eū occidē
 volentibz **Descendit** q̃z cū illa in foueā. i. in carcēm regis egypti.
 ṽz **Gen.** 39. **Vñ** s̃ ibidē fuit a ut dñs cū ioseph dedit q̃z gr̃am in
 ospectu p̃ncipis carceris. et in vinculis non dereliquit eū donec affer
 ret illi sceperū regni. i. dñacōez in regno egypti post regem imes
 diate. ṽz **Gen.** 41. et potencia adūsus eos qui eū dep̃mebant. scz
 sup putiphar et vxorem eius quibz supior factus fuit. et mendaces
 oñdit qui maculauerūt illū scz imponendo sibi iniuste adulteriū **Nam**
 malicia mulieris fuit detecta. et dedit claritatem eternam scz bone
 fame que manet adhuc et manebit vsq̃ in finem dñs noster

Item de vno p̃fessore et doctore

Optauit et datus est michi sensus **Sap.** 1. **Ante** incipium
 illius lectōis dicit rex salomon sic **Nemo** ex regibus ha
 buit aliud natiuitatis incip̃. vñ q̃ introitus est omnibz ad vitam et
 filis exitus **Tunc** sequit̃ p̃ns lectio **Salomon** desiderauit a deo sibi
 dari sapiam di. **Optauit** scz sapie dñi. et datus est michi sensus idest
 bonū sapie et intellect⁹. et vocauit et venit in me sp̃s sapie. i. sp̃s sc̃s
 qui dat sapiam. et p̃posui illam regalibz sedibz et diuicias nichil esse
 dixi in op̃acōe illius. nec op̃auit illi lapidē. qm̃ omne aurū in cōpacōe
 illius arena est exigua et tanq̃z lutū estimabit̃ argentū in cōspectu
 illius. et ratio est quia diuicie tempales om̃es sūt bonis et malis. et
 fr̃eq̃z ter concedūtur malis plū q̃m bonis. ṽz ad sensū **Sapia** autē
 vera de qua fit h̃ s̃mo solis bonis cōcedit̃ **Idcirco** bona exteriora respe
 ctu ipsius vere sapie nullius valoris sūt reputanda **Super** salutem et
 speciem. i. sup sanitatē corpis et eius pulchritudinē: dilexi illam.
Quia sanitas et pulchritudo sunt p̃fectōes corpis **Sapia** ṽo p̃fectio
 est mentis. et ideo q̃ntc anima est melior corpe. tanto sapientie est
 illis p̃ferēda. et p̃posui pro luce habē illam. quia sicut lux corpalis.
 dirigit in corp̃alibz. qm̃ in extingūibile est lumen illius. venerūt autē
 michi omnia bona p̃ter cum illa **Nō** patet. 3. **Reg.** 3. **Vbi** d̃r q̃d
 salomon petendo sapiam a dño: non solū illam obtinuit / sed etiam cū
 illa diuicias et honores sup omnes reges. et inūerabilis honestas p
 man⁹ illius. i. p opa ipsius que p man⁹ designant̃. eo q̃d manus est

organū organoꝝ ut patet .3. de Anima Et letatus sum in omibꝫ
 quoniā antecedebat me ista sapia **O**ndendo michi qualē agē debea
 re Et ignorabā scz ante quā ipam habere q̄ hoꝝ oim maē est / **S**ed
 ipa habita agnouit **I**n fine fictione didici scz a deo **A** q̄ ipam deuo
 te postulauit ut patet .3. Reg. 3. Et anathan propheta cui editus fuit
 ad eru. sedū et sine inuidia comūico vbo vel scripto **S**cripsit enī mlt
 tos libros ad nrām erudicōem et honestatē illiꝫ non abscondito **N**am
 omēs reges circumqꝫ desiderabāt audire sapiam salomonis / **I**nfini
 tꝫ enī thesaurꝫ est homibꝫ .i. in appciabilꝫ quo q̄ vñ fūt opa sapiētis
 exercēdo p̄cipēs facti sunt amicitie dei scz tanq̄m oformes ei in opi
 bꝫ suis q̄ oformitas est causa dilectionis ut patet **E**cclēstici .xiii.
Omē animal diligit sibi file

Item alia epistola de vno confessore et pontifice

Omnis pontifex ex hominibꝫ assumptus **A**d hebreos .v.
Ante incipiētiū illius eplē scribit scus **S**au. di. **N**on enim
 habemꝫ pontificē q̄ nō possit opari infirmitatibꝫ nrīs tēptatū autē p
 omia **A**deamꝫ ergo cū fiducia ad thronū gr̄ie eiꝫ ve miam ofeq̄mur
 et gr̄tiā inueniamꝫ **T**ūc seq̄t p̄ns eplꝫ / **O**mnis enī pontifex. **G**lo.
 fm legē et hominibꝫ .i. de nūero hoīm **A**ssumptꝫ nō intrusus p homi
 bꝫ scz saluādis cōstituitꝫ ut p eū a deo impetrent miam **D**ebet enim
 esse mediator dei et hoīm **I**n hijs q̄ sunt ad deū **L**y. .i. in spūalibꝫ et
 diuinis ut offerat dona .i. volūtarie oblata nō violentē extorta **E**t
 sacrificia p peccatis scz ppli **N**ūi cōdolē possit hijs q̄ ignorant .i.
 q̄ peccāt ex infirmitate quoniā et ipē pontifex circumdatus est infir
 mitate **L**y. debet enī pontifex moueri ad opassionē et misericordiā
 ex ofideracōe ap̄e fragilitatis vñ et dñs p̄misit beatū **D**eetū in pecca
 tū cadē ut sciret alijs opati ex ofideracōe ap̄i delicti **E**t p̄pterea scz
 quia infirmꝫ est et miseris circumdatꝫ debet quēadmodū et p p̄lo
 sibi subdito ita et p semetip̄o offerre dona p p̄ctis / scz suis dimittē
 dis sic et p p̄ctis ppli **N**ec quisquā sibi assumit honore scz pontifica
 tus sed qui vocatur a deo tanquam aaron **I**lle enim a deo vocatur
 q̄ debito modo instituitur **S**icut et cristus nō seipsum clarificauit ita
 ut pontifex fieret scilicet assumendo sibi honorem pontificatus / sed
 qui locutus est ad eū scilicet pater clarificauit ipm filium dicēs **F**ili
 us meus scilicet naturalis non ad optiuus es tu singularis ego hodie
 idest in eternitate genui te ille qui sic locutus est ad eum clarificauit
 eum quēadmodum et in alio loco / scilicet in psalmo .xcix. Sicut tu
 es sacerdos in eternum non ad tempus sicut aaron fm ordinē melchī:
 sedech .i. fm dignitatem et ritum ordīs sacerdotalis melchisedech.

Sequitur nūc ulterius epistole de virginibus

Qui gloriatur in domino gloriatur. ij. **Choz.** x. et. xi. Ante initium illius epistole scribit sanctus **Dau.** in eodem capitulo di. **Non** autem nos inserere aut operare quibusdam qui seipsum omendant. Tunc sequitur epistola patris **Fres.** qui gloriatur **Goz.** siue ego siue alius in domino gloriatur **Ly.** q. d. de bono opere non michi gloriam attribuo. sed deo a quo omne bonum est sicut a principali agente. **Non** enim qui seipsum commendat. sed quam gloriam querens ille probatus est. i. approbatus a deo sed quem deus commendat **Ly.** i. commendabilem facit virtutibus. h. incipit. xi. ca. **Vtina** sustinueris modicum quod insipientie mee **Goz.** quod modicum gloriarer de regimine meo. quia reuera plus posse glorari. quod tamen secundum estimacionem in discretorum reputat insipientia. sed et supportate me **Goz.** idest patienter audite sicut subbiti prelatum suum. **Emuloz** enim vos **Ly.** i. feruenter diligo. dei emulacione. i. caritatiua dilectione. **Spon**si enim vos sed annulo fidei. vni viro sed christo. virginem **Ly.** quantum ad fidei integritatem. castam quantum ad vite puritatem. exhibere christo qui solus est sponsus ecclesie

Item alia epistola de virginibus

De virginibus preceptum non habeo. prima **Choz.** 1. Ante initium illius epistole scribit sanctus **Dau.** in eodem ca. **Sanctifica** tus est vir infidelis per fidelem virum. Tunc sequitur patris epistola. que legitur in misella de virginibus. **Fres** de virginibus preceptum non habeo **Goz.** scilicet ut continent vel ut nubant / consilium autem do **Ly.** tanquam de meliori bono sed de continentio. tanquam magis consecutus a domino **Goz.** i. appellatum michi misericordie oculus fuit. ut sim fidelis in dispensacione michi credita. vnde credendum est michi in consiliis. vnde ex his habet quod acquiescens est consilio prelati. **Existimo** quod hoc esse bonum **Goz.** sed manere in virginitate propter instantem necessitatem. quam homini bonum est sic esse **Ly.** sed ad vitandum occupationem circa necessaria vite presentis que incumbit coniugatis circa provisionem uxoris et filiorum per quam homo reuertitur a bono contemplacionis et diuine dilectionis. alligatus es uxori. noli querere solutionem **Ly.** quia forsitan cadens per incontinentiam. **Egypti** enim delectacionem venereorum in actu coniugali reuertuntur ad eam de facili. **Solutus** es ab uxore noli querere uxorem. si vis continere quod maius est bonum. si autem acceperis uxorem non peccasti **Ly.** quia hoc est licitum viro et etiam mulieri. et si nupserit virgo non peccat. et hoc manifeste est contra illos hereticos qui contempnant matrimonium. tribulacionem et afflictionem pro rebus necessariis procurandis et sibi et pueris suis. **Vnde** leuius est esse sine coniugio. ego autem vobis parco **Ly.** q. d. non solum ostendam vobis viam perfectionis. que difficilis est in obseruancia

virginitatis. Sed etiam matrimonium deo ab eo licite potestis acce-
 dere descendendo in hanc infirmitatem vestram. Ita quoque dico fratres tempus breue est
Ly. scilicet vite humane ergo quilibet debet in quantum potest ad perfectionem conari
 quam diu habet tempus merendi. Reliquum est. id est. si solum restat agendum
 ut qui habent uxores tanquam non habentes sic **Ly.** quod sit duplex. **V**nomi-
 ne ut reddant debitum non tamen exigant. **A**lio modo perfectius ut uterque omni-
 gi de omni offensu incipiat continere propter maius bonum adipiscendum. **E**t
 qui flent. id est. estitit materiam habent quod frequentius sit in matrimonio propter
 varios casus contingentes circa augere plenum et familiam tanquam non flen-
 tes sed patientes sustinendo ex spe retributionis eterne solacium recipi-
 endo et quod gaudet. id est. materiam gaudendi habent ex aliquo temporalis prosperita-
 te circa se et plenum vel familiam contingente tanquam non gaudentes cogita-
 do quod non est multum gaudendum. nisi de bonis spiritualibus et eternis. **P**ro-
 speritas enim temporalis frequenter vergit magis in nocivum. **E**t quod emittit tanquam
 non possidentes. **Ly.** cogitando quod non habemus hic manentem ciuitatem.
 tamen sed futura in quibus et quod utitur hoc modo **Ly.** id est. qui possunt uti bo-
 nis huius mundi eo quod sint diuites et corporis sani. tanquam non utan-
 tur scilicet accipiendo de bonis presentibus quantum minus potest fi-
 eri salua tamen decencia status et personarum. preterit enim figura hu-
 ius mundi quasi diceret mundana quasi nichil estimanda sunt. **N**um-
 preterit figura huius mundi. **Lyra.** id est exterior pulchritudo que est
 in continua variabilitate. **T**unc parum curandum est de bonis pre-
 sentis vite quia nichil est hic stabile volo autem vos sine sollicitudi-
 ne esse. **Lyra.** loquendo de sollicitudine superflua spiritualia impedi-
 ente. **N**um autem sine uxore est. sollicitus est qui domini sunt quomo-
 do placeat deo. id est. habet aptitudinem ut sit sollicitus de bonis spi-
 ritualibus et eternis. **N**um autem cum uxore est. scilicet in matrimonio
 sollicitus est que sunt mundi quomodo placeat uxori. **E**t in hoc casu
 vir potest se sollicite ornare. diuisus est id est partim seruans mundo
 et partim deo. quantumcumque bene viuatur in matrimonio. **E**t mu-
 lier innupta. id est. vidua. et virgo cogitat. id est. maiorem facultatem
 habet cogitandi que domini sunt. scilicet spiritualia et eterna ut sit
 sancta. scilicet magis quam nupte corpore. id est. corporalibus bonis.
 actionibus. et operibus bonis. et spiritu. id est. spiritualibus actioni-
 bus. et virtutibus. **I**n christo ihesu domino nostro

Item alia epistola de virginibus

Confitebor tibi domine rex Ecclesiastici. quinque simo pri-
 mo. **A**n te incipit illius lectionis habet sic. doctrinam
 sapientie et discipline scripsit in codice isto ihesus filius Sirach Ierosolimi-
 tana. **B**eatus qui operatur in istis bonis que ponit illa in corde suo sapiens erit

Tunc sequitur lectio prima que legitur pro epistola in missa de virginibus.
Confitebor tibi domine. **Ly.** oim rerū per creatōem. rex per earū gub.
 nacōem. et collaudabo te deū saluatorem meū: per specialem mei p.
 tectōem. **C**onfitebor nomini tuo scz ofessione laudis. qm adiutor et
 ptektor factus es michi: scz ptektor in temptacōe dyaboli: et adiu
 tor in pmoōe boni. et liberaisti corpus meū a pbiōe. i. a vicio gulae
 et luxurie. a laqueo lingue iniqui. i. a vicio detraēdis. et a labijs opan
 cū mendaciū scz pnciosū. et in opectu stancū scz angelorū q tibi
 astant. factus es michi adiutor tra hostes corpales et spūales. et
 liberaisti me fm multitudinem mie nomis tui. **A**rugientibz pparatis
 ad escam de manibz qrencū animā meam. quia dyabolus tanqm leo
 rugiens circuit. qrens quē deuoret. pma **Re.** 4. et de portis tribu
 lacōm que circūdebat me. **A**presura flāmarū scz incensuarū libidi
 nis. que circūdebat me scz per fomitē exntem in carne mea. et in me
 dio ignis scz libidinōsi arbonz. **N**on sū estuata de altitudine. i. pro
 fūditate. venteris inferi scz in qua parte sūt dampnati. s ad lymbū
 patrū descendebant tūc sancti. et a lingua coīgnata. i. vbi scur
 rilibz et imūdis. et a vbo mendacij pnciosi. **A**rege iniquo. i. a dya
 bolo qui est rex sup omnes filios supbie. et a lingua iniusta. i. calū
 pniante alios sine causa. liberaisti me fm mltitudinē mie nomis tui.

Item alia epistola de virginibus

Sapientia vincit maliciā. **Sap.** 8. **A**nte initium illius epist.
 siue lectōis scribit salomon sic. **N**eminem enī diligit deus
 nisi eū qui cū sapia inhabitat. Tūc sequitur prima lectio. **S**apia sup etna
 vincit maliciā. **A**tingit s a fine vsq ad finem fortiter. scz omnia
 creata penetrando sua stute. et disponit omnia suauiter. qā dat om
 nibz creaturis formas et inclinacōes. per quas mouent naturaliter
 actus suos. sicut lapidi gravitatē. per quā naturaliter tendit deorsū.
Nanc amauit scz singulariter. et exqsiuit a iuētute mea scz petēto
 eam a deo michi dari et quesui michi eam sponsam assumē. i. eius
 mōitacōibz inseparabiliter adherere. **E**t amato: factus sū forme illius.
Est enim decōr anime. assimilās eam decōri creatoris. generositatē
 illius glificat. i. glōsā ofiteē. **C**ontuberniū habēs. i. homo habēs
 otuberniū dei p caritatē p qz hō manz in deo et de9 in eo. **S**ed et dñs
 oim dilexit eam scz inqntū ipsa facit hoies deo diligibiles. doctrix
 enim est discipulie dei. **N**ā bonū sapie facit habētem subdere mādatis
 diuinis. **E**t electrix opm illius. **N**am p ipaz elegit hō opa deo placita

**Item sequitur nūc alia epistola que legitur in
 missis omnibus pro defunctis**

In diebus illis Audiui vocem / de celo dicentem michi /
Apocalipsis . decimo quarto . Scribe tanquam re nobilissi-
mam Beati mortui qui in domino moriuntur **Ly** . idest
in confessione domini nostri ihesu cristi **A**modo iam dicit
spiritus scilicet sanctus qui cum patre et filio est vnus
deus et requiescant . a laboribus suis **N**am in beatitudine appetitus
totaliter quiescit opera enim illorum / scilicet que sunt meritoria vite eterne /
secum illos / scilicet in beatitudine quam recipiunt apostoli

¶ Sequitur alia epistola que legitur in presidia defuncti

Nolumus autem vos ignorare fratres . i . ad **Thess** . 2 . **A**n
incipium illius epistole . scribit sanctus **P**aulus . in eodem
capitulo dicens / **R**ogamus vos fratres vt honeste abuletis ad eos
qui foris sunt vt nullius aliquid desideretis . **T**unc sequitur presens
epistola . **F**ratres **N**olumus vos ignorare de dormientibus **C**orra .
. i . de mortuis quos dormientes appellat apud resurrectionis facultatem
Ita enim de facili excitabunt de morte sicut dormientes a sompno . vt non
contristemi / in solabiliter de morte amicorum sicut et ceteri . qui spiritum non habent
sed infideles sed resurrectionis futuri **S**ciens quod infideles qui non habent fidem re-
surrectionis tales sunt magnam causam amicos defunctos lugendi quasi in solabi-
liter **N**on autem sic christiani qui habent spiritum resurrectionis . apud quod reprehensibile est cri-
stianis immoderate mortuos lugere quia in his affligant infidelibus spiritum futu-
re resurrectionis non habentibus . **L**ugere autem defunctos modeste est opus pietatis
tis . **S**i enim credimus quod ihesus mortuus est et resurrexit si per quod . **N**am
ad articulos fidei pertinet credere ihesum vere mortuum fuisse et vere resur-
rexisse . **I**ta et deus / scilicet pater qui suscitauit ihesum eos qui dormierunt .
scilicet sompno mortis per ihesum idest in fide ihesu cristi adducet sed
vt sint in eadem beatitudine . et immortalitate cum eo / idest cum cri-
sto **V**nde . **J**ohannis . xij . volo pater vt vbi ego sum . illic sit et mi-
nister meus . **H**oc enim vobis dicimus in verbo domini / scilicet quod
docuit nos . quia nos qui viuimus / **C**orra . idest qui tunc viuimus qui
residui sumus / scilicet ad huc viuimus relictis ceteris iam mortuis in adue-
tu domini scilicet ad iudicium non perueniemus **L**yra . in resurrectione
futura . eos qui dormierunt idest longo tempore ante mortui sunt quia
resurrectio fiet virtute diuina . que operatur in instanti **Q**uia in mo-
mento in actu oculi resurgunt mortui **N**am ipse dominus sed in propria per-
sona . in iussu **C**orra . idest imperandi potestate non in humilitate si-
cut in primo aduentu . **N**on equitabit super asinam non portabit cru-
cem in dorso suo vt **Matth** . xxiii . videbunt filium hominis venientem cum potestate
magna et maiestate **E**t in voce archangeli . i . facto misterio ali-
cuius archangeli qua dicitur / **S**urgite mortui venite ad iudicium

60

Et in tuba dei. i. xpi. et vocat vocem illam tubam. propter sonum eius
 terribilem. descendet de celo locum in aere. nam iudicabit in forma hu
 mana. sicut dicitur. **Actum primo** Dicitur ihesus qui assumptus est a nobis in
 celum. sic veniet quem admodum vidistis eum eundem in celum. et mortui qui
 in christo sunt. i. in eius fide mortui. resurgent primi tempore secundum quosdam
 secundum alios non tempore sed dignitate. **Deinde** nos qui vivimus. **Cor. i.** illi
 de nobis qui ceteris mortuis tunc vixerunt. qui relinquimus. i. qui resi
 buimus ab antichristi persecutionibus. erimus simul cum illis qui vos ab requiem
 peccati seculi. rapiemus in nubibus secundum angelos. obviam christo. **Ly.** venietis
 ab iudicio in aera ubi perfertur sententia iudicii super vallem iosaphat. unde
Iobelis. iij. Congregabo omnes gentes et deducam in vallem iosaphat.
 quia ibi sedeto et iudicem omnes gentes. et sic semper cum domino
 erimus. quia electi a christo non separabuntur amplius. sed semper erunt sibi
 coniuncti. non solum anima. sed etiam in corpore. **Itaque** consolamini. **Glosa**
 ordinaria scilicet de morte animarum invicem scilicet alter ab alterum. **In**
 verbis istis scilicet de resurrectione fidelium

Sequitur nunc ultra epistola que
legitur in annuario de functorum

In diebus illis vir fortissimus iudas. ii. i. Machab. xij. ca.
 Ante initium illius epistole legitur de maximis personis et tribu. ubi dicitur iudas
 machabeus cum fratribus suis dei adiutorio obtinuit. primo. quidam civi
 tate firmam muris nomine caphym in qua habitat et miscua. i. iherusalem
 qui confidebant instabilitate murorum remissius agebant. **edictis**
 lascientes iudam ac blasphemantes et loquentes que phas non. **st.**
 Machabeus autem invocato divino auxilio innumerabiles interfecit.
 ut stagnum circa iacens sanguine fluere. **Item** post hoc iudas cum
 6000. iussit contra thymotheum. qui habuit centum viginti milia pedi
 tum. et equitum duo milia quingenti. et iudas cum. 6000. prostravit tri
 ginta milia virorum. **Item** post hoc movit iudas machabeus exercitum
 contra gorgiam. propositum ydumee cum tribus milibus pedibus. et equitis
 bus. 2000. **Quibus** aggressis pauci ruere iudeorum. post hoc venit sepe
 lire interfectos dei iudeis. et invenerunt sub tunicis interfectorum de bo
 nariis ydolorum. **Ly. i.** de rebus preciosis cultum ydolorum dedicatis. a qui
 bus lex prohibet. **Deut. 17.** Omnibus manifestatum est ob hanc causam
 eos corruisse. omnes itaque benedixerunt iustum iudicium domini qui occulta
 fecerat manifesta. **Tunc** post hoc sequitur lectio prior. **In** diebus illis vir
 fortissimus iudas collatione facta duodecim dragmas argenti misit ihe
 rosolimam offerri ea ibi pro peccatis mortuorum. **Ly.** scilicet sic interfectorum
 in bello. iuste et religiose de resurrectione scilicet futura cogitans nisi eos
 qui ceciderant resurrecturos speraret superfluum videretur et vanum orare

pro mortuis. et quia considerabat quod hi qui cum pietate committerent
acceperant. optimam habent repositam gratiam **S**ancta ergo et salubris
est cogitatio pro defunctis exorare ut a peccatis solvantur. **S**ed forte vi-
dent alicui quod factum hoc fuit frustra eo quod isti sic interfecit vident mor-
tui in peccato. mortalia habentes secum bonaria. **R**espondet nicolaus de lyra quod
iudas machabeus et socii eius debebant probabili iudicare quod illi inter-
fecit penitus sent in morte. et sic orationes et oblationes valebant eis
eo quod mortui erant in statu salutis

Ab quibus sanctus Paulus scripsit epistolas

Romani sunt qui in partibus italie de iudeis et gentibus conuersi sunt
ad fidem catholicam per Paulum scribens eis per thymotheum a carmine
theo ciuitate que est in achiaia
Corinthii sunt achiaici pharisienses gallici **C**orinthus est ciuitas me-
tropolis in achiaie partibus **A**chala vero est quoddam territorium in fra-
grecie. et illis scripsit ab epheso per thymotheum discipulum suum
Galathe sunt greci. et galathya est nomen regionis grecie. et illis
scripsit ab epheso
Ephesi sunt asyami ab asya minore que est pars grecie. et illis scri-
psit de roma de carcere
Phyliipenses nominantur a ciuitate phylippis que est in grecia qua
edificauit philippus rex pater alexandri magni et eam sic noiauit
Colosenses habent nomen a ciuitate colosis
Thesalonicenses nominantur a ciuitate **T**hesalonica que est me-
tropolis in macedonia que est quoddam pars grecie
Hebrey sunt qui sunt conuersi de iudaismo ad fidem catholicam.
Thymotheus est per Paulum conuersus ad fidem catholicam et epi-
scopus ab eo ordinatus
Thytus est discipulus sancti Pauli ab eo conuersus ad fidem cat-
olicam. et est archiepiscopus cretensis ordinatus

Et sic est finis huius operis

colorchecker DIGITAL SG

DCSG - UBU # MX - 7181

